C:\Users\Plazma\Desktop\detektvky a valečné\Beletria\Dick Philip K\Muz z Vysokeho zamku.pdb

PDB Name: Philip_K_Dick-Muz_z_Vysokeho_za
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 3.1.2004
Modification Date: 3.1.2004
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Philip K. DICK

MUŽ Z VYSOKÉHO ZÁMKU

1

Už celý týden pan Childan s napětím prohlížel poštu, ale cenná zásilka ze Skalistých hor stále nikde. Když v pátek ráno otevřel krám a uviděl, že na podlaze pode dveřmi leží jen dopisy, uvědomil si, že jej čeká rozhovor s rozhněvaným zákazníkem.
Nalil si šálek čaje, ze skříně ve zdi vytáhl smeták a začal zametat. Za chvíli byla přední část obchodu pod názvem Americká umělecká řemesla připravena na příchod zákazníků. Všechno se jen lesklo, v pokladně byla zásoba drobných, ve váze čerstvé květiny, z rádia se linula příjemná hudba. Ulicí spěchali obchodníci do svých kanceláří na Montgomery Street. V dálce přejela lanová tramvaj, dopravní zvláštnost Chicaga, Childan se zastavil a s potěšením se na ni zadíval. Ženy v dlouhých barevných šatech… také na ně se díval. Telefon. Otočil se, aby si jej vzal.
"Prosím?" Odpověděl mu známý hlas. Childan ucítil, jak se mu zachvělo srdce. "Tady pan Tagomi. Došel už ten náborový plakát z války Severu proti Jihu? Snad si vzpomenete, že jsem ho měl dostat už minulý týden." Náročný, ostrý tón na hranici slušnosti, sotva zachovávající zdání. "Copak jsme se tak nedohodli, když jsem dával zálohu? Má to být dárek, rozumíte? Říkal jsem to. Jde o zákazníka."
"Široký průzkum," rozhovořil se Childan, "který jsem vedl na vlastní náklady, vážený pane Tagomi, ve věci slíbené zásilky, která měla přijít, jak víte, ze zahraničí…"

Ale Tagomi ho přerušil: "Zatím nepřišla?"
"Ne, vážený pane Tagomi."
Ledové mlčení.
"Déle už čekat nemohu," řekl nakonec Tagomi.
"Chápu," Childan si smutně prohlížel skrz výkladní skříň ulici. Byl teplý, příjemný den.
"Takže něco jiného. Co byste mi poradil, pane Childane?" Tagomi schválně vyslovil jméno chybně, urážka, po níž se Childan začervenal až po uši. Ostuda pro firmu, obrovská hanba. Strachy, ambice a trápení Roberta Childana se spojily, pohltily jej a zamotaly mu jazyk. Něco koktal, dlaň se mu lepila na sluchátko. Vzduch v krámě byl nasycen vůní kopretin, zněla hudba, ale on měl pocit, že se topí v nějakém vzdáleném moři.
"Snad…" dokázal vykoktat, "máselnice. Zmrzlinový stroj z roku 1900." Mozek mu vypovídal poslušnost. Jen co zapomene, jen co začne obelhávat sám sebe. Bylo mu třicet osm let a pamatoval si dobu před válkou, jiné časy. Franklin D. Roosevelt a Světová výstava, někdejší lepší svět. "Mohu přivézt nejrůznější zajímavé zboží do vašeho úřadu?" vykoktal konečně.
Domluvili se na druhou. Když pokládal sluchátko, pomyslel si, že musí zavřít krám. Neměl jinou možnost. Musí se snažit o přízeň takových zákazníků, na nichž celý podnik stojí.
Stál na chvějících se nohou a vtom si uvědomil, že někdo vešel. Mladý muž a žena, oba hezcí, dobře oblečení. Ideální. Profesionálně se ovládl a lehce, s úsměvem, k nim přešel. Skloněni si prohlíželi věci pod sklem, vybrali si půvabný popelník. Manželé, napadlo jej. Přímo z Města Poletujících Mlh, nového, exkluzivního sídliště na pahorku nad Belmont Avenue.
"Hello," řekl a hned se cítil lépe. V jejich úsměvech nebyl ani stín povýšenosti, jen upřímnost. Jeho sbírka – nejlepší svého druhu na celém Pobřeží – je udivila. Všiml si toho a byl jim vděčen, že to dokáží ocenit.
"Skutečně krásné kousky, pane," řekl mladý muž.
Childan se potěšeně uklonil.
Jejich pohled, vyjadřující mimo čistě lidské sympatie také radost z jeho uměleckých děl a pocit podobného vkusu a zálib, celý čas směřoval k němu. Byli mu vděčni, že mohli díky němu obdivovat takové věci, že si je mohli vybírat, prohlížet a dotýkat se jich, i kdyby ani nekupovali. Ano, pomyslel si, oni chápou, co je to za krám, není to sbírka nějakých turistických kýčů, sekvojové placky s nápisem REZERVACE MUIRA, P.S.A., nevkusné suvenýry, prstýnky a pohledy na most nad zálivem. Ty její veliké, tmavé oči. Velice snadno, pomyslel si Childan, bych se do takové ženy dokázal zamilovat. Jak smutný by pak byl můj život; jako kdyby mi teď bylo nějak dobře. Módní účes, nalakované nehty, z propíchnutých uší visí dlouhé, ručně dělané mosazné náušnice.
"Ty náušnice," vykoktal, "jste koupila tady?"
"Ne," odpověděla. "Doma."
Childan přikývl. Samozřejmě, nic ze současného amerického umění. V takovém krámě mohla být nabízena jen minulost. "Jste už dlouho u nás v San Francisku?" otázal se.
"Přijel jsem na neurčito," odvětil muž. "Pracuji v Komisi výzkumu životní úrovně zaostalých oblastí." Jeho tvář vyzařovala hrdost. Nebyl vojákem, jedním z těch žvýkajících prosťáčků s chtivými chlapskými tvářemi, zaplňujících bary a pornokina, střelnice a laciné noční kluby, zdobené obrázky zubících se, postarších blondýnek, držících si poprsí, těch, kteří se tísní na ulicích zakázané čtvrti slumů, kde to kypí ruchem a které leží na většině rovinaté části města… mezi nakloněnými boudami z plechu, prken, vyrostlých na troskách ještě dřív, než přestaly padat bomby. Ne, ten člověk náležel k elitě. Kulturní, ještě vzdělanější víc než pan Tagomi, který přece měl velice vysokou funkci v tak významné instituci, jakou byla Obchodní mise Pacifického pobřeží. Tagomi už byl stařec. Jeho názory se utvořily v letech Vojenské vlády.
"Hledáte výrobky tradičního místního uměleckého řemesla jako dárek pro někoho?" otázal se Childan. "Anebo jako dekoraci do svého nového zdejšího bytu?" Kdyby to druhé… obchodníkovo srdce se rozbušilo.
"Přesně tak." odpověděla žena. "Zařizujeme si byt. Jsme ještě trochu zmatení. Mohl byste nám poradit?"
"Jistě. Rád vás navštívím. Přivezu pár kufrů, abych vám mohl něco nabídnout přímo na místě. To je naše speciální služba," sklopil oči, aby zakryl naději. Může se tu jednat o tisíce dolarů. "Mám dostat stůl z

Nové Anglie, javorový, vyrobený bez použití jediného hřebíku. Dále zrcadla z dob napoleonských válek. Mám také místní výrobky – koberce z kozí vlny, barvené přírodními barvivy."
"Pokud jde o mne," řekl muž, "mám raději městské umění."
"Samozřejmě," překotně souhlasil Childan. "Tak poslouchejte, prosím. Mám čtyřdílný obraz z poštovního úřadu, zobrazující Horace Greeleyho. Originál z období prvního Roosveltova volebního období. Velice cenná rarita."
"Ach!" vzdechl Japonec a jeho tmavé oči se rozzářily.
"A skříňku ve viktoriánském stylu z roku 1920, předělanou na domácí bar."
"Ach!"
"A ještě, poslouchejte dobře, zarámovanou fotografii Jean Harlow s autogramem."
Japonec vytřeštil oči.
"Budete si přát domluvit schůzku?" zeptal se Childan, který využil nejpříhodnější psychologický moment. Z náprsní kapsy saka vytáhl zápisník a pero. "Zapíšu si vaše jméno a adresu."
Pak, když párek vyšel z krámu, zůstal stát s rukama za zády a vyhlédl na ulici. Měl radost. Kéž by všechny dny byly takové, jako tento… Nejen, že to byl dobrý obchod, firemní úspěch, ale co víc, příležitost k setkání s mladými japonskými manželi, kteří v něm vidí člověka a ne Yenkeeho nebo, v nejlepším případě, pouhého prodavače uměleckých děl. Ano, tato mladá generace, která vchází do života, tito lidé, kteří nepamatují předválečná léta a dokonce ani válku, to je naděje světa. Rozdíly v postavení je nezajímají.
Jednou to všechno skončí, řekl si Childan. Zmizí i samotný pojem postavení. Nebudou vládnoucí a poddaní, budou jen lidé.
Přesto se chvěl nervozitou, když si představil, jak zaklepe na jejich dveře. Prohlédl si své poznámky. Manželé Kasourovi. Přijmou jej, určitě nabídnou čaj. Dokáže se ovládat? Udělá a řekne v pravou chvíli to, co má? Anebo se zachová jako zvíře a zostudí se nějakým odporným faux pas?
Žena se jmenuje Betty. Má milou tvář, napadlo ho. Mírný, chápavý pohled. Určitě si i za tak krátkou návštěvu v krámě všimla jeho tužeb i proher.
Tužby – prudce se mu zatočila hlava. Blázne, snad dokonce i sebevražedné myšlenky. Ale vždyť už tu byly nějaké svazky mezi Japonci a Yenkee, i když šlo obvykle o Japonce a bílou ženu. A ona byla navíc vdaná. Vylekal se i pouhé myšlenky. Otřásl se a energicky se dal do otevírání ranní pošty.
Všiml si přitom, že se mu stále chvějí ruce. Později si vzpomněl, že se na druhou hodinu domluvil s panem Tagomim a chvění rukou zmizelo a nervozita ustoupila rozhodnosti. Musím tam přijít s něčím vhodným, řekl si. Kde? Jak? Co? Telefon. Prameny. Obchodní schopnosti. Vyhrabat někde forda z roku 1929, dokonale renovovaného i s novým (černým) nátěrem. Obrovský úspěch, zákazníkova vděčnost až do hrobu. Nebo úplně nový, nepoužívaný, třímotorový poštovní letoun, nalezený ve stodole někde v Alabamě. Získat mumifikovanou hlavu Buffalo Billa s impozantní stříbrnou hřívou – úžasná umělecká památka. Proslavit se v kruzích nejvýznačnějších sběratelů umění v Tichomoří, včetně samotných Ostrovů.
Hledal nápad a tak si zapálil marihuanovou cigaretu výtečné značky Země úsměvů.

Frank Frink ležel ve svém pokoji na Hayes Street a přemýšlel, jak vstát. Slunce zářilo žaluziemi na oblečení, které spadlo na podlahu a na brýle. Zajímalo ho, zda je rozšlápne. Má se pokusit dostat se do koupelny jinou cestou? Plížit se nebo skákat? Bolela ho hlava, ale nebyl nešťastný. Rozhodl se neohlížet se nikdy za sebe. Kolik je hodin? Hodinky ležely na stolku. Půl dvanácté! Panebože. Ale ležel dál.
Vyhodí mě z práce, pomyslel si.
Včera se v továrně dopustil přestupku. Nesprávně odpověděl panu Wyndam–Matsonovi, člověku s vpadlou tváří se sokratovským nosem, s prstenem s briliantem a se zlatým logárem. Jinými slovy – vládci trůnu. Frinkovy myšlenky nepřítomně bloudily.
Ano, pomyslel si. Dostanu se na černou listinu, mé schopnosti mi tady nepomůžou, protože nemám řádnou profesi. Patnáctiletá praxe bude k ničemu.
Teď se bude muset dostavit ke Klasifikační komisi, aby potvrdila jeho zařazení. Protože nikdy nedokázal

prohlédnout svazky spojující Wyndam–Matsona s panáky – loutkovou bílou vládou ze Sacramenta – nedokázal docenit vliv své bývalé firmy u skutečných vládců – Japonců. Komise podléhala panákům. Na návrh Wyndam–Matsona se postaví proti čtyřem nebo pěti postarším baculatým bílým tvářím. Odmítnou–li mu dát licenci, bude hledat cestu do jedné z filiálek Dovozní a vývozní obchodní mise, sídlící v Tokiu a mající úřadovny v celé Kalifornii, Oregonu, Washingtonu a v části Nevady, náležející k Pacifickým státům Americkým. Ale pokud se mu nebude dařit ani tam…

Zatímco ležel na posteli zahleděný do starého lustru na stropě, v jeho hlavě se splétaly plány. Mohl například utéct přes hranice do Států Skalistých Hor, které ale měly své svazky s Pacifickými Státy a mohly by ho vydat. A Jih? Otřásl se, jen co na to pomyslel. Brrr. Jen to ne. Jako bílý by tam měl velké perspektivy, větší než tady, v P.S.A…

Jenže… on po takových perspektivách vůbec netoužil.

A co bylo ještě horší, Jih měl velice složitý systém hospodářských, ideologických a bůhví ještě jakých svazku s Říší a Frank Fink byl Žid.

Ve skutečnosti se jmenoval Frank Frink. Narodil se na Východním pobřeží, v New Yorku, a roku 1941, hned po porážce Ruska, byl povolán do americké armády. Když Japončíci obsadili Havaj, byl převelen na Západní pobřeží. Po válce se ocitl v japonské zóně a strávil tu patnáct poválečných let.

Roku 1947, v Den kapitulace, málem zešílel. Přeplněn nenávistí k Japoncům jim sliboval pomstu, zakopal ve sklepě svou pečlivě zabalenou a konzervovanou zbraň na den, až on a jeho druhové povstanou. Čas byl ale dobrým lékařem – na to nemyslel. Když teď myslel na plány na velkou krvavou lázeň, na čistku mezi panáky a jejich pány, měl pocit, že si prohlíží zažloutlý gymnaziální deník a čte si o svých mladistvých snech. Frank Fink, zvaný Zlatá Rybka, se stane paleontologem a přísahá, že se ožení s Normou Prout. Norma Prout byla třídní schönes Mädchen a Frank si skutečně sliboval, že se s ní ožení. Všechno to bylo tak proklatě daleko, stejně jako písničky Freda Allena nebo filmy s W. C. Fieldsem.

Od roku 1947 potkal přinejmenším půl miliónu Japonců a touha po jejich zavraždění se nějak nikdy neprojevila. Prostě to přestalo být důležité.

I když ne úplně. Byl tu nějaký pan Omuro, který skoupil celou čtvrť obytných domu v centru San Francisca. Frank nějaký čas bydlel v jeho domě. To byl kus darebáka, pomyslel si Frank. Žralok, který nikdy nic neopravoval, dělil byty na stále menší a menší, zvedal nájem… Omuro vydíral chudáky, zvláště vojáky, potácející se v krizových padesátých letech na pokraji bídy. Jenže to byla právě japonská obchodní mise, která mu za jeho spekulace nechala setnout hlavu. A teď nebylo vůbec myslitelné, aby někdo nějak podobně porušoval japonské tvrdé, přísné, ale spravedlivé zákonodárství. Bylo to dobré vysvědčení o nezkorurnpovanosti japonských okupačních úředníků, zvláště těch, kteří přišli po pádu Vojenské vlády.

Když si připomněl nezlomnou, stoickou poctivost obchodních misí, cítil se Frank jistěji. Dokonce i Wyndam–Matson bude odehnán jako otravná moucha bez ohledu na to, zda mu patří společnost W.–M. nebo ne. Alespoň v to doufal. Asi už doopravdy věřím v to Pacifické spojenectví pro blahobyt, řekl si. Podivné. Když se člověk ohlédne… Tehdy to vypadalo jako bohapustý podvod. Pitomá propaganda. A teď…

Vstal z postele a nejistě si to namířil do koupelny. Když se myl a holil, poslouchal v rozhlase odpolední zprávy.

"Nepodceňujme tento úspěch," uslyšel, když na chvíli zastavil teplou vodu.

Bez obav, pomyslel si Frank hořce. Věděl, o jaký úspěch šlo. A přece v tom bylo něco směšného. Pohled na flegmatické nechápavé Němce, potulující se po Marsu, po červených píscích, dosud nedotčených lidskou nohou. Mydlil si tváře a začal si prozpěvovat satiru na sebe samého: Gott, Herr Kreisleiter. Ist dies vielleicht der Ort wo man das Konzentrationslager bilden kann? Das Wetter ist so schön. Heiss, aber doch schön… Rozhlas hlásil: "Pacifické spojenectví musí rozhodnout, zda ve snaze o dosažení rovnováhy v našich vzájemných povinnostech a odpovědnosti spolu se zisky…" Typický byrokratický žargon, všiml si Frank, "… jsme nepřehlédli arénu, v níž se bude rozhodovat o příštích osudech lidstva, zda budou vládnout Nordici, Japonci nebo Negroidi…" a tak dál a dál.

Když se oblékal, pokračoval ve své zábavě. Počasí je schön, velmi schön. Jenže není co dýchat… Skutečnost byla nezvratná – Pacifické spojenectví neudělalo nic pro kolonizaci planet. Místo toho se

začalo angažovat – a taky uvázlo – v Jižní Americe. V době, kdy Němci velice energicky vedli zrobotizované práce v kosmu, Japonci stále ještě vypalovali džungle v hloubi Brazílie a stavěli sedmipatrové hliněné činžáky pro bývalé lovce lebek. Dříve než vzlétne první japonská kosmická loď, budou mít Němci v hrsti už celou Sluneční soustavu. V pradávných, tak malebných dobách Němci propásli okamžik, kdy si ostatní evropské státy začaly budovat svá koloniální impéria. Teď, přemýšlel Frank, už poslední nebudou. Ta lekce nebyla zbytečná.
Pak si vzpomněl na Afriku a na nacistické experimenty na tomto kontinentu. Na chvíli ztuhl, pak zaváhal, ale nakonec se ke svým myšlenkám vrátil.
Ta obrovská devastovaná poušť.
Rozhlas nepřestával mluvit: "… musíme si ale hrdě připomínat to, jakou naše spojenectví klade váhu na základní lidské potřeby, nezávisle na společenském postavení, duchovních potřebách, které musí být…"
Frink zastavil přijímač. Po chvíli se poněkud uklidnil a opět jej pustil.
Bože můj, pomyslel si. Afrika. Duchové vyvražděných plemen, která byl setřena z tváře Země, aby udělala místo pro… koho? Tohle nikdo nevěděl. Možná, že ani samotní velicí plánovači v Berlíně. Masy automatů pracují na nejvyšší obrátky, budují. Budují? Spíše ničí. Kanibalové z paleontologické expozice, zabývající se výrobou nádoby z nepřítelovy lebky, celá rodina pilně vyhrabávající její obsah, aby – v první řadě –sežrali syrový mozek. Pak nástroje z lidských kostí. Jaká šetrnost – nejen jíst lidi, které nemáme rádi, ale ještě je jíst z jejich vlastních lebek. První technici! Prehistorický člověk ve sterilně bílém v laboratoři berlínské univerzity, zkoumající využití lebek, kůže, vlasů, tuku jiných lidí. Ja, Herr Doktor. Nové použití palce u nohy. Vidíte, kloub se dá použít v zapalovači. Pokud je bude moci Herr Krupp produkovat v množství…
Lekala jej tato myšlenka – pradávný gigantický kanibal oživl a znovu vládne světu. Vzdálili jsme se od něj o milión let, ale on se vrátil. A ne jako nepřítel… ale jako vládce.
„… můžeme litovat," říkalo rádio, hlas malých šikmookých z Tokia. Ó Bože, a my jsme jim říkali opice, těm křivonohým trpaslíkům, pro něž je myšlenka na plynové komory stejně neuvěřitelná jako nápad na roztavení vlastních žen na svíčky. "… a často jsme v minulosti litovali otřesné marnotratnosti lidských bytostí v té fanatické snaze, která celé masy postavila proti právnímu řádu." Oni, ti Japončíci, kladou na právo takový důraz. "… můžeme zde citovat všem známého západního světce: "Neboť co pomůže člověku, i kdyby získal celý svět, kdyby utrpěl škodu na své duši?" Rozhlas na chvíli utichl. Frink, který si zrovna zavazoval kravatu, se zastavil také. Byla to ranní očista.
Musím se s nimi domluvit, uvědomil si. I kdyby si neměl všímat hrozby toho, že se ocitne na černé listině, možnost, že se dostane ze zóny kontrolované Japonci a ocitne se na Jihu, v Evropě, kdekoli pod vládou Říše, by pro něj znamenala smrt.
Nějak se s tím Wyndam–Matsonem budu muset domluvit.
Když seděl na posteli se šálkem vystydlého čaje, vytáhl svůj exemplář I–ťing, knihy proměn. Z koženého pouzdra vysypal čtyřicet devět lodyh řebříčku. Soustředil své zmatené myšlenky, aby dokázal přesně formulovat otázku.
Pak ji vyslovil nahlas: "Jak hovořit s Wyndam–Matsonem, abych se s ním dohodl?" Zapsal si otázku na tabulku a začal řebříčkové lodyhy přehazovat z ruky do ruky, až mu vyšla první čára, počátek. Osmička. Polovina z šedesáti čtyř hexagramů je vyloučena. Rozdělil lodyhy a dostal druhou čáru. Měl zkušenosti, takže zanedlouho měl všech šest čar. Měl před sebou celý hexagram a nemusel ho hledat na obrázku. Rozeznal patnáctý hexagram. Ch'ien. Pokora. Ach, ano. Maličtí budou povýšeni, velcí – ponížení, mocné rody budou ponížený. Nemusel se dívat do textu. Znal jej zpaměti. Dobré znamení. Kniha mu dala skutečně dobrou radu.
Přesto byl poněkud zklamán. V patnáctém hexagramu bylo něco nesmyslného. Samozřejmě, že musí být pokorný. Ale možná, že v tom přece jen byla nějaká myšlenka. Neměl nad tím W.–M. žádnou moc. Nemohl jej donutit, aby jej přijal zpět. Jediné, co mohl dělat, bylo uposlechnout rady patnáctého hexagramu. Musel poprosit, doufat a s důvěrou čekat. Přijde čas a Nebesa jej dají zpět na původní místo nebo možná i na něco lepšího.
Vyčerpal všechny své linie, neměl už žádné šestky ani devítky. To byl konec. Bez přechodu k dalšímu hexagramu.

Takže další otázka. Soustředěně a nahlas se otázal: "Spatřím ještě někdy Julianu?"
Juliana byla jeho manželka, přesněji řečeno bývalá manželka. Rozvedla se s ním před rokem a už několik měsíců ji neviděl. Aby řekl pravdu, neznal ani její adresu. Všechno nasvědčovalo tomu, že odjela ze San Francisca, nebo dokonce i z P.S.A.. Společní známí s ní buď ztratili kontakty nebo mu neříkali pravdu.
Nedočkavě manipuloval s lodyhami řebříčku. Kolikrát se už nejrůznějšími způsoby tázal na Julianu!
Konečně mu vyšel hexagram, výsledek slepého působení osudu na lodyhy rostlin. Náhodný a přesto související s chvílí, v níž žil, v níž se jeho život prolínal se životy všech ostatních lidí a se všemi částečkami vesmíru. Hexagram, představující svým složením z celistvých a dělených linií určitou situaci. On, Juliana, továrna na Gough Street, vládnoucí Obchodní mise, dobývání planet, miliarda organických hromádek v Africe, které teď už nebyly dokonce ani mrtvolami, touhy tisíců lidí, uhnízděných v sanfraricisských norách, šílenci v Berlíně se svými klidnými tvářemi a šílenými plány – všechno se to spojilo v jediné chvíli, právě když vrhal řebříčkové lodyhy, aby byl zvolen nejvhodnější moudrý výrok z knihy vzniklé ve třicátém století před Kristem. Z knihy, kterou kompilovali, třídili a zdokonalovali čínští mudrci po pět tisíc let, z knihy nádherné kosmogonie – a vědy – kodifikované dříve, než se Evropa naučila alespoň čtyřem základním početním úkonům.
Hexagram. Zastavilo se mu srdce. Ano, čtyřicátý čtvrtý. Kou. Čeká tě setkání. A pak střízlivý komentář – Panna je mocná. S takovou se nežeň. Zase mu to o Julianě vyšlo.
Jouvej, pomyslel si, když se pohodlněji usazoval. Dobře, nebyla to žena pro mne, tohle vím sám. Na to jsem se neptal. Musí mi to věštba neustále připomínat? Je to moje smůla, že jsem ji potkal, že jsem ji miloval a že ji miluji.
Juliana, nejkrásnější z jeho žen. Vlasy a řasy jako havraní křídlo, příměs španělské krve, která zbarvila dokonce i její rty. Pružná, nehlučná chůze, nosila polobotky ještě ze školních dob. Popravdě řečeno, celá její garderoba byla dost poničená, bylo na ní poznat, že je stará a často praná. Oba byli tak dlouho bez halíře, že při celé své kráse musela chodit v bavlněném tričku, pletené vestě na zip, hnědé tvídové sukni a podkolenkách. Nenáviděla svého muže i to oblečení, protože jak říkala, vypadá v něm jako tenistka nebo (což je ještě horší) jako nějaký houbař.
Ale nejvíc jej přitahoval její nepřirozený výraz tváře. Z nevysvětlitelných pohnutek vítala neznámé slibujícím úsměvem Mony Lisy, který je stavěl před otázku – říct jí dobrý den nebo ne – a Juliana kolem nich zatím lhostejně proplula. Zpočátku si Frink myslel, že je krátkozraká, ale nakonec poznal, že je to projev její značné, i když maskované hlouposti. A proto jej ten náznak úsměvu, jímž vítala neznámé, začal znervózňovat stejně jako její nenápadný způsob objevování se a mizení, který působil dojmem, že vykonává nějakou tajemnou úlohu. Ale dokonce i před rozchodem, kdy se už tak často hádali, se k ní choval jako k božímu stvoření, které se z neznámých důvodů objevilo v jeho životě. A snad pro tuto náboženskou intuici nebo víru se nedokázal smířit s tím, že ji ztratil.
Zdála se mu tak blízká, dokonce i teď… jako kdyby byla pořád jeho. Ten duch je v jeho životě neustále, prochází pokojem a něco hledá… i v jeho myšlenkách, pokaždé, když do rukou bral věšteckou knihu.
Seděl na posteli, kolem sebe staromládenecký nepořádek, a pomalu se chystal k odchodu. Frank Frink se zamyslel nad tím. kdo se v této chvíli v tak velikém a složitém městě, jakým je San Francisco, ještě obrátil o radu ke Knize. Dostávají snad všichni stejně nepotěšitelné rady? Je snad souhra sil pro ostatní stejné nepříznivá, jako pro něj?

2

Pan Nobusuke Tagomi seděl a radil se s božskou Pátou knihou konfuciánské moudrosti, taoistickou věšteckou knihou zvanou po staletí I–ťing neboli Kniha proměn. V poledne pocítil neklid kvůli návštěvě pana Childana, s nímž se měl setkat za dvě hodiny.
Jeho kanceláře byly ve dvacátém patře budovy Nippon Times na Taylor Street u Zálivu. Skleněnou stěnou bylo možno vidět lodě proplouvající pod mostem Golden Gate. Právě teď plula velká obchodní loď za ostrovem Alcatraz, ale pana Tagomiho to nezajímalo. Přišel ke zdi, odvázal šňůru a spustil bambusové žaluzie. Ve veliké místnosti se zešeřilo, takže už nemusel mhouřit oči. Teď měl větší klid na přemýšlení.

Pochopil, že zákazníka nedokáže uspokojit. Bez ohledu na to, co Childan přinese, zákazník nebude nadšený. S tím je třeba se smířit. Je ale nutné udělat vše pro to, aby nebyl nespokojený.
Nesmí se stát, aby byl uražen nevhodným darem.
Zákazník už co nevidět přiletí na letiště novou německou raketou Messerschmitt 9–E. Pan Tagomi takovou lodí ještě nikdy neletěl, takže když bude vítat pana Baynese, bude se muset snažit vypadat blazeovaně, i kdyby raketa byla nevím jak mohutná. Musí si to nacvičit. Postavil se před zrcadlo a nasadil klidný a lehce znuděný výraz, aby se přesvědčil, zda se mu to daří. Ano, jistě, jsou velice hlučné. Nedá se v nich číst. Ale zato let ze Stockholmu do San Francisca trvá čtyřicet pět minut. Tady by se možná hodilo slovíčko o německých technických nezdarech. Určitě už jste to slyšel v rozhlase. Ta katastrofa nad Madagaskarem. Musím říct, že ta stará letadla měla své přednosti.
Nejdůležitější je vyhnout se politickým tématům, protože nezná Baynesovy názory na nejdůležitější politické otázky. Ale ony se projeví. Dá se očekávat, že pan Baynes bude jako Švéd neutrální. Ale přesto letěl Lufthansou a ne S.A.S. Je na to třeba obratnost… Vážený pane Baynesi, říká se, že Herr Borman je těžce nemocen, že strana má na podzim zvolit nového říšského kancléře. Jenom řeči? Bohužel, existuje tolik tajemství mezi Říší a P.S.A.
Ve složce na jeho stolu je ukryt výstřižek z New York Times s posledním rozhovorem s panem Baynesem. Tagomi jej teď pečlivě studoval, hlavu kvůli mírně nedokonalým kontaktním čočkám skloněnou. Rozhovor se týkal – snad už po osmadevadesáté! – nutnosti hledat na Měsíci prameny vody. „Tuto závažnou otázku ještě můžeme vyřešit," řekl pan Baynes. "Náš nejbližší soused je zatím, až na vojenské cíle, naprosto nevyužitý." Sic! – pomyslel si pan Tagomi, užil to šikovné latinské slůvko. To už nám o panu Baynesovi něco říká. Moc nemiluje armádu. Pan Tagomi si to zapsal do paměti.
Stiskl tlačítko interkomu a řekl: "Slečno Ephreikianová, můžete mi přinést magnetofon?"
Otevřely se dveře a dovnitř vešla slečna Ephreikianová, toho dne půvabně zkrášlena modrými květy ve vlasech.
"Šeřík," povšiml si pan Tagomi. Kdysi pěstoval na Hokkaidu květiny.
Slečna Ephreikianová, vysoká tmavovlasá Arménka, se uklonila.
"Náš Super extra rekordér je připraven?" otázal se pan Tagomi.
"Ano, pane Tagomi." Slečna Ephreikianová se posadila, přenosný bateriový magnetofon v pohotovosti.
"Otázal jsem se Knihy," začal pan Tagomi, "zda mé setkání s panem Childanem bude přínosné, ale ke svému zármutku jsem dostal nepříznivý hexagram Přesila Mocného. Strop padá. Příliš velká váha ve středu, chybí rovnováha. Velice daleko od tao." Magnetofon hučel.
Pan Tagomi mlčel, soustřeďoval myšlenky.
Slečna Ephreikianová se na něj dívala a čekala. Šum utichl.
"Zavolejte mi na chvíli pana Ramseye," řekl Tagomi.
"Ano, pane," odložila magnetofon a vyšla, podpatky jí klapaly.
Vešel pan Ramsey se složkou plnou vývozních listin. Mladý, usměvavý, oblečený v kostkované košili se širokou kravatou a těsných džínách bez pásku, které si moderní elegáni tak cenili. "Má poklona, pane Tagomi," řekl. "Dnes máme hezký den."
Pan Tagomi se uklonil.
Pan Ramsey okamžitě ztuhl a také se uklonil.
"Radil jsem se s Knihou," začal pan Tagomi, když slečna Ephreikianová opět usedla s magnetofonem na kolenou. "Jistě víte, že pan Baynes, který sem co nevidět osobně přijede, má nordický poměr vůči tak zvané východní kultuře. Mohl bych se pokusit změnit jeho představy pomocí originálů čínských maleb nebo keramiky období Tokugawa… ale obrácení na víru není naší věcí."
"Chápu," řekl pan Ramsey a na jeho bílé tváři se objevila snaha o soustředění.
"Proto se přizpůsobíme jeho předsudkům a darujeme mu nějaké cenné americké dílo."
"Samozřejmě."
"Vy jste amerického původu. Přesto, že," tady si Ramseye změřil pohledem, "si dáváte tu námahu a snažíte se ztmavit si pokožku."
"Obyčejné opálení horským sluníčkem," řekl Ramsey tiše. "Kvůli přísunu vitamínu D." Výraz pokoření na jeho tváři ale říkal něco jiného. "Ujišťuji vás, že jsem si zachoval původní svazky…" panu Ramseymu

chyběla slova. "Že jsem nepřerušil kontakty s… s tradiční místní kulturou."
Pan Tagomi se obrátil na slečnu Ephreikianovou: "Pokračujeme, prosím." Opět se ozval zvuk magnetofonu. "Po poradě s Knihou a získání hexagramu Ta Kuo, tedy dvacátého osmého, jsem pak nalezl podivuhodný verš na pátém místě, jež zní:

Uschlý topol vypučel,
Stará žena se vdává.
Bez žalu. Bez slávy.

Všechno zřetelně ukazuje na to, že nám pan Childan nebude mít co nabídnout." Zde pan Tagomi udělal krátkou přestávku. "Buďme upřímní. Nemohu se spoléhat na vlastní úsudek ve věci amerického umění. Proto," tady se zamyslel nad správným slovem, "vás budu, pane Ramsey, potřebovat jako skutečného Američana. V té věci musíme učinit vše, co je v našich silách."
Pan Ramsey neodpověděl. Přesto, že se to snažil zamaskovat, prozrazovala jeho tvář, že se cítí uražen, že je rozhněvaný. Nemohl dělat nic jiného, než mlčet.
"Pak," pokračoval pan Tagomi, "jsem se s Knihou radil o dalším problému. Z politických důvodů vám, pane Ramsey, nemohu otázku prozradit." Jinými slovy to znamenalo, že takový panák jako vy, nemůže být do našich záležitostí zasvěcen. "Stačí říct, že jsem dostal velice uspokojivou odpověď. Je třeba se nad ní důkladně zamyslet."
Pan Ramsey a slečna.Ephreikianová z něj nespouštěli oči.
"Souvisí to s panem Baynesem," řekl pan Tagomi.
Oba přikývli.
"Na mou otázku ohledně pana Baynese jsem dostal jako odpověď čtyřicátý šestý hexagram Šeng. Dobré znamení. A také šestku na začátku a devítku na druhém místě." Otázka pana Tagomiho zněla: Podaří se mi úspěšně zařídit naše záležitosti s panem Baynesem? Devítka na druhém místě jej ujišťovala, že ano. Hexagram zněl:

Jsi–li upřímný,
stačí i malá oběť.
Neprovíníš se.

Z toho bylo vidět, že pan Baynes bude spokojen s každým darem, jaký mu nejvyšší obchodní mise věnuje prostřednictvím pana Tagomiho. Ale když tuto otázku kladl, měl pan Tagomi ještě i jinou, hlubší myšlenku, jíž si sám ani pořádně neuvědomil. A jak se to často stává, přijala Kniha také to druhé, podvědomé přání a také i na ně odpověděla.
"Jak jistě víte," mluvil pan Tagomi dál, "přiváží nám pan Baynes podrobný popis nových vstřikovacích forem, vynalezených ve Švédsku. Dosáhneme–li dohody s jeho firmou, budeme nepochybně moci nahradit mnohé nedostatkové kovy plastickými hmotami."
Už léta se Pacifické státy snažily získat od Říše pomoc v oblasti umělých hmot. Ale veliké německé chemické kartely, zvláště I.G. Farben, své patenty žárlivě střežily, aby si uchovaly svůj faktický světový monopol v tomto oboru, zvláště v syntéze polymerů. Proto měla Říše důležitý trumf ve svém obchodu se Spojenectvím a po technické stránce je předstihovala přinejmenším o deset let. Meziplanetární rakety startující z Festung Europa byly postaveny hlavně z žáruvzdorných hmot, velice lehkých a tak tvrdých, že je nepoškodily ani srážky s meteority. Pacifické spojenectví nic takového nemělo. Stále tu byly užívány přírodní materiály, jako dřevo a, samozřejmě, kovy. Pan Tagomi se vnitřně radoval, když pomyslel na tyto skutečnosti. Viděl na trzích některé z nejnovějších německých úspěchů, spolu s celoplastikovým automobilem D.S.S. – Der Schnelle Spuk –, který stál v P.S.A. v přepočtu kolem šesti set dolarů.
Ale jeho skrytá otázka, ta, jíž nemohl v žádném případě prozradit před panáky, kteří se motali po kancelářích obchodních misí, se týkala jistého aspektu činnosti pana Baynese, který mu vnukl šifrogram z Tokia. Především – šifrovaný kód byl používán zřídkakdy, obvykle v tajných záležitostech, ne při obchodním jednání. Tady byl použit metaforický kód, složený z básnických příměrů, který byl

vypracován pro obalamucení německé špionáže, která dokázala rozšifrovat i ty nejkomplikovanější šifry. Takže vláda v Tokiu měla na mysli Říši a ne opoziční síly na Japonských ostrovech. Klíčová fráze "odstředěné mléko v jeho stravě" byla připomínkou podivné písničky z operety Pinafore, vypravující o tom, že věci jsou zřídkakdy takové, jaké se zdají, odstředěné mléko tvářící se jako smetana.
Porada s I–ťing panu Tagomimu potvrdila jeho předpoklady. Tady je komentář věštby:

Dá se předpokládat, že jde o silného člověka. Nelze zakrýt, že se nehodí ke svému okolí, jelikož je příliš drsný a příliš si nevšímá formy, ale čistý charakter mu zajišťuje úctu…

Podezření spočívalo v tom, že pan Baynes není tím, za koho se vydává, že pravdivým cílem jeho příjezdu do San Francisca není uzavření smlouvy o vstřikovacích formách. Krátce řečeno, že pan Baynes je špión.
Pan Tagomi ale neměl ani tušení o tom, jakým špiónem pan Baynes je, pro koho pracuje a za kolik.
V jednu hodinu čtyřicet minut téhož odpoledne zamykal s velikou nechutí Robert Childan svůj Obchod amerických uměleckých řemesel. Pak své těžké kufry odtahal na okraj chodníku, přivolal rikšu a nechal se Číňanem odvézt do budovy Nippon Times.
Shrbený a zpocený Číňan s vpadlou tváří vykoktal ponížený pozdrav a začal nakládat zavazadla. Pak pomohl panu Childanovi usadit se na kobercem pokrytém sedadle, spustil počítadlo, vydrápal se na své sedlo a začal šlapat po Montgomery Street mezi automobily a autobusy.
Pan Childan ztratil celý den, když hledal něco pro pana Tagomiho a teď hněvivě a neklidně hleděl na domy, kolem nichž projížděl. Ale nakonec – zvítězil. Profesionální schopnosti nezávislé na náladách – nalezl vhodnou věc, pan Tagomi se udobří, a jeho klient, ať už je to kdokoli, bude uchvácen. Nikdy nezklamu, pomyslel si Childan – své zákazníky.
Podařilo se mu získat skoro neporušené první číslo prvního ročníku komiksu s Laurelem a Hardym. Byla to jedna z prvních knížeček toho druhu, cenný předmět Ameriky třicátých let, opravdová sběratelská bílá vrána. Samozřejmě, že měl i jiné věci, ty ukáže nejdříve. Postupně se bude blížit ke komiksu, ležícím na dně největšího kufru v koženém obalu, zabaleném do jemného papíru.
Z rikšova rozhlasového přijímače zněly populární melodie, přerušované rozhlasovým přijímači ostatních rikšů, autobusů a automobilů. Childan neslyšel nic, už si na to zvykl. Nevšímal si ani obrovských neonových reklam, pokrývajících fasády snad všech větších budov. Nakonec, on sám měl také svůj neon, který se každý večer rozzářil spolu s ostatními neony ve městě. Dělá někdo reklamu jinak? Je třeba být realista.
Po Pravdě řečeno, hluk rozhlasových přijímačů, svištění automobilů,lidé i reklamy jej uklidňovaly. Přehlušovaly jeho vnitřní nepokoj. A bylo mu příjemné, že jej veze člověk, že cítí námahu Číňanových svalů, převedenou do stejnoměrného chvění rikši. Jako masážní strojek, pomyslel si Childan. Nesloužit, být obsluhovaný. A, i kdyby jen na chvíli, být ve vyšším postavení.
Procitl s provinilým pocitem. Příliš mnoho věcí k přemýšlení, není čas na odpolední zdřímnutí. Je dost vhodně oblečen k takové příležitosti? A co když omdlí v rychlovýtahu? Na štěstí má pilulky proti komunikační nemoci. Německá výroba. Nejrůznější způsoby, jak oslovit zákazníky… všechno znal. Věděl, ke komu se má chovat poníženě a ke komu povýšeně. Musí být odměřený vůči vrátnému, liftbojovi, průvodci, recepčnímu, taxikáři. Samozřejmě se klanět každému Japonci, i kdyby to musel dělat stokrát. Jen ti panáci. V tom neměl jasno. Klanět se, ale dívat se skrz ně, jako kdyby tam nebyli. Bude to stačit v každé situaci? A co když potká cizince? V obchodních misích člověk často potká Němce nebo představitele neutrálních států.
Mimoto může narazit i na otroka.
Německé a jižní lodě byly častými hosty v sanfranciském přístavu a černoši byli občas vypouštěni na břeh. Vždy ve skupinách alespoň po třech. A nesměli tam zůstávat po setmění, dokonce i v oblasti P.S.A. museli dodržovat policejní hodinu. Otroci pracovali i v docích, ti žili na pobřeží, v chatrčích u skladišť, hned u moře. Tyhle nenajde v obchodních kancelářích, ale kdyby šlo o nějaké břemeno..například, měl by své kufry nést sám do kanceláře pana Tagomiho? Samozřejmě ne. Musí najít otroka, i kdyby měl čekat hodinu. Dokonce i kdyby se mě opozdit. Nesmí dopustit, že by jej mohl vidět

otrok, jak něco nese, na to si musí dát zvlášť pozor. Za takovou chybu by draze zaplatil, ztratil by veškerou prestiž v očích všech, kdo by ho viděli.
Z jedné strany, přemýšlel Childan, by dokonce bylo i dobře, kdyby svá zavazadla nesl do budovy Nippon Times sám. Jaké by to bylo krásné gesto! Právně to zakázáno není, do vězení bych se za to nedostal. A dal bych najevo své skutečné city, ty, které se veřejně nikdy neprojevují. Ale…
Tohle bych mohl udělat, přemýšlel, kdyby se tu nemotali ti černi otroci. Pohrdání těch, kdo stojí nade mnou, bych snesl – nakonec nu své pohrdání ukazují den co den. Ale aby mě spatřili ti, kdo stojí pode mnou, pocítit jejich výsměch… Jako ten Číňan, který šlape přede mnou. Kdybych si nevzal rikšu, kdyby mě uviděl, jak jdu na schůzky pěšky…
Všechno to zavinili ti Němci. Ta jejich snaha o větší sousto než jsou schopni polknout. Jen co se jim jen s největším vypětím podařilo vyhrát válku, dali se okamžitě do dobývání planet a zároveň doma vydali zákony, které… což, myšlenka to byla dobrá. Podařilo se jim zbavit se Židů, Cikánů a svědků Jehovových. A Slované byli vrženi o dva tisíce let zpět, do své kolébky v Asii. Úplně je vystrnadili z Evropy k povšechné spokojenosti. Zpátky k pasení jaků a lovům s luky. Ty veliké lesklé časopisy tištěné v Mnichově a rozesílané do všech knihoven a stánků… Každý může na vlastní oči vidět celostránkové barevné fotografie –modroocí, plavovlasí árijští kolonisté, usilovně sející, orající a žnoucí na rozlehlých ukrajinských polích, té spižírně světa. Není pochyb, že to jsou lidé šťastní a jejich domy září pořádkem. Už nevidíte snímky ožralých Poláků sedících tupě před svými rozpadajícími se chalupami nebo nabízejícími pár mizerných řep na trhu. To vše je minulost, stejně jako rozježděné polní cesty, změněné podzimními dešti v neprůjezdné bažiny.
Ale Afrika… Tady se příliš nechali unést nadšením a i když je třeba obdivovat, rozum by spíše přikazoval počkat například na ukončení plánu Pluh. Ano, tady hitlerovci ukázali, co dokáží, plně obnažili svou uměleckou duši. Středozemní moře uzavřené, vysušené, změněné v pole díky využití atomové energie. Jaký je to rozmach! Jakou to dalo ťafku těm nejrůznějším posměváčkům z Montgomery Street. Je sice pravda, že se to v Africe skoro podařilo… ale v plánech tohoto druhu je slůvko skoro velice důležité. Poprvé se objevilo ve slavné brožuře A. Rosenberga z roku 1958. Jedná–li se o konečné řešení afrického problému, podařilo se nám skoro realizovat naše záměry. Konečné, však…
Ale přesto – Američané potřebovali dvě stě let, aby se zbavili svých domorodců, Němci toho v Africe dosáhli během patnácti let. Takže kritizovat není co. Childan se ve skutečnosti na toto téma nedávno pohádal při obědě se známými obchodníky. Zřejmě očekávali zázraky, jako kdyby mohli hitlerovci přetvářet svět pomocí magie. Ne, používali vědu, techniku a svůj příslovečný talent a pracovitost. Němci se pokoušejí o všechno. A když už něco dělají, tak to dělají pořádně.
Stejně, lety na Mars odvrátily pozornost světa od afrických problémů. Všechno to směřovalo k tomu, co řekl obchodním kolegům – Němci mají to, co nám chybí – ideály. Můžete je obdivovat kvůli lásce k práci nebo hospodárnosti… ale jejich hnacím motorem je touha. Vesmírné lety nejdřív na Měsíc, pak na Mars. Copak to není nejstarší sen lidstva – sen o vítězství? Na druhé straně Japonci. Znám je dost dobře, konečně stýkám se s nimi každý den. Jsou tu – řekněme si to otevřeně – lidé Východu. Žlutí. My bílí se jim musíme klanět, protože vládnou. Ale naše oči se dívají na Německo, vidíme, co lze dosáhnout tam, kde zvítězili bílí, je to úplně něco jiného.
"Už budeme u Nippon Times, pane," ozval se Číňan, těžce dýchaje po vyšlapání kopce. Teď zpomalil.
Childan se pokoušel představit si zákazníka pana Tagomiho. Samozřejmě, to musel být někdo velice důležitý. Tón hlasu pana Tagomiho v telefonu, jeho obrovské vzrušení to říkalo zcela jasně. V Childanových myšlenkách se objevil obraz jednoho z jeho vlastních zákazníků, člověka, jehož přičiněním se Childanova reputace v nejvyšších sférách nad Sanfranciským zálivem velice zvedla.
Před čtyřmi lety nebyl Childan specialistou na věci vzácné a cenné, jako teď. Měl malý, temný antikvariát v Geary. V sousedství byl obchod s použitým nábytkem, železářství, a prádelna. V noci docházelo v okolí k ozbrojeným přepadením a občas i vraždám i přes veškeré snahy sanfranciské policie a dokonce i jejich japonských šéfů z Kampeitai. Veškeré výkladní skříně všech krámů měly na noc spuštěny ocelové mříže jako zábranu před vloupáním. A přesto do této čtvrti jednoho dne přišel starší Japonec, bývalý voják major Ito Humo. Vysoký, štíhlý, šedovlasý vždy rovný jako svíčka, major Humo poprvé vysvětlil Childanovi, co se v jeho oboru dá dělat.

"Jsem sběratel," vysvětloval major Humo. Strávil celé odpoledne přehrabováním starých časopisů. V jeho mírném hlasu bylo něco, co Childan tehdy ještě nedokázal plně ocenit – pro většinu bohatých, kulturně založených Japonců byly historické památky americké kultury tak zajímavé, jako tradiční starožitnosti. Proč tomu tak bylo, to major nevěděl, jeho největší vášní byla sbírka starých časopisů o amerických mosazných knoflících a i samotných knoflíků. Bylo to něco podobnéhc jako sbírání známek nebo mincí, zbytečně byste hledali nějaké racionální vysvětlení. Bohatí sběratelé platili mastné ceny.
"Dám vám příklad. Víte, co to jsou obrázky válečných hrůz?" řekl major a se žádostivým leskem v očích se podíval na Childana.
Childan si po chvilce přemýšlení vzpomněl. Když byl ještě dítětem, byly tyto obrázky přibalovány ke žvýkačkám. Kus za cent. Byla to řada obrázků, připomínajících válečné hrůzy.
"Můj velice dobrý přítel," pokračoval major, "tyhle "Válečné hrůzy" sbírá. Chybí mu jen jeden obrázek – Potopeni Panay. Za ten jeden jediný obrázek nabízí velice pěknou sumu."
"Házené karty," řekl náhle Childan.
"Prosím?"
"Házeli jsme je. Každá karta měla dvě strany – jednu s obrázkem a druhou prázdnou. Jako panna a orel." Tehdy měl snad osm let. "Každý z nás měl v ruce hromádku těch karet. Postavili jsme se proti sobě a házeli jsme kartami tak, aby se obrátily ve vzduchu. Kluk, jehož karta se ve vzduchu obrátila, si bral obě." Jak je to fajn, připomenout si ty staré dobré časy, dávno ztracené dny šťastného dětství.
"Můj přítel o těch kartách vyprávěl," ozval se major Humo po krátkém zamyšlení, "ale o tom nikdy nemluvil. Jsem si jistý, že neví, k čemu ty obrázky sloužily."
Výsledkem bylo, že se majorův přítel ohlásil v krámu, aby Childanovu historickou zprávu měl z první ruky. Host, také důstojník císařské armády ve výslužbě, byl fascinován.
"Zátky!" vykřikl Childan nečekaně.
Japonec udiveně zamžikal.
"Jako děti jsme sbírali uzávěry od mléčných lahví. Taková kolečka s názvem mlékárny. Těch mlékáren muselo být v celých Spojených Státech tisíce a každá z nich razila své vlastní zátky."
V důstojníkových očích se mihl zájem. "Máte ještě něco ze svých starých sbírek?"
Childan nic takového samozřejmě neměl. Ale… třeba by se mohlo podařit najít staré, dávno zapomenuté uzávěry z dob, kdy mléko bylo ještě v lahvích a ne v jednorázovém, kartónovém balení.
Tak tedy, postupně, vnikl do své nové profese. Mnozí jiní také otvírali podobné obchůdky a využívali zájem o americkou kulturu, stále více se mezi Japonci projevující… ale Childan nad nimi vždycky vedl.
"Dostanu," řekl Číňan a vyrušil jej ze zamyšlení, "dolar, pane." Už vyložil jeho zavazadla a čekal.
Childan mu bezmyšlenkovitě zaplatil. Ano, je velice pravděpodobné, že se zákazník pana Tagomiho podobá majoru Humovi. Alespoň, zažertoval si Childan v duchu, z mého pohledu. Setkal se už s tolika Japonci… a pořád měl problémy s tím, jak je rozlišit. Našli se mezi nimi malí, podsaditi, vypracovaní jako zápasníci. Pak pěstitelé bonsaí… měl zřejmě svou klasifikaci. A mládež, celkově jako kdyby ani nebyla japonská. Zákazník pana Tagomiho asi bude důležitým obchodníkem s cigárem v zubech.
Ale pak, když stál před budovou Nippon Times u svých kufrů, napadlo Childana se strachem – a co když ten zákazník není Japonec? Všechno, co přivezl, vybral z ohledem na jejich vkus…
Musí to být Japonec. Pan Tagomi si objednával náborový plakát z války Severu proti Jihu, na takové vykopávce mohlo záležet jen Japonci. Je to typické, ta jejich schopnost nechat se fascinovat nesmysly, jejich zájem o dokumenty, proklamace a vyhlášky. Vzpomínal si na jednoho, který svůj volný čas věnoval sbírání novinových reklam amerických patentních léků z počátku dvacátého století.
Bylo třeba postavit se jiným, bližším problémům. Vysokými dveřmi budovy Nippon Times vcházeli a vycházeli lidé, k Childanovým uším dolehly hlasy, které jej vytrhly z poklidu. Pohlédl nahoru na nebetyčnou stavbu největší budovy v San Franciscu. Stěna kanceláří, oken, vynikající umění japonských architektů a okolí – záhony věčně zelených stromkových a keřových bonsaí, krajina karesansui, písek, napodobujích ztuhlý potůček tekoucí přes kořeny a ploché, nepravidelné kameny…
Zahlédl černého nosiče, byl zrovna volný. Okamžitě jej zavolal.
Černoch okamžitě s úslužným úsměvem přiběhl.
"Do dvacátého patra," řekl Childan co nejostřejším tónem. "Apartmá B. Okamžitě." Ukázal na kufry a

pak se vydal ke vchodu. Za sebe se samozřejmě neohlížel.
O chvíli později byl vtlačen do jednoho z rychlovýtahů, kolem něj samí Japonci, jejichž čisté tváře se v ostrém světle maličko leskly. Pak mdlobný skok výtahu, rychlé klepání míjených pater. Childan zavřel oči, vtiskl chodidla do podlahy a toužil, aby ta jízda skončila. Nosič odnesl zavazadla samozřejmě do nákladního výtahu. Po pravdě řečeno, když Childan otevřel oči, viděl, že je ve výtahu jedním z nemnoha bělochu.
Když ve dvacátém patře opustil výtah, procvičoval si Childan v duchu poklonu a připravoval se na to, až vejde do kanceláře pana Tagomiho.

3

Juliana Frinková se podívala na oblohu a spatřila světelný bod, letící do oblouku na podvečerním nebi a mizící na západě. Jedna z těch nacistických raketových lodí, pomyslela si. Letí na Pobřeží. Je plna hlavounů. Ale já jsem tady. Zamávala, i když raketu už samozřejmě nebylo vidět.
Stíny Skalistých Hor se prodlužovaly. Na tmavě modrých štítech už byla noc. Hejno stěhovavých ptáků pomalu mířilo přímo do hor. Automobily už sem tam rozsvěcovaly světla, spatřila dvojitá světla podél dálnice. To bylo benzínové čerpadlo a domy.
Už několik měsíců žila tady, v Canon City v Coloradu. Živila se vyučováním juda.
Skončila jí hodina a tak se chystala pod sprchu. Byla unavená. Všechny sprchy byly obsazeny návštěvníky Rayovy tělocvičny a tak stála a čekala v chladu na dvorku a těšila se klidem a vůní horského vzduchu. Slyšela jen vzdálený hluk z bistra, ležícího trochu níž, u okraje dálnice. Zaparkovaly tam dva veliké dieselové nákladďáky a v šeru bylo vidět řidiče, oblékající si před vchodem do bistra kožené bundy.
Pomyslela si – vyskočil Diesel z okna své kajuty? Spáchal sebevraždu při cestě po moři? Možná bych to také měla udělat. Ale tady není žádné moře. Ale něco se vždycky najde. Jak u Shakespeara. Jehlice vražená přes košili a sbohem, Frinková. Dívka, která nemá strach z tuláků z pouště. Jde vzpřímená, i když zná všecky citlivé body na těle vychrtlého, slintajícího protivníka. Zemřít, když se nadýchá výfukových plynů třeba dlouhou slámkou v úkrytu při dálnici.
Tohle se naučila, napadlo ji, od Japonců. Přijala jejich klidný vztah ke smrti spolu s uměním juda, které jí teď poskytovalo obživu. Jak zabíjet a jak umírat. Jang a jin. Ale to je už minulost, tady je protestanská země.
Nebylo špatné vidět nacistické rakety bez zastávky přelétající nad hlavou, neprojevující žádný zájem o Canon City v Coloradu. Ani Utah, ani Wyoming, ani východní část Nevady, žádný z těch otevřených liduprázdných pouštních nebo pasteveckých států je nezajímal. Nemáme žádnou cenu, řekla si pro sebe. Můžeme žít svým životem. Pokud chceme. Pokud to pro nás má nějakou cenu.
Z jedné z kabin se ozval zvuk odemykaných dveří. Vyšla nějaká postava, byla to vysoká slečna Davisová. Umyla se, vyšla oblečena s kabelkou pod paží. "Ach, vy jste čekala, paní Frinková? Velice se omlouvám."
"To nic," řekla Juliana.
"Víte, judo mi dalo hodně. Dokonce víc, než Zen. Tohle jsem vám chtěla říct."
"Zen ti zeštíhlí boky," řekla Juliana. "Zbav se zbytečných kil bezbolestným satori. Promiňte, slečno Davisová. Jen tak kecám."
"Způsobili vám hodně bolesti?" otázala se slečna Davisová.
"Kdo?"
"Japonci. Než jste se naučila sebeobranu."
"Bylo to strašné," řekla Juliana. "Vy jste na Pobřeží nikdy nebyla? Tam, kde jsou oni?"
"Nikdy jsem nevytáhla z Colorada paty," odpověděla slečna Davisová hlasem chvějícím se nesmělostí.
"Může se to stát i tady," řekla Juliana. "Mohou se rozhodnout okupovat i toto území."
"Ne tak pozdě!"
"Nikdy nevíš, co je napadne," řekla Juliana. "Oni své skutečné myšlenky pečlivě skrývají."
"K čemu vás nutili?" Slečna Davisová se, pevně tisknouc kabelku, přiblížila večerní tmou, aby lépe

slyšela.
"Ke všemu."
"Pane bože. Já bych se bránila," řekla slečna Davisová.
Juliana se omluvila a vešla do volné kabinky, protože se blížil někdo s ručníkem přes rameno.
Po nějaké chvíli seděla u stolku u Charleyho, kde měli nejlepší hamburgery na roštu, a lhostejně si prohlížela jídelní lístek. Z jukeboxu se ozvala nějaká lidová melodie – elektrofonická kytara a přeslazené sténání… vzduch se naplnil hustým kouřem. Ale bylo tu teplo a světlo, takže se jí spravila nálada. Řidiči nákladďáků u pultu, servírka, kuchař, obrovský Ir v bílé kazajce, sedící u pokladny.
Charles, když ji viděl, přišel, aby ji osobně obsloužil: "Slečinka bude chtít čajíček?" pronesl s vyceněnými zuby.
"Kávu," řekla Juliana a ani si nevšimla kuchařova vtipu.
"Ah, tak," uklonil se Charley.
"A horký sendvič s pečení a šťávou."
"Nechtít polívka s krysích hnízd? Nebo kozí mozek na oleji?" Dva řidiči se na svých židlích otočili a s úsměvem naslouchali. Bylo to o to příjemnější, že mohli obdivovat její krásu. Všimli by si jí i bez Charleyho žertíků. Měsíce aktivního judistického tréninku daly jejím svalům neobyčejnou pružnost a ona dobře věděla, jaký to má vliv na její vzhled i postavu.
Všechno záleží na ramenním svalstvu, pomyslela si, když čelila jejich pohledům. Tanečníci to mají taky. Výška nemá význam. Pošlete vaše ženy do tělocvičny a my je vytrénujeme. Nebudete litovat.
"Držte se od ní daleko," varoval kuchař řidiče a mrkl. "Nebo se ocitnete na podlaze."
"Odkud jste?" obrátila se na mladšího z řidičů.
"Z Missouri," odpověděli oba. "Jste ze Spojených Států?" otázala se.
"Já jsem ze Států," řekl starší. "Z Philadelphie. Mám tam tři děti. Nejstarší má jedenáct let."
"Poslouchejte," řekla Juliana, "a dá se tam najít dobrá práce?"
"Dá," odpověděl mladší řidič. "Když máš správnou barvu kůže." Sám měl černé, kudrnaté vlasy a na jeho tmavé, smutné tváři se rýsoval hořký výraz.
"On je totiž makarón," vysvětloval starší.
"No a co? Vždyť Taliáni vyhráli válku, ne?" usmála se Juliana na mladšího řidiče, ale on jí úsměv neoplatil. Jeho oči se zaleskly vztekem a tak se prudce otočil.
Je mi to líto, pomyslela si, ale neřekla nic. Nemohu tobě ani nikomu jinému pomoci od barvy kůže.
Vzpomněla si na Franka. Žije ještě vůbec? Mohl říct něco nevhodného, upozornit na sebe. Ne, řekla si. On ty Japonce má svým způsobem rád. Třeba se mu zamlouvají proto, že jsou oškliví. Pořád Frankovi opakovala, že je ošklivý. Rozšířené póry. Veliký nos. Ona sama měla neobyčejně hladkou pokožku. Zemřel tam beze mne? "Fink" je přece druh ptáka a ptáci prý vymírají.
"Jedete dál ještě dnes?" zeptala se mladého Itala.
"Až zítra."
"Když se vám ve Státech nelíbí, tak proč neodjedete navždy pryč?" zeptala se. "Já ve Skalistých horách žiji už dávno a nestěžuji si. Předtím jsem žila na Pobřeží, v San Franciscu. Tam taky záleží na barvě kůže."
Mladý Ital, schýlený nad barem, na ni vrhl krátký pohled. "Milá paní," řekl, "úplně stačí, když člověk musí strávit jeden den a noc v takovém městečku, jako je tohle. Žít tady? Kristepane, kdybych jen dostal takovou práci, abych se nemusel potloukat po silnicích a jíst v takových dírách, jako je tahle…" Když si řidič všiml, že majitel zčervenal, zmlkl a začal si všímat své kávy.
"Vidím, že jsi snob, Joe," řekl mu starší řidič.
"Mohl byste se usadit v Denveru," poradila mu Juliana. "Tam je to sympatičtější." Znám vás, vy Američani z Východu, pomyslela si. Máte rádi všechno veliké. Spřádáte své veliké plány. Skalisté hory jsou pro vás bohem zapomenutými končinami. Tady se od války nic nezměnilo. Penzisti, farmáři, hlupáci, lenoši, chudáci… každý, co za něco stál, utekl na východ do New Yorku, legálně nebo přes kopečky. Protože tam jsou peníze, obrovské peníze v průmyslu, říkala si. Pokrok. Německé investice udělaly svoje… nepotřebovali moc času, aby Spojené státy postavili na nohy.
"Víš co?" ozval se kuchař drsným, hněvivým hlasem. "Nemiluji Židy, ale pár těch židovských uprchlíku

jsem tenkrát, ve čtyřicátém devátém, viděl. A řeknu ti, kam si můžeš strčit ty svý Spojený státy. Jestli tam mají moc peněz a moc tam stavějí, tak jenom proto, že ty prachy ukradli Židům, když je hnali z New Yorku. Ty zasraný hitlerovský norimberský zákony! Jako kluk jsem žil v Bostonu a nijak jsem Židy nemiloval, ale nemyslel jsem si, že ve Spojených státech jednou budou platit nacistický rasový zákony. Ani když prohrajem tu válku. Jen se divím, že ještě nejste v armádě a nepřipravujete přepadení nějaký malý jihoamerický republiky, abyste připravili cestu Němcům a zase Japonce vytlačili kapku dál…"
Oba dva řidiči se s hrozivým výrazem na tvářích zvedli. Starší chytl lahvičku kečupu a držel ji za hrdlo. Kuchař bez ohlížení sáhl za sebe nahmatal velikou vidličku a natáhl ji před sebe.
"V Denveru se stavějí speciální startovací dráhy, aby tam mohly přistávat rakety Lufthansy," řekla Juliana.
Ani jeden ze tří mužů se nepohnul, nikdo z nich nic neřekl. Ostatní hosté tiše seděli.
Konečně kuchař řekl: "Jedna ta raketa nad námi při západu slunce přelétala."
"Ta do Denveru neletěla," řekla Juliana, "Letěla na západ, na Pobřeží."
Řidiči se opatrně vrátili na svá místa. "Pořád zapomínám, že jsou tu nakažení žloutenkou," zabručel starší řidič.
"Japonci Židy nevraždili, ani za války, ani později," řekl kuchař "Japonci pece nestavěli."
"Škoda," zabručel starší řidič, ale raději zvedl šálek a vrátil se k přerušené večeři.
Žloutenka, pomyslela si Juliana. Ano, asi je to pravda. Dost tu s Japonci sympatizujeme.
"Kde budete spát?" obrátila se na mladšího řidiče, Joeho.
"Ještě nevím," odpověděl. "Stačil jsem akorát vylézt z vozu a vejít sem. Tenhle stát se mi vůbec nelíbí. Asi budu spát v autě."
"Motel "U Včelky" není špatný," vnutil se kuchař.
"Fajn," řekl mladší řidič. "Možná, že tam zajdu. Jestli jim nevadí, že jsem Ital." Mluvil se zřetelným přízvukem, i když se jej snažil zamaskovat.
Zahořkl jen díky svému idealismu, pomyslela si Juliana, když se na něj dívala. Žádá od života příliš mnoho. Stále někam spěchá, věčně nespokojený a neklidný. Já jsem úplně stejná. Nedokázala jsem vydržet na Západním pobřeží a tady taky dlouho nevydržím. Ale nebyli naši předkové stejní? Jenže teď už tu není žádné pohraničí. To teď je na jiných planetách.
Mohli bychom se společně přihlásit na jednu z těch lodí, které berou kolonisty, napadlo ji. Ale Němci by jej nevzali, protože má tmavou kůži a mne proto, že mám tmavé vlasy. Ti bledí, hubení nordičtí buzeranti z SS ukvartýrovaní v bavorských zámcích. Ten frajer, Joe Jaksejmenuje, má už i ten výraz nesprávný. Měl by mít takový chladný a zároveň nadšený výraz tváře, jako kdyby v nic nevěřil a přitom slepě věřil. Je to zvláštní mozková vada – něco jako lobotomie. Zmrzačení, jímž se němečtí psychiatři snaží nahradit psychoterapii.
Usoudila, že jejich problémem je sex. Něco se jim tam přihodilo ještě ve třicátých letech a je to stále horší. Hitler to začal s tou… jak se vůbec jmenovala. Byla to jeho sestra? Teta? Sestřenice? Jeho rodina byla stejně už degenerovaná, jeho rodiče byli bratranec a sestřenice. Všichni se koupou v incestu, počínaje od prvotního hříchu touhy po vlastních matkách. Proto taky ti elitní hoši z SS chodí s takovými andělskými úsměvy, takový výraz dětské nevinnosti. Ponechávají si svou nevinnost pro maminku. Anebo pro sebe navzájem.
Ale kdo je vůbec jejich maminka? Přemýšlela. Führer Herr Bormann, který prý umírá? Anebo ten nemocný?
Starý Adolf, žijící prý někde v sanatoriu a dožívající své dny ve stařecké senilitě. Mozková syfilis ještě z dob, kdy byl vídeňským lumpem… dlouhý černý plášť, špinavé prádlo, noclehárny.
Vypadalo to jako sardonický boží trest, jako ve starém filmu. Ten strašný člověk zachvácený vlastní špínou, tradiční trest za lidský hněv.
Ale nejhorší je to, že současné německé impérium je výplodem tohoto mozku. Nejdřív strana, pak národ, nakonec půlka světa. Ale vždyť samotní nacisté určili diagnózu, zjistili nemoc. Ten bláznivý léčitel, co léčil Hitlera, ten doktor Morell, který jej nadíval nějakými pilulkami doktora Koestera proti nadýmání, byl původně venerolog. Celý svět to věděl, a přesto bylo führerovo blábolení pořád svátostí. Biblí. Jeho názory nakazily veškerou civilizaci a teď ti zaslepení, plavovlasí nacističtí buzeranti tuhle nemoc roznášejí na jiné planety.

Z incestu vznikají – šílenství, slepota, smrt.
Brrr. Tyhle myšlenky jí otřásly.
"Charley!" zavolala na kuchaře. "Co je s mojí objednávkou?" Cítila, se opuštěně. Vstala, zašla k baru a posadila se poblíž pokladny.
Nikdo si jí nevšímal, jen ten mladý italský řidič z ní nespouštěl oči. Jmenuje se Joe. Zajímalo by mě, jaké má příjmení, napadlo ji.
Zblízka uviděla, že není tak mladý, jak si myslela. Jeho věk šlo odhadnout jen nesnadno. Atmosféra kolem něj bránila pohledu. Pořád a neustále si dlaní učesával vlasy, shrnoval je dozadu zkřivenými, ztuhlými prsty. V tom člověku je něco zvláštního, napadlo ji. Nějaká svatozář smrti. Zneklidňovalo ji to, ale zároveň ji to i přitahovalo. Starší řidič se naklonil a něco mu pošeptal. Teď se na ni dívali oba, ale nebyl to normální mužský pohled.
"Prosím vás," začal starší řidič. Na obou bylo vidět značné napětí. "Víte, co je tohle?" Ukázal plochou, bílou, nepříliš velikou krabičku.
"Vím," řekla Juliana. "To jsou nylonové punčochy. Z umělého vlákna, které vyrábí výhradně newyorská pobočka I.G.Farben. Velice vzácné a drahé."
"Monopol není špatný nápad, to musíme Němcům přiznat." Starší řidič podal krabičku kamarádovi a on ji posunul směrem k Julianě.
"Máte auto?" zeptal se mezi dvěma hlty kávy mladší řidič.
Z kuchyně vyšel Charley s jejím talířem.
"Mohla byste mě hodit do toho motelu, kde mám nocovat." Neustále se na ni díval svýma bláznivýma očima, což ji zneklidňovalo, ale zároveň i fascinovalo. "Do toho motelu, nebo někam, kde bych mohl zůstat přes noc. Ano?"
"Jistě," odpověděla. "Mám vůz. Starého Studebakera."
Charley se podíval na ni, pak na mladého řidiče a postavil talíř před ní na bar.

Z reproduktoru na konci průchodu se ozvalo "Achtung, meine Damen und Heren." Pan Baynes se zavrtěl v křesle a otevřel oči. Okénkem po své pravé straně viděl dole hnědozelenou pevninu a o něco dále blankyt. Tichý oceán. Pochopil, že raketa zahájila dlouhý, pomalý přistávací manévr.
Nejprve německy, pak japonsky a nakonec anglicky reproduktor oznámil, že je zakázáno kouřit a odepínat bezpečnostní pásy. Přistávání, prohlásil reproduktor, bude trvat osm minut.
Brzdící motory byly spuštěny tak nečekaně a tak hlasitě, že otřásly celou lodí, takže mnozí z cestujících až vyjekli. Pan Baynes se usmál a nakrátko ostříhaný blondýn, sedící na druhé straně uličky, mu úsměv oplatil.
"Sie fürchten dasz…" začal mladík, ale Baynes jej anglicky přerušil:
"Je mi líto, ale neovládám němčinu." Mladý Němec na něj tázavě pohlédl, takže to zopakoval německy.
"Ne Němec?" zeptal se mladík udiveně lámanou angličtinou.
"Jsem Švéd," odpověděl Baynes.
"Nastupoval jste na Tempelhofu."
"Ano, měl jsem v Německu nějaké obchody. Při mé práci hodně cestuji."
Mladý Němec zřejmě nedokázal uvěřit, že v našem světě je někdo, kdo se věnuje mezinárodnímu obchodu a létá, má na to létání, nejnovějšími raketami Lufthansy, nezná nebo nechce mluvit německy. Obrátil se na Baynese:
"V jaké branži děláte, mein Herr?"
"Umělé hmoty. Polystyrény, pryskyřice. Průmyslové dodávky. Víte, žádné spotřební výrobky."
"Švédi mají nějaký průmysl umělých hmot?" nevěřil.
"Jistě. A velice dobrý. Dejte mi svou adresu a já vám pošlu propagační materiály naší firmy." Pan Baynes vytáhl pero a blok.
"To nemá cenu. Pro mne je toho škoda. Jsem umělec a ne obchodník. Bez urážky. Možná, že jste na Kontinentu viděl mé práce. Alex Lotze." Čekal.
"Bohužel. Nejsem znalec moderního umění. Mám rád staré předválečné kubisty a abstrakcionisty. Líbí se

mi, když obraz něco říká a nejen ukazuje ideál," řekl pan Baynes a otočil se.
"Jenže to právě je smysl umění," protestoval Lotze. "Rozvíjet ducha, vítězit nad smyslovostí. Vaše abstraktní umění je reprezentantem období duševní dekadence, duchovního chaosu, způsobeného rozpadem staré, plutokratické společnosti. Židé na mezinárodní úrovni a kapitalističtí milionáři podporovali úpadkové umění, jenže ty doby už jsou pryč. Umění se musí vyvíjet, nemůže stát na místě."
Baynes přikývl a díval se oknem.
"Byl jste někdy v Pacifidě?" otázal se Lotze.
"Mnohokrát."
"Já ne. V San Franciscu pořádají výstavu mých prací, kterou zorganizoval úřad doktora Goebbelse spolu s japonskou vládou. Kulturní výměna sloužící prohloubení porozumění a dobré vůle. Musíme uklidňovat napětí mezi Východem a Západem, nemyslíte? Musíme mít víc kontakt a umění tu může pomoci."
Baynes přikývl. Dole, za prstencem trysek, bylo vidět San Francisco a Záliv.
"Kde se dá v San Franciscu dobře jíst?" zeptal se Lotze. "Mám pokoj v hotelu Paláce, ale slyšel jsem, že se dobře jí v mezinárodní čtvrti, v Chinatownu."
"To je pravda," souhlasil Baynes.
"Je v San Franciscu draho? Musím ten výlet vyúčtovat. Ministerstvo je dost skoupé," rozesmál se Lotze. "Záleží, v jakém kursu vyměníte peníze. Asi máte šeky Reichsbanky. Radím vám, abyste šel do Tokijské banky na Samson Street a vyměnil si je tam."
"Danke sehr," řekl Lotze. "Jinak bych si je vyměnil v hotelu."
Raketa už skoro přistála. Baynes teď viděl letiště, hangáry, parkoviště, dálnici do města, obytné domy… Krásná vyhlídka, pomyslel si. Hory, voda a cáry mlhy, vznášející se nad Golden Gate.
"Co je to za obrovskou budovu pod námi?" otázal se Lotze. "Nedokončená, z jedné strany otevřená. Kosmodrom? Myslel jsem, že Japonci nemají kosmické lodě."
"To je baseballový stadión Golden Poppy," vysvětloval Baynes s úsměvem.
Lotze se rozesmál. "Jistě, oni mají rádi baseball. Neuvěřitelné. Postavili tak velikou stavbu pro zábavu, pro pitomý sport…"
"Ta budova je dokončená," přerušil jej Baynes. "Je to ta správní podoba. Z jedné strany je otevřená. Velice moderní řešení. Jsou na to velice hrdí."
"Vypadá to," řekl Lotze, když se díval dolů, "že to projektoval nějaký Žid."
Baynes se na něj pozorně podíval. Na chvíli pocítil nějakou nejistotu, nějakou psychopatickou chybu německého myšlení. Myslí si to Lotze skutečně? Byl to skutečně upřímný názor?
"Doufám, že se v San Franciscu ještě setkáme," řekl Lotze, když se raketa dotkla země. "Budu mít problémy, když si nebudu moci pohovořit s krajanem."
"Nejsem váš krajan, " prohlásil Baynes.
"Jistě, to je pravda. Ale rasově jsme si velmi blízcí. Dá se říci, že náležíme ke stejné rase." Lotze se začal v křesle vrtět, připravoval se k osvobození ze složitých pout.
Jsem tomu člověku skutečně rasově tak blízký? pomyslel si Baynes. Dá se skutečně říci, že patříme ke stejné rase? V tom případě je ve ve mně také to psychopatické napětí. Celý náš svět je psychopatický. Vládu mají v rukou šílenci. Jak dlouho už to víme? Žijeme s tím? A kolik z nás to ví? Ne, pane Lotze. Když si je člověk vědom toho, že je blázen, tak asi bláznem není. Nebo se vrací ke zdraví. Procitá. Myslím, že jen málokdo si to uvědomuje. Sem tam někdo. Ale co si myslí široká veřejnost? Stovky tisíc obyvatel tohoto města. Myslí si také. že žijí v normálním světě? Nebo jim to dochází a vidí záblesky pravdy… ?
Konečně, co to znamená být blázen? Jen právnický obrat. Oč mi jde? Cítím to, vidím, ale co to je? To, co dělají oni, čím jsou. Je to jejich nevědomost. Jejich neznalost jiných lidí. Jejich nečitelnost k tomu, co se děje s jinými lidmi, ke zkáze, kterou způsobili a působí. Ne, pomyslel si. To není to. Sám to nechápu, jen to intuitivně vycítím. Ale… oni jsou úmyslně krutí… jde snad právě o to? Ne, panebože, pomyslel si. Nedokážu to zformulovat. Oni ignorují celé úseky skutečnosti. Ano. Ale je tady ještě něco. Jejich plány. Ano, jejich plány. Dobytí planet. Je v tom něco šíleného a zrůdného, stejně jako v jejich dobytí Afriky a předtím Evropy a Asie.
Jejich pohled, to je pohled na vesmír. Nikdy nejde o člověka, o dítě, vždy jde o nějaké abstraktní pojmy

– rasa, země. Volk. Land. Blut. Ehre. Čest, ne jednotlivých lidí, ale celé Ehre. Abstrakce je pro ně skutečností a skutečnost oni nevidí. Die Güte, ale ne dobří lidé, dobrý člověk. Vychází to z jejich chápání času a prostoru. Nechávají stranou "Zde" a "Nyní" a vzhlížejí do černých, nezměřitelných dálav. A to vše má katastrofální vliv na život. Protože jednou už žádný život nebude, stejně, jako kdysi byly jen jeho částečky rozesety po vesmíru, horký vodík a nic víc. A to se bude opakovat. Teď je přestávka ein Augenblick. Vesmírné procesy strhnou život zpět na úroveň žuly a metanu. Čas běží pro všechny formy života stejně. Všechno je jen na chvíli. A oni – ti šílenci – touží po žule, po plynu, po tom, co je neoživené. Chtějí pomoci přírodě.
A já vím, napadlo jej, proč. Chtějí být podstatou a ne obětí dějin. Ztotožňují se s božskou mocí a zdá se jim, že se sami podobají bohům. To je jejich největší bláznovství. Jsou obětí nějaké mánie, jejich bytí se rozrostlo do psychopatických rozměrů a ani už sami nevědí, kde začínají oni a kde končí bůh. To není arogance ani pýcha, ale nadutost do konečných hranic představ o sobě – zmatek v tom, kdo má vzdávat čest a kdo má být ctěn. Člověk boha nesežral, to bůh sežral člověka.
To, co nechápou, je lidská bezradnost. Jsem slabý, malý, ve vesmíru nic neznamenám. Vesmír o mně ani neví, žiji neviditelným životem. Ale co je v tom špatného? Není to vlastně lepší? Koho si bohové všimnou, toho zničí. Buď nepatrný… pak unikneš závisti velkých.
Když si odepínal pás, řekl Baynes: "Pane Lotze, ještě jsem se o tom nezmínil. Jsem Žid. Chápete?"
Lotze se na něj vystrašeně podíval.
"Nejde to poznat," pokračoval Baynes, "Protože na mém zevnějšku není nic židovského. Nechal jsem si změnit tvar nosu, stáhnout své veliké, široké póry, chemicky jsem si nechal zesvětlit pokožku a také jsem změnil tvar lebky. Krátce, fyzicky mě nejde rozeznat. Mohu se, a dělal jsem to často, pohybovat v nejvyšších nacistických sférách. Nikdo mě nikdy nedokáže prohlédnout. A," – teď se přiblížil k Lotzemu a mluvil tiše, tak aby to slyšel jen malíř. "Takových nás je víc. Chápete? My jsme nevyhynuli. Jsme neviditelní."
"Bezpečnostní policie…" vykoktal Lotze po chvíli.
"SD může klidně prozkoumat má akta," řekl Baynes. "Klidně mě můžete udat, jenže já mám velice vlivné příznivce. Árijce i Židy, všichni zaujímají v Berlíně velice vysoká postavení. Vaše udání skončí v koši a já pak udám vás. A protože mám konexe, ocitnete se v ochranné vazbě." Baynes se usmál, přikývl na pozdrav a Lotze opustil. Připojil se k vycházejícím cestujícím.
Když po plošině sešli na pevnou zemi, na chladné, větrné letiště, ocitl se Baynes na chvíli vedle Lotzeho.
"Abych řekl pravdu," řekl Baynes, když kolem něj procházel, "Nelíbí se mi váš ksicht, pane Lotze. Asi vás udám tak či onak." Pak zrychlil krok a Lotzeho předešel.
Na konci letiště, před vchodem do haly, čekal početný dav lidí. Příbuzní a přátelé cestujících, všichni mávají, stoupají na špičky, smějí se, vzrušeně přeletají zrakem po tvářích příchozích. Mohutný starší Japonec v elegantním anglickém plášti, špičatých střevících a buřince stál ve společnosti mladšího Japonce poněkud vpředu. V klopě pláště měl odznak všemocné Pacifické obchodní mise Císařské vlády. To je on, napadlo Baynese. Pan N. Tagomi se obtěžoval osobně, aby mě uvítal.
"Herr Baynes – dobrý večer!" zvolal Japonec a udělal pár kroků dopředu, nerozhodně se uklonil.
"Dobrý večer, pane Tagomi," řekl Baynes a podal mu ruku. Stiskli si dlaně, pak se navzájem uklonili.
Rozzářený mladý Japonec se uklonil také.
"Na tomto otevřeném letišti je poněkud chladno," řekl Tagomi. "Do centra města poletíme vrtulníkem naší Mise, ano? Možná, že byste si přál nejdřív odpočinout a tak dál?" Pan Tagomi se starostlivě zadíval do hostovy tváře.
"Můžeme letět okamžitě," odvětil Baynes. "Chci se ubytovat v hotelu. Má zavazadla…"
"O to se postará pan Katomiči," přerušil ho pan Tagomi. "Přijede později. Na tomhle letišti můžete na zavazadla čekat i hodinu. Někdy to trvá déle než samotný let."
Pan Katomiči se přátelsky usmál.
"Výtečně," souhlasil Baynes.
"Pane, chtěl bych vám předat dar," řekl pan Tagomi.
"Dar?" podivil se Baynes.
"Abych získal vaši přízeň." Pan Tagomi sáhl do kapsy a vytáhl nevelkou krabičku. "Je to vybráno z

nejkrásnějších děl amerického umění, dostupného na trhu."
"Tak tedy," řekl Baynes, "děkuji," a přijal krabičku.
"Po celé odpoledne vybraní úředníci zvažovali nejrůznější možnosti. To je nejpůvodnější dílo mizící staré americké kultury, vzácný předmět, zahalený do záře minulých zlatých časů."
Pan Baynes otevřel krabičku. Uvnitř, na černém sametu, ležely hodinky s myšákem Mikim.
Dělá si Tagomi legraci? Zvedl oči a spatřil silné napětí a neklid v Tagomiho tváři. Ne, nebyla to legrace.
"Velice vám děkuji," řekl. "Je to naprosto neuvěřitelné."
"Na celém světě existuje jen několik, snad deset, původních hodinek s myšákem Mikim z roku 1938," řekl pan Tagomi a pozoroval hosta, jak se zachová, jak bude uchvácen. "Nikdo ze sběratelů, které znám, nemá nic takového."
Vešli do letištní haly a vydali se nahoru.
"Harusame ni nuretsutsu yane no temari kana…" ozval se za jejich zády pan Katomiči.
"Co je to?" otázal se Baynes pana Tagomiho.
"Staré verše," odpověděl pan Tagomi. "Střední éra Tokugawa."
Pan Katomiči řekl: "Jarní déšť, na střeše mokne hadrový míč nějakého dítěte…"

4

Frank Frink se díval, jak jeho bývalý zaměstnavatel kulhá chodbou Směrem k hlavní výrobní hale Společnosti W–M a přemýšlel: je to divné, ale Wyndam–Mason nevypadá jako majitel továrny. Vypadá jako povaleč z nějaké podezřelé čtvrti, jako ožrala, kterého vykoupali, ostříhali, oholili, dali mu injekci vitamínů, nové šaty a pět dolarů, aby začal nový život. Ten starý měl nejistý, nervózní, přímo omluvný způsob života, jakoby všechny považoval za potencionální nepřátele, silnější než je sám a snažil se je udobřit, dostat od nich milost. "Dostanou mě," dalo se vyčíst z jeho chování.
A přesto byl starý W–M silný. Byl majitelem důležité části akcií nejrůznějších firem a mnoha nemovitostí. Nemluvě o podnicích Společnosti W–M.
Frank šel za ním. Strčil do velikých kovových dveří hlavní výrobní haly. Hluk strojů, který poslouchal denně několik hodin, pohled na lidi a stroje, vzduch naplněný světelnými záblesky, okujemi, pohybem.
Starý vešel do haly. Frink si pospíšil.
"Zdravíčko, pane W–M," zvolal.
Starý se zastavil u vlasatého mistra Eda McCarthyho. Oba se dívali na přicházejícího Frinka.
"Je mi líto, Franku," řekl Wyndam–Mason a nervózně si olízl rty, "ale nemohu tě vzít zpět. Už jsem na tvé místo přijal někoho jiného, protože jsem si myslel, že se už nevrátíš. Po tom, co jsi mi řekl." V jeho kulatých očích zablýskla Frinkovi známá, asi dědičná, prolhanost. Starý ji měl v krvi.
"Přišel jsem si pro svůj vercajk," řekl Frink. "Nic víc nechci." Jeho hlas. jak si s potěšením všiml, zněl tvrdě, dokonce drsně.
"Hm, uvidíme," zamručel W–M nerozhodně, čímž prozradil, že si není moc jist, jak to s tím nářadím ve skutečnosti je. "Myslím, že to je tvoje věc," obrátil se na Eda. "Dej to s Frankem do pořádku. Já mám jiné starosti." Pohlédl na kapesní hodinky. "Dobře, Ede. O těch fakturách si promluvíme později. Teď už musím letět." Poplácal Eda po rameni a odkráčel, ani se za sebe neohlédl.
Ed McCarthy a Frink zůstali sami.
"Chtěl ses vrátit do práce?" zeptal se Ed McCarthy po chvíli.
"Jo," přiznal se Frink.
"Včera jsem na tebe byl hrdý."
"Já taky," řekl Frink. "Ale… nemůžu přece pracovat někde jinde." Cítil se poražený, v bezvýchodném postavení. "Víš sám." Nejednou o svých starostech rozmlouvali.
"Ne to nevím," řekl McCarthy. "U vstřikovačů se nenajde na celém Pobřeží nikdo lepší než ty. Viděl jsem, jak jsi celý kus zmákl za pět minut i s prvním opracováním. Všechny způsoby z nahrubo opracovaného Cratexu. A kromě svařování…"
"Nikdy jsem netvrdil, že umím svařovat," řekl Frink.
"Nenapadlo tě nikdy, že by sis mohl založit vlastní firmu?"

"Co takového bych mohl dělat?" vykoktal překvapený Frink.
"Šperky."
"S tím mi dej pokoj."
"Originální věci, zakázkové. Žádný sériový brak." McCarthy jej odvedl do kouta, dál od hluku. "Za takové dva tisíce dolarů by sis mohl zařídit dílničku ve sklepě nebo v garáži. Kdysi jsem dělal nějaké návrhy náušnic a přívěsků. Vzpomínáš si, takové doopravdy moderní." Vzal kousek papíru a začal pomalu a důkladně kreslit.
Frank se mu díval přes rameno a spatřil návrh náramku, abstraktní vzor s plynulými liniemi. "Bude na něco takového odbyt?" kolem sebe neviděl nikdy nic jiného, než tradiční předměty, dokonce i starožitnosti, věci z minulosti. "Moderní americké umění nikdo nechce. Něco takového už od války neexistuje."
"Tak vzbuď poptávku," řekl rozhněvaně McCarthy.
"To to mám prodávat sám?"
"Dodávej to do obchodů. Do takových, jako je ten… jak jen se mu říká? Ten veliký, nádherný krám s uměleckými díly na Montgomery Street."
"Americká umělecká řemesla," řekl Frink. Nikdy se neocitl v tak módních, drahých obchodech. Stejně jako většina Američanů. Na to, aby tam mohli nakupovat, měli peníze jen Japonci.
"Víš, s čím takové krámy obchodují?" říkal McCarthy. "A na čem vydělávají? Na zasraných stříbrných sponách k páskům, které dělají Indiáni v Novém Mexiku. Na přiblblém turistickém braku z pásové výroby. Na údajné místní exotice."
Frink se na Eda dlouho díval. "Dobře vím, co tam ještě prodávají. A ty to víš taky."
"To vím," přiznal McCarthy.
Oba dva to dobře znali, protože s tím byli bezprostředně svázáni. Už dávno.
Společnost W–M oficiálně vyráběla schody, zábradlí, kamna a kované ozdoby pro nové domy, všechno velkosériově, standartní vzory. Do nové budovy se čtyřiceti byty vyráběli tutéž věc ve čtyřiceti exemplářích. Oficiálně byla Společnost W–M kovárnou, ale skrytě dělala něco jiného z čehož měla největší zisky.
Pomocí nejrůznějších složitých strojů, nástrojů, materiálů a zařízení produkovala Společnost W–M nepřetržitý proud falšovaných předválečných starožitností, které byly opatrně a odborně dávány do oběhu v obchodech s uměleckými díly, kde se mísily s originálními předměty, sbíranými po celém kontinentu. Stejně jako v obchodě se známkami a mincemi nedokázal nikdo odhadnout, kolik procent zboží jsou falzifikáty. A nikomu, zvláště obchodníkům i samotným sběratelům na tom, aby se to vyjasnilo, nezáleželo.
Když dal Frank výpověď, ležel na jeho ponku nedokončený kolt z doby Divokého Západu. Samotný Frank připravil formu, odlil zbraň a ručně ji dokončoval. Poptávka po krátkých zbraních z období Války Severu proti Jihu a dobývání Divokého Západu byla stále obrovská. Společnost W–M prodala každé množství, které Frink vyrobil. Byla to jeho specialita.
Frink pomalu došel ke svému ponku a uchopil nedokončený vytěrák. Ještě tři dny a zbraň byla dokončená. Dobrá práce, řekl si. Odborník by to poznal… ale japonští sběratelé nebyli žádní znalci, neměli ten správný cit ani porovnávací materiál.
Podle toho, co věděl, jim nikdy nepřišlo na mysl, aby si položili otázku, zda jsou všechny ty starožitnosti, prodávané v obchodech Západního pobřeží, pravé. Možná, že to někdy udělají… a pak to bouchne a opadne poptávka i po pravých věcech. Greshamův zákon zní – falzifikáty snižují cenu pravých věcí. A to byla nepopiratelná příčina mlčení o této věci. Konečně, všichni byli přece spokojeni. Továrničky v různých městech, které vyráběly tyhle věci, přinášely zisk. Velkoobchodníci dodávali zboží a obchodníci podávali a dělali reklamu. Sběratelé cálovali a šťastně odnášeli své nákupy domů, aby jimi udivovali své spolupracovníky, přátele a milenky.
Stejně jako poválečné papírové peníze měly starožitnosti cenu, dokud je člověk nezačal zkoumat. Nikdo nebyl okraden až do dne posledního soudu. A pak už budou stejně všichni zruinováni. Ale zatím si to nikdo ani neuvědomil, dokonce ani ti, kdo žili z výroby falešných starožitností – snažili se nemyslet na to, co dělají a soustředili celou svou pozornost na technické problémy.

"Kdy jsi přestal navrhovat původní věci?" otázal se McCarthy. Frink pokrčil rameny. "Už před mnoha lety. Umím dobře kopírovat, ale…"
"Víš co si myslím? Myslím si, že ses nakazil hitlerovskou propagandou. Uvěřils, že Židé nedokáží nic vytvořit, jen napodobují a obchodují. Prostředníci." McCarthy se na Frinka nelítostně zadíval.
"Možná," přiznal Frink.
"Pokus se o to. Udělej nějaké původní vzory. Nebo dělej přímo v kovu. Hraj si. Bud jako dítě."
"Ne," řekl Frink.
"Nevěříš si," řekl McCarthy. "Úplně jsi ztratil sebedůvěru. A je to škoda, protože vím, že na to máš." McCarthy odešel od ponku.
Opravdu je to škoda, pomyslel si Frank. Ale je to pravda. Nedokážu se donutit k tomu, abych měl víru a nadšení jen proto, že je to třeba.
Ten McCarthy je po čertech dobrý mistr. Dokáže člověku nasadit ostruhy, vyprovokovat ho k největšímu úsilí, k tomu, aby ze sebe vydal všechno i proti své vůli. Je to rozený vedoucí, na okamžik dokázal přesvědčit i mne. Ale McCarthy odešel a jeho přemlouvání nemělo žádný výsledek.
Škoda, že u sebe nemám Knihu, napadlo Franka. Poradil bych se o tom, využil bych pěti tisíc let jejích znalostí. Najednou si vzpomněl, že jeden exemplář I–ťing je v hale kanceláře Společnosti W–M a tak tam co nejrychleji spěchal chodbou spojující fabriku s kancelářemi.
V hale se posadil do plastikového křesílka a na druhé straně obálky si zapsal otázku: "Mám se pokusit o vlastní tvorbu, jak mi to bylo navrženo?" a pak začal házet mincemi.
V dolní linii vyšla sedmička, ve druhé a třetí také. Takže dolní diagram je Ch'ien. Vypadalo to dobře, Ch'ien označuje tvůrčí sílu. Pak čtvrtá linie, osm. Jin. Pátá také osm, také jin. Panebože, pomyslel si vzrušeně, ještě jedna linie jin a bude to jedenáctý hexagram, T'ai, Mír. Velice příznivé znamení. Nebo… ruce se mu chvěly, když potřásal, mincemi, linie jang a hexadram dvacátý šestý, Ta Ch'u, Veliký Živitel. Obě znamení velice příznivá a jedno z nich musí vyjít. Hodil třemi mincemi.
Jin. Šestka. Takže Mír.
Otevřel knihu a přečetl si vysvětlení.

MÍR. Špatné odchází,
velké přichází.
Štěstí. Úspěch.

Měl bych tedy udělat to, co mi radí Ed McCarthy. Zařídit se sám pro sebe, malou dílničku. Ještě šestka nahoře, jediná pohyblivá linie. Otočil stránku. Co říká text? Nevzpomínal si, ale mělo by to být něco příznivého, protože celý hexagram je velice příznivý. Spojení nebe se zemí. Ale první a poslední linie jsou vždy mimo hexagram, takže snad šestka nahoře…
Jeho oči našly odpovídající text a bleskově přečetly:

Zeď spadla do příkopu.
Nepoužívej zbraně.
Udržuj ve městě pořádek.
I když budeš postupovat poctivě, neunikneš obvinění.

"Moje bolavá páteř!" vyjekl vystrašeně. Ale pak si přečetl komentář.

Změna objevující se v polovině hexagramu, přichází. Zdi města se sypou, zasypávají ulice. Blíží se hodina porážky…

Bezpochyby to byla nejzlověstnější ze všech tří tisíc linií knihy. Ale vysvětlení bylo příznivé.
Čím se tedy řídit?
Jak jen ta proroctví mohou být tak protichůdná? Dosud se mu to ještě nikdy nestalo, úspěch i porážka, obě dvě najednou, v jednom výroku orákula. Podivné. Jako kdyby Kniha vyškrábla dno sudu, vyházela

odtamtud veškeré hadry, kosti a ostatní odpornosti a pak si to rozmyslela a přihodila světlo, jako kuchař, který se nečekaně zbláznil, musel jsem stisknout dvě klávesy najednou, domyslel si Frink. Stroječek se zasekl, takže vznikl tenhle příšerný obraz skutečnosti. Naštěstí jen na chvíli, nepotrvá to dlouho.
K čertu, pomyslel si, musí přece vyjít buď jedno nebo druhé. Nemohou být přece dvě věci najednou. Nemůžu mít najednou štěstí i neúspěch.
A co když… můžu?
Podnikání s klenoty bude úspěšné, vysvětlení se týká toho obchodu. Ale ta linie ta zasraná linie, ta se musí týkat něčeho hlubšího, nějaké katastrofy v budoucnosti, která nemusí ani mít nic společného s výrobou klenotů. Je to špatný osud, který mě čeká, ať udělám cokoli…
Válka! napadlo jej. Třetí světová válka! Celé ty dvě zasrané miliardy lidí vyhubeny, civilizace smetena z povrchu Země, vodíkové bomby jako krupobití.
Ach bože! pomyslel si. Co se to děje? Snad jsem to nespustil já? Anebo někdo jiný kuje pikle, někdo, koho ani nemusím znát? Anebo všichni? Prokletí fyzici se svou teorií synchroničnosti, podle níž má každá částice spojení s ostatními. Každé uprdnutí může narušit rovnováhu vesmíru. Takhle je život jen jedním velkým žertem, jenže není nikoho, kdo by se smál. Otevírám Knihu a dostávám zpravodajství o příštích událostech, které by i pánbůh nejraději co nejdříve ukryl do akt a vymazal z paměti. Kdo vlastně jsem? Jedno je ale jisté, na to má hlava nestačí.
Já si musím vzít svůj vercajk, vzít si od McCarthyho motory, otevřít svou dílnu a rozběhnout svůj podělaný podnik bez ohledu na tu zlověstnou linii. Musím až do konce svého života tvůrčím způsobem pracovat ve svém oboru, žít nejlíp, jak umím, co nejaktivněji, dokud se zdi nesesunou a nepohřbí nás všechny, celé lidstvo. To je to, co mi chtěla Kniha říct. Dříve nebo později nás osud stejně všechny pošle prdět do hlíny, ale do té doby musím dělat svý, musím pracovat rukama a hlavou.
Vysvětlení se týkalo jen mne, mé práce, ale ta linie mluvila o nás o všech.
Jsem příliš malé zvíře, řekl si. Mohu si jen přečíst to, co je napsáno a pak sklonit hlavu a jít dál svou cestou, jako kdyby se nic nepřihodilo. Kniha po mně nechce, abych vyběhl na ulici a začal křičet, abych na sebe upoutal pozornost.
Můžu to vůbec někdo něco změnit? Všichni najednou nebo… jeden veliký člověk… nebo někdo, kdo má klíčové postavení, kdo se ocitne ve správný čas na správném místě? Šťastný osud. Náhoda. A na tom záleží osud celého světa.
Frink zavřel knížku a odešel z haly zpět do dílny. Když uviděl McCarthyho, přivolal jej gestem ruky do rohu, kde mohli pokračovat v přerušeném rozhovoru.
"Čím dál o tom přemýšlím, tím víc se mi ten tvůj nápad začíná líbit," začal Frink.
"To je dobře," řekl McCarthy. "A já ti teď řeknu, co máš dělat. Musíš vytáhnout peníze z Wyndam–Matsona." Tady pomalu, ale zřetelně mrkl. "Vymyslel jsem, jak na to. Já dám taky výpověď a půjdu s tebou do holportu. Mé návrhy, chápeš. Co je na tom špatného? Vím, že jsou dobré."
"Jasně," potvrdil poněkud zmatený Frink.
"Setkáme se večer po šichtě," řekl McCarthy. "U mně doma. Přijď kolem sedmé. Když vydržíš s dětmi, povečeříš s námi."
"Fajn," řekl Frink.
McCarthy ho poplácal po rameni a odešel.
Jak mnoho se za těch posledních deset minut změnilo, pomyslel si Frink. Ale nebál se, cítil se teď svěží. Všechno to přišlo tak nečekaně, napadlo jej, když šel k ponku a sbíral nářadí. Asi to tak chodí. Když přijde šance…
Čekal jsem na to celý život. Když Kniha řekne, že je třeba nečeho dosáhnout, tak jde právě o to. Že ta chvíle je skutečně příznivá. Takže, jaký je to okamžik? Šestka nahoře v jedenáctém hexagramu mění všechno, vede k dvacátému šestému hexagramu. Velkému Živiteli. Jin se mění v jang, linie se pohne a přichází nová chvíle. A já byl tak vyveden z rovnováhy, že jsem si toho ani nevšiml!
Vsadím se, že mi proto vyšla ta zasraná linie. Je to jediný způsob kterým může jedenáctý hexagram přejít do šestadvacátého. Nebyl tedy žádný důvod, aby se člověk strachy podělal.
Ale i přes ten příliv optimismu nedokázal zapomenout na tu linii.
Tak či onak, pomyslel si ironicky, udělám vše, co budu moci, snad se mi do sedmé večer podaří dostat ji

z hlavy, jako kdyby tam nikdy nebyla.
Doufám, přemýšlel. Protože to setkání s Edem je velice důležié. Cítím, že má nějaký kapitální nápad a nechtěl bych zaváhat.
Teď jsem obyčejná nula, ale když to vyjde, podaří se mi třeba získat zpět Julianu. Vím, co potřebuje – chtěla by být manželkou váženého člověka a ne nějakého pitomce. Dřív, ještě před válkou, byli chlapi chlapy, ale to už je dávno pryč.
Není se co divit, že se stěhuje z místa na místo, od muže k muži, že hledá. A sama ani neví, co chce. Ale já to vím a díky tomu obchodu s Edem – čertví, oč tam vlastně jde – to pro ni získám.

Robert Childan zavřel svůj obchod. Byla polední přestávka. Obvykle obědval v baru naproti a neopouštěl obchod na víc než půl hodiny, ale toho dne byl zpět už po dvaceti minutách. Vzpomínku na utrpení při setkání s panem Tagomim a zaměstnanci Obchodní mise měl ještě v živé paměti.
Jakmile se vrátil do obchodu, řekl si, že by snad mohla volat policie. Mohu prodávat jen v obchodě a nejezdit za zákazníky?
Dvě hodiny na předvádění zboží. To je moc. Dohromady čtyři hodiny. Je příliš pozdě znovu otevírat. Celé odpoledne na to, aby prodal jednu věc, jedny hodinky s myšákem Mikim. Je to sice drahá věc, ale přesto… Otevřel krám, dveře nechal dokořán a odešel dozadu pověsit plášť.
Když se vrátil, zjistil, že má zákazníka. Bílého. Hm, napadlo jej, překvapení.
"Dobrý den, pane," řekl Childan s lehkou úklonou. Určitě panák. Štíhlý, spíš tmavší, módně oblečený. Ale necítí se příliš volně. Na čele se mu trošku leskl pot.
"Dobrý den," zamumlal návštěvník a rozhlédl se po vitrínách. Pak rychle přešel k pultu. Sáhl do kapsy a vytáhl malou, lesklou koženou krabičku s barevnými, bohatě zdobenými vizitkami.
Císařský erb a vojenské insignie. Námořnictvo. Admirál Haruša. Childan si vizitku uctivě prohlédl.
"Admirálská loď," vysvětloval host, "momentálně kotví v Zálivu. Letadlová loď Syokaku."
"Ach tak."
"Admirál Haruša je poprvé na Západním pobřeží," pokračoval host. "Jedním z jeho přání je osobní návštěva ve vašem proslulém obchodě. Ve vlasti neustále slyšel jen o Amerických uměleckých řemeslech."
Childan se samolibě uklonil.
"Přesto ale," říkal host, "vzhledem na množství závazků admirál nemůže váš obchod navštívit osobně, takže vyslal mne. Jsem jeho komorníkem."
"Admirál je sběratel?" otázal se Childan, zatímco jeho mozek horečně pracoval.
"Admirál je milovníkem umění. Zajímá se o umění, ale sám sběratelem není. Hledá dárek. Zkrátka, admirál by chtěl darovat všem důstojníkům své lodi cenný starožitný předmět, krátkou zbraň z období americké Občanské války." Host ztlumil hlas. "Na lodi je dvanáct důstojníků."
Dvanáct pistolí z Občanské války, řekl si Childan. Obchod za skoro deset tisíc dolarů. Zachvěl se.
"Jak dobře víme," pokračoval návštěvník, "obchodujete s takovými drahocennými předměty ze stránek amerických dějin. Bohužel, příliš rychle nám mizí před očima."
Neobyčejně opatrně vybíraje slova – nemohl pustit z rukou takovou příležitost, ani jeden krok vedle – řekl Childan:
"Ano, máte pravdu. V mém obchodě najdete nejkrásnější výběr zbraní z války Severu proti Jihu v celých P.S.A. Budu šťasten, budu–li moci admirála uspokojit. Mám sestavit krásnou kolekci a doručit ji na palubu Syokaku ? Snad dnes odpoledne?"
"Ne," odvětil host. "Prohlédnu si zbraně na místě."
Dvanáct, Childan si to v duchu rychle spočítal. Neměl dvanáct kousku. Měl jen tři. Ale při troše štěstí mohl těch dvanáct shromáždit během týdne. Letecký expres z Východu například. A místní velkoobchodníci.
"A vy se," otázal se Childan, "v těch zbraních vyznáte?"
"Jakž takž," odpověděl návštěvník. "Mám maličkou sbírku krátkých zbraní. Dokonce i miniaturní tajnou pistoli, která vypadá jako dominová kostka. Rok 1840."

"Výjimečná věcička," prohlásil Childan, když šel do sejfu pro zbraň pro komorníka admirála Haruši. Když se vrátil, viděl, že zákazník vyplňuje šek. Host zastavil pero a řekl:
"Admirál chce zaplatit předem. Úložka ve výši patnácti tisíc P.S.A. dolarů."
Childan měl dojem, že se mu půda rozestupuje pod nohama, ale dokázal se ovládnout a dokonce i svému hlasu dát lehce znuděný tón.
"Jak si přejete. Není to nutné. Je to obyčejná obchodní formalita."
Postavil na pult krabici z kůže a filcu a dodal: "Zde je vzácný Colt .44 z roku 1860." Otevřel krabici, "černý prach a kulka. Výzbroj armády Spojených států. Chlapi v modrých uniformách měli takové zbraně například ve druhé bitvě u Bull Runu."
Host si dlouho prohlížel zbraň a pak zvedl zrak a klidně řekl: "Pane, tohle je imitace."
"Prosím?" otázal se Childan nechápavě.
"Tahle věc není starší než šest měsíců. Vaše zboží je falešné. Jsem velice roztrpčen. Ale podívejte se. Například toto dřevo zde. Uměle zestárlé pomocí kyseliny. Velice lituji." A odložil zbraň.
Childan pistoli zvedl a zůstal stát, pořád ji držel v obou rukou. Vůbec nevěděl co na to říct. Obracel revolver v rukou a nakonec vykoktal: "To není možné!"
"Je to kopie skutečně cenné zbraně. Nic víc. Obávám se, že jste byl podveden. Určitě nějakým bezohledným grázlem. Měl byste to hlásit na policii." Návštěvník se uklonil. "Je mi z toho smutno. Ostatní vaše zboží může být také falešné. Je to možné, že majitel obchodu, člověk, který obchoduje se starožitnostmi, nepozná falzifikát od originálu!" Bylo ticho.
Host vzal z pultu před sebou nevyplněný šek. Vložil jej do kapsy, zavřel pero a uklonil se. "Je to skutečně škoda, že nemohu uzavřít obchod s Americkým uměleckým řemeslem. Admirál Haruša bude rozčarován. Doufám, že můj postoj chápete."
Childan nedokázal odtrhnout zrak od zbraně.
"Na shledanou, pane," řekl host. "Přijměte prosím, mou nesmělou radu a přijměte nějakého experta k oceňování vašich exponátů. Vaše reputace… věřím, že mi rozumíte."
"Kdybyste mohl, vážený pane…" vykoktal Childan. "Můžete být klidný. Nezmíním se o tom nikomu. Admirálovi řeknu, že váš obchod byl bohužel zavřen. Konečně," zastavil se ve dveřích, "jsme přece oba bílí." Uklonil se ještě jednou a odešel.
Childan zůstal sám s revolverem v rukou.
To není možné, honilo se mu hlavou.
Jenže je to pravda. Panebože. Jsem zruinovaný. Přišel jsem o obchod za patnáct tisíc dolarů. A o svou reputaci, když se to provalí. Když ten komorník admirála nezachová jazyk za zuby.
Zabiju se, rozhodl se. Ztratil Jsem svou čest. Už nemůžu dál žít, to je fakt.
Jenže, ten člověk se mohl mýlit.
Anebo lhát?
Mohly jej třeba poslat Americké starožitnosti, aby mě zničil. Nebo taky Západní umělecký salón.
V každém případě konkurence.
Zbraň je určitě pravá.
Jak se o tom ujistit? Childan horečně přemýšlel. Aha. Dám zbraň prozkoumat na Penologické oddělení Kalifornské univerzity. Mám tam nějakého známého, tedy alespoň jsem měl. Něco podobného se už kdysy přihodilo. Údajné falešná stará zadovka.
Okamžitě zazvonil do jedné agentury a objednal si posla. Pak zabalil revolver a napsal poznámku pro Univerzitní laboratoř, v níž prosil o okamžitou odbornou expertizu doby výroby zbraně a o okamžité telefonické seznámení s výsledkem. Přišel kurýr. Childan mu dal dopis, balíček, adresu a přikázal mu letět vrtulníkem. Kurýr odešel a Childan začal chodit sem tam po krámu a čekal… čekal.
Ve tři hodiny zavolali z Univerzity.
"Pane Childane," ozval se hlas, "žádal jste nás o expertizu vojenské zbraně kolt vzor 1860." Na chvíli bylo ticho. "Zde je posudek laboratoře. Je to imitace, odlitá do plastikových matric, tedy kromě dřevěných částí. Sériové číslo je falešné. Hlaveň není kalena kyanem. Hnědý a modrý povrch byl upraven moderním rychloobráběním. Celá zbraň je uměle patinovaná, aby byl vzbuzen dojem staré a používané věci."

"Člověk, který mi ji přinesl k ocenění…" řekl Childan staženým hrdlem.
"Řekněte mu, prosím, že se nechal podvést," přerušil jej univerzitní technik. "A pořádně. Je to odborná práce. Víte, pravé zbraně měly části z toho modrého kovu. Byly vkládány do sudu s koženými skrojky, který pak byl naplněn kyanem a zahříván. Na dnešní dobu je to příliš pracné. Ale tato zbraň byla vyrobena ve velice dobře vybavené dílně. Objevili jsme částečky nejrůznějších prostředků, užitých k dokončovacím pracím a leštění. Některé z nich jsou velice zajímavé. Nemůžeme to dokázat, ale dobře víme. že existuje celý průmysl, produkující takové falzifikáty. Musí existovat, jelikož jsme už viděli příliš mnoho podobných věcí."
"Ne," řekl Childan. "To je jen pomluva. Mohu to tvrdit s naprostou jistotou." Childanův hlas se zvedl a pak skřípavě zlomil. "Nevím jak kdo, ale já o tom něco vím. Snad si nemyslíte, že jsem to k vám poslal jen tak. Vycítil jsem, díky své dlouholeté praxi, že je to falzifikát. Něco takového je velice vzácné. Je to podivné, spíše žert." Na chvíli udýchaně zmlkl. "Děkuji vám za potvrzení mé domněnky. Zašlete mi účet. Ještě jednou děkuji." Položil sluchátko.
Okamžitě vytáhl obchodní knihy, aby zjistil původ zbraně. Kde se u něj vzala? Odkud?
Přišla jak zjistil, od jednoho z největších velkoobchodníků v San Franciscu. Ray Calvin a spol. na Van Ness. Okamžitě k nim zavolal.
"Prosím pana Calvina," řekl. Hlas už měl klidnější.
"Prosím," ozval se někdo zřejmě velice zaměstnaný.
"Tady Bob Childan, Americké umělecké řemeslo, Montgomery Street. Rayi, mám tu důvěrnou záležitost. Musím si s tebou promluvit mezi čtyřma očima. Ve tvé kanceláři nebo někde jinde. Vyslechni mě pro své vlastní dobro." Zjistil, že do sluchátka řve.
"Dobře," souhlasil Ray Calvin.
"Nikomu o tom neříkej. Naprosto důvěrná záležitost."
"Ve čtyři?"
"Třeba ve čtyři," souhlasil Childan. "U tebe v kanceláři. Na shledanou." Praštil sluchátkem s takovou zlostí, že přístroj spadl na podlahu. Zvedl jej a postavil na místo.
Měl půl hodiny na to, aby šel. Celou půlhodinu k tomu, aby chodil z kouta do kouta v bezradném čekání. Co dělat? Mysli. Zavolat do místní redakce Tokio Herald na Market Street.
"Mám k vám prosbu," řekl, "chtěl bych vás požádat o informaci, zda je letadlová loď Syokaku momentálně v přístavu a pokud ano, tak na jak dlouho. Budu vaši redakci za tuto informaci velice vděčen."
Nervózní chvíle čekání, konečně se sekretářka vrátila.
"Podle naší kartotéky, pane," řekla se smíchem, "leží letadlová loď Syokaku na mořském dně někde u Filipín. Byla potopena americkou ponorkou roku 1945. Můžeme vám ještě nějak pomoci, pane?" Tam v redakci se pitomý vtip, na který naletěl, zřejmě velice líbil.
Položil sluchátko. Letadlová lod Syokaku už sedmnáct let neexistuje. A určitě neexistuje admirál Haruša. Neznámý byl podvodník. Ale přesto…
Ale přesto měl pravdu. Kolt byl falešný.
Bylo to všechno nesmyslné.
Snad byl ten člověk vyděračem, který si chtěl udělat monopol na obchod krátkými zbraněmi z dob Občanské války. Musel být odborníkem, když falzifikát poznal. Musel to být odborník nad odborníky. Jen odborník to mohl poznat. Někdo z branže. Ne obyčejný sběratel.
Childan pocítil malé ulehčení. Takových není mnoho. Možná, že nikdo jiný už není. Ta záležitost se nějak vyřeší.
Není třeba si z toho dělat hlavu?
Rozhodl se. Ne. Musí to prozkoumat. Za prvé, získat peníze, z Raye Calvina vytáhnout příplatek. A poslat všechny zbraně na expertizu.
A kdyby byla většina zbraní falešná?
To je těžké.
Jedno je jisté, rozhodl se. Cítil příliš zklamání. Půjde za Rayem Calvinem. Promluví si s ním mezi čtyřma očima. Požádá jej, aby zjistil původ falzifikátu. Třeba je taky nevinný. A třeba ne. V každém případě mu

řekne, že ještě jeden takový falzifikát a už od něj nikdy nic nekoupí.
Calvin bude muset pokrýt ztrátu, rozhodl se Childan. Ne já Nebude–li souhlasit, spojím se s ostatními obchodníky, řeknu jim to a zničím jej. Proč mám mít ztrátu jen já? Však to těm, kdo jsou za to zodpovědní, vyřídí. Jen ať si ten horký kaštan podají pěkně z ručky do ručky.
Všechno se to ale musí odehrát v naprostém utajení. Musí to zůstat jen mezi námi.

5

Calvinův telefon Wyndam–Matsona zaskočil. Nechápal, oč tu jde, částečně proto, že Calvin mluvil tak rychle, částečně proto, že bylo skoro půl dvanácté v noci a Wyndam–Matson měl ve svém apartmá v hotelu Muromači dámu.
"Poslyš, příteli," řekl Calvin, "vracím ti celou tvou poslední zásilku. Vrátil bych ti zpět i ty předcházející, ale jsou už zaplacené. Zásilka byla poslána osmnáctého května."
Wyndam–Matson samozřejmě žádal vysvětlení.
"Jsou to mizerné falzifikáty," řekl Calvin.
"Vždyť jsi to věděl." Wyndam–Matson byl udivený. "Poslyš, Rayi, od počátku jsi věděl, oč jde."
Rozhlédl se. Dívka tu nebyla, asi šla do koupelny.
"Věděl jsem, že jsou to falza," řekl Calvin. "O tom ale nemluvím. Říkám, že jsou mizerné. Vůbec mě nezajímá, zda revolver, který mi přineseš, byl skutečně užíván v Občanské válce nebo nebyl. Já jen chci, aby to byl Colt .44, který by souhlasil s katalogovým popisem. Poslyš, znáš Roberta Childana?"
"Jistě." Něco se mu motalo v hlavě, ale v té chvíli nedokázal spojit jméno s konkrétním člověkem. Někdo důležitý.
"Dneska byl u mně. V kanceláři. Volám ti z kanceláře, ne z bytu.
Pořád nad tím ještě sedíme. V každém případě za mnou přišel s dlouhým povídáním. Byl navztekaný jako čert. Opravdu. Tedy, nějaký jeho důležitý zákazník, nějaký japonský admirál, k němu bud přišel nebo někoho poslal. Childan říkal něco o objednávce za dvacet tisíc dolarů, ale to asi přehání. V každém případě ten Japonec přišel – o téhle části jeho řeči nemám žádný důvod pochybovat – chtěl koupit, ale jen se na jeden z těch Coltů .44, které jste dělali vy, podíval, okamžitě věděl, oč kráčí. Strčil peníze zpět do kapsy a odešel. Co na to řekneš?"
Wyndam–Matson nevěděl, co říct. Ale okamžitě mu bylo jasné, že je to práce Frinka a McCarthyho. Vyhrožovali, že mu něco provedou a tohle musí být to, co slibovali. Jenom nechápal, jak to udělali. Calvinovo vyprávění nějak nedávalo smysl.
Pocítil přímo pověrčivý strach. Jak ti dva dokázali preparovat detail, vyrobený v únoru? Věřil tomu, že mohou jít na policii, do novin nebo dokonce na vládu panáků v Sac a samozřejmě, že tam měl všechno zařízené. Podivné. Nevěděl, co Calvinovi odpovědět, něco brblal a měl pocit, že je to nekonečné.
Konečně se mu podařilo zakončit rozhovor a položit sluchátko.
S údivem viděl, že se Rita vrátila z koupelny a že slyšela celý rozhovor. Teď chodila nervózně po pokoji, oblečena pouze do černé hedvábné košilky, světlé vlasy spuštěné na obnažená, trochu pihovatá ramena.
"Oznam to policii," řekla.
No co, řekl si, asi bude nejjednodušší nabídnout jim takové dva tisíce. Měli by s tím souhlasit, určitě jim jde jen o to. Takoví chlapečci uvažují jen v malých rozměrech. Pro ně to bude hodně peněz. Strčí to všechno do toho svého nového kšeftu, zbankrotují a za měsíc jsou zase bez halíře.
"Ne," řekl.
"Proč ne? Vydírání je přece zločin."
Nebylo lehké vysvětlit jí to. Uvykl si platit lidem, započítával to do obchodních výdajů, stejně jako elektřinu a plyn. Pokud se nejednalo velkou sumu… z druhé strany měla Rita pravdu. Přemýšlel.
Dám jim dva tisíce, rozhodl se, ale spojím se i se známým policejním inspektorem. Jen ať si prohlídnou záznamy o Frinkovi a McCarthym, třeba najdou něco, co se bude hodit. Kdyby se náhodou objevili ještě jednou, bude si s nimi umět poradit.
Například se dozvím, napadlo jej, jestli je Frink opravdu Žid. Změnil si nos a jméno. Bude stačit, když s tím seznámím německého konzula. Je to jednoduché. Konzul požádá japonské úřady o jeho vydání. A

chytrák se octne v plynu, jen co překročí demarkační čáru. Prý mají jeden takový tábor v New Yorku. Takový ten tábor s pecemi.
"To se divím," ozvala se holka, "že někdo může vydírat člověka ve tvém postavení." Změřila si jej pohledem.
"Já ti něco řeknu. Celý ten poplach kolem památek je pitomost. Ti Japonci nejsou normální. Hned ti to dokážu." Vstal, vešel do kanceláře a vrátil se se dvěma zapalovači, které postavil na konferenční stolek.
"Podívej se na ně. Vypadají úplně stejně, že? Ale, poslouchej, jeden z nich je památeční." Usmál se.
"Vezmi si je do ruky. Neboj se. Jeden z nich má pro sběratele cenu čtyřicet padesát tisíc dolarů."
Děvče opatrně uchopilo oba zapalovače do ruky a pozorně si je prohlíželo.
"Necítíš to," zažertoval, "Památečnost?"
"Co je to ta památečnost?" zeptala se.
"Každý předmět má v sobě kousek dějin. Poslyš. Jeden z těch zapalovačů nosil v kapse Franklin D. Roosevelt, když byl zavražděn. A ten druhý ne. Ten první je pamětihodný a to dost. Moc těžko najdeš vzácnější pamětihodnost. A ten druhý nemá nic. Cítíš to?" Šťouchl do ní loktem. "Necítíš. Nedokážeš je rozlišit. Žádný z těch zapalovačů nevyzařuje mystickou auru."
"Ale běž," řekla dívka s nábožnou úctou. "Je to vůbec možné? Měl vůbec toho dne jeden z těch zapalovačů u sebe?"
"Samozřejmě. A já vím, který. Teď už chápeš, oč mi jde? Celé je to jeden velký podvod, sami se podvádějí. Například – zbraň je použita v nějaké slavné bitvě. Třeba u Meuse–Argonne. A vůbec ničím se neliší od ostatních, pokud se o tom neví. Všechno je tady," zaťukal si na čelo. "V hlavě a ne ve zbrani. Sám jsem takové věci kdysi sbíral. Abych řekl pravdu, právě proto jsem se dostal do téhle profese. Sbíral jsem známky. První anglické kolonie."
Dívka teď stála se založenýma rukama u okna a dívala se na světla San Francisca.
"Mí rodiče říkali, že bychom válku neprohráli, kdyby zůstal naživu" řekla.
"Dobře, dobře," pokračoval Wyndam–Matson. „A teď připusťme, že loni našla kanadská vláda nebo někdo jiný tiskovou desku nějaké staré známky. A taky tiskovou barvu a zásobu…"
"Nevěřím tomu, že některý z těch zapalovačů skutečně patřil Franklinu Rooseveltovi," přerušila jej dívka.
"A právě o to mi jde!" rozesmál se Wyndam–Matson. "Musel bych ti to dokázat nějakým dokumentem. Průkazem pravosti. A proto je to všechno podvod. Cenná není věc, ale papír!"
"Ukaž mi ten papír."
"Prosím, prosím." Zvedl se a odešel do kanceláře. Sňal ze zdi zarámované vysvědčení Smithsonova institutu. Dokument i zapalovač jej stály celé jmění, ale vyplatilo se to, protože byl důkazem, že slovo falzifikát neznamená vůbec nic, protože slovo pravé ve skutečnosti neznamená také nic.
"Colt .44 je prostě colt .44," řekl, když se vracel zpět do pokoje. "Důležitý je kalibr a konstrukce a ne to, kde byl vyrobený. Důležité je.."
Děvče vztáhlo ruku. Wyndam–Matson jí podal dokument.
"Takže to je pravda," řekla po chvíli.
"Ano. Je to tenhle," zvedl v prstech zapalovač s dlouhým škrábancem na boku.
"Já už půjdu," řekla. "Sejdeme se zase někdy večer." Položila dokument i zapalovač a odešla do koupelny pro oděv.
"Proč?" volal na ni a běžel za ní. "Vždyť jsme tu naprosto bezpeční, žena přijede až za několik týdnů, vždyť jsem ti to říkal. Odchlípená sítnice."
"O to vůbec nejde."
"Oč tedy?"
"Prosím tě, zavolej rikšu. Já se zatím obleču."
"Zavezu tě domů," řekl navztekaně.
Oblékla se a tiše procházela po pokoji. Čekala, až Wyndam–Matson donese její plášť. Byla zamyšlená, myšlenkami daleko, dokonce smutná. Minulost způsobila smutné nálady, napadlo jej. Krucinál, proč jsem o tom vůbec začal? A je přece tak mladá… Koho by napadlo, že pro ni to jméno vůbec něco znamená?
Dívka poklekla u knihovny. "Už jsi to četl?" zeptala se, když vytáhla jednu knížku.

Pozorně se na ni podíval. Křiklavá obálka. Román. "Ne," odpověděl. "Patří to mé ženě. Ona hodně čte."
"Měl by sis to přečíst."
Stále ještě s pocitem rozčarování uchopil knihu. Kobylka ztěžkla. "Není to jedna z těch knížek, které jsou zakázané v Bostonu?" otázal se.
"Je zakázaná v celé Americe. A v Evropě samozřejmě taky." Přešla ke dveřím v předsíni a čekala.
"Už jsem o tom Hawthornovi Abendsenovi slyšel," zalhal. S titulem knížky se mu vybavovala jediná souvislost. A to… a to? Že je velice populární. Další móda. Zase jedno masové šílenství. Sehnul se a postavil knížku na poličku. "Nemám čas na čtení beletrie. Mám příliš mnoho práce." Sekretářky, řekl si, čtou takové věci před spaním. Vzrušuje je to. Mají to raději než skutečnost. Moc by chtěly, ale bojí se.
"Jsi moc romantická," řekl chmurně, když otvíral dveře.
"Ne. Tohle je knížka o válce." A na schodišti dodala: "Říká se v ní to, co říkají moji rodiče."
"Kdo to říká? Ten Abbotson?"
"Má svou teorii. Kdyby Joe Zangara minul, Roosevelt by Ameriku vytáhl z Krize a vyzbrojil by ji tak, že…" přerušila. Došli k výtahu, kde už čekali jiní lidé.
Pak, když jeli nočním městem Wyndam–Matsonovým mercedesem, vrátila se k nakousnutému tématu.
"Abendesen tvrdí, že Roosevelt by byl velice silným presidentem. Něco jako Lincoln. Dokázal to během prvního roku své vlády, když zavedl tolik reforem. Je to román. Roosevelt není v Miami zavražděn, žije dál, je opět zvolen v roce 1936 a je presidentem až do války. Chápeš to? Je presidentem, když Němci přepadají Anglii, Francii a Polsko. Všechno to sleduje a buduje silnou Ameriku. Garner byl velice špatným presidentem. Z toho, co se stalo, toho moc padá na jeho hlavu. A pak, v roce 1940, by byl místo Brickera zvolen demokrat…"
"To říká ten Abelson," skočil jí do řeči Wyndam–Matson. Podíval se na ni. Panebože, přečte si nějakou knížku a má roky o čem mluvit.
"Říká, že by v roce 1940 byl místo izolacionisty Brickera zvolen po Rooseveltovi Rexford Tugwell." Její hebká tvář, na níž hrály odlesky pouličních světel, oživeně zářila, měla rozšířené oči a vehementně gestikulovala. "Tugwell by energicky pokračoval v Rooseveltově antihitlerovské politice. Takže by se Němci báli pomoci Japonsku v roce 1941. Nedodrželi by smlouvu. Chápeš?" Otočila se k němu, silně jej uchopila za paži a řekla: "A tak by Němci a Japonci prohráli válku"!
Rozesmál se.
Pohlédla na něj a hledala něco v jeho tváři. Nevěděl co, konečně, i tak se musel věnovat řízení. A řekla: "Na tom není nic směšného. To se klidně mohlo stát. Spojené státy by mohly porazit Japonsko. A…"
"Jak?" přerušil ji.
"Abendsen to všechno vysvětluje," na chvíli ztichla. "Celé je to napsáno jako román, takže to má mnoho čistě fiktivních zápletek. Musí to být zajímavé, jinak by to lidé nečetli. Zápletka je dost romantická – mladý párek – chlapec je v americké armádě a dívka… To je celkem jedno. Hlavní je, že president Tugwell má hlavu na myšlení a dobře chápe, oč Japoncům jde. O tom se může mluvit," ubezpečovala jej. "Japonci tu knížku v Pacifidě nezakazují a je dost populární i na Ostrovech. Vyvolala tam veliké diskuse."
"No dobře," řekl Wyndam–Matson, "a jak to bylo s Pearl Harborem?"
"President Tugwell je natolik předvídavý, že nechá všechny lodi vyplout na otevřené moře, takže americká flotila není zničena."
"Chápu."
"Takže ve skutečnosti se žádný Pearl Harbor nekonal. Japonci sice útočí, ale ničí jen několik menších lodí."
"A jmenuje se to kobylka a něco?"
"Kobylka ztěžkla. Je to biblický citát."
"A Japonci prohrávají proto, že nedošlo k žádnému Pearl Harboru. Poslyš, Japonsko by vyhrálo stejně, i bez Pearl Harboru."
"V tom románu jim americká flotila nedovoluje obsadit Filipíny a Austrálii."
"Obsadili by je stejně. Měli silnější flotilu. Znám Japonce dost dobře a vím, že vláda v oblasti Tichého oceánu je jejich osudem. Spojené státy od První světové války upadaly. Všechny státy Dohody po té válce zažily morální a duchovní úpadek."

Ale dívka se nenechala přesvědčit. "A kdyby Němci neobsadili Maltu, Churchill by zůstal u moci a přivedl by Anglii k vítězství."
"Jak? A kde?"
"V severní Africe… Churchill by porazil Rommela."
Wyndam–Matson vyprskl.
"A po vítězství nad Rommelem by Britové mohli přesunout svou armádu přes Turecko do Ruska a spolu s Rudou armádou se postavit Němcům. V knížce jsou Němci zastaveni v nějakém městě nad Volhou. Je to úplně neznámé město, ale skutečně existuje, našla jsem si je v atlase."
"A jak se jmenuje?"
"Stalingrad. Tam Angličani změnili osud války. Tak se Rommel nespojil s německou armádou, která přišla z Ruska, vzpomínáš si, Paulsenova armáda? A Němci neobsadí Blízký východ s tak potřebnou naftou a nemohou se ani spojit s Japonci v Indii, jak to udělali. A…"
"Žádná strategie světa by nedokázala porazit Erwina Rommela," přerušil ji Wyndam–Matson. "A všechny ty události, které si ten chlapík vymyslel, jako například ta obrana ruského města s velice hrdinským jménem Stalingrad, by mohly nanejvýš opozdit neodvratný konec. Poslyš, já jsem se s Rommelem osobně seznámil v New Yorku, když jsem tam v roce 1948 zařizoval nějaké obchodní záležitosti." Ve skutečnosti viděl Wyndam–Matson Vojenského komisaře USA pouze na snímku v Bílém domě. A to ještě jen zdálky. "Jaký to byl člověk! Jak hrdý a zásadový! Takže vím, co říkám," skončil.
"Bylo to hrozné," řekla Rita, "když byl generál Rommel odvelen ze své funkce a na jeho místo přišel ten hnusný Lammers. Od té doby začaly popravy a vznikly koncentráky."
"Koncentráky byly i za Rommela."
"Ale," učinila neurčité gesto, "byly neoficiální. Takové věci mohla dělat třeba ta zvěř z SS… ale on byl jiný, než všichni ostatní. Bylo v něm něco ze starého Prusa. Byl přísný…"
"Já ti řeknu, kdo ve Státech odvedl skutečně dobrou práci," řekl Wyndam Matson, "komu můžeme děkovat za hospodářské obrození. Albert Speer. Ne Rommel ani Todtova organizace. Speer byl nejlepší člověk, jakého NSDAP dala Americe. Byl to on, kdo založil nesčíslné závody, společnosti a továrny, všechno. A na zdravých základech. Potřebovali bychom někoho takového tady. Máme tu v každém oboru alespoň pět společností, které si konkurují, což je jen vyhazování peněz. Není nic hloupějšího než hospodářská konkurence."
"Já bych v těch pracovních táborech, v těch kasárnách, které mají na Východě, nemohla žít," řekla Rita. "Jedna z mých kamarádek tam pracovala. Nemohla mi o tom nic napsat, protože dopisy byly cenzurovány. Řekla mi to teprve, když se přestěhovala sem. Museli vstávat v šest ráno za zvuku vojenské kapely."
"Zvykla by sis. Měla bys vlastní ložnici, čistou, výživnou stravu, zábavu i lékařskou péči. Co bys ještě chtěla? Snídani do postele?"
Jeho velké německé auto se nehlučně hnalo studenou noční mlhou San Francisca.

Pan Tagomi seděl na podlaze se zkříženýma nohama. V rukou držel šálek čaje ulung, do nějž každou chvíli foukal. Usmíval se na pana Baynese.
"Máte půvabný byt," přerušil pan Baynes mlčení. "Tady na Pobřeží je takový klid. Je to něco úplně jiného než… tam," řekl všeobecně.
"Bůh hovoří ke člověku ve znamení Vzrůstu," zabručel pan Tagomi.
"Prosím?"
"Orákulum. Promiňte. Jsem poněkud rozpačitý a mluvím sám se sebou."
Roztržitý, opravil jej Baynes v duchu a usmál se.
"Jsme směšní," říkal pan Tagomi, "protože svůj život řídíme knihou, která je stará již pět tisíc let. Pokládáme jí otázky, jako kdyby byla živá. Ale ona je živá. Stejně jako křesťanská Bible. Mnoho knih žije. A ne v přeneseném slova smyslu. Oživuje je duše, rozumíte?" Pan Tagomi se upřeně zadíval do tváře svého společníka.
Baynes, pečlivě volící slova, dopověděl: "Nevyznám se nějak podrobně v náboženství, není to můj obor.

Raději se držím toho, v čem se alespoň trochu vyznám." Po pravdě řečeno, nebylo mu jasné, oč panu Tagomimu jde. Asi jsem unavený, řekl si. Celý ten večer od té doby, co jsem přijel, je všechno nějak… snad zmenšené. A trochu groteskní. Co je to za knihu, která má pět tisíc let? Hodinky s myšákem Mikim, samotný pan Tagomi, křehký šálek v jeho dlani… a na zdi naproti obrovská bizoní lebka, hrozná a odporná.
"Co je to za lebku?" zeptal se najednou.
"To je zvíře, jímž se v dávných dobách živili původní obyvatelé."
"Chápu."
"Rád vám ukáži umění lovu na bizony." Pan Tagomi odložil šálek na stoleček a vstal. Zde, u sebe doma, měl na sobě hedvábné kimono, lehké Pantofle a bílý šál. "Sedím v železničním vagónu." Posadil se na imaginární lavici. "Na kolenou mám položenou spolehlivou winchestrovku, typ 1866 z mé sbírky." Přestal mluvit a tázavě pohlédl na pan Baynese. "Cítíte útrapy cesty?"
"Bohužel ano," odvětil Baynes. "Je toho všeho poněkud mnoho. Obchodní potíže…" a ještě i jinde, pomyslel si. Bolela jej hlava. Napadlo jej, zda tady, na Pobřeží, jsou dostupné znamenité utišující prostředky firmy I.G.Farben. Zvykl si na ně, když léčil své rýmy.
"Všichni musíme něčemu věřit," říkal pan Tagomi. "Sami nedokážemé najít odpověď, nedokážeme nahlédnout do budoucna."
Pan Baynes přikývl.
"Má žena snad najde něco na vaši hlavu," řekl pan Tatími, když viděl, že host sňal brýle a tře si čelo. "Unavené oči způsobují bolesti. Dovolíte," uklonil se a vyšel z pokoje.
Nejvíc by mi pomohl spánek, pomyslel si Baynes. Dobře prospaná noc. Anebo je to strach z těžkého úkolu? Nechuť postavit se tomuto problému čelem?
Když se pan Tagomi vrátil se sklenicí vody a nějakým práškem, pan Baynes řekl: "Už se opravdu budu muset rozloučit a vrátit se do hotelu. Předtím bych ale chtěl něco slyšet. Podrobnosti můžeme upřesnit zítra, pokud by se vám to hodilo. Slyšel jste něco o třetí osobě, která se má připojit k našim rozmluvám?"
Na tváři pana Tagomiho se na okamžik objevil údiv, pak údiv zmizel a do očí se vrátil bezstarostný výraz.
"O tom nic nevím. Je to ovšem velice zajímavé."
"Z Ostrovů."
"Ach tak," řekl pan Tagomi a tentokrát ničím neprozradil údiv. Naprosto se ovládal.
"Obchodník ve výslužbě," pokračoval Baynes, "pluje sem lodí. Je na cestě už dva týdny. Má strach z létání."
"Starý podivín," přerušil jej pan Tagomi.
"Díky svým obchodům má přístup k informacím o japonském trhu. Budeme se od něj moci hodně dozvědět. Nakonec, i tak chtěl v San Franciscu strávit dovolenou. Není to příliš důležité, ale do našich rozhovorů vnese prvek přesnosti."
"Jistě," souhlasil pan Tagomi. "Dokáže korigovat naše chyby týkající se japonského trhu. Já už na Ostrovech nebyl dva roky."
"To je ten prášek pro mne?"
Pan Tagomi se zarazil, podíval se dolů a zjistil, že pořád ještě drží pilulku a sklenici vody. "Och, omlouvám se. Je to velice silný lék. Je to zarakain a vyrábí jej farmaceutická firma v Čínské provincii. Není to droga," dodal a vztáhl dlaň.
"Ten starší pán," řekl pan Baynes, když se připravoval polknout prášek, "se zřejmě okamžitě spojí s vaší obchodní misí. Napíši vám jeho jméno, aby ho vaši lidé přijali. Neznám jej osobně, ale vím, že je nahluchlý a má sklon k podivínství. Musíme se snažit, aby nedostal špatnou náladu." Pan Tagomi to chápal. "Miluje rododendrony. Bude rád, když se najde někdo, kdo by si s ním tak půl hodiny před jednáním o těch rododendronech povykládal, zatímco si domluvíme schůzku. Jeho jméno. Hned vám napíšu jeho jméno."
Polkl prášek a vytáhl pero a lístek.
Pan Šiniro Jatabe," přečetl pan Tagomi a uctivě vsunul lístek do svého zápisníku.
"A ještě něco."
Pan Tagomi soustředěně pomalu hladil okraj svého šálku. "Důvěrná záležitost. Starší pán… je to

nepříjemné. Má skoro osmdesát. Některá jeho rozhodnutí ke konci kariéry nebyla příliš šťastná. Chápete?"
"Není už bohatý," řekl pan Tagomi. "Zřejmě dostává důchod."
"Přesně. A dost ubohý. Proto si vypomáhá nejrůznějšími způsoby."
"Porušování nějakých méně významných předpisů," došlo panu Tagomimu. "Vláda a její přehnaná byrokracie. Chápu tu situaci. Starší pán od nás dostane za konzultaci nějakou odměnu a nebude o tom informovat Důchodový úřad. Takže bychom neměli zveřejňovat účel jeho návštěvy. Pro ně je tady na dovolené."
"Jste skutečně inteligentní," řekl pan Baynes.
"Takové věci se už stávaly. V naší společnosti jsme nedokázali vyřešit problém starých lidí, kterých máme, díky rozvoji lékařství, stále víc. Číňané nás správně učí úctě ke starcům, ale Němci způsobují, že naše zanedbávání vypadá skoro jako ctnost. Pokud vím, oni své starce vraždí."
"Němci," zabručel Baynes a opět si třel čelo. Je prášek účinný? Cítil se ospale.
"Jako Skandinávec máte zřejmě široké styky s Festung Europou. Přiletěl jste například z Tempelhofu. Je vůbec možno tak postupovat? Jste neutrál. Nechtěl byste mi říci svůj názor na to?"
"Nechápu, oč vám jde."
"O ty starce, nemocné, slabé, nenormální, neužitečné všeho druhu. Jistý anglický filozof se údajné ptal, jaký je užitek z nově narozeného dítěte. Tato otázka mi uvízla v paměti a mnohokrát jsem se nad ní zamyslel. Není z něj žádný užitek, obecně řečeno."
Pan Baynes zdvořile přikývl, ale nedal najevo svůj názor.
"Není snad pravda," říkal pan Tagomi dál, "že nikdo nemá být nástrojem uspokojování potřeb jiného člověka?" Napjatě se naklonil. "Řekněte mi, prosím, váš neutrální, skandinávský názor."
"Nevím," řekl pan Baynes.
"Za války jsem byl malým úředníčkem v Čínské provincii, v Šanghaji. A tam, v Hongkew, byla čtvrť Židů, internovaných císařskou vládou. Při životě je držela zahraniční pomoc. Hitlerovský vyslanec v Šanghaji žádal likvidaci těchto Židů. Odmítli ten požadavek jako barbarství. Udělalo to na mě velký dojem."
"Chápu," zabručel pan Baynes. Chce mě vyprovokovat? Teď se měl na pozoru.
"Hitlerovci," pokračoval pan Tagomi, "vždy o Židech mluvili jako o Asiatech a ne bělo ších. Takže důsledky byly Japoncům jasné, včetně členů válečné vlády. Nikdy jsem o tom nemluvil s občany Říše, s nimiž jsem se někdy setkal…"
Pan Baynes jej přerušil.
"Nejsem Němec a nemohu jménem Němců mluvit." Vstal a vydal se ke dveřím. "Promiňte mi, prosím, ale k tomuto rozhovoru se vrátíme zítra. Dnes se nedokážu soustředit." Abych řekl pravdu, myslí mi to teď úplně jasně. Musím odejít, uvědomil si. Ten člověk zachází příliš daleko.
"Odpusťte mi, prosím, fanatickou nerozumnost," řekl pan Tagomi a spěchal otevřít dveře. "Filozofické problémy mi zavřely oči před běžnými lidskými problémy. Prosím," zavolal něco japonsky a vstupní dveře se otevřely. Objevil se v nich mladý Japonec, schýlený v mírném úklonu. a díval se na pana Baynese.
Je to asi můj řidič, pomyslel si Baynes.
Asi za to mohou ty mé donkichotské úvahy během cesty, napadlo jej najednou. Říkal jsem je tomu, jak se jen jmenuje… Lotzemu. Nějak se k Japoncům dostaly nějakými jejich kanály.
Zbytečně jsem se pouštěl s tím Lotzem do řeči. Je mi to líto, ale teď už je pozdě.
Já nejsem ten pravý. Já ne. Nehodím se na to.
Pak jej ale napadlo, že Švéd by se zachoval právě tak. Všechno je v pořádku, nic se nestalo. Bazíruju na maličkostech. Mechanicky přenáším určité návyky z předchozí situace. Ve skutečnosti mohu o mnoha věcech mluvit otevřeně. Na to si budu muset zvyknout.
Ale dlouholeté skutečnosti mu zároveň říkaly, že by to neměl dělat. Bouřila se proti tomu krev v žilách, protestovaly kosti a všechny orgány. Tak už otevři ústa, říkal si. Řekni něco. Cokoli. Musíš, chceš–li tu něčeho dosáhnout.
"Možná, že je ovládá nějaký silný podvědomý archetyp. V jungovském smyslu," řekl.

Pan Tagomi přikývl. "Četl jsem Junga. Rozumím."
Stiskli si dlaně. "Zavolám vám zítra ráno," řekl Baynes. "Přeji dobrou noc." Uklonil se a pan Tagomi mu odpověděl také úklonou.
Mladý, usměvavý Japonec vykročil kupředu a řekl něco, čemu pan Baynes nerozuměl.
"Prosím?" otázal se, když si ve dveřích oblékal plášť.
"Oslovil vás švédsky, pane," vysvětloval pan Tagomi. "Na Tokijské univerzitě navštěvoval přednášky o třicetileté válce a je uchvácen vaším velikým národním hrdinou Gustavem Adolfem." Pan Tagomi se chápavě usmíval. "Je ale vidět, že jeho pokusy o ovládnutí tak exotického jazyka byly marné. Zřejmě se učil podle nějakého toho jazykového kursu na gramofonových deskách. Je student a tyhle kursy mají pro svou láci mezi studenty velikou popularitu."
Mladý Japonec, který zřejmě neuměl anglicky, se s úsměvem ukláněl.
"Chápu," odvětil Baynes. "Nu což, přeji mu úspěch." Já mám také jazykové problémy, napadlo jej. Jak je vidět.
Můj bože, vždyť ten japonský student ho poveze do hotelu a bude se snažit mluvit s ním švédsky celou cestu. Jazykem, který byl pro Baynese jen těžko srozumitelný a to jen tehdy, když se mluvilo velice zřetelně a spisovně. Určitě ne v podání mladého Japonce, který se jej snažil naučit z desek.
Já mu nikdy nebudu rozumět, říkal si pan Baynes, a on to bude zkoušet znovu a znovu, protože to je pro něj příležitost. Třeba už nikdy v životě nepotká žádného Švéda. Pan Baynes v duchu zasténal. Jaká to budou pro ně pro oba muka.

6

Časně ráno se Juliana Frinková v hezkém, slunečném počasí vydala na nákupy. Kráčela po chodníku, v rukou dvě papírové tašky a zastavovala se před všemi výklady. Nepospíchala.
Nepotřebuje něco z dragstóru? Vešla do obchodu. Práce v judistickém klubu jí začíná teprve ve dvanáct, takže toho dne měla volné dopoledne. Posadila se na lavičku u pultu, tašky položila na zem a začala si prohlížet časopisy.
V novém čísle Life spatřila rozsáhlý článek TELEVIZE V EVROPĚ – POHLED DO BUDOUCNA. Byl tam obrázek německé rodiny, která ve svém pokoji sledovala televizní program. Již nyní, tvrdil článek, vysílá Berlín televizní program čtyři hodiny denně. Jednou budou mít všechna velká evropská města své televizní stanice. A kolem roku 1970 bude vybudována stanice v New Yorku.
Na obrázcích bylo vidět říšské elektroinženýry, kteří instruují místní newyorský personál. Němce bylo možné poznat bez problémů. Měli zdravý, čistý, energický, sebejistý vzhled. Američané naproti tomu vypadali normálně, jako všichni ostatní lidé.
Jeden z německých techniků něco ukazoval a Američané se to snažili zahlédnout. Mají asi i lepší zrak než my, řekla si Juliana. Lepší strava za posledních dvacet let. Proto také říkají, že vidí to, co druzí vidět nedokáží. Je to snad vitamínem A?
To by mohlo být zajímavé, sedět doma a vidět celý svět na malé šedé obrazovce. Když už ti náckové dokáží létat na Mars a zpátky, proč nedokážou rozvinout televizi? Já bych alespoň raději viděla zábavné programy, podívala se, jak vypadají Bob Hope a Durante, než se plahočila po Marsu.
Možná, že to je právě to, napadlo ji, když odkládala časopis. Náckové nemají smysl pro humor, takže nač by jim byla televize. Nakonec, stejně vyvraždili většinu skutečně dobrých herců. Většinou to byli Židi. Ve skutečnosti, uvědomila si, vyvraždili většinu těch, kteří dělali zábavu. Je to skoro zázrak, že Hopemu procházejí ty jeho věci. Jistě, natáčí to v Kanadě, je tam o něco svobodněji. Ale on si opravdu dost dovoluje. Například ten vtip o Göringovi… jak Göring kupuje Řím a nechává jej přemístit do své rezidence v horách. A pak se snaží obnovit křesťanství, aby jeho lvi měli…
"Chcete si ten časopis koupit, slečno?" otázal se podezřívavě malý, suchý majitel drogerie.
V rozpacích odložila Reader's Digest, který si právě prohlížela.
Když znovu šla po chodníku obtížena nákupy, přemýšlela nad tím, zda bude Göring po Bormannově smrti novým führerem. Je trochu jiný než ostatní. Bormann se dostal k moci proto, že byl tam, kde bylo třeba, když už Hitler dodělával a jen ti nejbližší věděli, jak rychle pokračuje rozklad. Starý Göring v té

době seděl ve svém horském sídle. Göring se měl stát führerem po Hitlerovi, protože to byla jeho Luftwaffe, která zničila anglické radarové stanice a porazila RAF. Hitler by jim přikázal bombardovat Londýn stejně jako Rotterdam.
Ale führerem se nejspíš stane Goebbels, řekla si. Všichni to říkají. Jen ne ten strašný Heydrich. Ten by nás všechny vyvraždil. Je to blázen.
Jediný, který se mi líbí, je Baldur von Schirach. Nakonec jediný z nich, který vypadá normálně. Jenže on je bez nadějí.
Zatočila a po schůdkách vešla do starého dřevěného domku, v němž bydlela.
Když otevřela dveře, spatřila, že Joe Cinnadella stále ještě leží tak, jak jej tu zanechala – napříč přes postel, na břiše, se svěšenýma rukama. Pořád ještě spal.
Ne, řekla si. Neměl by tu být. Náklaďák už odjel. A bez něho? Jak je vidět, tak ano.
Vešla do kuchyně a postavila tašky s nákupy na stůl mezi špinavé nádobí.
Zůstal tu schválně? položila si otázku. Zajímavé.
Podivný člověk… tak aktivní skoro po celou noc a zároveň jakoby nepřítomný. Dělal to, ale jako kdyby byl duchem někde jinde. Bylo vidět, že myslí úplně na něco jiného.
Mechanicky uklidila jídlo do staré ledničky značky General Electric, pak uklidila ze stolu po snídani.
Možná, že to dělá tak často, že se to stalo jeho druhou přirozeností. Jeho tělo prostě dělá pohyby, stejně jako moje teď, když dávám talíře a lžičky do dřezu. Mohl by to dělat dokonce i po odstranění tří pětin mozku, jako žabí nohy v hodině biologie.
"Hej!" zvolala. "Probuď se!"
Joe se pohnul na posteli a vyprskl.
"Slyšel jsi včera večer to vystoupení Boba Hopeho?" zeptala se hlasitě. "Vykládal bezva fór o německém majorovi, který vyslýchal první Marťany, na které narazili. Marťani nemůžou předložit dokumenty, potvrzující árijský původ jejich předků. A tak ten major posílá do Berlína hlášení, že Mars je osídlen Židy." Vešla do pokoje, v němž ležel Joe. "A ti Židi že mají výšku třicet centimetrů a dvě hlavy… však víš, jak Bob Hope dělá ty svý fóry."
Joe otevřel oči. Neřekl nic, jen se na ni díval nehybnýma očima. Čelist měl černou od vousů, tmavé oči plné bolesti… Juliana zmlkla.
"Oč kráčí?" zeptala se po chvíli. "Bojíš se?" Ne, řekla si pak. Frank ano, ten se bál. Tohle je… sama nevím co.
"Náklaďák odjel," řekl Joe, když si sedal.
"Co teď budeš dělat?" přisedla si na okraj postele a utírala si ruce do utěrky.
"Chytím jej na zpáteční cestě. Kámoš mě nebonzne. Ví, že bych pro něj udělal to samý."
"Už jsi to tak někdy dělal?"
Joe neodpovídal. Chtěl tu zůstat, řekla si Juliana pro sebe. Vidím to, pochopila jsem to okamžitě.
"A co když se bude vracet jinudy?" otázala se.
"Vždycky jezdí po Padesátce. Nikdy po Čtyřicítce. Kdysi na ní měl nehodu. Vpakoval se do koní, kteří vyběhli na cestu. Ve Skalistých horách." Vzal si z křesla oblečení a začal se oblékat.
"Kolik ti vlastně je, Joe?" zeptala se, když si prohlížela jeho nahé tělo.
"Čtyřiatřicet."
Takže, napadlo ji, musel být na vojně. Neviděla žádná zranění. Po pravdě řečeno, měl hezké, štíhlé tělo a dlouhé nohy. Joe si všiml, že jej sleduje, takže pokrčil čelo a otočil se. "To se nesmím ani podívat?" otázala se a přemýšlela proč. Celou noc byli spolu a najednou taková stydlivka. "Copak jsme nějaké štěnice, které nedokáží snést pohled na sebe v denním světle a musíme se schovávat po koutech?"
Něco naštvaně zabručel a šel v ponožkách a trenýrkách do koupelny. Přitom si mnul bradu.
Je to můj domov, pomyslela si Juliana. Pouštím tě sem a ty mi ani nedovolíš, abych se na tebe podívala. Proč jsi tu tedy chtěl zůstat? Šla za ním do koupelny. Pouštěl si právě teplou vodu, aby se mohl oholit. Na jeho ruce uviděla tetování – modré písmeno C.
"Co je to?" otázala se. "Tvá žena? Connie? Corinne?"
"Cairo," řekl, když si omyl tvář.
To je zvláštní jméno, zazáviděla, ale okamžitě ucítila, že se červená. "Jsem to ale pitomec," řekla.

Čtyřiatřicetiletý Ital z německé části světa. Samozřejmě, že byl ve válce, ale na straně Osy. A bojoval u Káhiry. Tetování bylo symbolem svazků německých a italských veteránů tohoto tažení… Porážka Britů a Australanů pod velením generála Gotta, vítězství Rommela a jeho Afrika Korpsu.
Vyšla z koupelny, vrátila se do ložnice a začala stlát postel. Ruce se jí chvěly.
Joeho věci ležely pečlivě uložené na křesle. Oblečení, kufřík, osobní maličkosti. Mezi nimi uviděla aksamitem potaženou krabičku, trochu připomínající pouzdro na brýle. Sáhla do ní a podívala se dovnitř. Opravdu jsi bojoval u Káhiry, pomyslela si, když se dívala na Železný kříž II.třídy nahoře s vyrytým datem 10. června 1945. Tohle nedostal kdekdo. Jen ti nejlepší. Co jsi asi tak udělal… bylo ti sotva sedmnáct let.
Joe se v tu chvíli postavil do dveří koupelny. Všimla si jej a zastyděla se. Jenže on nevypadal na to, že se zlobí.
"Jen jsem se podívala," řekla Juliana. "Ještě nikdy jsem Železný kříž neviděla. Připínal ti ho sám Rommel?"
"Generál Bayerlein. Rommel byl už tehdy převelen do Anglie, aby to tam dokončil." Jeho hlas byl klidný, ale dlaň opět začala mnout čelo a pročesávat prsty vlasy. Tyto pohyby působily dojmem nervového tiku.
"Vyprávěj mi o tom," požádala Juliana, zatímco se Joe opět začal holit.
Po holení si dal horkou sprchu a něco málo jí povyprávěl. Jenže nic z toho, co by chtěla slyšet. Jeho dva starší bratři se zúčastnili habešského tažení a on, třináctiletý chlapec, byl příslušníkem mládežnické fašistické organizace v rodném Miláně. Jeho bratři později sloužili v elitní baterii majora Ricarda Pardiho a když vypukla Druhá světová válka, přidal se Joe k nim. Bojovali pod Grazianiho velením. Měli mizernou výzbroj, zvláště tanky. Britové je střídali jako kachny. Dvířka tanků bylo v bitvách třeba přitlačit pytli s pískem, aby se neotevírala. Major Pardi ale posbíral vystřelené dělostřelecké náboje, napulíroval je, namazal a použil. Jeho baterie zastavila odvážný výpad tanků generála Wavella v roce 1943.
"Jsou tví bratři ještě naživu?" zeptala se Juliana.
Jeho bratři zahynuli roku 1944, byli uškrceni drátem britskými průzkumníky z Pouštního oddílu daleké působnosti, který působil v týlu vojsk Osy v posledních letech války, kdy už bylo jasné, že Spojenci nemohou zvítězit. Tenhle oddíl se vyznačoval zuřivým fanatismem.
"Jak se na Brity díváš teď?" otázala se váhavě.
"Chtěl bych, aby Němci udělali s Anglií totéž, co s Afrikou," řekl nevzrušeným tónem.
"Ale vždyť to už je,., osmnáct let. Vím, že zvlášť Angličani dělali hrozné věci, ale…"
"Mluví se o tom, co nacisti udělali s Židama," řekl Joe. "Britové dělali ještě horší věci. V bitvě o Londýn…" na okamžik umlkl. "Ta zápalná zbraň, fosfor a nafta. Viděl jsem pár německých vojáků. Loď za lodí spálené na popel. Ty ponořené roury změnily vodu v oheň. A civilní obyvatelstvo a kobercové bombardování zápalnými bombami, jímž chtěl Churchill v poslední chvíli odvrátit porážku. Ty psychologické nálety na Hamburk a Essen."
"Už o tom nemluvme," přerušila jej Juliana. Dala se do smažení slaniny. Vyladila malý plastikový Emmersonův rozhlasový přijímač, který jí dal Frank k narozeninám. "Udělám ti něco k jídlu." Točila knoflíkem a hledala nějakou příjemnou, lehkou hudbu.
"Něco ti ukážu," řekl Joe. Seděl v pokoji na posteli se svým kufříkem na klíně. Otevřel jej a vytáhl potrhanou, ohmatanou knížku, jejíž vzhled svědčil o tom, že prošla mnoha rukama. Usmál se na Julianu. "Pojď sem. Slyšela jsi už o tom, co tvrdí jeden chlápek? Tenhle…" zvedl knížku. "Je to velice zábavné. Sedni si." Uchopil ji za ruku a přitáhl k sobě. "Chci ti něco přečíst. Připusťme, že by zvítězili oni. Jak by to pak vypadalo? Nemusíme si s tím lámat hlavu, ten chlápek myslel za nás." Otevřel knížku a pomalu obracel stránky. "Britské impérium by ovládlo celou Evropu a celé Středozemní moře. Itálie by už vůbec nebyla. Ani Německo. Angličtí bobbies, a jejich směšní vojáčci v medvědích čepicích a král až po Volhu."
"Bylo by to tak špatné?" otázala se tiše Juliana.
"Četlas tu knížku?"
"Ne," přiznala, když se podívala na obálku. Slyšela o ní, četl ji kdekdo. "Ale Frank a já… můj bývalý muž a já… jsme často mluvili o tom, jak by to vypadalo, kdyby zvítězili Spojenci."
Joe jako by ji neslyšel, díval se do exempláře knížky Kobylka ztěžkla. "A jestlipak víš, proč u něj Anglie

vítězí? Proč poráží Osu?"
Zakroutila hlavu a cítila, jak v muži sedícím vedle ní narůstá napětí. Začala se mu chvět brada, olizoval si rty a neustále si prsty prohrabával vlasy. Mluvil ochraptělým hlasem.
"U něj Itálie zradí Osu," řekl.
"Oh," řekla.
"Itálie přechází ke Spojencům. Připojuje se k Anglosasům a odkrývá to, co on nazývá podbřiškem Evropy. Je to ale přirozené, že si to myslí. Všichni přece známe to zbabělé italské vojsko, které utíkalo už při pohledu na Brity. Pijáci vína. Bezstarostní Italové, kteří nejsou stvořeni k válce. Ten maník…" Joe zavřel knížku a otočil ji, aby se mohl podívat na zadní stránku. "Abendsen. Já se na něj nezlobím. Píše si fantazie, představuje si, jak by vypadal svět, kdyby Osa prohrála. A jak jinak by mohla prohrát, kdyby nebylo italské zrady?" říkal se skřípavým tónem. "Duce byl blázen. To ví každý."
"Musím obrátit slaninu," řekla a vyklouzla do kuchyně.
Joe tam za ní šel s knížkou v ruce. "A ještě k tomu jim přijdou pomoci Spojené státy. Už uštědřily kopanec Japoncům. A po válce si Spojené státy a Británie rozdělí svět. Tak, jak to ve skutečnosti udělalo Německo a Japonsko."
"Němci, Japonci a Italové," opravila jej Juliana.
Změřil ji pohledem.
"Opustils Itálii," dívala se mu zpříma do očí. Už jsi na to také zapomněl? dodala v duchu. Jako všichni? Malé impérium na Blízkém východě… operetní Nový Řím.
Za chvíli před něj postavila talíř s vajíčky se slaninou, toast se zavařeninou a kávu. Kvapně se pustil do jídla.
"Co jste jedli v Severní Africe?" zeptala se, když se také posadila.
"Zdechlého osla," řekl Joe.
"To je hrozné."
"Asino Morte," vysvětloval s křivým úsměvem. "Plechovky s hovězím měly vyražená písmena AM. Němci tomu říkali Alter Mann. Starý člověk." Joe se se zápalem pustil znovu do jídla.
Chtěla bych si to přečíst, napadlo Julianu a vztáhla ruku po knížce, kterou Joe držel pod paží. Zůstane tu dostatečně dlouho? Knížka byla umaštěná, měla volné listy. Mnoho stop po prstech. Četli ji řidiči nákladaků za svých dlouhých cest. Pozdě v noci v malých jídelnách… Vsadím se, že ti čtení moc nejde, řekla si. Vsadím se, že jsi tu knížku četl celé dny, ne–li celé měsíce.
Namátkou otevřela knížku a četla:

… teď, ve stáří, upevňoval mír, stát, který by mu záviděli i staří Římané, ale nedokázali by ho pochopit rozumem. Lodě od Krymu po Madrid, všechno je to jedno impérium, s jednotnou měnou, jedním jazykem, jednou vlajkou. Krásný, starý Union Jack vztyčovaný od východu do západu slunce. Konečně se to o slunci a vlajce splnilo.

"Jedinou knížku, kterou sebou nosím," řekla Juliana, "vlastně to ani není knížka, ale orákulum I–ťing… nakazil mě jí Frank a já se s ní vždycky, před jakýmkoli vážnějším rozhodnutím, radím. Vždycky ji mám u sebe. Vždycky." Zavřela Kobylku. "Nechceš ji vidět? Nechceš se s ní poradit?"
"Ne," odpověděl Joe.
S bradou na složených rukách a s pohledem upřeným na něj se otázala: "Přestěhoval ses sem natrvalo? Co chceš dělat dál?" Pořád jen přežvykuješ obžaloby a nadávky, říkala si. Leká mě tvá nenávist vůči světu. Ale přece… něco v tobě je. Jsi jako malé smyslné zvířátko. Zvědavě sledovala jeho tvář a přemýšlela o tom, jak jen si mohla vůbec myslet, že je mladší než ona. Ale v určitém smyslu je to pravda. Jsi pořád tak dětský, pořád jsi mladším bratříčkem, zbožňujícím své dva starší bratry a svého majora Pardiho a generála Rommela, který se rve, aby mohl být Angličany. Uškrtili skutečně tvé dva bratry drátěnými smyčkami? Slyšeli jsme zprávy o válečných zločinech a viděli jsme fotografie, publikované po válce… Zaváhala. Ale vždyť přece byli britští průzkumníci postaveni před soud a už dávno potrestáni.
V rozhlase umlkla hudba. Asi vysílali zprávy. Na krátkých vlnách byla slyšet změť evropských stanic. Hlas pomalu ztichl, až nakonec zmizel. Dlouhá přestávka, nic, jen ticho. Pak hlasatel z Denveru, zřetelně,

zblízka. Sáhla po přijímači, aby otočila knoflíkem, ale Joe ji zadržel ruku.
"… zpráva o smrti kancléře Bormanna padla jako blesk z čistého nebe. Zasáhla Němce, kteří byli ještě včera ubezpečováni…"
Juliana a Joe se prudce zvedli.
"… všechny říšské stanice přerušily program a všude zazněly krásné tóny stranické hymny Horst Wessel Lied v podání sboru divize SS Das Reich. Později byl z Drážďan, kde se setkali stranický tajemník a vedení Sicherheitsdienstu. národní bezpečnostní policie, která zastoupila Gestapo po…"
Joe dal přijímač hlasitěji.
„… reorganizaci vlády z iniciativy zemřelého Reichsführera Himmlera, Alberta Speera a ostatních, vyhlášen dvoutýdenní státní smutek a, jak bylo oznámeno, bylo okamžitě mnoho obchodů a úřadů uzavřeno. Zatím nejsou známy žádné zprávy o očekávaném svolání Reichstagu. oficiálního parlamentu Třetí říše, který musí zvolit…"
"Bude to Heydrich," řekl Joe.
"Já bych chtěla, aby se kancléřem stal ten vysoký blondýn Schirach. Panebože, konečně zemřel. Myslíš, že má Schirach nějakou naději?"
"Ne," odpověděl Joe krátce.
"Teď by mohla vypuknout občanská válka," řekla. "Ale oni všichni jsou teď už tak staří. Göring, Goebbels a vůbec všichni ti staří straníci!"
"… zastihla jej v jeho alpském sídle u Brenneru…" říkal rozhlas.
"To mluví o tlustým Hermannovi," nadhodil Joe.
"… prohlásil, že je otřesen ztrátou nejen jako voják, vlastenec a věrný člen strany, ale také, jak zdůraznil, jako osobní přítel, jehož, jak si všichni vzpomínají, podpořil v debatách těsně po válce, kdy se určitou dobu zdálo, že elementy, které jsou proti tomu, aby Martin Bormann dosáhl nejvyšší místo…"
Juliana vypnula rádio.
"To už je jen blábolení," řekla. "Proč vůbec užívají taková slova? Mluví o těch strašných vrazích jako kdyby to byli obyčejní lidé."
"Protože to jsou obyčejní lidé," řekl Joe. Usadil se v křesle a vrátil se k přerušené snídani. "Udělali jen to, co by udělal na jejich místě každý z nás. Zachránili svět před komunismem. Kdyby nebylo jich, žili bychom dnes pod vládou rudých. Měli bychom se hůř."
"Motáš páté přes deváté," řekla Juliana. "stejně jako to rádio. Kecy!"
"Žil jsem pod nacisty a vím, co to znamená. Jestli to jsou jenom kecy. Dvanáct, třináct, víc, skoro patnáct let života. Mám pracovní kartu z Todtovy organizace. Dělal jsem tam od roku 1947. Nejdřív v Severní Africe, pak ve Státech. Tak abys věděla," zvedl ukazováček, "mám italský talent na zemní práce, T.O. mi dala vysokou kvalifikaci. Neasfaltoval jsem, ani jsem nemíchal beton na dálnicích. Já jim pomáhal projektovat, byl jsem technik. Jednoho dne přijel na inspekci naší skupiny sám doktor Todt. Řekl mi, že mám zlaté ruce. A to je veliký okamžik, Juliano. Hrdost na práci. To nejsou jen kecy. Než přišli, všichni fyzickou práci podceňovali. Já taky. Aristokratismus. Pracovní fronta s tím skoncovala. Poprvé jsem spatřil vlastní ruce." Mluvil tak rychle, že se zvýraznil jeho cizí přízvuk. Měla potíže s tím, aby mu rozuměla. "Všichni jsme žili v lese, v horním státě New York, jako bratři. Pochodovali jsme do práce se zpěvem. Bojový duch, jenže v budovatelském duchu a ne ničení. To byly zlaté časy, poválečné budování. Celé řady pořádných, čistých, solidních budov, ulice za ulicí, celá nová centra, New York a Baltimore. To už je pryč. Teď to řídí veliké koncerny, Krupp und Sohnen z New Jersey. Ale to nejsou nacisti. To je stará evropská plutokracie. Jsou špatní, slyšíš? Nacisti, jako Rommel a Todt, jsou miliónkrát lepší než průmyslníci jako Krupp nebo bankéři. Všechny Průsaky, všechny ty pány ve vestách by měli poslat do plynu."
Jenže, pomyslela si Juliana, ti pánové ve vestách jsou tu navždy. A tví bohové, Rommel a doktor Todt, ti přišli po válce, aby uklidili trosky, vybudovali dálnice a rozhýbali průmysl. Nechali žít i Židy. Taky překvapení. Amnestie, aby se Židi taky mohli zúčastnit znovuobnovy. V každém případě alespoň do devětačtyřicátého… a pak jen – na shledanou, pánové Todte a Rommele, do důchodu, sbírat houby.
Copak o tom nic nevím? říkala si Juliana. Málo jsem toho slyšela od Franka? Nemusí mi nic vykládat o životě pod nácky. Můj muž byl… je… Žid. Já přece dobře vím, že doktor Todt byl ten nejskromnější,

nejmírnější člověk pod sluncem. Vím, že jeho cílem byl dostatek práce, poctivé, dobré práce pro všechny ty milióny otupělých, zlomených Američanů, bloumajících válečnými troskami. Vím, že chtěl zajistit zdravotní péči, rekreační střediska a dobré bydlení pro všechny, nezávisle na rase. Byl to budovatel a ne filozof… a většinu z toho, co plánoval, také splnil. Skutečně dosáhl svého. Ale…
Dosud nesmělá myšlenka jí teď vyplula z hloubi mysli. "Joe, ta knížka o kobylce není snad na Východním pobřeží zakázána?"
Přikývl.
"Tak jak to, že jsi ji vůbec mohl číst?" Něco v ní probouzelo neklid.
"Copak za to nehrozí zastřelení?"
"To závisí na rasové příslušnosti. Na milované pásce na rameni." Byla to pravda. Slované, Poláci, Portorikánci měli největší omezení v právech k četbě, práci, poslechu. Anglosasové se měli o hodně líp. Mohli chodit do knihoven, muzeí a na koncerty, jejich děti využívaly veřejnou osvětu. Ale přesto…
Kobylka ztěžkla neměla omezený dosah, byla zakázána všem.
"Četl jsem to na záchodě. Skrýval v polštáři. Abych řekl pravdu, četl jsem to hlavně proto, že to je zakázáno."
"Máš odvahu."
"To je ironie?" otázal se zmateně.
"Ne."
Trochu se uvolnil. "Vy tu máte lehký život. Žijete si tu bezpečně, bezcílně, za během událostí." Posměšně se na ni podíval.
"Zabíjíš svým cynismem sám sebe," řekla. "Vzali ti tvé idoly, jednoho za druhým a teď nemáš komu nabídnout svou lásku." Podala mu vidličku. Jez, řekla si, anebo se zbav dokonce i tohoto biologického procesu.
Joe jedl a při jídle kývl hlavou ke knížce a řekl: "Ten Abendsen podle záložky bydlí někde tady blízko. V Cheyenne. Má perspektivní pohled na svět z bezpečného místa, napadlo by tě to? Přečti, co se tam píše. Čti nahlas."
Uchopila knihu a přečetla text na záložce. Bývalý voják. Sloužil v americké námořní pěchotě, za druhé světové války byl zraněn v Anglii německým tankem Tygr. Seržant. Říká se, že místo, v němž píše, je úplná pevnost. Všude samé zbraně. Odložila knížku a dodala: "Tady se o tom nepíše, ale já slyšela, jak někdo říkal, že má úplnou paranoiu. Dům stojí v horách, je obehnaný ostnatým drátem s vysokým napětím. Není snadné se tam dostat."
"Asi ví, co dělá," řekl Joe, "když žije takhle. Potom, co napsal tuhle knížku. O německé hlavouny se pokoušel infarkt, když si to přečetli."
"Žil tak už předtím. Napsal tam tu knížku. To jeho sídlo se jmenuje," mrkla na obálku, "Vysoký Zámek. Tak to nazval."
"Nedokážou se k němu dostat," říkal Joe a rychle žvýkal. "Dává si bacha, frajer."
"Já si myslím, že projevil dost velikou odvahu, když napsal takovou knížku. Kdyby Osa prohrála válku, mohli bychom mluvit a psát všechno, co bychom chtěli. Tak jako dřív. Byli bychom jedním státem a měli bychom spravedlivý právní systém, stejný pro všechny."
K jejímu údivu souhlasně přikývl.
"Já tě chápu," řekla. "Jaké máš vlastně přesvědčení? Oč ti jde? Nejdřív se zastáváš těch nestvůr, těch buzerantů, kteří vyvraždili Židy, a pak…" V návalu vzteku jej chytila za uši. Zasténal bolestí a údivem, když vstala a táhla ho za sebou. Stáli proti sobě tváří v tvář, těžce oddychovali a nedokázali pronést ani slovo.
"Dovol, ať konečně dojím tu snídani, kterou jsi mi připravila," ozval se Joe nakonec.
"Neodpovíš? Nechceš mi odpovědět? Však ty dobře víš, slyšíš, jenom se tváříš, že nevíš, o co mi jde a klidně si jíš dál." Pustila jeho uši. Zmáčkla je tak, že teď byly zářivě červené.
"Kecy," řekl Joe. "Bezvýznamný kecy. Stejně jako to rádio, o kterým jsi mluvila. Víš, jak hnědý košile říkají lidem, kteří si hrají s filozofií? Eierkopf. Vaječný hlavy. Protože jejich veliké, baňaté, prázdné hlavy tak snadno praskají… v pouličních srážkách."
"Když si o mně myslíš tohle, tak proč tu ještě sedíš? Proč jsi ještě nevypadl?"

Jeho hádankovitá grimasa tváře jí otřásla.
Proč jsem ho sem vůbec pouštěla, napadlo ji. Ale teď už je pozdě. Dobře vím, že se ho nedokážu zbavit. Je na mne příliš silný.
Děje se něco hrozného, jde to z něj a já mu v tom pomáhám, říkala si.
"Co je to s tebou?" chytil ji za bradu, pohladil po krku, strčil dlaň pod blůzku a s citem jí hladil rameno. "Máš špatnou náladu, že. Řekni, co tě trápí. Udělám ti gratis psychoanalýzu."
"Nazvou tě židovským psychoanalytikem," usmála se na něj smutně. "Chceš skončit v krematoriu?"
"Bojíš se chlapů, že?"
"Co já vím."
"Poznal jsem to v noci. Jen proto, že já…" přerušil v půlce věty. "Díky tomu, že jsem se snažil v ničem tě neurazit…"
"Protože už jsi byl v posteli s tolika ženami. Tohle se mi tu snažíš vykládat."
"Jenže vím, že mám pravdu. Poslyš, Juliano, nikdy v životě ti neublížím. Přísahám ti při hrobě své matky. Budu si dávat bacha a chceš–li mluvit o mých zkušenostech, tak tě mohu ubezpečit, že je můžeš plně využít. Zbavíš se svého strachu. Dokáži tě uklidnit a mnohému naučit. A velice rychle. Prostě jsi zatím neměla štěstí na chlapy."
Přikývla, maličko se jí zlepšila nálada. Ale stále cítila chlad a pořád nevěděla proč.

Pan Nobosuke Tagomi zahájil pracovní den chvilkou samoty. Seděl ve své kanceláři v budově Nippon Times a meditoval.
Ještě než se vydal z domova do úřadu, obdržel od Ita hlášení o panu Baynesovi. Mladý student nepochyboval o tom, že pan Baynes není Švéd. Pan Baynes byl nepochybně německé národnosti.
Ale ani Obchodní mise, ani japonská tajná policie Tokkoka neměla příliš velké mínění o němčině pana Ita. Pitomec, určitě nevyčenichal nic pozoruhodného, řekl si pan Tagomi. Superhorlivost spojená s romantickými doktrínami. Odhalovat, neustále podezřívat.
V každém případě dojde k setkání pana Baynese, který se panu Tagomimu zalíbil. A to je, pochopil, nejdůležitější nadání u všech osob ve vysokém postavení, jako je on. Čich na lidi. Schopnost rozpoznat dobrého člověka. Proniknout všemi ceremoniemi a vnějšími formami. Proniknout k srdci.
Srdce mezi dvěma liniemi jin, liniemi temných vášní. Chvílemi rdoušené, ale dokonce i tehdy se světlem jang, plamínkem skrytým uvnitř. Líbí se mi, řekl si pan Tagomi. Němec nebo Švéd. Doufám, že mu zarakain pomohl od bolestí hlavy. Nesmím se ho na to zapomenout zeptat hned jak přijde.
Ozval se interkom na jeho stole.
"Teď ne," řekl příkře, "teď není čas na rozhovory. Chvilka vnitřní pravdy. Introverse."
Přesto se z malého reproduktoru ozval hlas pana Ramseye: "Pane, před chvílí přišla zpráva ze zpravodajského oddělení dole. Říšský kancléř Martin Bormann nežije." Hlas pana Ramseye umlkl.
Ticho.
Odvolat všechny dnešní záležitosti, řekl si pan Tagomi. Vstal od stolu a začal se rychlým krokem procházet po kanceláři. Křečovitě tiskl pěsti. Musím se rozhodnout. Okamžitě zaslat kondolenci říšskému konzulovi. To je maličkost, to zvládnou podřízení. S hlubokým žalem atd. Celé Japonsko cítí v této těžké chvíli s německým národem. A pak? Maximální opatrnost. Být připraven k okamžitému přijetí zprávy z Tokia.
Stiskl knoflík interkomu a řekl: "Pane Ramsey, přesvědčte se, prosím, zda máme spojení s Tokiem. Pro telefonistky vyhlašte pohotovost. Zpráva musí být přijata okamžitě."
"Samozřejmě, pane."
"Od této chvíle se nevzdálím ze své kanceláře. Odložte všechny běžné záležitosti. Odmítejte veškeré zájemce."
"Prosím?"
"Musím mít volné ruce, kdyby bylo třeba okamžitě něco zařizovat."
"Ano, pane."
Za půl hodiny, v devět, přišla zpráva od hodnostně nejvýše postaveného představitele Císařské vlády na

Západním pobřeží, japonského velvyslance v Pacifických státech Amerických, ctihodného barona L.B. Kaelemakuleho. Ministerstvo zahraničních věcí svolávalo mimořádné zasedání v budově velvyslanectví na Sutter Street a každá z obchodních misí tam má vyslat zodpovědného úředníka. V tomto případě to byl samotný pan Tagomi.
Nebyl čas na převlékání. Pan Tagomi si pospíšil k expresnímu výtahu, sjel do přízemí a za okamžik už usedal do misijní limuzíny, černého Cadillacu 1940, řízeného zkušeným čínským řidičem v livreji.
Před budovou velvyslanectví uviděl vozy několika desítek významných osobností. Nejrůznější hlavouni, některé znal a jiné zas ne, stoupali po širokých schodech budovy. Řidič otevřel dvířka a pan Tagomi rychle vystoupil. V rukou tiskl držadlo aktovky. Byla prázdná, protože neměl žádné papíry…ale za každou cenu bylo třeba dělat dojem, že tu není jen divákem. Šel po schodech tak, že vypadal, že má v následujících událostech významnou roli, i když ve skutečnosti nebyl ani seznámen s tím, o čem se na konferenci bude jednat.
Hlavouni se shromaždovali do malých skupinek, v hale bylo slyšet tlumené rozhovory. Pan Tagomi se připojil k několika známým, vyměnil si s nimi úklony a choval se stejně jako oni se slavnostní vážností.
Za nějakou chvíli se objevil úředník velvyslanectví a odvedl je do velikého sálu, naplněného křesly.
Všichni vešli dovnitř a usadili se. Hovor utichl, bylo slyšet jen pokašlávání a šoupání nohama.
Vepředu se nějaký gentleman s papíry v rukou prodírá ke stolku, stojícímu na vyvýšeném pódiu. Byl to představitel Ministerstva zahraničních věcí.
Trochu zmatek. Někteří si polohlasně, s hlavami otočenými k sobě, vyměňují názory.
"Pánové," prohlásil muž z Ministerstva zahraničních věcí zřetelným, panovačným hlasem. Všechny oči se k němu otočily. "Jak jistě víte, byla smrt hlavy Říše potvrzena. Bylo to oficiálně oznámeno z Berlína.
Naše setkání, které nepotrvá dlouho – zakrátko se budete moci vrátit do svých kanceláří – má za cíl informovat vás o našem názoru na několik soupeřících frakcí německého politického života, které, jak můžeme očekávat, se pustí do bezohledného boje o úřad, uvolněný Herr Bormannem.
Stručně o nejvýznamnějších kandidátech. Především Hermann Göring. Odpusťte, prosím, dobře známé skutečnosti.
Je znám pod přezdívkou Tlusťoch, to kvůli své tloušťce. Původně odvážné letecké eso první světové války. Vybudoval gestapo a měl význačné postavení v pruské vládě. Jeden z nejbezohlednějších starých nacistů, pozdější veselý způsob života vytvořil matoucí obraz sympatického playboye, jemuž dle doporučení naší vlády není možno důvěřovat. Tento člověk, o němž se říká, že má jisté zdravotní potíže, snad je i díky své žravosti nemocen, připomíná spíše po potěšeních prahnoucí římské císaře, jejichž moc postupujícím věkem neslábla, ale rostla. Úchvatný obraz tohoto člověka v tóze, s ochočenými lvy, pána obrovského zámku přeplněného trofejemi a uměleckými díly je nepochybně pravdivý. Nákladní vlaky, vezoucí nakradené poklady do jeho sídla, měly přednost před vojenskými transporty dokonce i za války.
Náš názor: má obrovskou touhu po moci a je schopen ji získat. Je to nejrozmařilejší ze všech nacistů, přímý protiklad zesnulého Himmlera, jenž žil chudě z mizerného platu. Herr Göring je reprezentantem mentality loupežníka, užívajícího moc k osobnímu obohacení. Je to mentalita primitivní, dá se říci, že vulgární, je ale velice inteligentní, dokonce snad nejinteligentnější ze všech nacistických vůdců. Jeho cílem je oslava vlastní osobnosti ve stylu římských císařů.
Další. Herr Joseph Goebbels. V mládí prodělal dětskou obrnu. Původně katolík. Vynikající řečník a spisovatel, myšlení pružné a fanatické, vtipný, kulturní, kosmopolita. Má živý zájem o ženy. Elegán. Velice schopný. Pracovitý, má přímo horečnatou potřebu organizovat. Říká se o něm, že nikdy neodpočívá. Těší se všeobecné úctě. Dokáže být okouzlující, ale v jeho rysech lze najít i jistou nesnášenlivost, daleko silnější než u jiných nacistů. Jeho ideologické názory připomínají jezuitství spojené s německým postromantickým nihilismem. Je považován za jediného skutečného intelektuála ve straně. V mládí se chtěl stát dramatikem. Nemá mnoho přátel. Podřízení jej nemají rádi, ale přesto je čistým produktem mnoha nejlepších elementů evropské kultury. Cílem jeho snah není touha po požitcích, ale vláda pro vládu. Organizátor v klasickém smyslu pruské státnosti.
"Herr R. Heydrich."
Úředník ministerstva zahraničních věcí přerušil svou řeč, zvedl zrak a přelétl jím shromáždění. Pak pokračoval:

"Je o mnoho mladší než ostatní, kteří se zúčastnili revoluce v roce 1932. Profesionálně spojený s elitou SS. Himlerův podřízený, mohl sehrát jistou úlohu v nevyjasněné Himmlerově smrti roku 1948. Šikovně odstranil soupeře v policejním aparátu, jako např. A. Eichmanna, W. Schellenberga a další. Říká se o něm, že se jej mnozí ze stranických představitelů bojí. Odpovědný za kontrolu Wehrmachtu po známých srážkách mezi policií a armádou, které vedly k reorganizaci vládního aparátu, z níž vyšla vítězně NSDAP. Důsledně podporoval Martina Bormanna. Produkt elitního školení, ale ještě před tzv. zámkovým systémem SS.
Říká se o něm, že nezná žádné city v tradičním významu slova. Není známa jeho motivace. Je možné, že společnost vidí v kategoriích teorie her, zvláště typický polovědecký postoj, s nímž se setkáváme v jistých technokratických kruzích. Nezúčastňuje se ideologických diskusí.
Shrnutí – lze jej považovat v duševním směru za nejmodernějšího. Postosvícenecký typ, jehož nezajímají tzv. nezbytné iluze, jako je třeba víra v boha. Tokijští sociologové nedokáží proniknout do této tzv. realistické mentality, takže jej musíme považovat za hádanku. Musíme ale obrátit svou pozornost na nedostatek citu při pokročilé schizofrenii."
Když to pan Tagomi slyšel, necítil se nejlíp.
"Baldur von Schirach. Bývalý šéf Hitlerjugend. Je považován za idealistu. V soukromí přitažlivý, nemá ale pověst příliš zkušeného a kompetentního. Upřímně věří v cíle strany. Je odpovědný za vysušení Středozemního moře a získání obrovských zemědělských ploch. V počátku padesátých let brzdil bezohlednou politiku rasového rozdělení na slovanských územích. Obrátil se přímo k německému národu s návrhem na ponechání zbytku Slovanů v uzavřených rezervacích v srdci této oblasti. Vyzýval k ukončení jistých forem euthanasie a lékařských pokusů, ale neúspěšně.
Dr. Seyss–Inquart. Bývalý rakouský nacista, nyní je odpovědný za říšské kolonie a celou koloniální politiku. Pravděpodobně nejvíce nenáviděný člověk na územích, náležejících Říši. Říká se, že byl iniciátorem většiny, pokud ne všech, represí vůči poraženým národům. Spolu s Rosenbergem vypracoval plány obrovských ideologických triumfů, jako například sterilizaci veškerého ruského obyvatelstva, přeživšího válku. Nemáme dostatek podrobných údajů, ale je považován za jednoho z těch, kdož nesou odpovědnost za rozhodnutí obětovat celý africký kontinent na pokusy a za vytvoření vražedných podmínek pro černošské obyvatelstvo. Je zřejmě temperamentem nejbližší bývalému prvnímu führerovi Adolfu Hitlerovi."
Představitel Ministerstva zahraničí ukončil svou suchou, pomalou recitaci.
Asi se co nevidět zblázním, napadlo pana Tagomiho.
Musím se odsud okamžitě dostat, mám záchvat. Můj organismus ze sebe chce všechno vyhodit, umírám.
Rozechvěle vstal a začal se prodírat mezi křesly a lidmi. Sotva viděl. Na toaletu. Přidal do kroku.
Několik hlav se po něm otočilo. Spatřili jej. Stud. Je nemocen na tak důležité schůzi. Ztráta prestiže.
Vyběhl ven dveřmi, které mu otevřel pracovník velvyslanectví.
Panika okamžitě zmizela. Svět přestal vířit, znovu jasně viděl. Pevná podlaha, zdi.
Závratě. Bezpochyby zánět středního ucha.
Diencephalon, prastará část mozku, se hlásí, řekl si.
Nějaký přechodný záchvat.
Myslet na povzbudivé věci. Vzpomenout si na světový řád. Po čem sáhnout? Náboženství? Přemýšlel: A teď v klidném provedení. Oba jste výteční, oba jste výteční, jde vám to bezvadně. To je ten styl.
Nepatrná formulka poznávaného světa, Gondoliéři. G. &: S. Zavřel oči a představoval si soubor D'Oyle Carta tak, jak jej viděl během jejich turné po válce. Skutečný, skutečný svět…
Pracovník velvyslanectví, těsně vedle něj, se ptá: "Mohu vám nějak pomoci, pane?"
Pan Tagomi se uklání. "Již se cítím dobře."
Tvář tázajícího byla klidná, starostlivá. Žádná ironie. Smějí se mi snad všichni? říkal si pan Tagomi. V hloubi srdce?
Zlo existuje! Je skutečné. Jako beton.
Nemohu tomu uvěřit. Nemohu to snést. Zlo není jen úhel pohledu. Bloumal halou a naslouchal pouličnímu ruchu a hlasu představitele ministerstva, vedoucího schůzi. Celé naše náboženství je neupřímné. Co dělat? otázal se sám sebe. Přešel k hlavnímu vchodu, pracovník otevřel dveře a pan Tagomi vyšel na ulici.

Zaparkované automobily. Jeho vůz. Řidiči čekají.
To všechno je částí nás. Částí světa. Je to kolem nás, proniká to našimi těly, mozky, srdci.
Proč?
Jsme jako slepí krtci. Ryjeme v zerni poslepu a ohmatáváme svět nosem. Nic nechápeme. Pocítil jsem to…teď ale nevím, kam jít. Strachem bych vyl. Prchat.
Politováníhodný.
Smějí se mi, říkal si, když míjel řidiče, kteří si jej prohlíželi, když kráčel ke svému vozu. Zapomněl jsem aktovku. Zanechal jsem ji tam, u svého křesla. Všechny oči jsou namířeny na něho, když kývá na řidiče. Otevřená dvířka. Vklouzl dovnitř.
Zavez mě do nemocnice, řekl si. Ne, zavez mě zpět do kanceláře. "Budova Nippon Times," řekl nahlas. "Jeď pomalu." Pozoroval město, automobily, obchody, vynikající stavitelství, velice moderní. Lidé. Všichni, muži i ženy, zaujati svými vlastními starostmi.
Po příchodu do kanceláře přikázal panu Ramseyovi, aby se spojil s jednou z dalších obchodních misí, s Misí neželezných rud, a požádal je, aby se s ním jejich představitel na konferenci na velvyslanectví po návratu spojil.
Telefon zazvonil těsně před dvanáctou.
"Jistě jste si všiml, co se mi stalo na konferenci," řekl pan Tagomi do sluchátka. "Nepochybně to bylo velmi okaté, zvláště ten můj spěšný odchod."
"Ničeho jsem si nevšiml," řekl Neželezný. "Ale neviděl jsern vás na shromáždění a podivoval jsem se, co je s vámi."
"Jste velice taktní," zasmušile zareagoval pan Tagomi.
"Ale vůbec ne. Jsem si jist, že všichni byli tak zaujati vystoupením představitele ministerstva, že si ničeho ani nevšimli. Jde–li o to, co se dělo po vašem odchodu… byl jste tam až do konce představování seznamu pretendentů? Bylo to úplně na počátku."
"Slyšel jsem to až po doktora Seyss–Inquarta."
"Pak představitel hovořil o tamější hospodářské situaci. Naši představitelé jsou toho názoru, že německé plány na redukci obyvatelstva Evropy a jižní Asie na úroveň otroků plus vyvraždění veškerých intelektuálů, buržoazie, vlastenecké mládeže a tak dál, bylo z ekonomického hlediska katastrofou. Němce zachránily jen výtečné výsledky technologie, vědy a průmyslu. Zázračné zbraně, abych tak řekl."
"Jistě," řekl pan Tagomi. Seděl za stolem, v jedné ruce sluchátko, druhou si naléval šálek horkého čaje. "Stejné jako jejich zázračná zbraň V–1, V–2 a tryskové stíhačky za války."
"To jsou figle," říkal muž z neželezných rud. "Všechno se to drží jen díky využívání atomové energie. A díky propagandistickému cirkusu kolem raketových cest na Mars a Venuši. Řečník říkal, že kromě jejich působení na fantazii ty cesty nemají žádný ekonomický dopad."
"Je to ale přesto podívaná," přerušil jej pan Tagomi.
"Jeho předpovědi byly velice ponuré. Je toho názoru, že nejvýše postavení nacisté se nechtějí podívat skutečnosti do tváře a stále více převažují misky vah směrem k spektakulárním dobrodružstvím na účet bezpečí a všeobecné rovnováhy. Cyklus maniackého nadšení, pak strachu, pak opatrných rozhodnutí strany… a v každém případě poukazoval na to, že to všechno vynáší vzhůru ty nejlehkomyslnější a nejneodpovědnější politiky."
Pan Tagomi přikývl.
"Takže musíme počítat s tím, že to bude ta nejhorší a ne nejlepší volba. Střízliví a zodpovědní politici z této hry vyjdou poraženi."
"A kdo je podle něj nejhorší?"
"R. Heydrich. Doktor Seyss–Inquart. H. Göring. To je názor Císařské vlády."
"A nejlepší?"
"Určitě Baldur von Schirach a doktor Goebbels. Ale tady si nebyl tak jistý."
"A co dál?"
"Říkal nám, že právě v tuto chvíli musíme císaři a vládě víc než kdykoli jindy věřit. Že k paláci můžeme vzhlížet s důvěrou."
"Nastala chvíle uctivého ticha?"

"Jistě."
Pan Tagomi muži z Neželezných rud poděkoval a položil sluchátko.
Seděl, popíjel čaj, když vtom se ozval interkom. Hlas slečny Ephreikianové: "Pane, chtěl jste vyslat depeši německému konzulovi." Chvíle ticha. "Chcete ji nadiktovat hned?"
Pravda, napadlo pana Tagomiho. Zapomněl jsem na to. "Přijďte, prosím, do kanceláře," řekl.
Za chvilku přišla s důvěřivým úsměvem ve tváři: "Cítíte se již lépe, pane?"
"Ano. Vitamínová injekce mi pomohla," Přemýšlel. "Řekněte mi, prosím, jak se jmenuje ten německý konzul?"
"Tady to mám, pane. Freiherr Hugo Reiss."
"Mein Herr," začal pan Tagomi. "Dostali jsme strašnou zprávu, že Váš Vůdce, Herr Martin Bormann odešel. Když píši tato slova, stoupají mi do očí slzy. Když vzpomínám na statečné činy Herr Bormanna, věnované ochraně německého národa před nepřáteli, jak vnějšími tak i vnitřními a také na otřesná tvrdá opatření proti odpůrcům a zrádcům, kteří chtěli zradit tužbu celého lidstva po vesmíru, do něhož teď plavovlasí, modroocí Nordici konečně po tisíciletích pronikli…" Zastavil se. Tuto větu nedokáže nijak ukončit. Slečna Ephreikianová vypnula magnetofon a čekala.
"Žijeme v nádherné době," řekl.
"Mám to zapsat, pane? Patří to do textu?" Váhavě opět pustila přístroj.
"Říkal jsem to jen vám."
Usmála se.
"Pusťte mi, prosím, co jsem říkal."
Cívka se začala otáčet, pak uslyšel svůj hlas, slabý, kovový, zaznívající z malého reproduktorku. „… věnované ochraně německého národa…" Poslouchal to hmyzí pískání. Blábolení a nesmysly, napadlo jej.
"Už vím, jak to ukončit," řekl, když se cívka přestala otáčet, "…obětujíce své životy, dosahují ke hvězdám, aby si tak zajistili v dějinách místo, které jim už nikdy nikdo nebude moci vzít, ať již se osud světa otočí kterýmkoli směrem." Udělal přestávku. "Všichni jsme jen hmyz," řekl slečně Ephreikianové. "Poslepu jdeme za něčím strašným nebo božským. Nemyslíte?" Uklonil se. Slečna Ephreikianová se s magnetofonem v ruce také lehce uklonila.
"Pošlete to, prosím," řekl. "Podpis a tak dál. Budete–li chtít, můžete nějak ten text upravit, aby vůbec něco znamenal." A když už vycházela z kanceláře, dodal: "Anebo aby neznamenal nic. Jak chcete." Udiveně na něj pohlédla, když otevírala dveře kanceláře.
Po jejím odchodu se pan Tagomi začal věnovat každodenním záležitostem, jenže skoro okamžitě se interkomem ohlásil pan Ramsey. "Volá pan Baynes, pane."
To je dobře, řekl si pan Tagomi. Teď už můžeme přistoupit k důležitým rozhovorům. "Spojte nás, prosím," řekl, když zvedal sluchátko.
"Pan Tagomi?" ozval se hlas pana Baynese.
"Dobrý večer. Kvůli zprávě o smrti kancléře Bormanna jsem dnes ráno musel opustit svou kancelář. Přesto ale…"
"Pan Jatabe se s vámi už spojil?"
"Ještě ne," odpověděl pan Tagomi.
"Řekl jste svým spolupracovníkům, aby jej očekávali?" otázal se pan Baynes. V jeho hlase bylo slyšet neklid.
"Samozřejmě," odvětil pan Tagomi. "Přivedou jej ke mně okamžitě, jak jen se ohlásí." Poznamenal si v duchu, že to musí říci panu Ramseyovi. Ještě na to neměl čas. Copak bychom vůbec nemohli začít rozhovory, neobjeví–li se pan Jatabe včas? Pocítil zklamání. "Netrpělivě na toto setkání čekám. Předvedete nám vaše matrice? Přesto, že dnes byly nějaké zmatky…"
"Došlo ke změně," řekl pan Baynes. "Musíme počkat na pana Jatabeho. Jste si jist, že ještě nedorazil? Musíte mi slíbit, že mě okamžitě uvědomíte, až se objeví. Dejte se dohromady, pane Tagomi." Řeč pana Baynese byla nesouvislá, plná napětí.
"To vám mohu slíbit." Teď už byl také vzrušen. Bormannova smrt, to bylo to, co způsobilo změnu.
"Zatím," dodal rychle, "bych byl velice potěšen, kdybych vás mohl pozvat na oběd. Ještě jsem ani neměl čas poobědvat." Improvizovaně pokračoval dál: "Při čekání na podrobnosti bychom třeba mohli

přežvykovat celkovou světovou situaci zvláště…"
"Ne," přerušil jej pan Baynes.
Ne? řekl si pan Tagomi. "Promiňte, prosím," řekl. "Necítím se dnes nejlépe. Měl jsem velice nepříjemnou příhodu. Očekával jsem, že mne vyslechnete."
"Promiňte," řekl pan Baynes. "Zavolám vám později." Ozvalo se klapnutí. Spěšně položil sluchátko.
Urazil jsem ho, pomyslel si pan Tagomi. Musel si domyslet, že jsem zapomněl upozornit své zaměstnance na starého pána. Ale to je přece maličkost. Zmáčkl knoflík interkomu a řekl: "Pane Ramsey, přijďte, prosím, do mé kanceláře." Tohle se dá okamžitě napravit. Určitě jde o něco víc, došlo mu. Bormannova smrt jím otřásla.
Maličkost a přesto je důkazem mé nedbalosti a hlouposti. Pan Tagomi pocítil výčitky svědomí. Tohleto není dobrý den. Měl by se poradit s orákulem, dozvědět se význam chvíle. Jedno je jisté. Příliš jsem se vzdálil od Tao.
Pod vlivem kterého z šedesáti čtyř hexagramů jsem? uvažoval. Otevřel šuplík stolu a vytáhl oba svazky I–ťing. Jak mnoho věcí je, na které by se chtěl otázat mudrců. Mám uvnitř tolik otázek, které nikdy nedokážu zformulovat…
Když přišel pan Ramsey, znal už svůj hexagram. "Podívejte se, pane Ramsey," ukázal mu knížku. Hexagram čtyřicátý sedmý. Pronásledování. Vyčerpání.
"Obyčejně je to špatné znamení," řekl pan Ramsey. "Mohu být tak smělý a otázat se, jaká byla vaše otázka?"
"Tázal jsem se na tuto chvíli," odpověděl pan Tagomi. "Na tuto chvíli v životě nás všech. Žádné pohyblivé čáry. Statický hexagram." Zavřel knihu.

O třetí hodině téhož odpoledne se Frank Frink, stále čekající spolu se svým společníkem na rozhodnutí Wyndam–Matsona v otázce peněz, rozhodl požádat o radu Knihu. Jak se ta záležitost vyvine? otázal se a hodil mincemi.
Vyšla mu čtyřicetsedmička s jednou pohyblivou čarou, devítka na pátém místě.

Nos a chodidla useknuty.
Pronásledování z rukou člověka s purpurovými podvazky.
Radost přichází tiše.
Vyplatí se skládat oběti.

Již delší dobu, nejméně půl hodiny, studoval tu čáru, snažil se pochopit, co může znamenat. Celý ten hexagram ho znepokojoval a zvláště ta pohyblivá čára. Nakonec znechuceně došel k závěru, že peníze nedostanou.
"Moc se na to spoléháš," řekl Ed McCarthy.
Ve čtyři hodiny přišel kurýr ze společnosti W–M a přinesl Frankovi a Edovi hnědou obálku. Když ji otevřeli, nalezli uvnitř šek na dva tisíce dolarů.
"Vidíš, že jsi neměl pravdu," zvolal McCarthy.
Takže, říkal si Frank, šlo orákulu o nějaké vzdálenější důsledky této události. V tom je celý problém, pak, když se to stane, se člověk může v duchu vrátit zpět a pochopit, co mělo orákulum přesně na mysli. Ale teď…
"Můžeme se pustit do zařizování dílny," řekl McCarthy.
"Dneska? Hned teď?" Frank se cítil unaven.
"A proč ne? Objednávky jsme už napsali, musíme je jen strčit do obálek. Čím dřív, tím lip. A to, co můžeme dostat na místě, koupíme sami." Ed si oblékl sako a vydal se ke dveřím Frankova pokoje.
Přesvědčili majitele domu, aby jim pronajal sklep. Teď jej používali jako skladiště. Když vyhodili lepenkové krabice, mohli postavit stoly, protáhnout instalaci, začít montovat motory a dopravníky. Připravili plány, podrobnosti, výkazy strojů. Ve skutečnosti už začali.
Vedeme firmu, uvědomil si Frank Frink. Dohodli se dokonce i o názvu firmy

EDFRANK – ELEGANTNÍ ŠPERKY

"Jediné, co můžeme dneska zařídit," řekl, "je koupit dřevo na zařízení a snad nějaké součástky na elektroinstalaci. Ale z klenotnických věcí nic."
Takže se vydali do skladu dřeva v jižní části San Francisca. Ani ne za hodinu měli potřebné dřevo nakoupené.
"Co ti je?" otázal se McCarthy, když vcházeli do železářství.
"Peníze. Ty mi dělají starosti. To, že všechno financujeme tímhle způsobem."
"Starej W–M to chápe," řekl McCarthy.
Já vím, říkal si Frank, a právě to mě štve. Připojili jsme se k takovým, jako je on. Je to příjemné pomyšlení?
"Neohlížej se zpátky," řekl McCarthy. "Dívej se do budoucnosti. Mysli na naši firmu."
Já se dívám do budoucnosti, pomyslel si Frank. Přemýšlel o hexagramu. Jaké oběti mám složit? A komu?

7

Mladý a půvabný japonský pár, který navštívil Childanův obchod, manželé Kasouraovi, mu koncem týdne zatelefonovali a pozvali jej k sobě na večeři. Čekal od nich nějakou zprávu, takže byl šťasten. Zavřel o něco dříve a rozjel se do luxusní čtvrti, kde žili manželé Kasouraovi. Tu čtvrť znal, i když tam nebydlel nikdo z bílých. Jel rikšou po klikatých ulicích, kolem trávníků, smutečních vrb, díval se na moderní obytné domy a obdivoval jejich půvabnou architekturu. Balkóny s kovanými zábradlími, vznosné a přesto moderní sloupy, pastelové barvy, kontrasty nejrůznějších stylů… to vše tvořilo umělecké dílo. Pamatoval časy, kdy tu nebylo nic, jen válečné ruiny.
Japonské děti, hrající si před domy, se na něj beze slova dívaly a pak se vracely k baseballu nebo kopané. Jenže dospělí, napadlo jej, jsou něco jiného – dobře oblečení mladí Japonci, zastavující své automobily nebo vcházející do budov, se na něj dívali s větším zájmem. Určitě přemýšleli nad tím, zda tu bydlí. Mladí japonští bussinesmani, vracející se ze svých kanceláří… žili tu dokonce i šéfové obchodních misí. Všiml si zaparkovaných cadillaků. Čím se rikša více blížila k cíli, tím byl nervóznější.
Zakrátko nato, když stoupal po schodech k bytu manželů Kasouraových, si říkal: Jen se podívejte, kam jsem se dostal, nejsem sem pozván kvůli obchodu, ale na návštěvu. Samozřejmě, že byl velice pečlivě oblečen. Přinejmenším si mohl být jist svým vzhledem. Můj vzhled, říkal si. Ano, to je problém. Jak vypadám? Nikoho se jim nepodaří oklamat, nepatřím sem. V této zemi, kterou bílý člověk vyčistil, aby tu postavil jedno z nejkrásnějších měst. Jsem cizincem ve své vlastní zemi.
Chodba pokrytá kobercem vedla ke správným dveřím. Zazvonil a zakrátko se dveře otevřely. Stála v nich mladá paní Kasouraová v hedvábném kimonu a v obi, dlouhé černé vlasy jí splývaly na ramena. Pohostinně se usmála. Za zády jí stál v salónu její muž se skleničkou v ruce. Přikyvoval.
"Pan Childan. Pojďte dál."
Uklonil se a vešel.
Velice vkusné. A… tak asketické. Jen málo věcí. Lampa, stůl, knihovna, reprodukce. Neuvěřitelný japonský styl wabi. To se prostě do angličtiny převést nedá. Umění najít v prostých věcech krásu, převyšující to, co mohou nabídnout vypracované a ozdobné předměty. Něco, co má nějakou spojitost s jejich rozmístěním.
"Něco k pití?" otázal se pan Kasoura. "Skotskou se sodou?"
"Pane Kasoura…" začal.
"Paule," přerušil jej mladý Japonec. Ukázal na svou ženu: "Betty. A vy…"
"Robert," odpověděl tiše Childan.
Posadili se se skleničkami v rukou na měkký koberec a poslouchali nahrávku kota, japonské třináctistrunové harfy. Byla to nová nahrávka, momentálně velice populární. Childan si všiml, že všechny části gramofonu byly skryté. Dokonce i reproduktor. Nedokázal určit, odkud zaznívá zvuk.

"Protože neznáme tvoje oblíbená jídla," řekla Betty, "rozhodli jsme se vsadit na jistotu. V elektrické troubě v kuchyni se smaží steak s kostí. K tomu pečené brambory s omáčkou nebo smetanu s pažitkou… Přísloví říká, že není možno se splést, když se novému hostu napoprvé nabídne steak."
"Velice milé," řekl Childan. "Mám velice rád steak." A určitě také říkal pravdu. Málokdy si jej dopřál. Velcí pěstitelé dobytka ze Středozápadu už Západní pobřeží nezásobovali. Už si ani nevzpomínal, kdy naposledy jedl skutečně dobrý steak.
Teď bylo vhodné předat dárek.
Z kapsy saka vytáhl malou věcičku, zabalenou do hedvábného papíru a diskrétně jej položil na nízký stolek. Oba dva si toho okamžitě povšimli, takže bylo vhodné říci: "Maličkost pro vás. Abych alespoň částečně ukázal radost a potěšení z této návštěvy."
Rozbalil papír a ukázal jim dárek. Kousek slonoviny, vyřezaný před sto lety velrybáři z Nové Anglie. Miniaturní umělecké dílo, jemuž se říká scrimshaw. Jejich tváře se rozzářily, neboť tyto předměty, vyřezávané starými námořníky ve volných chvílích, znali. Nic jiného nemohlo lépe reprezentovat starou americkou kulturu. Ticho.
"Děkujeme," řekl Paul.
Robert Childan se uklonil.
V jeho srdci na chvíli zavládl klid. Tento dárek, tato – jak to nazvala kniha I–ťing – oběť svůj úkol splnila. Neklid a rozpaky, které jej v poslední době trápily, začaly pomalu ustupovat.
Obdržel od Raye Calvina zpátky peníze za Colt .44 a písemné ubezpečení, že se to vícekrát opakovat nebude. Ale to vše mu úlevu nepřineslo. Teprve teď, v situaci, která s tím neměla vůbec nic společného, ztratil na okamžik pocit, že všechno jde od desíti k pěti. Wabi kolem něj, atmosféra harmonie… to je asi ta příčina, řekl si. Proporce. Rovnováha. Jsou tak blízko Tao, ti dva mladí Japonci. Tak proto na mě zapůsobili tak silným dojmem hned napoprvé. Poznal jsem v nich Tao. Sám jsem viděl jeho záři.
Co by se stalo, přemýšlel, kdyby Tao skutečně znal? Tao, které nejprve osvětluje a pak skrývá ve tmě. Utváří hru dvou základních sil, díky čemuž vždy přichází znovuzrození a svět se neopotřebovává. Vesmír nemůže nikdy zahynout, protože když už se zdá, že tma zardousila všechno, rodí se v samotném jejím středu nové světlo. A to právě je Cesta. Když semeno spadne, spadne na zemi, do půdy. A tam, samo neviditelné, se rodí do života.
"Předkrm," řekla Betty. Poklekla, aby mohla nabídnout talíř, na němž ležely malé krekery se sýrem. Rád si vzal dva.
"V poslední době jsou ve středu pozornosti mezinárodní zájmy," ozval se Paul, usrkávající ze své sklenice. "Když jsem jel dnes domů, slyšel jsem přímou reportáž z velikého, teatrálního pohřbu v Mnichově, padesát tisíc účastníků, prapory a tak dál. Hodně se zpívalo "Ich hatte einen Kamera". Tělo je teď vystaveno, aby si je mohli prohlédnout všichni stoupenci."
"Ano, bylo to otřesné," řekl Robert Childan, "ta nečekaná zpráva počátkem týdne."
"Dnešní Nippon Times píše, že podle zpráv z obvykle dobře informovaných míst je B. von Schirach v domácím vězení," řekla Betty. "Na návrh SD."
"To není dobré," zakroutil hlavou Paul.
"Vláda chce jistě udržet klid," řekl Childan. "Von Schirach je znám svými svévolnými, zbrklými a nepromyšlenými činy. Je velice podobný Rudolfu Hessovi. Vzpomínáte si na jeho bláznivý let do Anglie."
"A co ještě píší Nippon Times?" obrátil se Paul na svou ženu.
"Veliké nepokoje a intriky. Vojenské jednotky jsou posílány z místa na místo. Dovolené odvolány. Všichni jen řeční."
"To mi připomíná vynikající projev doktora Goebbelse, který jsem slyšel v rozhlase," řekl Childan. "Je to už nějaký ten rok. Velice inteligentní a agresivní. Držel posluchače v hrsti, jako obyčejně. Použil celou škálu emocí. Není pochyb, že po Hitlerově odchodu ze scény je doktor Goebbels nejlepším řečníkem mezi nacisty."
"To je pravda," souhlasili Paul a Betty a přikývli.
"Doktor Goebbels má taky velice schopné děti a ženu," pokračoval Childan. "Samé vynikající osobnosti."
"To je pravda," přitakali Paul a Betty. "Je to rodinný typ, na rozdíl od mnoha tamějších velkých baronů s

pochybnými sexuálními zvyky," dodal Paul.
"Na pomluvy bych moc nedal," řekl Childan. "Myslíš tím E. Roehma a jemu podobné? To už je pryč. Nezbyla po nich ani stopa."
"Myslel jsem spíš Göringa," vyjasňoval Paul, pomalu srkající whisky a prohlížející si skleničku. "Mluví se o nejfantastičtějších orgiích podle římského vzoru. Už jen když to slyším, mám husí kůži."
"Lži," řekl Childan.
"Nu což, nemá cenu o tom mluvit," vmísila se do hovoru taktní Betty, prohlížejíc si oba dva.
Vypili všechno, co měli, takže šla znovu naplnit sklenice.
"Z politických diskusí je mnoho zlé krve," řekl Paul. "Všude kolem. Nejdůležitější je zachovat klid."
"Ano," souhlasil Childan. "Klid a pořádek. A pak se všechno vrátí do rovnováhy."
"Období po vůdcově smrti je v každé totalitní společnosti vždy kritické," řekl Paul. "Chybí tradice a instituce, reprezentující střední třídu…" přerušil řeč v půli věty. "Snad bude lepší nemluvit o politice." Usmál se. "Jako za starých studentských dob."
Robert Childan ucítil, že se červená a sklonil se nad sklenicí, aby to před hostitelem skryl. Začalo to hrozně. Pitomě a halasně diskutoval o politice, projevil se jako nevychovanec, když se hádal a jen takt a obratnost hostitelů jej zachránily před ostudou. Kolik se toho ještě musím naučit, říkal si. Oni jsou tak milí a půvabní. A já – bílý barbar. Je to tak.
Na jistou dobu se věnoval popíjení alkoholu a omezil se jen na to, aby na tváři udržel umělý výraz spokojenosti. Musím je ve všem napodobovat, opakoval si. Pořád jen přitakávat.
Ale v záchvatu paniky jej napadlo: mozek mám oslabený alkoholem. K tomu ještě únava a nervy. Dokážu to? Konečně, stejně mě už nikdy nepozvou, je to pryč. Zrozpačitěl.
Betty se vrátila z kuchyně a opět se usadila na koberci. Jak je krásná, říkal si Childan. Štíhlé tělo. Mají o hodně lepší postavy, bez tuku, bez oblin. Nepotřebuje podprsenku ani korzet. Musím své touhy skrývat, za každou cenu. Přesto si každou chvíli dovolil náhodné pohledy jejím směrem. Úchvatně tmavá barva její pokožky, očí, vlasů. Ve srovnání s nimi jsme nedopečení. Předčasně vytažení z pece. Stará moudrost má pravdu.
Musím něčím zaměstnat mozek. Nějaké společenské téma, úplně jedno jaké. Bloudil očima kolem a hledal nějaký záchytný bod. Nastalo trapné ticho, které jeho napětí přivádělo do vřícího stavu. Nesnesitelná situace. Co má, k čertu, říct? Něco neutrálního. Všiml si knížky, ležící na nízké, černé teakové skříňce.
"Vidím, že čteš Kobylku." řekl. "Slyšel jsem o ní od hodně lidí, ale mám moc práce, takže jsem si ji ještě nepřečetl." Vstal a vzal knížku do ruky. Pozorně přitom sledoval reakce svých hostitelů, vypadalo to, že jeho gesto berou. "Detektivka? Promiňte mi, prosím, mou bezednou neznalost," otočil několik stránek.
"To není detektivka," řekl Paul. "Naopak, zajímavá beletristická forma, určitě patří do vědecké fantastiky."
"Ale to ne," protestovala Betty. "Není v tom žádná věda a děj se neodehrává v budoucnosti. Vědecká fantastika mluví o budoucnosti, hlavně o takové, v níž věda učinila pokrok vůči současné úrovni. A tato knížka nesplňuje ani jednu z těchto podmínek."
"Jenže," oponoval Paul, "se v ní mluví o alternativní současnosti. Existuje mnoho známých vědeckofantastických románů tohoto typu. Nesmíš se divit, že stojím na svém," vysvětloval Childanovi, "ale, jak má žena dobře ví, byl jsem po dlouhá léta vášnivým příznivcem vědecké fantastiky. Stala se mým koníčkem velice brzo, už ve dvanácti letech. Na počátku války."
"Chápu," řekl Childan laskavě.
"Chceš si Kobylku půjčit? Brzy ji budeme mít dočtenou, nejpozději pozítří. Má kancelář je v centru, nedaleko od tvého vynikajícího obchodu a tak ti ji mohu zanést během polední přestávky." Na chvilku utichl a pak, možná, že na Bettino znamení, jak si pomyslel Childan, dodal: "Mohli bychom při té příležitosti spolu poobědvat, Roberte."
"Děkuji," řekl Childan. Jenom toto ze sebe dokázal dostat. Oběd v jedné z módních restaurací v centru, místě setkání bussinesmanů. On a ten elegantní, vysoce postavený mladý Japonec. To překonávalo všechno. Ucítil, že se mu mlží zrak, ale pořád ještě si prohlížel knížku a přikyvoval. "Ano," řekl, "vypadá to zajímavě. Velice rád bych si to přečetl. Snažím se mít přehled v novinkách, o nichž se hovoří." Řekl to

dobře? Prohlásil, že jeho zájem je podmíněn módností. Třeba to nebylo vhodné? Nevěděl, ale přesto měl pocit, že ne. "Knížku nelze posuzovat podle toho, že je bestsellerem," dodal. "To je všeobecně známo. Mnohé z bestsellerů jsou příšerný brak. Toto ale…" zakoktal se.
"Naprosto souhlasím," řekla Betty. "Průměrný vkus je velice politováníhodný."
"Stejně jako v hudbě," dodal Paul. "Nikoho, například, nezajímá pravý americký jazz. Máš rád třeba Bunka Johnsona, Kida Oryho nebo jiné? Raný dixieland? Mám sbírku desek s touto starou hudbou, původní Genetovy nahrávky."
"Obávám se, že o té černošské hudbě toho moc nevím," řekl Robert. Vypadalo to, že jeho názor neudělal dojem. "Mám raději klasiku – Bacha, Beethovena." Na tom nemohlo být nic špatného. Byl maličko uražen. Očekávali snad, že se zřekne velikých evropských mistrů vážné hudby, nesmrtelných klasiků, kvůli neworleánskému jazzu, pocházejícímu z podezřelých hospod a lokálů černošské čtvrti?
"Snad když pustím něco od Neworleánských králů rytmu," říkal Paul a vstával, ale Betty se podívala poněkud varovně. Zastavil se a pokrčil rameny.
"Večeře už bude hotová," řekla.
Paul se vrátil zpět na své místo. Byl poněkud nespokojený, jak si Childan všiml, a zabručel: "Jazz z New Orleans je nejpůvodnější americká hudba, jaká vůbec existuje. Vznikla na tomto kontinentu. Všechno ostatní přišlo z Evropy, jako například ty slzavé balady ve staroanglickém stylu."
"Tohle je neustálá příčina našich sporů," přerušila jej Betty s úsměvem. "Nějak s ním nesdílím jeho lásku k původnímu jazzu."
Pořád ještě držel v ruce výtisk Kobylky. Pak se otázal: "Jakou alternativu současnosti tato knížka nabízí?"
Betty po chvilce řekla: "Takovou, v níž Německo a Japonsko prohrály válku."
Ticho.
"Večeře," řekla Betty a půvabně vstala. "Následujte mě, prosím, vy dva vyhladovělí gentlemani–bussinesmani," přitáhla Paula i Roberta ke stolu, prostřenému bílým ubrusem, stříbrem, porcelánem a s velikými hrubými ubrousky v něčem, v čemž Childan poznal raně americké kostěné kroužky. Dobré americké stříbro. Šálky s talířky značky Royal Albert, tmavě hnědé se žlutými vzory. Velice vzácné, nedokázal od nich odtrhnout profesionálně obdivný pohled.
Talíře americké nebyly. Vypadaly na japonské, ale nebyl si jist. Nebyl to jeho obor.
"To je prosím Imari," vysvětloval Paul, který si všiml jeho zájmu. "Z Arity. Je považován za špičkový výrobek. Japonsko."
Usadili se ke stolu.
"Kávu?" otázala se Betty Roberta.
"Ano," řekl. "Rád."
"Až po jídle," dodala, když šla pro servírovací stolek.
Zakrátko už jedli. Robertovi velice chutnalo. Hostitelka byla vynikající kuchařka. Zvlášť mu chutnal salát. Avokádo, květáková srdíčka, všechno posypané nějakým plísňovým sýrem… Chválabohu, že jej nepohostili japonskou večeří, tou směsí masa a zeleniny, které tak často po válce jídal.
A ty věčné plody moře. Už se ani nedokázal podívat na krevety ani jiné mořské potvory.
"Zajímalo by mě," ozval se Robert, "jak si autor představuje svět, v němž by Němci a Japonci válku prohráli."
Paul ani Betty na chvíli nic neříkali. Nakonec přerušil mlčení Paul: "Je to velice složité. Všechny ty rozdíly. Lepší by bylo tu knížku si přečíst. Vysvětlování by ti mohlo pokazit požitek z četby."
"Mám v této věci velice jasné názory," řekl Robert. "Často jsem se nad tím zamýšlel. Svět by byl o mnoho horší."
Uslyšel ve svém hlase silný, skutečně ostrý tón.
"O mnoho horší."
Vypadali udiveně. Asi tím jeho tónem.
"Všude by vládli komunisti," pokračoval.
"Autor, pan Abendsen, uvažuje o nezadržitelné rozpínavosti sovětského Ruska. Ale stejně jako v První světové válce, i přesto, že stojí na straně vítězů, druhořadé, zemědělské Rusko prohrává. Je v tom veliký

výsměch, když mluví o rusko–japonské válce…"
"Museli jsme si vytrpět své," řekl Robert. "Bylo to ale pro dobrou věc. Proto, aby se zadržela slovanská záplava."
"Já osobně nevěřím v žádné historické příběhy o jakékoli záplavě světa, ať už Slovany, Číňany nebo Japonci," řekla Betty tiše a klidně si Roberta prohlížela. Naprosto se ovládala, nenechala se unést. Přesto ale chtěla vyjádřit svůj názor. Tváře teď měla červené.
Nějakou dobu jedli mlčky.
Zase jsem to udělal, uvědomil si Robert Childan. Nedokážu tomu námětu uniknout. Je to prostě všude, v knížce, kterou náhodou vezmu do ruky, na deskách s hudbou, v těch kostěných prstencích na ubrousky – kořist vítězů. Dědictví mého národa.
Podívejme se na skutečnost zpříma. Pokouším se dávat najevo, že ti Japonci a já jsme stejní. Jenže, i když se přemáhám a hraju spokojenost s tím, že jsme prohráli válku, že má vlast prohrála, dokonce ani tehdy nenacházíme společný jazyk. Slova, která pro mě mají nějaký význam, pro ně znamenají něco úplně jiného. Mají jiné mozky. I duše. Podívejte se, jak pijí z anglického porcelánu, jak jí americkými stříbrnými příbory, jak poslouchají černošskou hudbu. Ale všechno je to povrchní. Moc a bohatství jsou důvodem, že si to mohou dovolit, jenže je to jen přetvářka.
Dokonce i ta I–ťing, kterou nám vnutili, je vlastně čínská. Půjčili si to čert ví kdy. Koho chtějí obelhávat? Sami sebe? Kradou zvyky na všech stranách, oblečení, jídlo, způsob řeči i chůze. Pojídají například pečené brambory se smetanou a pažitkou, tradiční americké jídlo, které připojili ke své kořisti. Ale tím se nikdo nachytat nenechá, to mi můžete věřit. A já už vůbec ne.
Tvůrčími schopnostmi je nadaná jen bílá rasa, říkal si. A přesto já, příslušník bílé rasy, musím být sluhou těch dvou. Co by to bylo, kdybychom tu válku vyhráli my! Smetli bychom je z povrchu země. Po Japonsku by nezůstala ani stopa a Spojené státy by byly jedinou, úžasnou silou na celém tom božím světě.
Musím si tu Kobylku přečíst, říkal si. I kdyby jen z vlastenecké povinnosti.
"Roberte, vždyť ty nejíš. Snad se mi to nepodařilo?" otázala se tiše Betty.
Okamžitě si na vidličku nabral salát.
"Kdepak," řekl. "Už léta jsem nejedl nic tak chutného."
"Děkuji," Betty byla velice spokojena. "Snažím se, aby všechno bylo co nejlepší… nakupuji v malých amerických obchůdcích na Mission Street. Vím, že tam nemají žádný šmejd."
Výtečně vaří místní jídla, napadlo Roberta Childana. Opravdu, vaše napodobovací schopnosti jsou veliké. Cibulka, coca–cola, procházka po filmu, Glenn Miller… dokázali byste z plechu a rýžového papíru slepit celou umělou Ameriku. Papírová maminka v kuchyni, papírový tatínek čte noviny, papírový pejsek na podlaze. Všechno.
Paul se na něj tiše díval. Když si Childan jeho pohled uvědomil, přerušil své myšlenky a dal se do jídla.
Copak umí číst myšlenky? Napadlo jej. Nebo je snad vidět, co si skutečně myslím. Vím, že jsem na sobě nedal nic znát. Celou dobu jsem zachovával neutrální výraz tváře, nemohl si nic domyslet.
"Jelikož jsi se tady narodil a byl vychováván, Roberte," ozval se Paul, "doufám, že bych mohl využít tvou pomoc. Jedná se o knížku, která mi působí potíže. Román ze třicátých let od amerického autora."
Robert se lehce uklonil.
"Je to dost vzácná knížka, ale já mám jeden její výtisk. Napsal ji Nathaniel West a jmenuje se Miss Lonelyhearts. Velice dobře se mi četla, ale nějak jsem nepochopil, oč v ní Westovi šlo." Upřel na Roberta doufající pohled.
"Já… já tu knížku neznám," přiznal Robert Childan po krátké chvíli. Dokonce jsem o ní ani nikdy neslyšel, řekl si v duchu.
Na Paulově tváři se objevil náznak zklamání. "Škoda, je to tenounká knížka. Jedná se o člověka, který v novinách vede oddělení rad a neustále dostává dopisy se srdečními problémy, až jej nakonec lidské utrpení dožene k šílenství a zdá se mu, že je Kristem. Nevzpomínáš si? Možná, že už někdy dávno?"
"Ne," řekl Robert.
"V té knížce je vysloven podivný pohled na utrpení," říkal Paul. "Velice originální pohled na bezdůvodné utrpení, problém, jímž se zabývají všechna náboženství. Taková náboženství, jako křesťanství, často

tvrdí, že příčinou utrpení musí být hřích. West dává přesvědčivější názor. Snad chápal, že může existovat bezdůvodné utrpení, protože byl Žid?"
"Kdyby Němci a Japonci prohráli válku, ovládali by svět dnes Židi. Z Moskvy a Wall Street," řekl Robert.
Oba dva Japonci, muž i žena, se jakoby schoulili. Jakoby pobledli, zmenšili se, uzavřeli se v sobě. Dokonce i pokojem zavanula zima. Robert Childan pocítil, že je sám. Jedl sám, už ne v jejich společnosti. Co zase udělal? Co zase nepochopil? Ta jejich tupost a netalentovanost na jazyky, neschopnost pochopit základní myšlení. Něco jim uniklo, takže se urazili. Je to tragédie, říkal si, ale jedl dál. Ale přesto, dá se tu nějak pomoct?
Bylo třeba za každou cenu obnovit dobrou náladu, jaká zde vládla ještě před chvílí. Teprve teď jej snad dokáží plně ocenit. Přišel jsem sem s takovou trémou, říkal si. Stoupal jsem po schodech s romantickým, skoro nadšeným pocitem. Jenže není možné nevšímat si skutečnosti, je třeba dorůst.
Všechno kolem byl podvod. Ti lidé nejsou úplně lidmi. Oblékli se, ale vypadají jako převlečené opice v cirkuse. Jsou bystří, dokáží napodobovat, ale to je vše.
Proč jim tedy poklonkuje?
Jen proto, že vyhráli válku?
Tato návštěva mi ozřejmila význačný rys mého charakteru. Ale už je to tak. Mám směšný talent k… no, řekněme, k vybírání menšího zla. Uháním bez uvažování jako kráva, která uviděla žlab.
Vždycky jsem dělal co bylo třeba, protože je to bezpečnější. Konečně jsou to vítězové, takže tu rozkazují oni. A asi to budu dělat dál, proč si taky dělat nějaké problémy? Čtou americkou knížku a chtějí, abych jim ji vysvětlil. Očekávají, že já, běloch, dokážu zodpovědět jejich otázky. A já bych tak chtěl! Ale v tomto případě nemohu, i když kdybych tu knížku četl, tak bych to určitě dokázal.
"Jednou se snad na Miss Lonelyhearts podívám," obrátil se k Paulovi. "A pak ti snad dokážu vysvětlit, o čem se v ní píše."
Paul lehce přikývl.
"Teď mám ale strašně moc práce. Snad později… Určitě mi to nezabere moc času."
"Určitě," řekl Paul tiše. "Je to velice útlá knížka." Oba, Paul i Betty, vypadají smutně, říkal si Robert Childan. Přemýšlel o tom, zda také vycítili tu propast, která je dělí. Doufám, že ano, řekl si. Patří jim to. Budou si muset význam té knížky domyslet sami.
Teď jedl s dvojnásobnou chutí.

Zbytek večera proběhl bez jakýchkoli dalších střetů. Když Robert Childan o desáté vycházel z bytu manželů Kasouraových, měl stále ten sebejistý pocit, který získal během večeře.
Šel po schodišti dolů a nestaral se o náhodné japonské obyvatele domu, kteří by si ho mohli všimnout, když půjdou ze společné koupelny. Pak tmavá večerní ulice, zastavení projíždějící rikši a už byl na cestě domů.
Vždycky mě zajímalo, jak by to vypadalo, kdybych se s některými zákazníky mohl setkávat i v soukromí. Není to nejhorší. A taková zkušenost se může v obchodě hodit, napadlo jej.
Je dobré setkávat se takhle s lidmi, kterých se bojíme. Vidíme, jak vypadají ve skutečnosti a strach mizí.
S takovými myšlenkami dorazil do své čtvrti a konečně i domů. Zaplatil Číňanovi a vstoupil na dobře známé schody.
V jeho předsíni byl cizí muž. Běloch v kabátě seděl na gauči a četl noviny. Robert Childan se udiveně zastavil na prahu a muž odložil noviny, líně vstal a sáhl do kapsy u saka. Vytáhl peněženku a otevřel ji.
"Kempeitai."
Takže panák. Policajt ze státní policie v Sacramentu, kterou ustanovili japonští okupanti. Odporné!
"Robert Childan?"
"Jistě, pane," odpověděl. Srdce mu bušilo jako kladivo.
"Nedávno," mluvil policista s očima upřenýma do papírů, které vytáhl z tašky, ležící na gauči, "vás navštívil muž, běloch, který se vydával za komorníka admirála Císařského námořnictva. Pozdější vyšetřování objasnilo, že to nebyla pravda. Důstojník ani loď tohoto jména neexistují." Pátravě se na

Childana podíval.
"To je pravda," potvrdil Childan.
"Máme hlášení," pokračoval policista, "že v oblasti Zálivu došlo k řadě přepadení. Tato osoba je s nimi zřejmě svázána. Můžete mi toho muže popsat?"
"Malý, spíše snědý…" začal Childan.
"Žid?"
"No jistě!" zvolal Childan. "Teď si uvědomuji, že ano. Tehdy jsem to nějak přehlédl."
"Mám tady snímek," policista z Kempeitai jej ukázal Childanovi.
"To je on!" potvrdil Childan s naprostou jistotou. Vševědoucnost Kempeitai na něj velice zapůsobila.
"Jak jste ho našli? Já jsem nic nehlásil, jen jsem zatelefonoval mému dodavateli Rayi Calvinovi a řekl jsem mu…"
Policista jej zastavil gestem ruky. „Podepíšete mi tento papír a skončíme to. Nebudete muset svědčit u soudu. Tohle je jen formalita, kterou vaše účast na této věci končí." Podal Childanovi dokument a pero. "Je to potvrzení, že tento muž k vám přišel a pokusil se vás podvést, jelikož se vydával za jinou osobu, a tak dál. Přečtěte si to." Policista si popotáhl manžetu a zahleděl se na hodinky a Robert Childan zatím četl dokument. "Je to vše podle pravdy?"
Ano, bylo to pravdivé… v zásadě. Robert Childan neměl čas, aby si dokument prostudoval s náležitou pozorností a mimoto příliš nechápal, co se to tenkrát vlastně stalo. Věděl jen to, že se mu ten člověk představil pod falešným jménem a že to mělo souvislost s nějakým podvodem. A také to, jak řekl ten příslušník Kempeitai, že to byl Žid. Childan se podíval na jméno pod fotografií. Frank Frink. Pravé jméno Frank Fink. Ano, nepochybně Žid. Každý by to podle takového jména, jako je Fink, dokázal poznat. I to, že si to jméno změnil. Childan papír podepsal.
"Děkuji," řekl policista. Vzal si své věci. zvedl klobouk, popřál Childanovi dobrou noc a odešel. Celé to trvalo jen malou chvilku.
Asi ho už mají, řekl si Childan. Ať už chystal cokoli.
Obrovská úleva. Je třeba přiznat, že pracují rychle.
Žijeme ve společnosti pořádku a práva, kde Židé nemohou svými kousky otravovat pořádné lidi. Jsme v bezpečí.
Nedokážu pochopit, že jsem nepoznal, jaké je rasy, když jsem ho tu viděl. Je vidět, že se nechám lehce podvést.
Nemám prostě smysl pro podvody, a proto jsem taky bezbranný. Bez ochrany zákona bych jim byl vydán na milost a nemilost. Mohl by mi namluvit všechno, co by jen chtěl. Je to nějaký druh hypnózy. Mohli by tak ovládnout celou společnost.
Zítra si musím zajít koupit tu knížku o kobylce, rozhodl se. Zajímalo by mě, jak autor popisuje svět pod vládou Židů a komunistů, s Říší v troskách, Japonsko určitě pod ruskou vládou a Rusko, které se táhne od Atlantiku k Pacifiku. A ještě by mě zajímalo, zda ten autor, jak jen se jmenuje, píše o válce mezi Ruskem a Státy. Zajímavá knížka, říkal si. Je to divné, že nikoho nenapadlo už dříve napsat něco takového.
Musí nám to pomoci pochopit, jaké jsme měli štěstí. Kromě těch pár mínusů… Mohli jsme dopadnout o hodně hůř. Tahleta knížka nám dává morální školu. Je to pravda, vládnou tu Japonci a my jsme národem poraženým. Musíme se ale dívat před sebe, je třeba budovat. Rodí se z toho obrovské věci, jako například kolonizace planet.
Napadlo ho, že v rozhlase musí být právě zprávy. Posadil se a pustil přijímač. Možná, že se už ví, kdo se stal říšským kancléřem. Byl vzrušený a zvědavý. Ten Seyss–Inquart se mi zdá nejdynamičtější. Dává největší šance těm nejsmělejším plánům.
Škoda, že tam nemohu být, napadlo jej. Možná, že jednou budu dost bohatý na to, abych se mohl vypravit do Evropy a prohlédnout si všechno, co tam udělali. Bylo by škoda to propásnout a sedět tady, na Západním pobřeží, kde se nic neděje. Dějiny se nám vyhýbají.

8

V osm hodin ráno Freiherr Hugo Reiss, říšský konzul v San Franciscu, vystoupil ze svého vozu Mercedes–Benz 220E a svižně vyběhl po schodech do konzulátu. Doprovázeli jej dva mladí pracovníci Ministerstva zahraničních věcí. Dveře už otevřeli jiní úředníci konzulátu a Reiss vešel dovnitř s rukou zdviženou k pozdravu, kterým odpovídal na pozdrav dvou telefonistek, vícekonzula Herr Franka a pak, už v kanceláři, svého tajemníka Herr Pferdehufa.
"Freiherr," řekl Pferdehuf, "právě přijímáme šifrogram z Berlína. Důležitost – jedna."
Znamenalo to, že se jedná o důležitou zprávu.
"Děkuji," řekl Reiss, svlékl si plášť a podal jej tajemníkovi, aby jej pověsil.
"Před deseti minutami volal Herr Kreuz vom Meere. Prosí, abyste mu zavolal."
"Děkuji." Reiss se usadil u malého stolečku pod oknem, sňal poklici z tácu s jídlem, uviděl talíř s houskou, vaječinou a klobásou, nalil si horkou černou kávu ze stříbrného džbánku a otevřel ranní noviny.
Kreuz vom Meere byl šéfem Sicherheitsdienstu v Pacifických státech Ameriky. Jeho kancelář byla pod krycím názvem umístěna na letišti. Vztahy mezi jím a Reissem byly spíše napjaté. Jejich zájmy se střetávaly v nesčetných oblastech – určitě úmysl nadřízených v Berlíně. Reiss měl čestnou hodnost majora SS, což znamenalo, že byl prakticky podřízeným Kreuze vom Meera. Povýšen byl už před několika lety a okamžitě mu bylo jasné, oč jde. Nemohl proti tomu ale nic dělat. Dodnes ho chytal vztek, kdykoli si na to vzpomněl.
Noviny, Frankfurter Zeitung, byly doručeny v šest hodin ráno Lufthansou. Reiss pozorně pročetl první stranu. Von Schirach v domácím vězení, touto dobou možná již mrtvý. Göring se schoval ve výcvikové základně Luftwaffe, střežen válečnými veterány, kteří byli ke svému Tlusťochovi loajální. Nikdo k němu neproklouzl. Žádný vrah z SD. A co je s doktorem Goebbelsem?
Určitě je v samotném srdci Berlína. Spoléhá se jako vždy na vlastní vtip a schopnost vykroutit se z každého problému. Pošle–li na něj Heydrich trestní rotu, aby jej zlikvidovala, Malý Doktor jim to nejen vymluví, ale určitě je ještě přetáhne na svou stranu. Zaměstná je v Ministerstvu propagandy a veřejné osvěty.
Dokázal si představit, co doktor Goebbels právě dělá. Je v bytě nějaké oslnivé filmové hvězdy a nic si nedělá z oddílů Wehrmachtu, které pochodují dole pod okny. Toho trpaslíka nedokázalo nic vylekat. Goebbels se usmívá svým ironickým úšklebkem a nepřestává levou rukou hladit poprsí půvabné dámy, zatímco pravou rukou píše každodenní článek do Angriffu…
Reissovy myšlenky přerušilo tajemníkovo zaklepání. "Pardon. Zase volá Kreuz vom Meere."
Reiss vstal, přistoupil ke stolu a uchopil sluchátko. "Reiss."
Těžký bavorský přízvuk místního šéfa SD. "Máte nějaké zprávy o tom chlapovi z Abwehru?"
Zaskočený Reiss se snažil přijít na to, o kom Kreuz vom Meere mluví. "Hmmm," zabručel, "pokud vím, máme teď na Pobřeží tři nebo čtyři maníky z Abwehru."
"Jde mi o toho, co přiletěl minulý týden Lufthansou."
"Aha," řekl Reiss. Držel sluchátko na rameni a vytahoval krabici s cigaretami. "Vůbec se tu nehlásil."
"Co tu dělá?"
"Bůh je mi svědkem, že nevím. Zeptejte se Canarise."
"Byl bych rád, kdybyste zavolal na Ministerstvo zahraničí, a požádal je, aby zavolali do Úřadu kancléře, aby se odtamtud někdo obrátil na Admiralitu a požádal je, aby si Abwehr odtud vzal své lidi anebo aby nás alespoň informoval o tom, co tu dělají."
"Vy to udělat nemůžete?"
"Jsou tam teď zmatky."
Ztratili stopu toho agenta z Abwehru, pochopil Reiss. Někdo z Heydrichova štábu přikázal zdejší SD, aby ho nespustili z očí, jenže on se jim ztratil. A teď by chtěli, abych je zachraňoval.
"Objeví–li se zde," řekl, "dám někomu příkaz, aby se mu věnoval. S tím můžete počítat." Samozřejmě, naděje, že se tu objeví, byla mizivá. To věděli oba.
"Určitě užívá falešné jméno," pokračoval Kreuz vom Meere. "My je přirozeně neznáme. Vypadá aristokraticky. Asi čtyřicet let. Kapitán. Pravé jméno Rudolf Wegener. Z jedné z těch starých monarchistických rodin z Východního Pruska. Pravděpodobně podporoval von Papena v Systemzeitu."
Reiss se pohodlněji usadil v křesle a poslouchal monotónní hlas Kreuze vom Meera. "Podle mne jedinou

možností, jak si došlápnout na ty šlechtické příživníky, je oklestit rozpočet námořnictva, aby si to nemohli dovolovat… "
Reissovi se konečně podařilo položit sluchátko. Když se vrátil ke své snídani, zjistil, že houska už vystydla. Naštěstí káva byla ještě teplá. Se šálkem kávy se vrátil k novinám.
Tohle snad nikdy neskončí, říkal si. Ti z SD dělají na tři směny. Volají kolikrát už ve tři v noci.
Tajemník Pferdehuf strčil hlavu do kanceláře, uviděl, že konzul už netelefonuje a řekl: "Volalo Sacramento. Velice vzrušený telefonát. Tvrdí, že po ulicích San Francisca se potuluje nějaký Žid." Oba dva se rozesmáli.
"V pořádku," odpověděl Reiss. "Řekněte jim, ať se uklidní a pošlou nám běžné dokumenty. Ještě něco?"
"Četl jste kondolence?"
"Přišlo něco nového?"
"Pár. Budou na mém stole, kdybyste si je chtěl prohlédnout. Už jsem poslal odpovědi."
"Mám dneska tu schůzku s Bussinessmany. V jednu."
"Připomenu vám to," řekl Pferdehuf.
Reiss se opřel o opěradlo křesla. "Chcete se vsadit?"
"O výsledek stranických diskusí ne, pokud jste měl na mysli tohle."
"Vyhraje Katan."
"Heydrich se dostal tam, kam mohl," řekl pomalu Pferdehuf. "Tihle lidé nikdy nepřevezmou otevřenou kontrolu nad stranou, protože se jich všude bojí. Straničtí hlavouni mají husí kůži, když si na to vzpomenou. Během dvaceti minut byste tu měl koalici, jen co by první auto SS vyjelo z PrinzAlbertstrasse. Měli by všechny ty velké průmyslníky s Kruppem a Thysenem…" nedokončil, protože vešel jeden z dešifrátorů s obálkou v ruce.
Reiss vztáhl ruku a tajemník mu obálku podal. Byl to spěšný telegram, dešifrovaný a přepsaný na stroji. Když dočetl, uviděl, že Pferdehuf čeká. Reiss zmačkal obálku, strčil ji do velikého keramického popelníku a zapálil ji. "Prý se tu inkognito motá nějaký japonský generál," řekl. "Tedeki. Zajděte do nějaké veřejné knihovny a najděte tam nějaký ten vojenský časopis s jeho snímkem. Samozřejmě diskrétně. Nemyslím, že bychom o něm našli něco tady." Udělal krok směrem k uzamčené kartotéce, ale pak si to rozmyslel. "Získejte o něm veškeré možné informace. Statistické údaje. V knihovně by to mělo být. Ten Tedeki byl před pár lety náčelníkem štábu. Vzpomínáte si na něj?"
"Moc ne," řekl Pferdehuf. "Tvrdej dědek. Musí mít nějak kolem osmdesáti. Zdá se mi, že propagoval nějaký urychlený japonský kosmický program."
"Bezúspěšně," poznamenal Reiss.
"Ani bych se nedivil, kdyby se sem přijel léčit," řekl Pferdehuf. "Přijíždí sem nemálo japonských vojáků, aby se léčili ve veliké nemocnici U.C. Takhle mohou použít německou techniku, která je u nich doma nedostupná. Samozřejmě, že to nikde nerozhlašují. Vlastenecké důvody, chápete. Možná, že by někdo z našich lidí měl hlídat v U.C., když ho Berlín chce mít na očích."
Reiss přikývl. Starý generál se taky mohl zamíchat do obchodních spekulací. Dost se to v San Franciscu rozmohlo. Známosti, které si ve své funkci získal, se mu teď, když odešel do výslužby, mohou velice hodit. Ale, odešel vůbec do výslužby? Šifrogram o něm mluví jako o generálovi a ne jako o generálovi v.v..
"Jen co získáte tu podobenku," řekl, "rozešlete kopie našim lidem na letišti a v přístavu. Možná, že už je tady. Však víte, jak dlouho to trvá, než se taková věc dostane až k nám. Samozřejmě, že by nám Berlín vyčítal, kdyby generál už přistál v San Franciscu. Konzulát ho měl zachytit ještě dřív než Berlín vyslal tu zprávu."
Pferdehuf řekl: "Ten berlínský Šifrogram orazítkuju. Pro každý případ. Kdyby pak vznikly nějaké problémy, budeme moci dokázat, kdy jsme ho obdrželi. Přesně na hodinu."
"Děkuji," řekl Reiss. Ti z Berlína byli uznávanými specialisty na přesouvání zodpovědnosti na někoho jiného a on už toho měl dost. Stávalo se to příliš často. "Pro každý případ," řekl, "pošlete na ten Šifrogram nějakou odpověd. Řekněme: Vaše instrukce je velice zpožděná. Dotyčná osoba se již nachází v naší oblasti. Možnost zachycení minimální. Napište něco v tom smyslu a pošlete to. Snažte se, aby to bylo dobré a mlhavé. Chápete?"

Pferdehuf přikývl. "Okamžitě to pošlu. A zaznamenám datum a přesnou hodinu vyslání." Zavřel za sebou dveře.
Musím se mít na pozoru, říkal si Reiss, protože jinak se mohu ze dne na den ocitnout jako konzul uprostřed bandy černochů na nějakém ostrově u pobřeží jižní Afriky. A než se člověk vzpamatuje, má černou milenku a deset nebo jedenáct malých černoušků, kteří za ním běhají a volají táto.
Posadil se zpět ke stolku, zapálil si egyptskou cigaretu Simon Artzt číslo 70 a pečlivě zavřel kovovou krabičku.
Vypadalo to, že nějakou dobu bude mít klid, takže vytáhl z aktovky knížku, kterou právě četl, otevřel ji na založené stránce, uvelebil se v křesle a začal číst tam, kde posledně přestal.

…opravdu se procházel po ulicích, kde jezdily tiché automobily? Klid nedělního dopoledne v Tiergarten je tak vzdálený. Úplně jiný život. Zmrzlina, chuť, která možná nikdy neexistovala. Teď vařili kopřivy a byli šťastni, že je vůbec měli. Bože, zavolal. Copak nikdy nepřestanou? Obrovské britské tanky dotíraly. Ještě jedna budova, možná obytný dům nebo snad obchod, škola, úřad; zdi padly, rozbořily se. A dole, pod troskami, další hrstka zasypaných, a ani nepatrný ohlas smrti. Smrt byla všude, rozprostírala svá křídla nad živými, zmrzačenými, nad hromadami mrtvol, které už začínaly páchnout. Hnijící, rozpadající se tělo Berlína, vztahující ještě k nebesům slepé věže, mizející bez protestu, stejně jako ta bezejmenná budova, stavěná kdysi s takovou hrdostí.
Chlapec si povšiml, že jeho ruce pokrývá poprašek popela, částečně neorganického, částečně ze spálené a ztrouchnivělé tkáně, finálního produktu života. Ve všem jsou teď zmatky, řekl si a otřásl se. Už o tom dál nepřemýšlel. Jeho mysl se zabývala jinou myšlenkou, dá–li se vůbec mluvit o myšlení v tom křiku a výbuších. Hlad. Už šest dnů se živil jen kopřivami a teď už neměl ani to. Pole s tímto plevelem se změnilo v jeden veliký kráter. Na jeho okraji se objevily jiné nezřetelné, zubožené postavy, stejné jako chlapec tam tiše postály a mlčky odešly. Stařena s šátkem na šedivé hlavě, s košíkem na ruce… prázdným… Jednoruký muž s očima prázdnýma jako ten košík. Dívka. Zmizeli ve změti polámaných stromů, v nichž se ukrýval chlapec. Ale nepřátelé dál přicházeli.
Skončí to vůbec někdy? tázal se chlapec sám sebe. A když ano, tak co pak? Dají jim tamti vůbec jíst?

"Freiherr," ozval se Pferdehufův hlas. "Omlouvám se, že ruším. Jen jedno slůvko."
Reiss vyskočil a zavřel knížku. "Samozřejmě."
Jak ten chlap píše, řekl si. Úplně mě do toho vtáhl. Obsazení Berlína Brity je popsáno tak plasticky, jako kdyby se to skutečně stalo. Brrr. Naskočila mu husí kůže.
Ta schopnost literatury, dokonce i té laciné, lidové literatury, působit na představivost je úžasná. Vůbec se nedivím, že je ta knížka na říšském území zakázaná. Já sám bych ji také zakázal. Lituji, že jsem se do ní vůbec pustil, ale teď už je pozdě, musím ji dočíst.
Jeho tajemník řekl: "Nějací námořníci z německé lodi. Musí se u vás ohlásit."
"Dobře." Reiss energicky vstal a vešel do tajemníkovy kanceláře. Stáli tam tři námořníci v tlustých šedých svetrech, všichni blondýni s výraznými rysy, maličko nervózní. "Heil Hitler!" Reiss zvedl pravou ruku a obdařil je krátkým přátelským úsměvem.
"Heil Hitler!" vykoktali a podávali mu své dokumenty.
Co nejrychleji jim potvrdil návštěvu na konzulátu a vrátil se zpět do své kanceláře.
O samotě znovu otevřel knížku Kobylka ztěžkla.
Jeho zrak natrefil na scénu s Hitlerem. Nedokázal se od ní odtrhnout. Začal číst s planoucíma očima. Hitlerův proces, zjistil. Po válce. Hitler v rukou Spojenců, dobrý Bože. A také Goebbels, Göring a všichni ostatní. V Mnichově. Hitler zřejmě odpovídal americkému prokurátorovi.

… zdálo se, že temný, planoucí duch dávných časů opět vzplanul. Chvějící se, ochablé tělo se vzpružilo, hlava se zvedla vzhůru. Z neustále usliněných úst se ozývalo polořvaní, pološepot: – Deutsche, hier steh' Ich. – Vzrušení mezi těmi, kdo se dívali a poslouchají, sluchátka přitlačena k uším, napjaté tváře Rusů, Američanů, Angličanů a Němců. Ano, řekl si Karl. Zde stojí před námi… porazili nás a, což je o mnoho víc, odhalili tohoto nadčlověka, ukázali, zač doopravdy stojí. Jen…

"Freiherr."
Reiss si uvědomil, že tajemník vešel do kanceláře. "Nemám čas!" zvolal nazlobeně. Zabouchl knížku. "Snažím se dočíst tuhle knížku, panebože!"
Věděl, že je to marné.
"Přijímáme nový šifrogram z Berlína," řekl Pferdehuf. "Mrkl jsem se na to, když to dešifrovali. Týká se to politické situace."
"Co tam je?" zabručel Reiss a přetřel si dlaní čelo.
"Doktor Goebbels nečekaně pronesl projev v rozhlase. Důležité prohlášení." Tajemník byl silně vzrušen. "Máme převzít jeho text, který bude vysílán nekódovaně a zajistit jeho vydání v místním tisku."
"Dobře, dobře," přitakal Reiss.
Jen co se za tajemníkem zavřely dveře, otevřel Reiss opět knížku. Podívám se na to ještě jednou… proletěl přečtenou částí.

…Karl mlčky pozoroval praporem pokrytou rakev. Ležel tam, teď už odešel doopravdy. Žádné pekelné mocnosti už jej do života nenavrátí. Člověk a co když to byl opravdu Übermensch?, jemuž slepě důvěřoval, jehož zbožňoval… až do hrobu. Adolf Hitler odešel, ale Karl žil. Nepůjdu za ním, zašeptalo něco v jeho mozku. Budu žít dál. A budovat. Všichni budeme budovat. Musíme.
Jak daleko, jak strašlivě daleko jej zavedlo Vůdcovo kouzlo. A ať už to bylo jakkoli, teď, když byla dopsána poslední tečka v tom neuvěřitelném životopise, o cestě ze zapadlého rakouského městečka, ze smradlavé bídy ve Vídni, z přísterné zkušenosti zákopů, přes politické intriky, založení strany, úřad kancléře, až po něco, co po nějaký čas vypadalo jako naprostá vláda nad světem?
Karl věděl. Bluf. Adolf Hitler je obelhával. Vedl díky prázdným hlavám.
Ještě není pozdě. Odhalili jsme tvůj podvod, Adolfe. Konečně tě vidíme v tvé skutečné podobě. A také nacistickou stranu, hrůznou éru vražd a megalomanských snů, vidíme, jaké to je doopravdy. Jaké to bylo.
Karl se otočil a odešel od němé rakve…

Reiss zavřel knížku a na chvíli zůstal bez hnutí sedět. Byl vzteklý.
Musíme víc na Japončíky přitlačit, říkal si, aby už konečně tu knížku zakázali. Ve skutečnosti je to z jejich strany jasný úmysl. Mohli by už toho… jak se jmenuje… Abendsena dávno zavřít. Mají na Středozápadě dostatečně silný vliv.
Co jej tak navztekalo? Smrt Adolfa Hitlera, porážka a Hitlerův pád, pád strany a celého Německa, jak o tom psal Abendsen… všechno to bylo nějak podivně krásné, spíš než současnost v jakémsi starém stylu. Než svět pod německou vládou.
Jak je to možné? kladl si Reiss otázku. Je to jen díky autorovu talentu?
Ti romanopisci znají tisíce triků. Vezměme si doktora Goebbelse, taky začínal jako spisovatel. Působí na nejnižší instinkty a pudy, ukryté v každém z nás i pod tou nejváženější maskou. Ano, spisovatel zná lidi, ví, jak jsou podlí, jak podléhají zbabělosti, jak dokáží zradit každou věc jen kvůli zisku. Stačí, aby někdo takový dal signál a výsledek je zaručený. A on se potichu směje.
Jak dokázal zahrát třeba na moje city, přemýšlel Herr Reiss, a ne na můj intelekt. Samozřejmě, že nezůstane bez odměny, za tím musí být peníze. Není pochyb, že toho Hundspfota někdo navedl, poučil ho, co má psát. Za prachy takoví napíšou cokoli, uvaří plný hrnec lží a pak obecenstvo skutečně přijímá tu páchnoucí majdu vážně, když se jim to takhle naservíruje. Kde to bylo vydáno? Herr Reiss si knížku prohlédl. Omaha ve státě Nebrasca. Poslední pozůstatek dřívějšího plutokratického nakladatelského průmyslu Ameriky, kdysi soustředěného v New Yorku a udržovaného židovskými a komunistickými penězi…
A co když je ten Abendsen Žid?
Jsou neporazitelní, pořád se nás snaží otrávit. Jüdisches Buch. Prudce knížku zabouchl. Ve skutečnosti se určitě jmenuje Abendstein. SD se o to už nepochybně začalo zajímat.
Nedá se nic dělat, měli bychom někoho poslat do Skalistých hor, aby navštívil Herr Abendsteina.

Zajímalo by mne, zda Kreuz vom Meere dostal v téhle záležitosti nějaké pokyny. Určitě ne. Při těch problémech v Berlíně. Všichni jsou příliš zaujati vnitrostátními problémy.
Ale tahle knížka, říkal si Reiss, je nebezpečná.
Kdyby toho Abendsteina jednoho pěkného rána našli hezky se houpajícího na lampě, všichni, kdo by vlivu téhle knížky mohli podlehnout, by pěkné vystřízlivěli. Poslední slovo by patřilo nám. Napsali bychom postscriptum.
Musel by to samozřejmě udělat běloch. Zajímalo by mně, co teď dělá Skorzeny.
Reiss se pohroužil do myšlenek, znovu si přečetl text na záložce. Ten Židák se zabarikádoval na tom svém Vysokém zámku. Blázna nenajdeme. Ten, kdo se tam dostane a odklidí jej, nebude mít cestu zpět.
Možná, že je to hloupé. Nakonec, knížka už byla vytištěna. Pozdě. A je to oblast japonského vlivu… ti malí žluťásci by strašně řvali.
Ale přesto, kdyby se to udělalo šikovně… kdyby se to dalo nějak přijatelně zařídit…
Freiherr Hugo Reiss si udělal poznámku ve svém diáři. Vysvětlit záležitost generálovi SS Otto Skorzenymu nebo, ještě líp, Otto Ohlendorfovi z Reichssicherheitshauptamtu, Amt III. Nebyl to Ohlendorf, kdo řídil Einsatzgruppe D?
Náhle, bez jakéhokoli varování, pocítil nával vzteku. Myslel jsem si, že to už všechno skončilo, řekl sám sobě. Bude se to prodlužovat donekonečna? Válka už dávno skončila a my si tenkrát mysleli, že už budeme mít pokoj. A máme tady africké fiasko, ten bláznivý SeyssInquart, realizující Rosenbergovy výmysly.
Hope měl pravdu, řekl si. V tom fóru o Marsu. Mars obydlený Židy. Najdeme je i tam. I kdyby měli dvě hlavy a výšku třicet centimetrů.
Mám své všední povinnosti, řekl si. Nemám čas na žádná bláznivá dobrodružství, na žádné vysílání Einsatzkomanda na Abendsena. Mám plné ruce práce s vítáním německých námořníků a odpovědmi na šifrogramy. Tak ať se o to postará někdo, kdo sedí výš… je to jejich věc.
A nakonec, došlo mu, kdybych to navrhl já a skončilo to fiaskem, dokážu si představit, kde bych se ocitl. Ve vyšetřovací vazbě někde na východě Generální Gubernie, ne–li v plynové komoře napuštěné Cyklonem B.
Pečlivě vygumoval poznámku v diáři a pak lístek spálil v popelníku.
Ozvalo se zaklepání na dveře, které se hned nato otevřely. Dovnitř vešel tajemník s hromadou papírů.
"Projev doktora Goebbelse. Celý," Pferdehuf položil papíry na stůl. "Přečtěte si to. Velice dobrý, jeden z nejlepších."
Reiss si zapálil další Simon Artzku číslo 70 a dal se do čtení projevu doktora Goebbelse.

9

Po dvou týdnech takřka nepřetržité práce vyprodukovala firma Edfrank první partii zboží. Jejich díla ležela na dvou prkýnkách, potažených černým sametem, položených v hranatém japonském košíku. Ed McCarthy a Frank Frink si také nechali vytisknout navštívenky. Název firmy vyřezali do veliké školní gumy a otiskli červeně, zbytek vyrobili pomocí dětské tiskárničky. Použili na to luxusní barevný kartón na vánoční přání a výsledek byl znamenitý.
Jejich práce byla v každém ohledu profesionální. Když si prohlíželi své klenoty, vizitky i to, jak je nabízejí, nedokázali najít ani stopu amatérismu. Nakonec to není nic divného, řekl si Frank Frink. Oba jsme odborníci, i když ne na klenoty, ale na práci s kovem.
Jejich kolekce byla velice různorodá, manžetové knoflíčky z mosazi, mědi, bronzu a dokonce i z oxidovaného železa. Přívěsky většinou z mosazi, zdobené stříbrem. Stříbrné náušnice. Stříbrné a mosazné brože. Stříbro je stálo dost peněz, samotná letovací kolba na stříbro byla velice drahá. Koupili si také trochu polodrahokamů, určených k vsazení do broží – barokní perly, spinely, nefrity, kousky opálu. Když všechno dobře vyjde, pokusí se o zlato a snad i malé diamanty.
Teprve zlato jim mělo přinést dostatečně vysoké zisky. Začali už hledat pramen drahého kovu, roztavených starých výrobků bez umělecké ceny, značně levnějšího než nové zlato. Ale i to znamenalo vysoké výdaje. Ale z prodeje jedné zlaté brože měli víc než z prodeje čtyřiceti mosazných. Mohli dostat

skoro jakoukoli cenu v drobném prodeji za skutečně dobrý návrh a precizní výrobu zlatého šperku… pod podmínkou, jak připomněl Frank, že jejich zboží bude mít vůbec nějaký odbyt.
Zatím se ještě nepokoušeli nic prodat. Jak se jim zdálo, vyřešili základní technické problémy. Měli dílnu se stroji, brusku, leštičku, honovačku. Měli takřka úplnou sadu nástrojů na konečné úpravy výrobků, od ocelových kartáčů po leštící kola s filcem, plátnem, kůží a semišem, na něž mohli používat jakékoli leštící pasty. Samozřejmě, že měli i celou autogenovou soupravu.
A také vynikající klenotnické nástroje. Německé a francouzské kleště, mikrometry, diamantové vrtáky, pilky, pinzety, svařovací stoly, madla, leštící přípravky, nůžky, ručně kovaná malá kladívka… kompletní sadu precizních nástrojů. Měli zásobu letovacího drátu nejrůznějších průměrů, plechy, matičky na brožky, řetízky, klipsy. Ze dvou tisíc dolarů jim toho moc nezůstalo. Firma Edfrank měla na kontě v bance sotva dvě stě padesát dolarů. Ale zato byli oficiálně registrovaní a měli dokonce i licenci P.S.A.. Zbývalo jen prodat.
Žádný zákazník, říkal si Frank, si to nebude prohlížet pečlivěji než my. Jejich kolekce se bezpochyby ukazovala dobře, každý šperk pečlivě zkontrolovaný, zda nemá nějaké vadné spoje, drsné nebo ostré hrany, nevhodné zbarvení… kontrola jakosti byla uspokojivá. I nejmenší skvrnka nebo vryp stačily, aby se výrobek vrátil do dílny. Nemůžeme si dovolit pustit něco nedokončeného nebo zmetkovitého. Stačí jedna černá skvrnka na stříbrném náhrdelníku a je s námi konec.
Na jejich seznamu figuroval obchod pana Childana na prvním místě. Jít tam ale mohl jen Ed, protože Franka si Childan určitě zapamatoval.
"Prodávat bys měl ty," řekl Ed, ale nakonec souhlasil s tím, že k Childanovi půjde on. Koupil si dobrý oblek, novou kravatu a bílou košili, aby zapůsobil náležitým dojmem. Přesto byl nejistý.
"Vím, že jsme dobří," opakoval po milionté, "Ale čertví, jak to dopadne."
Většina vzorů byla abstraktních, spirály a drátěné smyčky, tvary, které ve značné míře přijal sám tekutý kov. Některé byly pavučinově jemné, jiné zase masivní, působící takřka barbarskou vahou. Kolekce udivovala různorodostí tvarů, zvláště když si uvědomíme, jak málo kousků leželo na sametových podložkách. Ale přesto, napadlo Frinka, jeden obchod by mohl klidně skoupit vše, co jsme tu vystavili. Nepodaří–li se nám to, navštívíme každý krám jen jednou. Ale když nám to vyjde, jestliže je přesvědčíme o kvalitě našich výrobků, budeme moci uspokojovat nabídku až do konce života.
Společně uložili sametem potažené podložky do koše. V nejhorším případě, říkal si Frink pro sebe, alespoň získáme zpět přinejmenším část peněz za kovy. A také za nářadí a nástroje. Prodali bychom je sice se ztrátou, ale měli bychom aspoň něco.
To je ten pravý okamžik k poradě s Knihou. Mám se otázat, zda se Edovi vydaří první pokus o prodej? Byl na to příliš nervózní. Věštba nemusí být příznivá a on se necítil natolik silný, aby tomu dokázal čelit. Tak či onak, kostky byly vrženy – podnik se rozběhl, šperky byly vyrobeny. Nezávisle na tom, co by k tomu mohla říct I–ťing.
Naše výrobky za nás prodávat nebude… a nedokáže nám ani zajistit úspěch.
"Nejdřív půjdu k Childanovi," řekl Ed. "Ať už to mám za sebou. A pak to zase na pár místech můžeš zkusit ty. Pojedeš se mnou? Zaparkuju za rohem."
Když vešli do dodávky, v rukou svůj koš, napadlo Frinka, že asi jen pánbůh ví, jaký bude prodavač z Eda nebo z něj. Childan může být přesvědčen, jenže je třeba vědět, jak zboží nabídnout.
Kdyby tu tak byla Juliana, říkal si, ta by tam vešla a všechno by v okamžiku zařídila. Je krásná, dokáže mluvit s kýmkoli na světě a je to žena. A tohle je přece dámská bižuterie. Mohla by to předvádět na sobě. Zavřel oči a pokoušel si ji představit, jak by vypadala s jedním z těch náramků. Anebo s tím velikým stříbrným náhrdelníkem. Černé vlasy, bílá pleť, vážný, zkoumavý pohled… šedý, poněkud těsný svetr, stříbro na holé pokožce, kov se zvedá a zase klesá v rytmu jejího dechu…
Bože, jak byla živá v jeho fantazii. Ještě i teď. Každý kousek, který udělali, zvedají její dlouhé a silné prsty, obracejí jej, Juliana zaklání hlavu a vysoko zvedá klenot. Je jako vždy svědkem všeho, co kdy udělal.
Napadlo jej, že by se k ní nejspíš hodily náušnice. Nejraději zářivé, dlouhé, mosazné. Vlasy vyčesané nahoru nebo nakrátko ostříhané, aby se ukázala šíje a uši. Mohli bychom ji vyfotografovat na reklamní snímky. Zamýšleli se s Edem nad katalogem, aby mohli rozběhnout zásilkový prodej do ostatních částí

světa. Vypadala by nádherně… má krásnou pleť, zdravou, ani stopa po vráskách a hezký odstín. Souhlasila by, kdybych ji našel? Ať už si o mně myslí, co chce. Nemělo by to nic společného s naším soukromým životem. Čistě obchodní záležitost.
A ne snad? Já bych dokonce ani nefotografoval. Vzali bychom si na to profesionálního fotografa. To by se jí líbilo. Je určitě pořád stejně marnivá, vždycky se jí líbilo, když se na ni lidé dívali a obdivovali ji, a bylo jí jedno, kdo to byl. V tom se asi neliší od většiny žen. Touží po tom, aby si jich pořád někdo všímal. V tornto ohledu jsou jako malé děti.
Juliana nesnášela samotu, vzpomněl si. Musel jsem být vždy po ruce, abych jí mohl dělat poklony. Děti jsou stejné, dávají pozor na to, zda si rodiče dobře všímají toho, co dělají a když ne, tak je nic nebaví. Určitě má zase někoho, kdo ji obdivuje. Říká jí, jak je krásná. Její nohy. Hladoučké ploché břicho…
"Co je s tebou?" zeptal se Ed, když se na něj podíval. "Dostal jsi strach?"
"Ne."
"Nebudu tam stát jako sloup," říkal Ed, "mám pár nápadů. A řeknu ti ještě něco – nebojím se. Nebojím se jen proto, že to je tak vznešené místo a já musel na sebe navléknout tenhle oblek. Je fakt, že se nerad strojím, přiznávám, že se v tom necítím zrovna nejlíp. Ale to je úplné vedlejší. Přesto tam půjdu a toho pracháče pěkně zmáčknu."
To je fajn, řekl si Frank.
"Krucinál," pokračoval Ed, "když jsi tam dokázal jít ty a nakecal jsi mu, že jsi komorníkem japonského admirála, tak já mu snad dokážu říct pravdu, že to jsou skutečně dobré, originální a ručně dělané šperky, že…"
"Ručně kované," opravil jej Frank.
"Jo. Ručně kované. Tak tedy, já tam půjdu a nevrátím se, dokud mu neřeknu všechno, co mám na srdci. Musí to koupit. Když to nekoupí, bude to znamenat, že je velký hlupák. Díval jsem se všude a nikde jsem nic podobného neviděl. Panebože, jak jen si vzpomenu, že by si to mohl prohlédnout a nekoupit, dostávám vztek a dokázal bych se porvat."
"Nezapomeň mu říct," přerušil jej Frank, "že to není jen povrchově pokovováno, ale že je to čistá měď a mosaz."
"Dovol mi vyzkoušet moje vlastní metody," řekl Ed. "Mám pár dobrých nápadů."
Já vím, co udělám, řekl si Frank. Vezmu pár kousků, Ed nebude nic namítat, zabalím je a pošlu Julianě. Aby viděla, co dělám. Pošta ji najde. Pošlu to doporučené na její poslední adresu. Co asi řekne, když otevře krabičku? Musím napsat i nějaké vysvětlení, aby viděla, že to je má vlastní práce, že jsem společníkem v malém podniku, vyrábějícím umělecké šperky. Roznítím její fantazii, napíšu to tak, že bude chtít vidět víc, že ji to zaujme. Napíšu ji o kamenech a kovech, o tom, kde prodáváme, o elegantních obchodech…
"Není to někde tady?" otázal se Ed a zpomalil. Jeli v hustém městském provozu, oblohu jim zakrývaly domy. "Raději zastavím."
"Ještě pět ulic," řekl Frank.
"Nemáš cigaretu s mariánkou?" otázal se Ed. "Uklidnila by mě."
Frank mu podal balíček cigaret značky T'ien–lais, čili Nebeská hudba, na které si zvykl, když pracoval v závodech W–M.
Dobře vím, že žije s nějakým manikem, říkal si Frank. Spí s ním. Jako kdyby byla jeho manželka. Znám ji. Jinak by to neuměla. Vím, co se s ní děje po západu slunce. Když je tma a chladno a všichni sedí doma v obýváku. Není stvořena pro samotu. Ani já, uvědomil si.
Možná, že je ten maník i milý. Nějaký nesmělý student. Byla by z ní dobrá žena pro nějakého mladíčka, který nikdy nenašel odvahu přiblížit se k nějaké ženě. Není ani tvrdá, ani cynická. To by pro takového kluka bylo velice dobré. Doufám, k čertu, že není s nějakým starším chlapem. Takového bych nesnesl. Nějaký zkušený mizera s doutníkem trčícím z huby, který by se k ní choval povýšeně.
Všiml si, že začal rychleji dýchat. Představa atletického, chlupatého chlápka, pasoucího se na Julianě a otravujícího jí život… Já vím, že by jí to dovedlo k sebevraždě, říkal si. Čeká ji to, je to neodvratné jako že po noci přichází den, nenajde–li vhodného člověka, to je doopravdy citlivého, chápajícího, klidného intelektuála, který by dokázal docenit přednosti její inteligence.

Byl jsem pro ni příliš neotesaný, přiznal si. Ale přesto nejsem tak úplně špatný, znám hromadu chlápků, kteří mi nesahají po kotníky. Dokázal jsem dokonale odhadnout, nad čím přemýšlí a co chce, kdy se cítila osamocená nebo smutná. Často jsem o ní přemýšlel a zabýval se jejími problémy. Ale to nestačilo. Zasloužila si něco lepšího. Zaslouží si o hodně víc, napadlo jej.
"Postavím to tady," ozval se Ed. Našel místo a zacouval s dodávkou, s pohledem přes rameno.
"Poslyš," řekl Frink. "Mohl bych poslat pár kousků své ženě?"
"To jsem nevěděl, že jsi ženatý," protáhl Ed, zaměstnaný parkováním, odpověď. "Klidně. Jenom ne stříbro."
Ed vypnul motor.
"Jsme na místě," řekl. Vyfoukl klubíčko marihuanového dýmu, pak típl nedopalek na přístrojové desce a hodil jej na podlahu. "Drž mi palec."
"Zlom vaz."
"Hele, koukej. Na cigaretách je jedna z těch japonských básniček waka." Ed ji přečetl nahlas i přes uliční hluk.

Slyšel jsem kukačku,
podíval jsem se tam,
odkud zaznívalo její hlas.
A co jsem uviděl?
Jen bledý měsíc na podvečerním nebi.

Podal balíček T'ien–lais Frinkovi, poplácal jej po zádech, usmál se, otevřel dvířka automobilu, uchopil košík a vylezl ven. "Můžeš hodit desetník do automatu," řekl při odchodu.
Okamžitě zmizel v davu chodců.
Juliano, pomyslel si Frink, jsi taky tak sama?
Vylezl z auta a hodil deset centů do automatu u chodníku.
Strach. Celý ten obchod se šperky. A co když se to nepovede? A co když se to nepovede? Tak o tom mluvila Kniha. Slzy, zklamání, rozbíjení hrnců.
Člověk stojí tváří v tvář houstnoucím temnotám svého života. Cesty do hrobu, kdyby to byla ona, nebylo by to tak strašné. Vůbec by to nebylo strašné.
Bojím se, uvědomil si. Řekněme, že Ed nic neprodá. Řekněme, že se nám vysmějí.
Co pak?

Juliana ležela přitulená k Joemu Cinnandellimu na prostěradle, rozloženém na podlaze. V pokoji bylo teplo a dusno díky odpolednímu slunci. Jejich těla se leskla potem. Kapička, stékající z Joeova čela, mu na chvíli zůstala viset na tváři a pak jí spadla na krk.
"Pořád z tebe kape," zašeptala.
Neodpověděl. Jeho dech, dlouhý, pomalý, pravidelný… Jako oceán, napadlo ji. Uvnitř nás není nic, jen voda.
"Jak ti bylo?" zeptala se.
Zabručel, že dobře.
To jsem si myslela, řekla si Juliana. To se dá vycítit. Teď budeme muset oba vstát, zvednout se. Třeba to není dobře? Znamení podvědomého odporu?
Joe se pohnul.
"Už vstáváš?" Silně jej objala oběma rukama. "Ne, ještě ne."
"Nemusíš jít do práce?"
Nepůjdu do práce, rozhodla se Juliana. Copak to nevíš? půjdeme někam spolu, nebudeme tu dlouho sedět. Ale někam, kde jsme ještě nebyli. Už je načase.
Poznala, že se Joe začíná zvedat, ruce jí sklouzly po jeho vlhkých, kluzkých zádech. Pak uslyšela, že odchází, zvuk jeho bosých chodidel na podlaze. Určitě do koupelny. Osprchovat se.

Už je konec, napadlo ji. Co dělat. Vzdychla.
"Slyším tě," ozval se Joe z koupelny, "jak bulíš. Pořád smutná, co? Trable, obavy a podezíravost, aí už ke mně nebo ke všemu na světě."
Na chvíli se vyklonil, tekla z něj voda s mýdlem. Měl na tváři veselý výraz. "Co bys řekla výletu?"
Zabušilo jí srdce. "Kam?"
"Do nějakého velikého města. Třeba na sever, do Denveru. Oba si užijeme, vezmu tě na nějaké sou, dobrá restaurace, taxík, koupím ti večerní róbu nebo něco podobného. Jo?"
Nedokázala mu uvěřit, ale chtěla, snažila se.
"Snese ten tvůj studík takovou cestu?" zavolal Joe.
"Samozřejmě."
"Pořídíme si oba nějaké elegantní šaty," řekl. "Pobavíme se, možná, že poprvé v životě. To tě pozvedne."
"Odkud vezmeme peníze?"
"Mám," řekl Joe. "Koukni se do mého kufru." Zavřel dveře koupelny a šumění vody přehlušilo jeho další slova.
Otevřela skříň a vytáhla jeho otřískaný, ušpiněný kufr. Skutečně, v jednom rohu našla obálku s bankovkami Reichsbank, které měly velikou cenu a které taky všude brali. Takže můžeme jet, došlo jí. Třeba si ze mne vůbec nedělá srandu. Chtěla bych do něho vniknout, dovnitř, abych viděla, co v něm je, pomyslila si, když přepočítávala peníze…
Pod obálkou uviděla velikou válcovou propisku anebo něco, co jako propiska vypadalo. V každém případě to mělo držák, aby se to dalo nosit v kapse. Ale bylo to příliš těžké. Opatrně pero otevřela. Ano, mělo zlatou špičku. Ale…
"Co je to?" otázala se Joeho, když vyšel z koupelny.
Vzal jí pero z ruky a položil je zpět do kufru. Jak opatrně s ním zacházel… všimla si zaujatě.
"Zase ta chorobná podezíravost?" zeptal se. Byl vzrušenější než kdykoli předtím. S nadšeným výkřikem ji objal kolem pasu, pak ji k sobě přitiskl, kolébal ji, houpal, díval se jí zblízka do tváře, až cítila jeho teplý dech, tiskl ji, až zasténala.
"Ne," odvětila. "Já jsem jenom… měním se pomalu." Pořád se tě ještě bojím, říkala si. Tak moc se tě bojím, že ti to ani nedokážu říct.
"Vyletíš oknem!" zvolal Joe, když ji nesl přes pokoj. "Hej rup!"
"Prosím tě," řekla.
"Jen jsem žertoval. Poslyš, dáme se na pochod, bude to jako Pochod na Řím. Vzpomínáš si, vedl je Duce, mého strýčka Carla například. A teď se my vydáme na pochod, trochu míň důležitý, takový, který se nedostane do dějepisných učebnic. Ano?" Sklonil se a políbil ji na ústa tak silně, že se srazili zuby.
"Víš, jak perfektně budeme vypadat, v těch nových šatech? A ty mi budeš říkat, jak mám mluvit a jak se mám chovat, jo? Budeš mě učit dobrému chování, souhlasíš?"
"Dokážeš mluvit na úrovni," řekla Juliana. "Dokonce líp než já."
"To není pravda," Joe se najednou zachmuřil. "Mluvím blbě, s makarónským přízvukem. Nevšimla sis toho už při prvním setkání v baru?"
"Možná, že ano," přiznala. Nepřipadalo jí to nějak zvlášť důležité.
"V konvencích se vyznají jenom ženské," řekl Joe, když ji opět zvedl a hodil na postel tak, že strachem až vyskočila. "Bez ženských bychom pořád jen kecali o závodních autech a koních nebo bychom vykládali sviňácké anekdoty. Nebyla by žádná kultura."
Máš nějakou podivnou náladu, napadlo Julianu. Jsi neklidný a zamyšlený, dokud se nerozhodneš, že pojedeme na výlet, pak zase zíříš jako sluníčko. Opravdu mě potřebuješ? Můžeš se na mě vykašlat, nechat mě tady. I to se už stalo. Já bych tě poslala k vodě, řekla si, kdybych odjížděla.
"To je tvá výplata?" zeptala se, zatímco se oblékal. "To sis ušetřil?" Bylo toho strašně moc. Jistě, na Východě mají lidé hodně peněz. "Mluvila jsem už s mnoha řidiči nákladáků, ale nikdo z nich nebyl tak bohatý…"
"Ty si myslíš, že jsem řidič," přerušil ji Joe. "Poslyš, já jsem v tom nákladáků nejel jako řidič, ale jako ochrana před únosci." Zahrál si na řidiče, klimbajícího v kabině auta, padl na křeslo v rohu pokoje, zaklonil se na opěradle, otevřená ústa, bezvládné tělo. "Vidíš?"

Zpočátku si toho nevšimla. Teprve pak jí došlo, že má v ruce nůž, dlouhý a tenký. Panebože, pomyslela si, kde ho najednou vzal? Ze vzduchu?
"Proto mě taky u Volkswagenu zaměstnali. Zkušenosti. Dokázali jsme se ubránit i před Haseldenovými teroristy." Jeho černé oči se rozzářily, vyslal k Julianě pokřivený úsměv. "Uhodla bys, kdo vyřídil samotného plukovníka, nakonec, když jsme je obklíčili u Nilu, jeho a s ním další čtyři ze Skupiny dalekého dosahu pár měsíců po zakončení Káhirské operace? Zaútočili na nás jedné noci, aby se pokusili získat benzín. Zrovna jsem stál na stráži. Haselden se přikradl, byl celý černě maskovaný, tvář, dokonce i ruce. Teď ale neměli drát. Jen granáty a automatické pistole. Moc velký kravál. Chtěl mi rozdrtit krk, ale já ho zlikvidoval." Joe se na ni se smíchem vrhl. "Padáme. Řekni v klubu, že si bereš pár dnů volna. Zatelefonuj jim."
Jeho vyprávění ji prostě nedokázalo přesvědčit. Možná, že v žádné severní Africe nikdy ani nebyl, třeba ani nebojoval v armádě Osy, třeba ani vůbec nebyl na vojně. Jací únosci? přemýšlela. Nikdy neslyšela nic o tom, že by nějaký naklaďák, projíždějící přes Canon City z Východního pobřeží, byl doprovázen zabijákem, bývalým vojákem. A co když vůbec ani nežije v USA a vymyslel si to všechno od začátku až do konce. Třeba jen k tomu, aby ji dostal, aby ji zaujal, aby vypadal romanticky.
Třeba je to blázen, pomyslela si. Ironie osudu… možná, že budu muset udělat to, co jsem zatím tolikrát dělala jen jako – užít svého juda k sebeobraně. Abych ubránila – svou ctnost? Možná život, říkala si. Nejpravděpodobnější ale je, že je to obyčejný makarón, frajírek, který má mánii být Někdo. Chce se ukázat, utratit třeba všechny prachy, aby vypadal jako pán… a pak se zase vrátí ke své všední existenci. A k tomu potřebuje ženskou.
"Dobře," řekla. "Zavolám tam." Když šla do haly, napadlo ji – koupí mi drahé šaty a pak mě vezme do nějakého prvotřídního hotelu. Každý chlap touží po tom, aby měl třeba jen jednou v životě dobře oblečenou ženu, i kdyby jí ty šaty měl sám koupit. Tenhle flám je asi životním snem Joe Cinnandelly. Ale chytrý, to teda je. Vsadila bych se, že v tom, co řekl mě, má pravdu – bojím se mužnosti. Frank to taky věděl. Proto jsme se také rozešli, proto teď cítím ten neklid, nedůvěru.
Když se vrátila od telefonního automatu, našla Joeho, jak se zachnuřeným čelem, nevnímaje svět, opět čte Kobylku.
"Říkals, že mi to půjčíš," řekla.
"Možná, že ano, až budu řídit," odpověděl Joe a ani nezvedl hlavu.
" Ty chceš řídit? Je to přece moje auto!"
Ani neodpověděl. Četl si dál.

Robert Childan stál právě u pokladny, kdy zvedl zrak a spatřil, jak do krámu vchází vysoký, štíhlý, tmavovlasý muž. Host měl na sobě nepříliš moderní oblek a nesl veliký proutěný koš. Podomní obchodník. Jenže se radostně neusmíval, jeho opálená tvář působila ponurým, zarputilým dojmem. Vypadá spíš jako instalatér nebo elektrikář, řekl si Childan.
Childan obsloužil zákazníka a obrátil se na příchozího: "Koho zastupujete?"
"Šperkařství Edfrank," zabručel člověk a postavil svůj koš na pult.
"To neznám." Childan přistoupil blíž, zatímco muž rozvázal přikrývku na koši a váhavě jí zvedl.
"Ručně kované. Každý kus originál. Mosaz, měď, stříbro. Dokonce i žíhané železo."
Childan nahlédl do koše. Kov na černém sametu, dosti nezvyklé. Ne, děkuji. Tohle není můj obor."
"Toto je vzorek amerického uměleckého řemesla, moderního."
Childan potřásl hlavou a vrátil se zpět k pokladně.
Muž na chvíli zůstal stát a civěl u sametových podložek v koši. Ale ani ukázky nevytahoval, ani neschovával. Vypadal, jako by dost dobře nevěděl, co má dělat. Childan si jej prohlížel se založenýma rukama a přemýšlel o nejrůznějších problémech dne. Ve dvě měl schůzku, na níž chtěl předvést staré pohárky. Pak se ve tři vrací další partie zboží z univerzitní laboratoře ze zkoušek pravosti. V poslední době tam posílal stále víc věcí. Od té doby, kdy se stala ta nepříjemná záležitost s koltem .44.
"Tohle není poměděné," řekl muž s proutěným košem, když ukazoval manžetový knoflíček. "Je to čistá měď."

Childan mlčky přikývl. Chlápek tu ještě chvíli bude trčet, překládat své ukázky z místa na místo a nakonec odejde.
Zazvonil telefon. Childan zvedl sluchátko. Zákazník, který se zajímal o staré houpací křeslo, velice cenné, které mu Childan slíbil zrestaurovat. Nebylo to ještě hotovo a tak si Childan musel vymyslet co nejpřesvědčivější výmluvu. Díval se skrz výkladní skříň a uklidňoval a ubezpečoval. Nakonec udobřeného zákazníka přesvědčil.
Tak to bychom měli, napadlo jej, když pokládal sluchátko. Aféra s Coltem .44 pro něj byla otřes. Už tak moc svým ziskům nedůvěřoval. Co může způsobit jedna taková informace. Je to podobné prvním objevům v dětství. Což je důkazem, filozofoval, naší vazby s raným věkem – jedná se nejen o dějiny USA, ale i o nás. Je to stejné, jako kdyby někdo zapochyboval o pravosti naší matriky. Anebo o našich vzpomínkách na otce.
Možná, že si dobře nevzpomínám třeba na Roosevelta. Mé vzpomínky jsou jen umělým obrazem, vytaženým z mnoha rozhovorů. Mýtus, který je opatrně naroubován na mozkové tkáně. Jak Heppelwhitův mýtus, Chippendaleův mýtus. Anebo spíš záležitost typu "zde obědval Abrahám Lincoln. Používal tento stříbrný nůž, vidličku, lžičku". Nemůžeme to vidět, ale je to skutečnost.
U druhého pultu, stále se hrabaje ve svých vzorcích v koši, řekl obchodní cestující:
"Můžeme taky dělat na zakázku. Má–li někdo z vašich zákazníků nějaké vlastní představy." Měl jakoby zadušený hlas. Odkašlal si a podíval se na Childana, pak přenesl zrak na vzorek, který držel v ruce. Bylo vidět, že neví, jak odejít.
Childan se tiše usmál a nic neřekl.
To se mě netýká. Musí odtud vypadnout, ať už zachová tvář nebo ne.
Na druhé straně je to velice nepříjemná situace. Vždyť přece nemusí dělat obchodního cestujícího. V tomhle životě trpíme všichni. Například já. Musím se celý den přetvařovat před Japonci, takovými, jako je Tagomi. Už jen svým tónem dokáže člověku otrávit život, pokořit jej.
Vtom jej něco napadlo. Ten maník nemá žádné zkušenosti. Stačí se na něj podívat. Možná, že se mi podaří získat nějaké zboží do komise. To by stálo za pokus.
"Hej!" oslovil jej Childan.
Muž rychle zvedl hlavu a vpil do něj své oči.
Childan k němu přistoupil, pořád se založenýma rukama a řekl: "Zdá se, že budeme mít na chvíli pokoj. Nic vám neslibuji, ale můžete mí ukázat pár těch svých věciček. Dejte stranou ten stojánek s kravatami," přikázal.
Muž přikývl a začal si dělat místo na pultě. Znovu otevřel svůj koš a znovu začal vytahovat sametové podložky.
Vyloží to všechno, pomyslel si Childan. Bude to pečlivě ukládat alespoň půl hodiny. Bude si s tím hrát, dokud všechno neuloží tak, jak je třeba. Doufá. Modlí se. Sleduje mne celý čas koutkem oka. Přesvědčuje se, jestli vzbudil zájem. Alespoň náznak zájmu.
"Až s tím skončíte," řekl, "a já budu volný, podívám se."
Muž horečnatě pracoval, jako kdyby ho někdo popíchl.
Do obchodu vešlo několik lidí, které Childan uvítal. Celou jeho pozornost teď zaujali zákazníci a jejich přání, na cesťáka, vykládajícího v koutě své zboží, zapomněl. Obchodní cestující, který si rychle uvědomil svou situaci, se začal pohybovat opatrně a snažil se všem ztratit z očí. Childan prodal misku k holení, skoro prodal kilim a dostal zálohu na afgánský koberec. Konečně zákazníci odešli. V krámě zůstal opět jen on a obchodní cestující.
Již vše vyložil. Celá kolekce šperků ležela na černém sametu na pultě.
Childan si zapálil Zemi úsměvu a líně, pobrukuje si, přistoupil k pultu. Cesťák v očekávání ztuhl. Nikdo z nich nenarušil ticho.
"Tohle se mi líbí," ukázal nakonec Childan na jednu brož.
"Pěkný kousek," potvrdil cesťák skromně. "Nenajdete na tom ani nejmenší stopu nějakého škrábance. Všechno je to naleštěno pomocí pasty. A neztmavne to. Je to pokryto trvalým plastikovým lakem, nejlepším, jaký na trhu najdete."
Childan lehce přikývl.

"Použili jsme," pokračoval cesťák, "osvědčené průmyslové technologie na výrobu šperků. Pokud vím, zatím to nikdo nedělal. Žádné odlitky. Všechno kov svařovaný s kovem, letováno." Na chvíli přestal mluvit a pak dodal: "Spony jsou také letovány na tvrdo."
Childan si vybral dva náramky. Pak brož. Ještě jednu brož. Na chvíli je podržel a pak položil stranou. Tvář obchodního cestujícího se zachvěla. Naděje.
Když si Childan prohlížel štítek s cenou, zavěšený na náhrdelníku, řekl: "Tohle je…"
"Maloobchodní cena. Vaše cena je o padesát procent nižší. A pokud nakoupíte zboží, řekněme za sto dolarů, dostanete prémii dvě procenta."
Childan si postupně vybral ještě několik kousků. U každého dalšího cesťákovo vzrušení rostlo. Mluvil stále rychleji, až nakonec došlo k tomu, že se začal opakovat a dokonce vzrušeně blábolit. Byl přesvědčen, že teď už prodá, domyslel si Childan. Ale obchodník se nijak neprozradil a pokračoval ve hře s vybíráním ukázek.
"Tohle je zvlášť vydařené," blekotal prodávající, když Childan vytáhl veliký přívěsek, a na chvíli se nad ním zastavil. "Myslím, že jste si vybral naše nejlepší vzory. Ty nejlepší." Muž se rozesmál. "Máte dobrý vkus." Oči mu běhaly sem tam. Připočítával si v duchu to, co Childan vybíral. Celkovou cenu.
"Naší zásadou," řekl Childan, "je brát nevyzkoušené zboží výhradně do komise."
Obchodní cestující to na chvíli nepochopil. Zmlkl a díval se před sebe nepřítomně.
Childan se na něj usmál.
"Do komise," zopakoval konečně prodávající.
"Takže tu nechcete nic nechat?"
Muž koktavě řekl: "To znamená, že zde mám nechat zboží a vy mi zaplatíte později?"
"Dostanete dvě třetiny z prodejní ceny. Tak vyděláte mnohem víc. Samozřejmě, že musíte počkat, ale…"
Childan pokrčil rameny. "Poslední slovo máte vy. Mohl bych eventuálně část vašeho zboží vystavit ve vitríně. A bude–li se to prodávat, tak bychom snad později, za nějaký ten měsíc, při další objednávce mohli mluvit o obchodu za hotové."
Cesťák již předváděním své kolekce ztratil více než hodinu. Vyložil vše, co měl. Celá ukázka byla převrácená vzhůru nohama. Zase mu bude trvat hodinu, než to připraví pro další obchod. Vládlo ticho. Na chvíli žádný z mužů neřekl ani slovo.
"Ty věci, které jste si odložil," otázal se prodávající tiše, "vás zaujaly?"
"Ano. Můžete je zde nechat." Childan odešel do kanceláře vzadu. "Napíšu vám potvrzení, abyste měl doklad o tom, co jste zde nechal." Když se vrátil se stvrzenkou, dodal: "Vidíte, když se dává zboží do komise, nenese obchod zodpovědnost za to, když je něco ukradeno nebo poškozeno." Dal muži podepsat malý, rozmnožený lístek. Obchod nezodpovídá za žádný z ponechaných předmětů. Když budou neprodané věci vráceny a nějaká bude chybět, bude považována za ukradenou, říkal si Childan v duchu. A krádeže jsou v obchodě časté. Zvláště tak malých věcí, jako jsou šperky.
Takhle Childan nijak neriskoval. Nemusel tomu člověku za šperky platit a nezmrazil tak hotovost. Pokud něco z toho prodá, bude mít zisk, pokud ne, prostě to, co zbude nebo všechno, vrátí v nějakém blíže určeném termínu.
Childan vystavil stvrzenku, vypsal na ni všechny ponechané předměty, podepsal ji a dal cesťákovi.
"Můžete mi zavolat asi tak za měsíc," řekl. "Povím vám, jak to jde na odbyt."
Childan odešel s tím, co si vybral, dozadu a nechal obchodního cestujícího uklidit si zbytek zboží.
To jsem nečekal, že s tím bude souhlasit, pomyslel si. Člověk nikdy neví. Proto se vyplatí pokusit se o to.
Když opět zvedl zrak, spatřil, že je cesťák už hotov. Držel koš pod paží a pult byl uklizený. Muž přistoupil blíž a něco držel v dlani.
"Prosím?" otázal se Childan, který prohlížel korespondenci.
"Chtěl bych vám dát naši vizitku." Cesťák položil před Childana podivně vyhlížející červeně šedý lístek. "Edfrank – elegantní šperky. Máte tam naši adresu a telefon, kdybyste se s námi chtěl spojit."
Childan přikývl, usmál se a vrátil se zpět ke své práci.
Když pak opět zvedl hlavu, byl krám prázdný. Obchodní cestující odešel.
Childan vhodil pěticent do automatu na zdi, vytáhl šálek horkého čaje a zamyšlené jej popíjel.
Najdu pro to vůbec nějaké zájemce? přemýšlel. Není to příliš pravděpodobné. Ale práce je to dobrá. A

podobné věci člověk hned tak nenajde. Prohlédl si jednu z brož. Originální vzor. Je vidět, že to nejsou žádní amatéři.
Změním cenovky. Dám na to o hodně vyšší ceny. Zdůrazním ruční práci a originalitu těchto výrobků. Budu tvrdit, že to jsou unikáty, malé plastiky. Umělecká díla k nošení. Exkluzivní kreace na ruku nebo do klopy.
Robertu Childanovi se začal v hlavě honit jiný nápad – S tímhle nebudou problémy s pravostí. A padělky jsou problémem, který jednoho dne může zruinovat obchod americkými starožitnostmi. Ne dnes, ne zítra, ale kdo může vědět, co bude pak.
Raději nesedět na několika židlích najednou. Ta návštěva židovského podvodníka může být varováním. Když tiše shromáždím zásobu původních věcí, moderních výrobků, které si nekladnou nárok na historickou cenu, mohu získat převahu nad konkurencí. A dokud mne to nic nestojí…
Childan se zhoupl na křesle, které se opřelo o stěnu, popíjel čaj a přemýšlel.
Přichází Změna. Musím být připraven a měnit se spolu s ní. V opačném případě zůstanu vzadu. Přizpůsobit se.
Zákon přežití, řekl si. Neustále si všímat situace kolem sebe. Zkoumat její nároky. A uspokojovat je. Být ve správnou dobu na správném místě a dělat správné věci.
Být jin. Lidé z Východu to ví. Vychytralé černé oči, z nichž kouká jin…
Najednou dostal dobrý nápad. Až jej to zvedlo a křesla. Dvě mouchy jednou ranou. Vzrušeně se postavil. Pečlivě zabalit ty nejlepší ukázky bižuterie, nejdřív ovšem sundat cenovky. Brož, přívěsek nebo náramek. V každém případě něco hezkého. Pak zavřít obchod a ve dvě hodiny jít do bytu manželů Kasouraových. Pan Kasoura, tedy Paul, bude v práci. Ale paní Kasouraová, Betty, bude nejspíš doma. Ty nové, originální výrobky uměleckého řemesla budou reklamním dárkem. Předám je osobně, abych poznal reakci vyšších kruhů. Takhle uvádíme na trh novinky. Není to hezké? V krámu máme velký výběr, můžete nahlédnout atd. To je pro tebe, Betty.
Zachvěl se. Sami odpoledne v bytě. Manžel v práci. A zároveň všechno naprosto nenapadnutelné. Perfektní důvod.
Bezchybné!
Robert Childan vzal krabičku, balicí papír a stužku a začal balit dárek pro paní Kasouraovou. Tmavovlasá, krásná žena, štíhlá ve svém hedvábném východním oděvu. Ve střevíčkách na vysokém podpatku a tak dál. Anebo dnes snad v rudém hedvábném pyžamu, velice lehkém, pohodlném a volném.
Hm, pomyslel si.
Není to ale příliš smělé? Paul se bude hněvat. Vyčenichá to a bude reagovat nepřátelsky. Nebylo by lepší zkusit to opatrněji, zanést dárek jemu do práce? Povykládat tu samou historku, jenže jemu. Ať jí ten dárek předá on, žádné podezření. A já, řekl si Childan, zavolám druhý den, abych se Betty zeptal, jak se jí to líbí.
Tak to bude o hodně lepší!
Když Frank Frink uviděl svého společníka, jak se vrací po chodníku, poznal, že to nedopadlo dobře.
"Co se stalo?" otázal se, když Edovi bral koš a dával jej do dodávky. "Ježíši Kriste, byls tam hodinu a půl. Potřeboval snad tolik času na to, aby ti řekl, že ne?"
"Neřekl ne," odvětil Ed. Byl unaven. Nastoupil do auta.
"Tak co řekl?" Frink otevřel koš a uviděl, že chybí hodně věcí. Hodně nejlepších. "Vzal toho hodně. Oč tedy jde?"
"Komise," řekl Ed.
"A ty jsi s tím souhlasil?" nemohl tomu Frank uvěřit. "Přece jsme se dohodli, že…"
"Sám nevím, jak se to stalo."
"Ježíši Kriste!"
"Odpusť mi to. Vypadalo to, že koupí. Hodně si toho vybral. Myslel jsem si, že kupuje."
Potom dlouho, mlčky seděli.

10

Pro pana Baynese to byly dva velice těžké týdny. Každý den ze svého hotelového pokoje telefonoval do Obchodní mise, aby se zeptal, zda se starý pán konečně objevil. Ale dostával neustále zápornou odpověd. Hlas pana Tagomiho byl den ode dne chladnější a oficiálnější. Když se připravoval k šestnáctému telefonátu, řekl si pan Baynes: Dříve nebo později mi řeknou, že pan Tagomi není přítomen. A že nepřijímá mé telefonáty a konec.
Co se stalo? Kdo je pan Jatabe?
Zhruba si to dokázal představit. Bormannova smrt vyvolala v Tokiu zmatek. Pan Jatabe se nepochybně nacházel na cestě do San Francisca, když dostal nové pokyny – vrátit se do vlasti kvůli dalším konzultacím.
Je to pech, uvědomil si pan Baynes. Možná, že i tragédie.
Musel ale přesto zůstat na místě, v San Franciscu, a snažit se o zorganizování setkání, kvůli němuž sem dorazil. Čtyřicet pět minut to sem trvá z Berlína raketou Lufthansy a teď tohle. V jak podivných časech to žijeme. Můžeme cestovat všude, kam jen chceme, dokonce i na jiné planety. Ale nač? Abychom pak seděli den po dni a ztráceli ducha i naději. Upadali do rezignace. A zatím jiní nemární čas. Nesedí se založenýma rukama.
Pan Baynes otevřel odpolední vydání Nippon Times a ještě jednou si prohlédl titulky.

Doktor Goebbels jmenován říšským kancléřem.

Neočekávané vyřešení problému vůdcovství Stranickou komisí. Rozhlasový projev byl rozhodující. Davy v berlínských ulicích provolávají slávu. Je očekáváno prohlášení. Zmínky o jmenování Göringa namísto Heydricha náčelníkem policie.

Znovu si pročetl celý článek. Pak opět odložil noviny, zvedl telefonní sluchátko a vytočil číslo Obchodní mise.
"Baynes, dejte mi pana Tagomiho, prosím."
"Okamžik, pane."
Velice dlouhý okamžik.
"Tagomi. Prosím."
Pan Baynes se zhluboka nadechl. "Promiňte, prosím. Tato situace je pro nás oba velice nepříjemná…"
"Á, pan Baynes."
"Vaše pohostinnost je obrovská. Vím, že jednou poznáte důvod, proč musím odkládat naši konferenci až do příjezdu starého pána…"
"Bohužel, ještě nedorazil."
Pan Baynes přivřel oči. "Doufal jsem, že snad včera…"
"Bohužel ne." Tón hlasu na hranici slušnosti. "Promiňte mi, prosím, pane Baynesi, Mám důležité povinnosti."
"Na shledanou, pane."
Telefon klapl. Pan Tagomi dnes položil sluchátko bez pozdravu. Pan Baynes pomalu položil telefon.
Musím něco udělat. Nemohu již déle čekat.
Nadřízení mu dali jasně na srozuměnou, že se v žádném případě nesmí spojit s Abwehrem. Měl prostě čekat, až se mu podaří navázat spojení s představitelem japonské armády, měl projednat záležitost s Japoncem a vrátit se do Berlína. Jenže nikdo nepředpokládal, že Bormann zemře právě v takovou chvíli.
Takže…
Musím rozkaz obejít. Musím se řídit zdravým rozumem. Svým vlastním, protože tu není nikdo, s kým bych se mohl poradit.
V P.S.A. působilo přinejmenším deset agentů Abwehru, ale někteří z nich, a možná všichni, byli známi místní SD a jejímu zkušenému šéfovi jménem Bruno Kreuz vom Meere. Před lety o něj letmo zavadil na stranickém sjezdu. Bruno měl v politických kruzích svým způsobem nemilou slávu, jelikož to byl on, kdo roku 1943 odhalil anglicko–české spiknutí proti Heydrichovu životu a zachránil Katanovi život. V každém případě už tehdy dělal Bruno Kreuz vom Meere v SD velikou kariéru. Nebyl to obyčejný

policejní byrokrat.
Byl to, po pravdě řečeno, velice nebezpečný člověk.
Existovala dokonce možnost, že i přes všechnu opatrnost, jíž Abwehr v Berlíně a Tokkoka v Tokiu podřídily vše, se SD o zamýšleném sanfranciském setkání dozvěděla. Byla to ale přece jen země v japonské sféře vlivu. SD neměla žádné právo na intervenci. Mohla se pokusit jen o to, aby byl představitel německé strany, v tomto případě on, uvězněn okamžitě, jak jen se postaví na říšské území. Nemohla ale podniknout žádné kroky vůči představiteli Japonska a ani zabránit samotnému setkání. Alespoň v to doufal.
Bylo by možné, aby se SD podařilo zadržet starce někde na cestě? Z Tokia do San Francisca je to daleko, zvláště pro někoho tak starého a zesláblého, že nemůže létat.
Musím se dozvědět od nadřízených, řekl si pan Baynes, zda pan Jatabe přijede. Budou to vědět. Zadržela–li jej SD anebo jej tokijská vláda odvolala, budou to vědět.
Ale když se jim podařilo dostat se na kůži starému pánovi, uvědomil si dokáží se dostat na kůži i mně.
Přesto ale situace nevypadala beznadějně. Když tak vysedával po celé dny v pokoji hotelu Abhirati, napadla pana Baynese jedna myšlenka.
Lepši než se vracet do Berlina s prázdnýma rukama, bude nutné tuto informaci předat panu Tagomimu. Takhle bude aspoň malá, i když nepatrná, možnost, že se ta zpráva dostane ke správným lidem. Jenže pan Tagomi mohl jen poslouchat, a to byla slabina tohoto nápadu. V nejlepším případě mohl slyšet, zapamatovat si a co možná nejrychleji se vydat na služební cestu na Ostrovy. Zatímco pan Jatabe mohl rozhodovat. Nemusel jen poslouchat – mohl i mluvit.
Přesto, ale raději to, než nic. Čas nečekal. Začínat všechno od počátku, po celé ty měsíce pečlivě a opatrně připravovat nenápadnou schůzku mezi skupinou v Německu a skupinou v Japonsku…
Pan Tagomi by byl určitě zaskočen, pomyslel si uštěpačně. Mohl by nečekaně na svých bedrech pocítit váhu takové zprávy. Tohle není žádná informace o vstřikovacích formách…
Mohl by se i psychicky položit, před někým to vykecat nebo to zase pochovat v sobě. Tvářit se sám před sebou, že nic neslyšel. Prostě mi nebude muset chtít uvěřit. Může vstát, uklonit se mi a odejít z místnosti, jen co o tom začnu mluvit.
Může se na to dívat i tak, že musí být diskrétní. Že nesmí o ničem takovém ani slyšet.
Jak to má jednoduché, řekl si pan Baynes. Pan Tagomi má tak jednoduché a prosté řešení. Jak já mu závidím!
Ale přesto, nakonec nebude mít ani pan Tagomi žádné východisko. Není mezi námi rozdíl. Může zavřít před mou zprávou uši, dokud to bude jen otázka slov. Ale pak, když to už nebude jen otázka slov… Pokud mu to dokážu vysvětlit. Anebo tomu, s kým nakonec budu mluvit…
Pan Baynes vyšel z pokoje a sjel výtahem dolů, do haly. Požádal vrátného o zavolání rikši a zakrátko jej už energicky šlapající Číňan vezl po Market Street.
"Tady," řekl rikšovi, když zahlédl znamení, které vyhlížel. "Zajeď stranou."
Rikša zastavil u hydrantu. Pan Baynes zaplatil a propustil jej. Snad jej nikdo nesledoval. Pak šel dál pěšky. Zakrátko už s mnoha dalšími chodci zabočil do velikého obchodního domu Fuga.
Všude bylo plno zákazníků. U každého pultu. Prodavačky, převážně bělošky, sem tam japonští vedoucí oddělení. Byl tu obrovský hluk.
Pan Baynes se za chvíli zorientoval a nalezl oddělení pánských oděvů. Zastavil se u stojanu s kalhotami a začal si je prohlížet. Okamžitě k němu přistoupil bílý prodavač.
"Vrátil jsem se pro ty tmavě hnědé kalhoty, které jsem si tu prohlížel včera," řekl pan Baynes. Když se jeho pohled setkal s prodavačem, dodal: "To jste ale nebyl vy, s kým jsem tu včera mluvil. Ten druhý byl o hodně vyšší. Měl zrzavé vousy. Spíše štíhlejší. Na saku měl jméno Larry."
"Odešel na oběd, ale co nevidět se vrátí," odvětil prodavač.
"Půjdu do kabiny přezkoušet si tyhle," řekl pan Baynes a bral si kalhoty ze stojanu.
"Samozřejmě, pane," prodavač ho zavedl k volné kabince a odešel obsluhovat dalšího zákazníka.
Pan Baynes vešel do kabinky, zavřel dveře, posadil se na jedné ze dvou židlí a čekal.
Za několik minut uslyšel zaklepání. Otevřel dveře a dovnitř vešel malý Japonec středního věku. "Vy nejste ze Států, že pane?" obrátil se na pana Baynese. "A chtěl bych si ověřit vaše doporučení. Mohl

bych se podívat na vaše dokumenty?" Zavřel za sebou dveře.
Pan Baynes vytáhl peněženku. Japonec se posadil, vzal peněženku a začal si prohlížet její obsah. Zastavil se u fotografie dívky. "Je hezká," řekl.
"Má dcera Marta."
"Mám také dceru Martu," řekl Japonec. "Studuje teď piáno v Chicagu. "
"Má dcera se bude co nevidět vdávat."
Japonec panu Baynesovi vrátil peněženku a čekal.
"Jsem tu už dva týdny," řekl pan Baynes, "a pan Jatabe se ještě neobjevil. Chtěl bych vědět, zda vůbec přijede. A pokud ne, tak co mám dělat."
"Přijďte sem zítra odpoledne," odpověděl Japonec. Vstal a pan Baynes se zvedl s ním. "Na shledanou."
"Na shledanou," řekl pan Baynes. Vyšel z kabiny, pověsil kalhoty na stojan a odešel z obchodního domu Fuga.
Ani mi to nezabralo mnoho času, pomyslel si, když šel davem chodců po chodníku v centru. Může vůbec dostat informaci v tak krátké době? Spojit se s Berlínem, předat mé otázky, všechno to zašifrovat a rozšifrovat?
Asi ano.
Teď si vyčítám, že jsem se na našeho agenta neobrátil dřív. Ušetřil bych si mnoho potíží a nervů. A jak je vidět, není v tom žádné velké riziko. Všechno zřejmě bylo bez problémů. Prakticky to netrvalo víc než pět šest minut.
Pan Baynes šel bezcílně a prohlížel si výklady. Cítil se teď o hodně líp. Nakonec se ocitl před vitrínou podřadného kabaretu s mouchami poznamenanými snímky vyžilých, úplně nahých bělošek, jejichž ňadra visela jako napůl vyfouklé balónky. Pobavilo jej to a na chvíli tam zíral, strkaný kolemjdoucími, spěchajícími za svými záležitostmi.
Konečně něco udělal, konečně.
Jak se mu ulevilo!

Juliana, pohodlně opřená o dveře automobilu, četla. Joe řídil, jednu ruku položenou na volantu, loket vystrčený z okénka a cigaretu přilepenou na dolním rtu. Byl dobrým řidičem a tak už překonali nemalou část cesty z Canon City.
Z přijímače zaznívala tklivá lidová pijácká hudba, skupina akordeonistů hrála skotský tanec nebo jednu z nesčíslných polek, Juliana to nikdy nedokázala rozlišit.
"Je to kýč," řekl Joe, když hudba ztichla. "Řeknu ti, kdo byl podle mne velikým dirigentem. Určitě jej neznáš. Arturo Toscanini."
"Neznám," odpověděla Juliana, která nepřestávala číst.
"Byl to Ital. Ale hitlerovci mu po válce nedovolili dirigovat kvůli jeho politickým názorům. Už nežije. Nemám rád toho von Karajana, stálého dirigenta Newyorské filharmonie. Na jeho koncerty musel chodit celý náš dělnický hotelák. A co mám já, jako Ital, rád, to snad víš." Pohlédl na ni. "Líbí se ti ta knížka?"
"Je sugestivní."
"Mám rád Verdiho a Pucciniho. Ale v New Yorku slyšíš pořád jen toho bombastického německého Wagnera nebo Orffa a musíme každý týden chodit na ta pitomá představení Americké nacistické strany v Madison Square Garden, s vlajkami, bubny, trubkami a planoucími pochodněmi. Dějiny germánských kmenů anebo jiné osvětové žvásty, které se namísto přednášení recitují, aby se tomu dalo říkat umění. Bylas v New Yorku před válkou?"
"Byla," odpověděla a snažila se číst.
"Měli tam tenkrát vynikající divadla, že? Alespoň jsem to tak slyšel. Teď to vypadá stejně jako s filmovým průmyslem. Všechno řídí jeden kartel v Berlíně. Jsem v New Yorku už třináct let, ale zatím jsem tam neviděl ani jednu dobrou hru nebo muzikál, pořád jenom ty…"
"Nech mě číst," řekla Juliana.
"A s knížkama je to samé," pokračoval Joe jakoby nic. "Jeden kartel s centrálou v Mnichově. V New Yorku jen tisknou. Prostě veliká tiskárna. A před válkou byl New York centrum světového

nakladatelského průmyslu, alespoň se to říká."
Juliana si zacpala prsty uši a soustředila se na knížku, kterou držela na kolenou. Došla až k místu, kde byla popisována fantastická televize a byla tím očarována. Zvláště část o malých přijímačích pro zaostalé oblasti Afriky a Asie.

… pouze yankeyský průmysl a systém masové produkce – magická slova: Detroit, Chicago, Cleveland! – mohly způsobit tento kousek, vysílat ten nekonečný a takřka neuvěřitelně ušlechtilý proud levných dolarových (jedná se o čínské dolary) souprav televizních přijímačů do každé vesničky, i do té nejzapadlejší díry Východu. A když nějaký vyhublý místní zapálenec, který šetřil na jídle, aby mohl získat to, co mu nabízeli štědří Američané, z této soupravy složil malý přijímač s vestavěným miniaturním zdrojem energie, a ten začal fungovat, co bylo na jeho obrazovce vidět? Mládež i starší z vesnice, dřepící před přijímačem, viděli slova. Návody. Nejprve jak číst, pak zbytek. Jak vyhloubit hlubší studnu. Jak vyorat hlubší brázdu. Jak čistit vodu a léčit nemocné. Nahoře kroužil umělý americký měsíc, který vysílal signál všude… všem žíznícím, čekajícím masám Východu.

"Čteš to všechno, nebo si to jen prohlížíš?" otázal se Joe.
"Je to nádherné," odpověděla. "Podle něj posíláme potraviny a osvětu miliónům Asiatů."
"Mezinárodní pomoc ve světovém měřítku."
"Ano. Nový pořádek prezidenta Tugwella, pozvednutí úrovně mas. Poslouchej…" a začala číst nahlas:

… co byla Čína? Jeden veliký žíznivý organismus, pohlížející s nadějí na Západ, s velikým demokratickým prezidentem Čankajškem, který vedl čínský národ v letech války i teď, v letech míru, v Dekádě obnovy. Ale pro Čínu to nebyla Obnova, jelikož takřka nepřirozeně rozlehlá plochá země stále ještě odpočívala pohroužena ve staletém spánku. Procitnutí? Ano, ten obr musel nakonec plně procitnout, probudit se do života v moderním světě s jeho proudovými letouny, atomovou energií, dálnicemi, továrnami a léky. Ale odkud se ozve hrom, který obra probudí? Čankajšek to věděl už za bojů s Japonci. Přijde ze Spojených států. A do roku 1950 se američtí technologové, inženýři, učitelé, lékaři, agronomové vyrojili jako nový druh bytostí v každé provincii, v každém…

"Víš, co dělá?" přerušil ji Joe. "Bere si to nejlepší z nacismu, jeho socialistickou část, Todtovu organizaci a hospodářský pokrok, za který vděčíme Speerovi. A komu dává zásluhu? Novému údělu. Ale pomíjí všechno špatné, SS, rasovou segregaci. To je ta utopie! Dokážeš si představit, že kdyby vyhráli Spojenci, tak by Nový úděl dokázal oživit ekonomiku a udělat všechny ty socialistické změny ve společnosti, o nich píše? Houbelec! Popisuje formu státního syndikalismu, korporativní stát, který vytvořil Duce. Slibuje samé dobré věci bez…"
"Nech mě číst," řekla nazlobeně.
Pokrčil rameny, ale přestal mluvit. Juliana četla dál, ale už potichu.

… nové trhy. Nesčíslné milióny Číňanů poháněly továrny v okolí Detroitu a Chicaga. Tu obrovskou tlamu bylo nemožno nakrmit, ti lidé nebudou mít ani za sto let dostatek nákladáků, cihel, oceli, oděvů, psacích strojů, hodinek, rozhlasových přijímačů a nosních kapek. Americký dělník měl v roce 1960 nejvyšší životní úroveň na světě a to jen proto, že byla zavedena doložka nejvyšších výhod ve všech obchodních transakcích s Východem. USA už dávno neokupovaly Japonsko a nikdy neokupovaly Čínu, ale přesto bylo skutečností, že Kanton, Tokio a Šanghaj nenakupovaly u Angličanů, ale u Američanů. A každá transakce znamenala vyšší zámožnost pro dělníka v Baltimore, Atlantě nebo Los Angeles.
Lidem dívajícím se do budoucna, plánovačům z Bílého domu, se zdálo, že už skoro dosáhli svého cíle. Zakrátko začnou rakety opatrně zkoumat kosmický prostor kolem světa, který konečně přestala mučit odvěká trápení – hlad, nemoci, války a tmářství. V Britském impériu přinesly kroky směrem ke společenskému a hospodářskému pokroku podobnou úlevu masám v Indii, Barmě, Africe a na Blízkém východě. Továrny v Porúří, Manchesteru, Sársku, nafta z Baku, všechno to splývalo a vázalo se do složité, ale úspěšné harmonie. Evropské národy se těšily něčemu, co připomínalo…

"Myslím, že by měli vládnout," řekla Juliana, když přerušila četbu. "Vždycky to uměli nejlíp. Myslím tím Angličany."
Joe neřekl nic, i když čekala na odpověď. Po chvíli se vrátila zpět ke knížce.

… uskutečnění napoleonské představy – racionální jednota nejrůznějších etnických skupin, které se mezi sebou praly a balkanizovaly Evropu už od pádu Říma. Představa, připomínající vize Karla Velikého – sjednocené křesťanstvo, v naprostém souladu nejen mezi sebou, ale i s vyrovnaným světem. Stále ale zbývalo jedno nemocné místo.
Singapur.
V Malajsii žila početná čínská menšina, skládající se hlavně z kupců a podnikatelů a tato pružná, bystrá buržoazie byla toho názoru, že americká administrace v Číně je spravedlivější ke krajanům. Pod britskou vládou neměli představitelé tmavších ras právo vstupu do luxusnějších klubů a hotelů, do lepších restaurací, stejně, jako v dřívějších dobách měli oddělená místa ve vlacích a autobusech a, což bylo nejhorší, měli omezená práva při vobě bydliště v hranicích měst. Tito "krajané" viděli a zaznamenali skutečnost (stejně tak v soukromých rozhovorech, jako i ve svých publikacích), že kolem roku 1950 byl problém barevných ve Spojených státech vyřešen. Běloši a černoši spolu žili, pracovali i jedli dokonce i na hlubokém Jihu.
Druhá světová válka skoncovala s diskriminací…

"Budou nějaké problémy?" otázala se Juliana Joeho.
Jenom zabručel, aniž by spustil oči ze silnice.
"Řekni mi, jak to pokračuje," požádala jej. "Nestačím to dočíst, a za chviličku budeme v Denveru. Vypukne anglicko–americká válka a vítěz pak bude vládnout světu?"
Joe po chvíli odpověděl: "Jistým způsobem to není špatná knížka. Podrobnosti tam jsou perfektně rozpracované. Američané mají Pacifik, je to něco podobného, jako současné Pacifické spojenectví pro blahobyt. Rusko je rozděleno. Všechno to funguje nějakých deset let. A pak samozřejmě začnou konflikty."
"Proč samozřejmě?"
"Lidská přirozenost," pokračoval Joe. "Přirozenost států. Podezřívavost, strach, chamtivost. Churchill si myslí, že Spojené státy podkopávají britskou vládu v jižní Asii, přičemž využívají čínskou menšinu, která je díky Čankajškovi velice proamerická. Angličané zařizují něco" Joe v úsměvu vycenil zuby, "čemu říkají chráněné rezervace, jinými slovy koncentráky. Pro tisíce potenciálních neloajálních Číňanů. Jsou obžalováni ze sabotáže a propagandy. Churchill je tak…"
"Znamená to snad, že je ještě pořád u moci? Vždyť by mu už bylo snad devadesát let."
"A v tom právě anglický systém překonává systém americký," řekl Joe. "Spojené státy každých osm let vykopnou své vůdce, i kdyby měli nejvyšší schopnosti, a Churchill zůstává. Amerika už po Tugwellovi nemá stejně schopné vůdce. Samé nuly. Ale on, Churchill, je čím starší, tím lepší, stává se stále větším samovládcem, je stále přímější, až někdy kolem roku 1960 začíná připomínat starého vůdce odněkud ze střední Asie, jehož už nikdo nedokáže podfouknout. Drží se u moci víc než dvacet let."
"Dobrý bože," řekla, když listovala závěrečnou částí knížky a hledala potvrzení Joeho slov.
"S tím taky souhlasím," říkal Joe. "Churchill byl jediným dobrým šéfem, kterého Angličani za války měli. Kdyby jej nechali u moci, dopadli by líp. Říkám ti, že jaký vůdce, takový stát. Zásada vůdcovství, Führerprinzip. Jak říkávají nacisti. A mají pravdu. Dokonce i ten Abendsen to musí uznat. Samozřejmě, Amerika se po válce velice rychle hospodářsky rozvíjí, protože získala obrovský asijský trh, který vzala Japoncům. Jenže to není všechno, chybí jim duch. Což ovšem neznamená, že jej mají Angličani. Jsou to obě plutokracie, které ovládají boháči. Kdyby vyhráli, mysleli by jen na to, jak vydělat ještě víc peněz. Abendsen se plete, nedošlo by k žádným společenským reformám, žádným sociálním projektům, veřejným prácem. Anglosaští plutokraté by to nikdy nedovolili."
Mluví jako pravověrný nacista, pomyslela si Juliana.
Joe z výrazu její tváře určitě pochopil, nač myslí, protože zpomalil a otočil se k ní, jedním okem ale stále

sledoval silnici, druhým zase ji. "Poslyš, já nejsem žádný intelektuál. Fašismus to nepotřebuje. Důležitý je čin. Teorie se rodí z činů. Náš korporativní stát od nás požaduje pochopení společenských sil, pochopení dějin. Je to tak, to vím určitě, Juliano."
Mluvil upřímně, skoro prosebně.
"Ta stará, shnilá, na penězích postavená impéria – Anglie, Amerika, Francie – Amerika jako bastard z nemanželského lože, ale taky – podřízená penězům. Tyhle všechny nemají ducha, a proto taky nemají budoucnost. Nemají žádnou perspektivu. Nacisti jsou banda pouličních povalečů, souhlasím. Souhlasíš? Mám pravdu?"
Musela se pousmát. V tom pokusu o současné řízení automobilu a přesvědčování se projevil celý jeho italský charakter.
"Abendsen píše tak, jako kdyby bylo nějak strašně důležité, zda zvítězí Amerika nebo Anglie. Houbelec! Není v tom žádný smysl, není v tom nic dějinného. Četla jsi někdy Duceho? Je to oduševnělé. Nádherný člověk, nádherná slova. Vyjasňuje skutečný důvod každé události. To, oč v této válce šlo ve skutečnosti, byl boj mezi starým a novým. Peníze – proto taky nacisti chybně pochopili židovskou otázku – proti spojené vůli mas, proti tomu, čemu Němci říkají Gemeinschaft, národní ideál. Jako sověti. Lid. Právo? Jen komunisté, stočení v říši panslavického Petra Velikého po tom touží – udělat sociální reformu, jež je pro ně velkolepou touhou."
Jako Mussolini, pomyslela si Juliana. Přesně tak.
"Nacistický banditismus, to je tragédie," pokračoval vzrušeně Joe, když míjeli plazící se nákladňák. "Jenže změna je pro poraženého vždy bolestná. To není nic nového. Vem si předcházející revoluce, třeba fancouzskou. Nebo Cromwellovu proti Irům. V německém charakteru je příliš mnoho filosofie. A příliš mnoho teatrálnosti. Ty všechny sjezdy. Opravdový fašista nekecá, ale dělá, co je třeba, jako já. Rozumíš?"
Juliana se rozesmála. "Panebože, vždyť ty kecáš, jako kdybys byl na klíček."
"Vysvětloval jsem fašistickou teorii činu!" vykřikl vzrušeně.
Nedokázala odpovědět, bylo to příliš směšné.
Ale muž, sedící vedle ní, si té směšnosti nevšímal. Změřil si ji vzteklým pohledem, měl zarudlou tvář, na čele mu naběhly žíly a začal se opět třást. A znovu si prsty přejel po lebce dopředu a dozadu. Beze slova. Jen se na ni zahleděl.
"Nebij mne," řekla.
Chvíli si myslela, že ji uhodí. Rozmáchnul se… ale pak zasténal a pustil rozhlas.
Jeli dál. V rozhlase hráli pochody, bylo slyšet šum poruch. Juliana se už poněkolikáté snažila soustředit na knížku.
"Máš recht," ozval se Joe po delší přestávce.
"V čem?"
"Mizerné impérium. Klaun jako vůdce. Není na tom nic divného, že jsme v té válce nic nezískali. Není to pravda?"
Uchopila jeho ruku.
"Juliano, všechno je to na houby," řekl Joe. "Nic není skutečně pravda, chápeš?"
"Snad," souhlasila bezmyšlenkovitě a stále se snažila číst.
"Vyhraje to Anglie," řekl Joe a ukázal na knížku. "Ušetřím ti práci. Amerika ztrácí na významu, Anglie intrikuje, tlačí a rozrůstá se, udržuje si iniciativu. Můžeš to odložit."
"Doufám, že se v Denveru pobavíme," řekla Juliana, když zavírala knížku. "Měl by ses trochu uvolnit. Chci, aby ses uvolnil." Když ne, tak se rozsypeš na milión kousků. Jako prasklá pružina. A co pak bude se mnou? Jak se vrátím? A… mám tě prostě nechat?
Chci se pobavit tak, jak jsi mi to sliboval, říkala si. Nechci být zase zklamaná. Ve svém životě jsem byla příliš často oklamávána příliš mnoha lidmi.
"Pobavíme se," řekl Joe. "Poslyš," pátravě si ji prohlížel s podivným výrazem tváře, "příliš si tu knížku bereš. Uvažuju o tom, zda přemýšlíš o tom, že takový člověk, autor bestseleru, dostává mnoho dopisů. Vsadím se, že mu mnoho lidí píše dopisy s gratulacemi, možná, že k němu i jezdí."
Okamžitě jej pochopila. "Joe, to je jen o sto mil dál!"

Zasvítily mu oči a usmál se na ni. Napětí i zklamání zmizelo, zase byl veselý.
"Mohli bychom tam zajet!" zvolala. "Ty tak dobře řídíš, pro tebe to nic není."
"Což o to," řekl pomalu Joe, "pochybuji ale, že tak slavný člověk vůbec přijímá návštěvy. Určitě jich je příliš mnoho."
"Proč bychom to nezkusili, Joe?" chytila jej za ruku a vzrušeně stiskla. "Přinejhorším nás vyhodí. Prosím."
Joe po dlouhém uvažování řekl: "Hned jak nakoupíme a budeme v novém oblečení, vystrojení… je to velice důležité, abychom zapůsobili dobrým dojmem. Možná, že si dokonce v Cheyenne najmeme nové auto. To snad můžeme udělat."
"Můžeme. A ty musíš jít k holiči. A dovol mi, abych ti vybrala oblek, moc tě prosím. Kdysi jsem vybírala obleky Frankovi. Muži se nikdy nedokážou sami dobře obléknout."
"Co se týče oblečení, máš dobrý vkus," řekl Joe, který se opět zadíval ponurým pohledem na dálnici. "V jiných věcech taky. Bude lip, když mu zavoláš a domluvíš se s ním."
"Půjdu k holiči," dodala.
"Fajn."
"Nebojím se přijít ke dveřím a zazvonit. Vždyť to nic není. Nenecháme se zastrašit. Je to jen člověk, stejně jako my. Určitě by byl rád, kdyby uslyšel, že někdo jel tak daleko jen proto, aby mu řekl, jak velikým dojmem na něj zapůsobila jeho knížka. Můžeme jej požádat o autogram, to se vždycky dělá. Kupme si raději novou knížku, ta stará je už celá ohmataná. Nevypadalo by to dobře."
"Všechno, co jen chceš," řekl Joe. "Rozhodování o podrobnostech nechám na tobě. Vím, že to uděláš dobře. Hezká dívka dokáže zapůsobit na každého. Když uvidí takovou kost, tak otevře okamžitě dveře. Jen žádné pitomosti."
"Oč ti jde?"
"Řekneš, že jsme manželé. Nechtěl bych, aby mezi vámi něco bylo. Bylo by to hrozné. Všem by nám to zkazilo život. Nebyla by to pro něj nejhorší odměna za vpuštění neznámých. Tak si na sebe dávej bacha."
"A ty si s ním můžeš podiskutovat." řekla Juliana, "o té části, kde zrada Itálie rozhoduje o osudu války. Řekni mu to, co jsi povídal mně."
Joe přikývl. "To by šlo. Můžeme si o tom podiskutovat."
A pořád jeli po dálnici.

Dalšího dne ráno, v sedm hodin tichooceánského času, vstal pan Nobusuke Tagomi z postele a vykročil do koupelny. Ale pak si to rozmyslel a šel se přímo poradit s orákulem.
Posadil se se zkříženýma nohama na podlahu salónu a začal manipulovat se čtyřiceti devíti třezalkovými stonky. Trápil jej pocit, že se jedná o důležitou záležitost, takže měl v horečném tempu všech šest linií zakrátko před sebou.
Šok! Padesátý první hexagram!
Bůh se objevuje ve znamení Vzrůstu. Hromy a blesky. Zvuky, mimovolně si zacpal prsty uši. Haha! Veliké výbuchy, pod nimiž se hrbil a mžoural. Vkrádá se had, řve tygr, objevuje se Bůh ve vlastní podobě!
Co to vše znamená? Rozhlédl se po svém salónu. Příchod, jenže čeho? Postavil se a těžce oddechuje stál a čekal.
Nic, srdce buší. Dýchání a všechny ostatní fyziologické funkce i s instinktivními reakcemi na ohrožení – adrenalin, puls, funkce žláz, stažené hrdlo, vytřeštěné oči atd. Bolest žaludku, sexuální pud utlumený.
A zatím nebylo nic vidět. Tělo neví, co má dělat. Utíkat? Dokonale připraven k útěku. Ale kam a před čím, ptal se pan Tagomi. Nikde ani to nejmenší vodítko. Takže nemožné. Dilema civilizovaného člověka – tělo připraveno, ale nebezpečí není jasné.
Odešel do koupelny a namydlil si tvář holícím mýdlem.
Telefon.
"Šok," řekl nahlas, když odkládal břitvu. "Buď připraven." Rychlým krokem vyšel z koupelny zpět do salónu. "Jsem připraven," řekl a zvedl sluchátko. "Tagomi." Musel si odkašlat, protože chraptěl.
Okamžik ticha. A pak slabý, šustící hlas, skoro jako suché listí. "Tady Šinjiro Jatabe. Přijel jsem do San

Francisca."
"Vítám vás jménem Obchodní mise," odpověděl pan Tagomi. "Jsem velice potěšen. Máte dobrou náladu a zdraví slouží?"
"Jistě, pane Tagomi. Kdy se můžeme setkat?"
"Co nejdříve. Za půl hodiny." Pan Tagomi mrkl na hodiny v ložnici, snažil se zjistit, kolik je hodin. "Je zde ještě třetí účastník, pan Baynes. Musím se s ním spojit. Je možné jisté zdržení, ale…"
"Řekněme za dvě hodiny?" přerušil jej pan Jatabe.
"Dobře," řekl pan Tagomi s úklonou.
"Ve vaší kanceláři v budově Nippon Times."
Pan Tagomi se opět uklonil.
Cvaklo to, pan Jatabe položil telefon.
Pan Baynes bude mít radost, napadlo pana Tagomiho. Bude rád, bude se cítit jako kocour, kterému někdo hodil kus lososa, pěkný, tlustý ocas například. Stiskl tlačítko a rychle vytočil číslo hotelu Adhirati.
"Trápení už skončilo," řekl, když uslyšel ospalý hlas pana Baynese.
Hlas okamžitě přestal být ospalý. "Je tady?"
"U mne v kanceláři. Deset dvacet. Na shledanou." Pan Tagomi položil sluchátko a pospíšil do koupelny, aby se konečně oholil. Není kdy snídat, až přijdu do kanceláře, musím v té věci prohnat pana Ramseye. Snad by bylo lepší, kdybychom pojedli všichni tři společně. Při holení začal plánovat skvělou snídani pro tři osoby.
Pan Baynes stál u telefonu v pyžamu, třel si čelo a přemýšlel. Jaká je to škoda, že jsem nevydržel a navázal spojení s agentem. Kdybych počkal jen o jeden den déle…
Snad se nestalo nic tak strašného. Měl se dnes opět vydat do obchodního domu. A kdybych tam nešel? Mohlo by to vyvolat řetězovou reakci, budou si myslet, že jsem zavražděn nebo něco takového, a začnou mě hledat.
To všechno je nedůležité. Hlavní je, že je tady. Konečně. Je konec tomu čekání.
Pan Baynes si pospíšil do koupelny a pustil se do holení.
Nepochybuji o tom, že jej pan Tagomi pozná hned, jen co jej uvidí, pomyslel si. Můžeme tedy odložit masku pana Jatabeho. Můžeme vlastně odložit všechny masky, veškerou přetvářku.
Pan Baynes se oholil a vlezl si pod sprchu. V šumění vody si nahlas zpíval:

Wer reitet so spät, Durch Nacht und Wind? Es ist der Vater Mit seinem Kind.

Určitě je už pozdě na to, aby SD mohla něco podniknout, říkal si.
I kdyby se o tom dozvěděli. Snad tedy mohu zapomenout na strach, v každém případě alespoň na ten menší. Na malý, soukromý strach o vlastní kůži.
A pokud se jedná o to ostatní – můžeme jen čekat.

11

První záležitost, která toho dne čekala říšského konzula Freiherr Hugo Reisse v San Franciscu, byla neočekávaná a nepříjemná. Když přišel do kanceláře, čekal tam na něj ramenatý muž ve středním věku, s těžkou bradou a poďobanou tváří, stáhnutou do nespokojené grimasy. Muž vstal a zvedl ruku ke stranickému pozdravu, zároveň s hlasitým "Heil!"
"Heil!" odpověděl Reiss, v duchu zasténal, i když zachovával profesionální úsměv. "Herr Kreuz vom Meere. To je překvapení. Půjdete dál?" Otevřel dveře od své kanceláře, přičemž přemýšlel o tom, kde je vícekonzul, a kdo pustil šéfa SD dovnitř. Ale co, stejně tu už byl. S tím se nedalo nic dělat.
Kreuz vom Meere šel za ním s rukama v kapsách tmavého vlněného pláště a vykládal: "Našli jsme toho maníka z Abwehru. Toho Rudolfa Wegenera. Ozval se na starém kontaktu, který si hlídáme." Kreuz vom Meere se zasmál a ukázal své veliké zlaté zuby. "A pak nás zavedl do svého hotelu."
"Výtečně," řekl Reiss, který si všiml, že na stole leží pošta. Takže Pferdehuf je někde poblíž. Bezpochyby nechal kancelář zamčenou, aby šéfovi SD znemožnil malou neformální revizi.

"Je to důležité," řekl Kreuz vom Meere. "Uvědomil jsem o tom Kaltenbrunnera. Věc nejvyšší důležitosti. Určitě se co nevidět ozve Berlín. Pokud tedy ve vlasti ti Unratfressers něco nezkonili." Usadil se na konzulově stole, vytáhl z kapsy svazek složených papírů, které pečlivě rozložil, přičemž si něco mumlal pod nosem. "Používá krycí jméno Baynes. Vydává se za švédského průmyslníka, obchodníka nebo někoho z výrobní sféry. Dnes ráno v osm hodin měl telefon, volal mu japonský úředník v záležitosti toho žluťáska v deset dvacet. Snažíme se zjistit, odkud mu telefonoval. Měli bychom výsledek znát za nějakých třicet minut. Oznámí mi to sem."
"Ach tak," řekl Reiss.
"Takže je možné, že toho chlápka sbalíme," konstatoval Kreuz vom Meere. "Pokud se nám to podaří, pošleme jej samozřejmě do Reichu nejbližším letadlem Lufthansy. Žlutí nebo Sacramento mohou ale protestovat – snažit se nás zadržet. V tom případě se protest dostane k vám. Mohou vyvinout skutečně veliký nátlak. A taky poslat náklaďák té své sebranky z Tokkoka na letiště."
"Nemůžete to udělat tak, aby se nic nedozvěděli?"
"Na to již je pozdě. Je už na cestě na tu schůzku. Můžeme být nuceni sebrat jej dokonce až odtamtud. Vpadnout tam, chytit jej a zdrhnout."
"Moc se mi to nelíbí," řekl Reiss. "Co když je to schůzka s nějakými velice významnými japonskými osobnostmi? Dokonce je možné, že právě teď v San Franciscu působí osobní císařův vyslanec. V poslední době jsem se doslechl…"
"To na věci nic nemění," přerušil jej Kreuz vom Meere. "Je to německý občan a podléhá říšským zákonům."
A my dobře víme, jak ty říšské zákony vypadají, pomyslel si Reiss.
"Mám připraveno zvláštní komando," pokračoval Kreuz vom Meere. "Pět vynikajících lidí," rozesmál se. "Vypadají jako houslisté. Krásné asketické tváře. Oduševnélé. Snad jako u studentů teologie. Vpadnou tam. Žlutí si budou myslet, že je to smyčcový kvartet…"
"Kvintet," opravil jej Reiss.
"No jo. Přijdou až k samotným dveřím. Jsou správně oblečení." Přeměřil si zrakem konzula. "Velice podobně jako vy."
Děkuju, pomyslel si Reiss.
"Veřejně. Za bílého dne. Přímo k tomu Wegenerovi. Obklíčí jej. Bude to vypadat, jako kdyby s ním mluvili. Velice důležitá zpráva," pokračoval monotónně Kreuz vom Meere a konzul začal otevírat dopisy. „Žádné násilí. Jenom: Herr Wegener, pojďte s námi. Rozumíte? A malá injekce mezi obratle. Šup. Horní část těla je znehybněna."
Reiss přikývl.
"Slyšel jste?"
"Ganz bestimmt."
"Pak odcházejí. Do auta. A do mé kanceláře. Žlutí budou dělat obrovský brajgl, ale jinak budou hodní." Kreuz vom Meere se těžce sesunul ze stolu, aby předvedl japonskou poklonu. "Je to velice sprosté, pane Kreuzi vom Meere, takhle nás podvést. Ale jinak… na shledanou, pane Wegenere…"
"Baynesi," opravil jej Reiss, "používá falešné jméno."
"Baynesi. Je nám velice líto, že musíte odjet. Příště si toho snad povíme víc." Na Reissově stole zazvonil telefon a Kreuz vom Meere se přestal předvádět. "To může být pro mne," vztáhl ruku, ale Reiss jej předešel a sám zvedl sluchátko.
"Reiss."
Ozval se neznámý hlas: "Zde Ausland Fernsprechamt, Nové Skotsko, pane konzule. Máte tu telefon z Berlína, velice důležité."
"Prosím."
"Okamžik, pane konzule." Slabý šum, praskání. Pak jiný hlas, ženský. "Kanzlei."
"Ausland Fernsprechamt Nové Skotsko, telefon pro říšského konzula v San Franciscu, konzul u telefonu."
"Počkejte, prosím." Dlouhé ticho, během nějž konzul dále, jednou rukou otvíral poštu. Kreuz vom Meere jej líně pozoroval. "Herr Konzul, promiňte, že vás okrádám o čas." Mužský hlas. Krev mu v žilách

okamžitě ztuhla. Dobře známý, vypracovaný, hluboký, hebký hlas. "Doktor Goebbels."
"Ano, kancléř." Kreuz vom Meere se pomalu usmál. Čelist mu už klesat přestala.
"Generál Heydrich mne před chvílí žádal, abych vám zavolal. V San Franciscu se nachází agent Abwehru jménem Rudolf Wegener. Musíte v této záležitosti těsně spolupracovat s policií. Nemáme čas zasvěcovat vás do podrobností. Prostě dejte jim k dispozici svou kancelář. Ich danke Ihnen sehr dabei."
"Chápu, Herr Kanzler," řekl Reiss.
"Na shledanou," kancléř položil sluchátko.
Kreuz vom Meere sledoval se zájmem Reisse, když pokládal telefon. "Měl jsem pravdu?" otázal se.
Reiss pokrčil rameny. "O tom nikdo nepochybuje."
"Žádám vás o povolení, abychom toho Wegenera mohli do Německa poslat i násilím."
Reiss uchopil pero a podepsal zplnomocnění a podal je šéfovi SD.
"Děkuji. A teď, až se japonská úřední místa na vás obrátí se stížností…"
"Obrátí–li se vůbec."
Kreuz vom Meere si jej přeměřil zrakem. "Udělají to. Budou tu za čtvrt hodiny po tom, kdy toho Wegenera uneseme." Někde ztratil ten svůj posměšný, bláznivý tón.
"Ale ne v podobě smyčcového kvintetu."
Kreuz vom Meere na to nezareagoval. "Chytíme ho dnes dopoledne, takže buďte připraven. Můžete žlutým říct, že je to uchyl, falšovatel nebo něco takového. Že je hledán kvůli vážnému zločinu. Jenom neříkejte, že je hledán kvůli politickému zločinu. Víte přece, že neuznávají devadesát procent našeho národně socialistického zákonodárství."
"Vím," řekl Reiss. "A také vím, co mám dělat." Byl uražený, cítil se podvedený. Udělali to za mými zády, říkal si. Jako vždy. Obrátili se na kancléře, lumpové.
Třásly se mu ruce. Telefon od doktora Goebbelse. Bylo to kvůli tomu? Strach před mocí? Anebo urážka, pocit, že byl pominut… aby ty policajty vzal čert. Jsou stále silnější. Teď už pro ně pracuje sám Goebbels, hýbou celou Říší.
Co proti tomu ale mohu dělat? Co proti tomu může udělat kdokoli?
Bude lepší s nimi spolupracovat, pomyslel si rezignovaně. Tohle není pravá chvíle být na opačné straně než ten chlap. Určitě ve vlasti dokáže zařídit všechno, co potřebuje. I demisi každého, kdo mu nevyhovuje.
"Vidím," řekl nahlas, "že jste důležitost této záležitosti nezveličoval, Herr Polizeiführer. Bezpečí celého Německa zřejmě záleží na tom, zda se vám co nejrychleji podaří chytit toho špiona, zrádce, nebo co to vůbec je." Zamračil se v duchu, když tak slyšel vlastní slova.
Přesto se ale zdálo, že je Kreuz von Meere spokojený.
"Děkuji, pane konzule," řekl.
"Možná, že jste nás všechny zachránil."
"Nu což, ještě ho nemáme," řekl Kreuz vom Meere temně. "Počkáme si na to. Proč tu ještě není ten telefon?"
"S Japonci si nějak poradím," řekl Reiss. "Jak jistě víte, mám tady dostatek zkušeností. Jejich stížnost…"
"Buďte zticha," přerušil jej Kreuz vom Meere. "Musím přemýšlet." Bylo zřejmé, že kancléřův telefon zapůsobil i na něj. I on teď pocítil váhu odpovědnosti.
A co když ten maník zdrhne a ty kvůli tomu vyletíš z místa, napadlo Huga Reisse. Já vyletím, ty vyletíš. Oba dva se můžeme co nevidět octnout na dlažbě. Nejsi v o nic větším bezpečí než já.
Popravdě řečeno, říkal si, nebylo by marné vědět, jak malé opoždění tu a tam zkříží tvé plány, Herr Polizeiführere. Něco, co by se nikdy nedalo dokázat. Například, když sem Japonci přijdou protestovat, mohl bych udělat malou narážku na let Lufthansy, kam zatáhnou toho chlápka… a ne–li, tak alespoň trošku přiživit jejich vztek, třeba lehkým gestem pohrdání, naznačujícím, že Reich se tím vším baví, že ty malé žluté lidičky nebere vážně. Není těžké je popíchnout. A když se dostatečně navztekají, mohou se s tím vydat k samotnému Goebbelsovi.
Jsou nejrůznější možnosti. SD toho člověka nemůže z P.S.A. vyvézt bez mé aktivní pomoci. A podaří–li se mi zahrát na správnou strunu…
Nenávidím lidi, kteří něco podnikají za mými zády, řekl si v duchu Freiherr Reiss. To mi nedělá dobře.

To mě znervózňuje, že pak nemůžu spát a když jsem nevyspalý, nemůžu dobře vykonávat své povinnosti. Takže vyřešení tohoto stavu je mou povinností vůči Německu. Byl bych například jak v noci, tak i ve dne, o hodně klidnější, kdyby tenhle obyčejný bavorský buran seděl někde doma a psal policejní hlášení v nějakém zapomenutém zapadákově.
Jenže není čas. Zatímco já přemýšlím, jak…
Zazvonil telefon.
Teď sáhl po sluchátku Kreuz vom Meere a konzul Reiss mu v tom nijak nebránil. "Haló," ozval se Kreuz vom Meere. Chvíli tiše poslouchal.
"Už?" pomyslel si Reiss.
Ale šéf SD mu předal sluchátko. "To je vaše."
Reiss si v duchu oddechl a uchopil sluchátko.
"Je to nějaký učitel," řekl Kreuz vom Meere. "Ptá se, zda by pro svou třídu nemohl dostat nějaký plakáty s obrázky Rakouska."

Bylo už skoro jedenáct hodin dopoledne, když Robert Childan zavřel krám a pěšky se vydal do kanceláře pana Paula Kassoura.
Paul měl naštěstí čas. Hezky Childana přivítal a pohostil jej čajem.
"Nebudu tě obtěžovat dlouho," řekl Childan, když už oba popíjeli ze šálků. Paulova kancelář, i když malá, byla zařízena moderně a prostě. Na zdi jeden vynikající obraz – tygr Mokkeia, dílo ze sklonku třináctého století.
"Jsi zde vždy vítán, milý Roberte," řekl Paul tónem, v němž, jak Childana napadlo, bylo slyšet jistou zdrženlivost.
No, snad je to jen můj dojem. Childan se opatrně podíval nad okraj šálku. Japonec nepochybně vypadal přátelsky. Ale přesto… Childan cítil, že se něco změnilo.
"Tvá žena," řekl Childan, "byla určitě rozčarována mým primitivním dárkem. Snad dokonce uražena, Jenže u něčeho nového a neověřeného, jak jsem ti už vysvětlil, když jsem ti to dával, není možno věc správně a přesně ocenit… v každém případě to nemůže udělat někdo, kdo je jen prodavačem. Nepochybně jste ty a Betty o mnoho lepšími znalci než já."
"Betty nebyla rozčarována, Roberte," řekl Paul. "Já jí tu brož nedal." Sáhl do stolu a vytáhl bílou krabičku. "Neopustila tuto místnost."
On to ví, řekl si Childan. Chápavý člověk. Dokonce jí o tom ani neřekl. Co se dá dělat. Teď, říkal si Childan, musím doufat, že se na mne nevrhne. S obviněním, že jsem se pokoušel svést jeho ženu nebo něco podobného.
Mohl by mě zruinovat, pomyslel si Childan, ale dál s lhostejným výrazem popíjel čaj.
"Ano? To je zajímavé," řekl klidně.
Paul otevřel krabičku, vytáhl brož a začal si ji prohlížet. Držel ji na světle a otáčel v prstech.
"Dovolil jsem si to ukázat několika známým," řekl. "lidem, kteří mají stejný zájem o americké starožitnosti a jiná umělecká díla jako já." Významně se podíval na Childana. "Přirozeně, že nikdo z nich nikdy nic podobného neviděl. Jak jsi mi vysvětlil, doposud nikdo ještě tak moderní věci nedělal. Říkal jsi taky, pokud se nemýlím, že máš výhradní práva."
"Ano, to je pravda."
"Chceš vědět, jak na to reagovali?"
Childan se uklonil.
"Tito lidé," řekl Paul, "se smáli."
Childan mlčel.
"I já jsem toho dne, kdy jsi mi to přišel ukázat, zakryl dlaní úsměv, přirozeně, abych tě nezklamal, jsem skryl své pobavení. Jak si jistě vzpomeneš, má reakce byla spíš nezávazná."
Childan přikývl.
Paul si prohlížel brož a mluvil dál: "Není těžké pochopit takové reakce. Tady je kousek kovu, který byl roztaven tak, aby ztratil tvar. Nezobrazuje nic. Neznázorňuje žádný vzor. Je prostě beztvarý. Dá se říci,

že je to jen obsah, zbavený formy."
Childan opět přikývl.
"Ale přesto," říkal Paul. "Prohlížím si tu věc už několik dní a naprosto nelogicky mě nějak přitahuje. Proč tomu tak je? mohl bych se otázat. Dokonce ani na ten kousek kovu nepřenáším svou psychiku, jak tomu je v německých psychologických testech. Pořád ještě nevidím žádný tvar ani formu. Má to v sobě zřejmě něco z tao. Vidíš?" přivolal Childana. "Je v tom harmonie. Síly v tomto předmětu jsou ustálené. V klidu. Dá se říci, že tento předmět je smířen s vesmírem. Oddělil se od něj, ale dokázal najít rovnováhu."
Childan při pohledu na brož přikývl, ale už delší dobu nenaslouchal.
"Není v tom wabi," říkal Paul, "a také být nemůže. Ale," dotkl se brožky nehtem, "tento předmět má wu."
"Asi máš pravdu," řekl Childan, který se snažil si připomenout, co je to wu. Není to japonské slovo, ale čínské… Moudrost, rozhodl se nakonec. Nebo pochopení. V každém případě něco velice dobrého.
"Řemeslníkovy ruce," pokračoval Paul, "Měly wu a předaly je této broži. Je dokončena. Snad jen on sám ví, že tato věc uspokojuje. Ve styku s ní sami získáme wu. Máme pocit jednoty ne s uměním, ale se svátostí. Vzpomínám si na svatyni v Hirošimě, kde si lze prohlédnout kůstku nějakého středověkého svatého. Ale tam to byla relikvie, zatímco zde máme v rukou lidský výtvor. Tohle žije teď, tamto prostě zůstalo. Když jsem tak po tvé návštěvě dlouho meditoval, došel jsem k závěru, že je to opak starožitnosti. Jsem, jak vidíš, hluboce vzrušen."
"Ano," řekl Childan.
"Předmět, který není ani starožitností, ani uměleckým dílem, ale přesto má takovou nějakou cenu, je něčím podivuhodným. Tato věc má wu právě proto, že je to ubohá, malá, naoko bezcenná hrudka. Protože, Roberte, wu můžeme najít nejčastěji v nejnepatrnějších věcech a místech, jako například v křesťanském aforismu o kamenech, odvržených stavitelem. Přítomnost wu na nás zapůsobí v tak bezcenných věcech, jako je stará hůl nebo zrezivělá plechovka od piva pohozená v příkopě. V takových případech je ale wu v srdci toho, kdo vidí. Je to náboženský zážitek. Ale tady zaklel wu ve věci a nenalezl je v předmětu hotovém." Paul zvedl zrak. "Je to, co říkám, pochopitelné?"
"Ano," odvětil Childan.
"Jinak řečeno – tohleto otevírá celou novou oblast. Není to umění, protože tomu chybí forma, ani náboženství. Co to tedy je? Meditoval jsem nad touto broží bez ustání, ale nedokážu to pochopit. Nejspíš nám k pojmenování takového předmětu chybí výraz. Máš tedy, Roberte. pravdu. Je to absolutní světová novinka."
Novinka, pomyslel si Childan. Ano, nepochybně. Chápu, oč ti jde. Ale pokud se jedná o to ostatní…
"Když jsem došel k touto přesvědčení," říkal Paul, "Pozval jsem tytéž známé. Dovolil jsem si, stejně, jak jsem to před chvílí udělal tobě, udělat jim netaktní výklad. Tento předmět má v sobě moc, nutící k porušování etikety, jak velkou vzbuzuje potřebu říkat pravdu. Požádal jsem ty lidi, aby mne vyslechli."
Childan dobře věděl, že pro Japonce, takového, jako je Paul, je něčím nemyslitelným, vnucovat své názory ostatním.
"Výsledek byl pozitivní," pokračoval Paul. "Pod takovým nátlakem přijali můj náhled na věc. Pochopili to, co jsem jim přednesl, takže to mělo cenu. Když jsem dosáhl svého cíle, uklidnil jsem se. To je vše, Roberte, jsem vyčerpán." Vložil brožku zpět do krabičky. "Má úloha je u konce. Jsem svobodný."
Posunul krabičku k Childanovi.
"Je tvá," řekl Childan, který se cítil nesvůj, protože tato situace nepřipomínala nic, co si představoval. Vysoce postavený Japonec až do nebe vychvaluje obdržený dar… a vrací jej. Childan pocítil slabost v kolenou. Nevěděl, jak se zachovat. Stál, tahal se za rukáv a měl zrudlou tvář.
"Roberte, musíš se statečněji stavět ke skutečnosti," řekl Paul chladně a snad i drsně.
"Jsem zmaten…" vykoktal blednoucí Childan.
Paul vstal a přistoupil k němu. "Poslyš, co ti povím. Všechno je ve tvých rukou. Máš výhradní právo na tento předmět i na jiné, jemu podobné. Jsi profesionál. Stáhni se na čas do samoty. Medituj. Snad by ses mohl poradit s Knihou proměn. Pak se zamysli nad svými vitrínami a reklamou, nad svým způsobem práce."
Childan se na něj udiveně díval.
"Nalezneš svou cestu. Pochopíš, jak bys tyto věci mohl uvést ve velkém stylu na trh."

Childan byl udiven. Tenhle člověk mi říká, že prodej šperků Edfrank je mou morální povinností! Ten bláznivý japonský přístup ke světu – Paul Kasoura mě nutí k nejvyššímu duševnímu vypětí v přístupu k bižuterii.
Ale nejhorší bylo, že to Paul nepochybně říkal s přesvědčením, vyplývajícím ze samé podstaty japonské kultury a tradic.
Povinnost, pomyslel si hořce. Přijmeš ji jednou a může se na tebe přilepit na celý zbytek života. Až do hrobu. Paul se své zbavil s úlevou. Jenže Childanova povinnost měla všechny známky doživotního závazku.
Jsou to blázni, řekl si Childan. Například – nepomohou postiženému na ulici, protože to sebou nese celoživotní závazky. Jak to pojmenovat? Já si myslím, že je to typické. Co můžeme očekávat od rasy, která, když chtěla okopírovat anglický křižník, okopírovala dokonce i pruhy na kotli, nemluvě už o…
Paul se na něj napjatě díval. Naštěstí dlouhý zvyk už Childana naučil skrývat veškeré citové projevy. Nasadil upřímný, střízlivý výraz tváře, který se k této situaci hodil nejlépe. Přímo fyzicky tu masku cítil.
Je to hrozné, uvědomil si Childan. Katastrofa. Bylo by dokonce snad i lepší, kdyby si Paul myslel, že mu chci svést ženu.
Betty. Teď už nemá žádnou naději, že by někdy viděla dárek. Jeho původní plán je v troskách. Wu se nedalo sloučit s myšlenkami na sex. Je, jak to řekl Paul, nádherné a svaté, jako náboženství.
"Dal jsem každému z těch lidí tvou navštívenku," řekl Paul.
"Prosím?" řekl v myšlenkách pohroužený Childan.
"Dal jsem jim tvé navštívenky. Aby mohli přijít a prohlédnout si i jiné kusy."
"Chápu."
"A ještě něco. Jeden z nich si o tom všem chce s tebou promluvit ve své kanceláři. Zapsal jsem si jméno a adresu." Paul podal Childanovi složený lístek. "Chce, aby u toho byli i jeho spolupracovníci," dodal Paul. "Je to obchodník. Zabývá se exportem a importem ve velkém. Zvlášť do Jižní Ameriky. Rozhlasové přijímače, fotoaparáty, kukátka, magnetofony a tak podobné."
Childan mrkl na lístek.
"Samozřejmě, že se zabývá jen velikými objemy," pokračoval Paul. "Snad deset tisíc od každého vzoru. Jeho společnost kontroluje nejrůznější podniky, všechny v Asii, kde je levná pracovní síla."
"Proč se on…" začal Childan.
"Takové věci," Paul zvedl brož, teď ale jen na okamžik, pak zavřel víčko a krabičku podal Childanovi, "mohou být vyráběny hromadně. Z kovu nebo plastické hmoty. Z matric. V jakémkoli množství."
Za krátkou chvíli Childan řekl: "A co se stane s wu? Zůstane tam?"
Paul neodpověděl.
"Co si myslíš ty, mám jej navštívit?"
"Ano," řekl Paul.
"Proč?"
"Talismany."
Childan nechápavě hleděl.
"Talismany pro štěstí. Aby je nosili. Zvlášť chudí lidé. Série amuletů, rozšiřovaná v celé Jižní Americe a Asii. Většina lidstva ještě pořád věří v magii. Uřknutí. Kouzelné nápoje. Slyšel jsem, že je to veliký obchod." Paulova tvář byla nevýrazná, hlas bezbarvý.
"Vypadá to," řekl Childan, "že by v tom mohly být veliké peníze."
Paul přikývl.
"Byl to tvůj nápad?" otázal se Childan.
"Ne, " řekl Paul a ztichl.
Tvůj šéf, řekl si Childan. Ukázal jsi brož svému nadřízenému, který zná toho importéra. Tvůj šéf nebo někdo vlivný, postavený výš než ty, někdo důležitý a bohatý, na kom jsi závislý, se domluvil s tím importérem.
Tak proto mi vracíš tu brož, uvědomil si Childan. Nechceš s tím mít nic společného. Jenže víš to, co já – že na tu adresu zajdu a setkám se s tím člověkem. Musím. Nemám jinou možnost. Půjčím mu vzorky nebo mu prodám podíl na zisku. V každém případě se dohodneme.

Budeš mít zcela čisté ruce. Nebylo by vhodné, aby ses mě pokoušel zastavit nebo se začal hádat.
"Je to pro tebe veliká možnost k zbohatnutí." Paul se nevzrušeně díval přímo před sebe.
"Tahle myšlenka mi připadá podivná," řekl Childan. "Dělat amulety z tak uměleckých věcí… ne, nedokážu si to ani představit."
"Protože tuhle branži neznáš. Vždycky jsi dělal do vybraných a vzácných věcí. Stejně jako já. Stejně jako ti lidé, o nichž jsem mluvil a kteří co nevidět navštíví tvůj krám."
"Co bys na mém místě udělal ty?" otázal se Childan.
"Neodmítej příležitost, kterou ti nabízí vážený obchodník. Je to obratný člověk. Takoví, jako ty a já, si nedokáží uvědomit, jak mnoho je na světě nevzdělaných lidí. Hromadně vyráběné identické věci jiní mohou způsobit potěšení, které je nám nepochopitelné. My musíme vědět, že vlastníme něco unikátního nebo alespoň vzácného, co nemůže mít každý. A samozřejmě pravého, ne model nebo kopii." Paul se pořád díval do prostoru vedle Childana. "Ne něco, co je rozmnožováno v deseti tisících exemplářů."
Copak došel k oprávněnému názoru, uvažoval Childan, že jisté starožitné předměty v takových krámech, jako je můj (nemluvě o mnoha věcech z jeho vlastní sbírky) jsou imitace? V jeho hlase zaznělo něco jako zklamání. Jako kdyby mi v ironickém podtextu říkal něco úplně jiného, než říkají jeho slova… ukázka, jak se říká, východního myšlení.
Ve skutečnosti se mé ptá: Kdo jsi, Roberte? Tím, koho Kniha nazývá člověkem obyčejným nebo tím, jemuž jsou adresovány veškeré dobré rady? Musíš se rozhodnout. Můžeš jít bud jednou nebo druhou cestou, ne oběma. Teď nastal okamžik volby.
Kterou cestu by si měl zvolit ušlechtilý člověk? tázal se Childan. Alespoň tedy podle Paula. Ale vždyť před sebou nemáme tisíce let starý exktrakt oduševnělé moudrosti. Je to jen názor jednoho smrtelníka, jednoho mladého japonského businessmana.
A je v tom wu, jak by řekl Paul. Wu této situace je toto – nezávisle na naší osobní nechuti jde skutečnost k importérovi, o tom není pochyb. Tím hůř, jestliže chceme udělat něco jiného, musíme se podřídit, jak to říká orákulum.
Nakonec, originály můžu dál prodávat ve svém krámu. Takovým zákazníkům, jako jsou například Paulovi známí.
"Bojuješ se sebou," všiml si Paul. "V této situaci je člověk určitě raději sám." Učinil pohyb směrem ke dveřím. "Už jsem se rozhodl."
Paul zamrkal.
Childan se uklonil a řekl: "Poslechnu tě. Okamžitě se vydám na schůzku s tím importérem." Ukázal na složený lístek.
Bylo to zvláštní, ale Paul nevypadal spokojeně. Jen si odkašlal a vrátil se za stůl. Nedají najevo ani trochu citu, pomyslel si Childan.
"Velice ti děkuji za pomoc v obchodě," řekl, když se chystal k odchodu. "Snad ti to jednou budu moci oplatit. Nezapomenu na to."
Ale mladý Japonec se dál nijak neprojevoval. Svatá pravda, řekl si Childan, tohleto se o nich vždycky říkalo. Jsou záhadní.
Když jej Paul doprovázel ke dveřím, vypadal velice zamyšleně. Nakonec ze sebe dostal: "Američtí řemeslníci to udělali vlastníma rukama, že? Je to jejich vlastnoruční práce?"
"Ano, od nápadu až k poslední úpravě."
"A budou s tím ti umělci souhlasit? Myslím, že si pro své dílo představovali jiný osud."
"Myslím, že se nechají přesvědčit," řekl Childan. Nebyl to pro něj závažný problém.
"Ano," souhlasil Paul. "Myslím, že ano."
Něco v jeho hlase ale Childana náhle zaujalo. Nějaký nezřetelný, zvláštní nátlak. Náhle pochopil. Bezpochyby pronikl mnohoznačností… prohlédl.
Je to jasné. Celé je to kruté pohrdání americkou prací. A před jeho očima. Cynismus, a já, pane bože, spolkl s návnadou i háček. Přinutil mě, abych s ním souhlasil, vedl mě krok po kroku k jednomu závěru – práce amerických řemeslníků se nehodí k ničemu jinému než jako vzory kýčovitých amuletů.
Takhle vládnou Japonci. Ne násilím, ale nenápadně, nápaditě, s prastarým intrikánstvím.
Pane bože! Ve srovnání s nimi jsme barbaři, pomyslel si Childan. Ve srovnání s takovou nelítostnou

logikou se projevujeme jako hlupáci. Paul neřekl, že naše umění nemá žádnou cenu, ale přivedl mě k tomu, abych to řekl za něj. A aby toho bylo víc, byl velice smutný, když jsem to udělal. Jemný, kulturní projev žalu, když z mých úst uslyšel pravdu.
Zlomil mě, řekl Childan skoro nahlas, naštěstí se mu ale podařilo v poslední chvíli tuto myšlenku zadržet pro sebe ve svém soukromém a tajném světě. Ponížil mne i mou rasu a já proti tomu nemám obranu. Neexistuje žádná možnost odplaty. Jsme poraženi a naše porážky jsou právě takové – tak jemné, průzračné, že si jich skoro ani nedokážeme povšimnout. Po pravdě řečeno, musíme se dostat na vyšší stupeň vývoje, abychom si dokázali uvědomit, co se to stalo.
Jaké ještě potřebuje důkazy o tom, že Japonci jsou stvořeni k vládě? Chtěl se údivem rozesmát. Ano, tak je to, myslel si a měl pocit, jako kdyby slyšel znamenitý vtip. Musím si to zapamatovat, zapamatovat a říci to někomu. Jenže komu? V tom to vězí. Je to příliš soukromé, než aby se o tom mohlo mluvit.
V koutě Paulovy kanceláře stojí koš na odpadky. To je to místo! napadlo Roberta Childana. To je to místo pro tu kovovou hrudku, pro tu duchem wu nasycenou ozdůbku.
Dokázal bych to? Vyhodit to? Ukončit to před Paulovýma očima?
Nedokážu to ani vyhodit, zjistil, když uchopil krabičku. Nemohu, chci–li se ještě někdy s tím Japoncem setkat.
K čertu s nimi, nedokážu se osvobodit z jejich vlivu, nedokážu udělat, co mě napadne. Veškerá spontánnost je v háji… Paul se na mě dívá a nemusí nic říkat, stačí jen jeho přítomnost. Osedlal si mé vědomí, protáhl neviditelnou nitku od té hrudky, kterou mám v kapse, až do mého srdce.
Je vidět, že jsem už příliš dlouho mezi nimi. Je už pozdě na útěk, návrat do světa bílých lidí.
"Paule," začal Robert Childan. Všiml si, že má ochraptělý hlas, žádnou kontrolu, žádnou modulaci.
"Prosím, Roberte."
"Paule… jsem… ponížený."
Pokoj zavířil.
"Proč, Roberte?" zazněl hlas plný zájmu, ale s odstupem. Příliš naaranžované.
"Okamžik, Paule." Otáčel v prstech brož, která byla slizká potem. "Já… já… jsem hrdý na tuto věc. Nemůže být ani řeči o nějakých laciných amuletech. Nesouhlasím."
Znovu nedokázal rozeznat na Japoncově tváři žádnou reakci. Jen to, že slyší, jen to, že vnímá.
"V každém případě děkuji," dodal Robert Childan.
Paul se uklonil.
Childan se uklonil také.
"Lidé, kteří to vyrobili, jsou hrdými americkými umělci. Já také. Návrh, abychom vyráběli jarmareční amulety, nás uráží. Žádám omluvu."
Neuvěřitelné dlouhé ticho.
Paul si jej prohlížel. Jedno obočí lehce zvednuto, chvění tenkých rtů.
Úsměv?
"Žádám," opakoval Childan. To je vše, co dokáže. Teď jen čekal.
Nic se nedělo.
Prosím tě, žadonil v duchu, pomoz mi. "Promiň mi mou přezíravost," řekl Paul a podával mu ruku.
"V pořádku," souhlasil Childan.
Podali si ruce.
Childanovo srdce bylo naplněno mírem. Nějak jsem to přežil, říkal si. Už je to pryč. Teď nade mnou stála prozřetelnost. Jindy to mohlo být jiné. Opovážím se ještě vůbec někdy takhle pokoušet osud? Asi ne.
Byl smutný. Jeden záblesk, jako kdybych vyplul nad hladinu a viděl všechno jasně.
Život je příliš krátký, pomyslel si. Umění, to je něco jiného, je dlouhé, nekonečné, jako betonový brouk. Ploché, bílé, neporušeno kroky ani podél, ani napříč. Zde je mé místo. Ale to je pryč. Strčil krabičku s dílem firmy Edfrank do kapsy saka.

12

"Pane Tagomi, je zde pan Jatabe," řekl pan Ramsey, udělal krok stranou a dovnitř vešel drobný, starý

člověček.
"Jsem rád, že vás mohu poznat, pane," řekl pan Tagomi a podal mu ruku. Drobná, křehká stařecká dlaň se vsunula do jeho dlaně. Uchopil ji, ani ji nestiskl a okamžitě ji pustil. Doufám, že jsem mu nic nezlomil, pomyslel si. Tvář starého pána působila dobrým dojmem. Výraz neúprosného soustředění. Nepochybně čistý výsledek všech trvalých, starých tradic. Zosobnění toho, co bylo ve starých generacích nejlepší… a náhle zjistil, že stojí před generálem Tedekim, bývalým náčelníkem císařského štábu.
Pan Tagomi se hluboce uklonil.
"Pane generále," řekl.
"Kde je třetí strana?" otázal se generál Tedeki.
"Pospíchá sem co nejrychleji. Informoval jsem jej, volal jsem mu do jeho pokoje." Pan Tagomi se úplně třásl a ustupoval v úkloně, vůbec se nedokázal narovnat.
Generál se posadil. Pan Ramsey, který si určitě ještě neuvědomil, s kým má tu čest, mu přisunul křeslo, ale bez nějaké zvláštní uctivosti. Pan Tagomi se váhavě posadil naproti.
"Marníme čas," řekl generál. "Škoda, že s tím nemůžeme nic dělat."
"Máte pravdu," souhlasil pan Tagomi.
Deset minut. Nikdo neporušil ticho.
"Promiňte prosím," ozval se unuděně pan Ramsey. "Vzdálím se, pokud mne nepotřebujete."
Pan Tagomi přikývl a pan Ramsey odešel.
"Dáte si čaj, pane generále?" navrhl pan Tagomi.
"Ne, děkuji."
"Pane generále," řekl pan Tagomi. "Přiznám se, že mám strach. V této schůzce cítím něco hrozivého."
Generál sklonil hlavu.
"Pan Baynes, s nímž jsem se setkal a jehož jsem u sebe přijal, se vydává za Švéda. Pozorné sledování na nás ale působí dojmem, že se jedná o nějakého vysoce postaveného Němce. Říkám to, protože…"
"Prosím, mluvte dál."
"Děkuji. Pane generále, vzrušení, s jakým pan Baynes přistupuje k této schůzce, na mne působí dojmem, že je v nějaké souvislosti s politickými otřesy v Říši." Pan Tagomi nemluvil ještě o jedné skutečnosti – Baynes byl obeznámen s tím, že se generál nedostavil na čas.
"Teď již ale neinformujete, ale vyptáváte se," řekl generál. Jeho šedé oči se otcovsky leskly. Bez hněvu.
Pan Tagomi přijal důtku. "Pane generále, má přítomnost na této schůzce je jen formalitou, abychom zmátli německé špióny?"
"Samozřejmě," odvětil generál, "máme zájem na tom, abychom udrželi jisté zdání. Pan Baynes je reprezentantem firmy Tor–Am ze Stockholmu, obyčejným obchodníkem. A já jsem Šinjiro Jatabe."
A já jsem Tagomi, pomyslel si pan Tagomi. Tato část je pravdivá.
"Nacisté nepochybně pana Baynese sledují," pokračoval generál. Opřel si dlaně o kolena a vzpřímeně se usadil… jako kdyby cítil vzdálenou vůni silného čaje, pomyslel si pan Tagomi. "Budou–li chtít ale odhalit toto maskování, musí to učinit v rámci zákona. A to je náš skutečný cíl. Nejde o to, abychom je oklamali, ale abychom od nich požadovali právní formality, kdyby nás odhalili. Nemohou pana Baynese například prostě zastřelit… což by ovšem mohli udělat, kdyby cestoval jako… kdyby cestoval bez své slovní zástěrky."
Chápu," řekl pan Tagomi. Vypadá to jako zábava, řekl si v duchu, jenže oni znají mentalitu nacistů, takže to asi má nějaký smysl.
Rozlehl se bzučák interkomu. Hlas pana Ramseye: "Je zde pan Baynes, pane. Mám ho pustit dál?"
"Ano!" vykřikl pan Tagomi.
Otevřely se dveře a dovnitř vešel pan Baynes, elegantní v perfektně střiženém a vyžehleném obleku, ovládající svou tvář.
Generál Tedeki vstal, aby jej uvítal. Pan Tagomi stejně tak. Všichni tři se uklonili.
Pan Baynes se obrátil na generála: "Jsem kapitán Wegener z Kontrarozvědky říšského námořnictva. Dle dohody nereprezentuji ani vládu ani žádné říšské orgány, pouze sebe a ještě několik soukromých osob, jejichž jména nebudou oznámena."
"Herr Wegenere," odpověděl generál, "chápu, že zde nereprezentujete oficiálně vládu Říše. Já jsem zde

jako soukromník, o němž se dá říci, že díky svému dřívějšímu postavení v armádě má přístup k jistým kruhům v Tokiu, které touží slyšet, co nám chcete říci."
To je ale podivný rozhovor, pomyslel si pan Tagomi. Ale ne nepřátelský. Má v sobě něco skoro muzikálního. Osvěžující, přinášející ve skutečnosti úlevu.
Posadili se.
"Žádné úvody," začal pan Baynes. "Chtěl bych oznámit vám i těm, k nimž máte přístup, že v říši je už ve velice pokročilém stádiu plán Löwenzahn. Pampeliška."
"Ano," generál přikývl, jako kdyby o tom už někdy slyšel.
Vypadá to ale, napadlo pana Tagomiho, že čeká na pokračování.
"Pampeliška," říkal pan Baynes, "spočívá ve vyvolání ozbrojeného incidentu na hranici mezi Spojenými státy a Státy Skalistých hor."
Generál přikývl a malinko se usmál.
"Jednotky Spojených států budou napadeny, na což odpoví překročením hranice a útokem na jednotky Států Skalistých hor ležících v okolí. Armáda Spojených států má podrobné mapy s dislokací vojsk na Středozápadě. To je první etapa. Druhá etapa bude spočívat v tom, že se do konfliktu zapojí Německo. Na pomoc Spojeným státům bude vyslán dobrovolnický oddíl parašutistů. Wehrmacht. To ale bude jen další kamufláž."
"Ano," řekl napjatě naslouchající generál.
"Hlavním cílem plánu Pampeliška," pokračoval pan Baynes, "je mohutný jaderný útok na Japonské ostrovy. A to bez varování." Pan Baynes skončil.
"Jehož cílem je zničení císařské rodiny, vojsk teritoriální obrany, většiny válečného námořnictva, civilního obyvatelstva, průmyslu a zásob," řekl generál Tedeki. "Což Říši umožní obsazení japonských zámořských území."
Pan Baynes mlčel.
"A co dál?" otázal se generál.
Pan Baynes nechápal.
"Datum, prosím," vysvětloval generál.
"Všechno je změněno. Kvůli úmrtí kancléře Bormanna. Alespoň se domnívám. Momentálně nemám kontakt s Abwehrem."
Po chvíli generál přerušil mlčení. "Mluvte dál, Herr Wegenere."
"Navrhujeme, aby se japonská vláda vmísila do vnitřní politické situace v Říši. V každém případě jsem s takovým návrhem přijel. Některé kruhy v Říši plán Pampeliška podporují, jiné ne. Byla tady naděje, že se k moci dostanou síly, které jsou proti."
"Jenže zatímco jste tady," řekl generál, "Herr Bormann zemřel a politická situace se vyvinula jinak. Říšský kancléř je teď doktor Goebbels. Boj je u konce." Chvíle ticha. "Jaký poměr k plánu Pampeliška má tato frakce?"
"Doktor Goebbels plán podporuje."
Pan Tagomi, kterého nevnímali, zavřel oči.
"Kdo je proti?" otázal se generál Tedeki.
Pan Tagomi uslyšel Baynesovu odpověď: "Generál SS Heydrich."
"To mě překvapuje," řekl generál Tedeki. "Tomu nemohu věřit. Je to přesná informace nebo je to jen názor váš a vašich přátel?"
"Správa východu, to jest současných japonských území, by náležela Ministerstvu zahraničních věcí. Rosenbergovi lidé pracují v úzkém sepětí přímo s Úřadem kancléře. Byl to předmět vášnivých sporů na všech setkáních vůdců v uplynulém roce. Vlastním kopie stenogramů. Policie se domáhala toho, aby tyto země spadaly do její kompetence, ale bylo jí to odmítnuto. Jejich záležitostí je kolonizace kosmu – Marsu, Měsíce, Venuše. To je jejich oblast. Od té doby, co byly kompetence takto rozděleny, policie veškerými způsoby podporuje kosmický program a staví se proti plánu Pampeliška."
"Soupeření," řekl generál Tedeki. "Jedna skupina soupeří s druhou. Nástrojem je vůdce. Aby nikdo nikoho nemohl ohrozit."
To je pravda," přiznal pan Baynes. "Proto mě sem také poslali s prosbou o vaši intervenci. Ještě není

pozdě, situace je pořád ještě ve vývoji. Než doktor Goebbels upevní svou pozici, přejdou měsíce. Bude muset ovládnout policii, možná že i zlikvidovat Heydricha spolu s celým vedením SS a SD. Až to ale bude zařízeno… "
Měli bychom podpořit Sicherheitsdientst?" přerušil jej generál Tedeki. "Nejodpornější část německé společnosti?"
"Přesně tak," potvrdil pan Baynes.
"Císař," řekl pan Tedeki, "s takovou politikou nikdy nebude souhlasit. Považuje elitní jednotky Říše, všechny, kteří nosí černé uniformy a umrlčí lebky za vtělení zla."
Zlo, pomyslel si pan Tagomi. Ano, to je pravda. Máme mu pomoci k moci, abychom uchovali životy? Copak by to byl poslední paradox našeho života na zemi?
Nedokážu se proti této volbě vzepřít. Proč se člověk musí zmítat mezi takovými morálními dilematy? Zde není vidět žádná cesta, všechno je to pomíchané. Chaos světla a tmy, stínu a substance.
"Wehrmacht, armáda," říkal pan Baynes, "je v Říši jediným majitelem vodíkové bomby. Tam, kde jí černé košile použily, dělaly to výhradně pod dohledem armády. Kancléř Bormann by nikdy nedovolil, aby se dostala do rukou policie. Celý plán Pampeliška bude proveden O.K.W., Generálním štábem."
"To si uvědomuji," řekl generál Tedeki. "Způsoby černých košil jsou o mnoho krutější než to, co dělá Wehrmacht, ale jejich moc je menší. Musíme uvažovat pouze o skutečnosti, skutečné síle, ne v etických rozměrech."
"Jistě, musíme být realisty," ozval se pan Tagomi.
Pan Baynes i generál Tedeki na něj obrátili své zraky.
Generál oslovil pana Baynese: "Takže co navrhujete? Abychom navázali kontakt s SD zde, v Pacifických státech? Navázali bezprostřední spojení s… nevím, kdo je zdejším náčelníkem SD. Nějaký odporný typ, alespoň si to myslím."
"Místní SD o ničem neví," řekl pan Baynes. "Její místní šéf, Bruno vom Meere, je starý stranický služebník. Ein Altparteigenosse. Kretén. Nikoho v Berlíně by ani nenapadlo něco mu říct. Je to jen tupý vykonavatel."
"Takže co?" V generálově hlase bylo slyšet zklamání. "Zdejší konzul nebo velvyslanec Říše v Tokiu?"
Tenhle rozhovor je k ničemu, pomyslel si pan Tagomi. Bez ohledu na to, jak moc na něm záleží. Nedokážeme vniknout do toho odporného, šíleného bahna nacistických intrik. Naše mozky to nejsou schopny pochopit.
"Musí se to sehrát velice opatrně," řekl pan Baynes. "Přes několik prostředníků. Někdo blízko Heydricha, kdo úřaduje mimo Říši, v neutrální zemi. Nebo někdo, kdo cestuje na trase Berlín – Tokio."
"Máte na mysli někoho konkrétního?"
"Italský ministr zahraničí hrabě Ciano. Inteligentní, solidní, velice schopný člověk, naprosto oddaný myšlence mezinárodního porozumění. Bohužel, nemá dobré kontakty s SD. Mohl by ale působit něčím prostřednictvím v Říši, například představitele průmyslu, jako třeba Kruppa, přes generála Speidela nebo dokonce osobností u Waffen–SS. Waffen–SS je bližší centru německé společnosti."
"A vaše instituce, Abwehr… Není tu žádná možnost dostat se k Heydrichovi přes vás?"
"Černé košile nás nenávidí. Už dvacet let se snaží získat souhlas strany k naší likvidaci."
"Nejste osobně krajně ohrožen?" Otázal se generál. "Pokud vím, jsou zde, na Pobřeží, velice aktivní."
"Aktivní, ale neschopní," odvětil pan Baynes. "Představitel Ministerstva zahraničí, Reiss, je schopný, ale je to nepřítel SD." Pokrčil rameny.
"Rád bych od vás dostal ty fotokopie," řekl generál Tedeki. "Rád bych je ukázal naší vládě. A také veškeré materiály, týkající se vnitřních rozporů v Německu, které máte k dispozici. A nějaký důkaz," dodal po chvíli přemýšlení, "co nejobjektivnější."
"Samozřejmě," řekl pan Baynes. Sáhl do kapsy saka a vytáhl ploché stříbrné pouzdro na cigarety. "Zjistíte, že v každé cigaretě je ukryt mikrofilm." Podal pouzdro generálovi.
"A co pouzdro?" otázal se generál, který si je prohlédl. "Je to příliš cenná věc na to, abyste se jej zbavoval," a začal z pouzdra vytahovat cigarety.
"Pouzdro si ponechte," vysvětlil pan Baynes s úsměvem.
"Děkuji," řekl generál také s úsměvem a pouzdro schoval.

Ozval se bzučák interkomu. Pan Tagomi stiskl tlačítko.
Hlas pana Ramseye. "Pane, dole v hale je skupina lidí z SD. Snaží se obsadit budovu. Strážci z Times s nimi bojují." Bylo slyšet vzdálený zvuk sirény pod oknem pana Tagomiho. "Vojenská policie a Kempeitai jsou na cestě."
"Děkuji vám, pane Ramsey. Udělal jste velice dobře, že jste nás tak věcně informoval." Pan Baynes a generál Tedeki napjatě poslouchali. "Pánové," obrátil se na ně pan Tagomi. "Bezpochyby ty lumpy z SD zabijeme dříve než dorazí na naše patro." A panu Ramseyovi řekl: "Vypněte proud do výtahů, prosím."
"Spolehněte se, pane Tagomi." Pan Ramsey vypnul interkom. Počkáme," řekl pan Tagomi a otevřel šuplík u stolu, odkud vytáhl krabici z teakového dřeva. Z krabice vytáhl bezvadně ošetřovaný Colt .44 z války Severu proti Jihu, který by mohl být ozdobou kterékoli sbírky. Vedle položil krabičku s prachem, kulemi a zápalkami a začal nabíjet revolver. Pan Baynes a generál Tedeki se na to dívali se široce rozevřenýma očima.
"Je to část mé soukromé sbírky," vysvětloval pan Tagomi. "Ve volných chvílích hodně cvičím rychlost vytažení zbraně a střelbu na cíl. Přiznám se vám, že mám v porovnání s jinými vyznavači střelby na čas velice příznivé výsledky. Ale skutečné užití je dosud nevyzkoušeno." Uchopil revolver do správné polohy, namířil na dveře a sedící čekal.

Frank Frink seděl v dílně u rámusící leštičky. Tiskl skoro dokončený stříbrný náramek k fíkovému kotouči. Drobečky leštící pasty ozdobily jeho brýle, dostaly se pod nehty a vnikly do pokožky na dlani. Náušnice ve tvaru spirálové mušle se rozehřála, ale Frank jí přitiskl ještě silněji.
"Nepřeháněj to s tím leštěním," ozval se Ed McCarthy. "Jenom vypoukliny, hlubší místa nechej tak."
Frank Frink jen zabručel na odpověď.
"Stříbro má větší úspěch, když není příliš vyleštěné," pokračoval Ed. "Stříbro musí mít náznak starobylosti."
Úspěch, pomyslel si Frank.
Do teď ještě neprodali nic. S výjimkou toho, co nechali v komisi v Amerických uměleckých řemeslech, nikdo si nevzal ani kousek, a to navštívili pět obchodů.
Nevydělali jsme ještě ani halíř, říkal si Frink. Děláme jen stále víc šperků, ve kterých se topíme až po uši.
Patentka náušnice zachytila o filc, náušnice vyskočila z Frankových prstů, odrazila se od krytu a spadla na podlahu. Frink vypnul motor.
"Dávej si bacha," řekl McCarthy, pracující s autogenem.
"Kristepane, vždyť je to velké jako fazol. Není to za co držet."
"Aspoň to najdi."
K čertu s tím vším, pomyslel si Frank.
"Oč kráčí?" otázal se McCarthy, když viděl, že se Frink nemá k tomu, aby zvedl náušnici.
"Strkáme do toho prachy a nic," řekl Frank.
"Nemůžeme prodávat, dokud nevyrobíme."
"Nemůžeme prodat ani to, co jsme už udělali."
"Pět krámů. Kapka v moři."
"Jako poznání celkové tendence to stačí."
"Nic si nenalhávej."
"Já si nic nenalhávám," řekl Frank.
"Co to má znamenat?"
"To znamená, že je čas hledat zájemce o šrot."
"Fajn," řekl McCarthy. "Můžeš toho nechat."
"Rád."
"Budu dělat sám." McCarthy se vrátil k práci.
"Jak si to všechno rozdělíme?"
"Nevím. Ale nějak to vyřešíme."
"Tak mě vykup," navrhl Frink.

"Ani nápad."
Frink si to v duchu spočítal.
"Dej mi šest set dolarů."
"Ne, můžeš si vzít polovinu věcí."
"Půlku motoru?"
Oba dva zmlkli.
"Ještě tři krámy," řekl McCarthy. "Pak si o tom promluvíme." Sklopil kuklu a začal letovat mosazný manžetový knoflíček.
Frank Frink vstal z lavice. Našel na podlaze náušnici ve tvaru spirály a strčil ji do krabičky s věcmi na dokončení. "Jdu si zakouřit," řekl a vyšel na schodiště.
Za krátkou chvíli stál na ulici před domem s cigaretou T'ien–lai v prstech.
To je konec, říkal si. Nepotřebuju Knihu, abych to věděl, cítím náladu Chvil. Je to známka porážky.
A při tom je těžko říct proč. Možná, že jsme teoreticky měli pokračovat dál. Zkoušet to od krámu ke krámu. Na jiných místech. Ale…
Něco není v pořádku. A žádná námaha ani nápady to už nezachrání.
Chtěl bych vědět proč, pomyslel si.
Ale to se nikdy nedozvím.
Co jsme měli dělat? Kde jsme udělali chybu?
Nevystihli jsme Chvíli. Nevystihli jsme tao. Proti proudu, špatným směrem. A teď pád. Rozklad.
Zvítězilo jin. Světlo se k nám otočilo zády a šlo někam jinam.
Nezbývá nic jiného, než se poddat.
Když tak stál u zdi domu a rychlými šluky kouřil cigaretu s marihuanou a bezmyšlenkovitě sledoval pouliční ruch, přistoupil k němu naprosto obyčejný muž středního věku.
"Jste pan Frink? Frank Frink?"
"Uhodljste," řekl Frink.
Muž vytáhl složený dokument a legitimaci: "Jsem z Policejního departmentu San Franciska. Mám na vás zatykač," držel Frinka za ruku. Všechno se vyřešilo.
"Za co?" otázal se Frink.
"Podvod. Pan Childan, Americká umělecká řemesla."
Policista vedl Frinka pěšky. Přidal se k nim druhý tajný, měl je teď po obou stranách. Popostrčili jej směrem k zaparkovanému Toyopetu bez nápisů.
To je to, co od nás vyžaduje doba, pomyslel si Frink, když jej hodili na zadní sedadlo mezi dva policisty.
Zabouchla se dvířka. Automobil, řízený uniformovaným policistou, se rozjel. To je ten dobytek, který nám vládne.
"Máte advokáta?" otázal se jeden z policistů.
"Ne."
"Na velitelství dostanete seznam jmen."
"Děkuji," řekl Frink.
"Co jsi udělal s prachama?" zeptal se druhý policista později, když zaparkovali v garáži policejního velitelství na Kearny Street.
"Utratil jsem to," řekl Frink.
"Všechno?"
Neodpověděl.
Jeden z policistů se rozesmál a potřásl hlavou.
Když vystoupili z automobilu, některý z nich se Frinka otázal: "Nejmenujete se ve skutečnosti Fink?"
Frink dostal strach.
"Fink," zopakoval policista. "Ty jsi Žid." Vytáhl velikou šedou složku. "Uprchlík z Evropy."
"Narodil jsem se v New Yorku," řekl Frank Frink.
"Utekl jsi od nacistů," prohlásil policista. "Doufám, že víš, co to znamená."
Frank Frink se jim vytrhl a utíkal směrem z podzemního parkoviště. Policisté začali křičet, cestu mu zatarasilo auto a další ozbrojení policisté. Policisté se usmívali a jeden z nich, zbraň připravenou, udělal

krok dopředu a zaklapl pouta na Frinkově zápěstí.
Trhl pouty, která se zařízla do jeho ruky až na kost, a zavedl jej na místo, odkud utekl.
"Půjdeš zpátky do Německa," řekl jeden z policistů, který si jej zvědavě prohlížel.
"Jsem Američan!"
"Jsi Žid."
Když jej vedli nahoru, otázal se jeden z policistů: "Budou ho soudit tady?"
"Ne," odpověděl mu jiný. "Zadržíme jej tu pro německého konzula. Chtějí jej postavit před německý soud."
Ukázalo se, že nebude třeba žádný seznam advokátů.

Dvacet minut seděl pan Tagomi nehnutě za svým stolem s revolverem namířeným na dveře, pan Baynes chodil po místnosti. Starý generál po krátkém přemýšlení zvedl sluchátko a zatelefonoval na japonskou ambasádu v San Franciscu. Nedokázal se s velyslancem spojit. "Baron Kaelemakule," řekl úředník, "vyjel z města."
Teď generál Tedeki zařizoval transoceánský telefonát do Tokia.
"Promluvím si z Vojenskou radou," vysvětloval panu Baynesovi, "ta se spojí s císařskými ozbrojenými silami, které leží blízko nás." Nevypadal neklidně.
Budeme osvobozeni nejpozději za několik hodin, pomyslel si pan Tagomi. Pravděpodobně japonskou námořní pěchotou z letadlové lodi, ozbrojenou automaty a granátomety.
Postup služební cestou je velice bezpečný s ohledem na konečné výsledky… ale bohužel je na to třeba hodně času. Tam dole zatím chuligáni v černých košilích masakrují sekretářky a úředníky.
Jenže co měl dělat?
"Přemýšlím, zda by mělo nějaký význam spojit se s německým konzulem, " řekl pan Baynes.
Pan Tagomi si představil, jak volá slečnu Ephreikianovou s magnetofonem a diktuje jí ostrý protest panu Reissovi.
"Mohu zavolat panu Reissovi po jiné lince," nabídl pan Tagomi.
"Prosím vás o to," řekl pan Baynes.
Pan Tagomi, starožitný kolt pořád v ruce, stiskl tlačítko na stole. Ozvala se neodposlouchávaná linka, zařízená pro zvlášť důležité hovory.
Vytočil číslo německého konzulátu.
"Dobrý den, kdo je tam?" ozval se energický mužský hlas s přízvukem. Nepochybně nějaký nižší úředník.
"Spojte mě s Jeho excelencí Herr Reissem. Spěšně. Zde pan Tagomi z vedení Císařské obchodní mise," řekl pan Tagomi, který použil tvrdý tón, nesnášející žádný odpor.
"Samozřejmě, pane. Chviličku sečkejte, prosím." Dlouhá chvilka. Žádný zvuk, ani ťuknutí v telefonu.
Prostě tam jen stojí a drží sluchátko, domyslel si pan Tagomi. Typický nordický podfuk.
"Odbývají mne, samozřejmě," řekl generálovi Tedekimu, který čekal u druhého přístroje, a panu Baynesovi, který chodil po kanceláři.
Konečně se opět ozval úředníkův hlas: "Promiňte to čekání, pane Tagomi."
"To nic."
"Konzul je na konferenci. Přesto…"
Pan Tagomi odložil sluchátko.
"Řečeno velice mírně, je to ztráta času," řekl s pocitem porážky. Na koho se ještě obrátit? Tokkoku už informovali, jednotku vojenské policie v přístavu také. Není důvod jim tam ještě volat. Přímý telefon do Berlína? Volat kancléři Goebbelsovi? Na císařské letiště v Napa, prosit o záchranu leteckou cestou?
"Zatelefonuji šéfovi SD Herr Kreuzovi vom Meere," rozhodl se a prohlásil nahlas. "Ostrý protest. Zvedneme hlas, budeme křičet, vynadáme mu." Začal točit číslo, které formálně a eufemisticky figurovalo v místním telefonním seznamu jako číslo Lufthansy. Letiště. Oddělení ochrany cenných zásilek. Když čekal na spojení, dodal: "Fůra nadávek, pronesených hysterickým hlasem."
"Jen ať se vám to divadlo povede," řekl s úsměvem generál Tedeki.

"Kdo tam?" ozval se německý hlas v uchu pana Tagomiho. Tenhle ještě více nesnáší odpor než já, pomyslel si pan Tagomi. Ale nechtěl ustoupit. "Dělejte, prosím," ozval se hlas.
Pan Tagomi začal křičet: "Přikazuji zatknout a postavit před soud tu vaši bandu vrahounů a omezenců, která tu začala blbnout jako vzteklé blonďaté bestie, že se to nedá ani popsat! Znáš mě, Kerle? Tady Tagomi, Rádce Císařské vlády. Máš pět sekund, jinak přestanu brát jakékoli ohledy a nařídím elitní jednotce námořní pěchoty, aby zahájila masakr fosforovými zápalnými bombami! Hanba pro civilizaci."
Na druhém konci drátu hlas poskoka SD rychle zablekotal.
Pan Tagomi vrhl pohled na pana Bayese.
"… ale my o tom nic nevíme," říkal poskok.
"Lžeš!" zaječel pan Tagomi. "V tomto případě nemáme jinou možnost." Třískl sluchátkem. "Nepochybně je to jen gesto," řekl panu Baynesovi a generálu Tedekimu. "Ale uškodit to nemůže. Vždycky je tu možnost, že se nějaký nervózní typ najde i v SD."
Generál Tedeki chtěl něco říct, ale ozval se strašlivý rámus. Generál zmlkl a dveře se prudce otevřely. Stáli v nich dva hbití běloši, ozbrojení pistolemi s tlumiči. Uviděli pana Baynese.
"Da ist er?" otázal se jeden z nich a oba vyběhli za ním.
Pan Tagomi, sedící za stolem, namířil ozdobu své sbírky, Colt .44, a zmáčkl spoušť. Jeden z SD–manů se svalil na podlahu. Druhý bleskově obrátil svou pistoli s tlumičem na pana Tagomiho a vystřelil. Pan Tagomi neslyšel ránu, uviděl jen tenký proužek dýmu z hlavně a uslyšel zahvízdání kulky. On sám s neuvěřitelnou rychlostí otočil bubínek svého koltu a střílel.
Čelist lotra z SD vybuchla. Kusy kosti, masa, zubů se rozletěly na všechny strany. Trefil jsem jej do úst, pomyslel si pan Tagomi. Je to hrozné místo, zvláště, když kulka letí vzhůru. V očích muže bez čelisti se pořád zračil život, něco na způsob života. On mě pořád ještě vidí, pomyslel si pan Tagomi. Po chvíli oči zmatověly a muž z SD padl, upustil pistoli a vydal nelidský, bublavý zvuk.
"Hnus," řekl pan Tagomi.
V otevřených dveřích se neobjevili další útočníci.
"Asi je to už konec," řekl po chvíli generál Tedeki.
Pan Tagomi přerušil namáhavou práci při nabíjení revolveru, která vyžadovala tři minuty, a stiskl knoflík interkomu. "Okamžitě pošlete lékařskou pomoc," řekl. "Je tady odporně zraněný grázl."
Žádná odpověď, jen šumění.
Pan Baynes se sklonil a zvedl pistole obou Němců. Jednu podal generálovi, druhou si nechal sám.
Teď je zničíme," řekl pan Tagomi, který se usadil se svým koltem Ho předchozí pozice. "V téhle místnosti je ale nádherný triumvirát." Němečtí lumpové, vzdejte se!" ozval se hlas na chodbě. Už je to zařízeno," odpověděl pan Tagomi. "Leží tu mrtví nebo umírající. Pojdte dovnitř a přesvědčte se na vlastní oči."
Do kanceláře opatrně vešla skupina zaměstnanců Nippon Times, ozbrojených sekerami, puškami a granáty se slzným plynem.
"Cause célébre," řekl pan Tagomi. "Vláda P.S.A. v Sacramentu může bez váhání vyhlásit Říši válku." Vybil svůj revolver. "V každém případě s tím můžeme skončit."
"Budou tvrdit, že s tím nemají nic společného," ozval se pan Baynes. "Vyzkoušený způsob. Použitý už stokrát," položil před pana Tagomiho pistoli s tlumičem. "Made in Japan."
Nežertoval. Byla to pravda. Pan Tagomi poznal vynikající japonskou sportovní pistoli.
"A nejsou to obyvatelé Německa." Pan Baynes jednomu z útočníků vytáhl peněženku. "Občan P.S.A. Žijící v San José. Nic, co by svědčilo o kontaktech s SD. Jmenuje se Jack Sanders." Hodil peněženku na podlahu.
"Loupežné přepadení," řekl pan Tagomi. "Motiv – naše pancéřová pokladna. Žádné politické motivy." Poněkud rozechvěle vstal.
V každém případě byl pokus o únos nebo vraždu zmařen. Alespoň ten první. Ale je jasné, že věděli, kdo je to pan Baynes a určitě také, proč je zde.
"Perspektivy jsou neradostné," řekl pan Tagomi.
Přemýšlel o tom, zda by v této situaci mohla pomoci Kniha. Možná, že by je dokázala ochránit, varovat, zaštítit dobrou radou.

Stále ještě roztřesený, začal rozkládat čtyřicet devět třezalkových lodyh. Všechno je to nejasné a nenormální, řekl si. Žádné lidské chápání to nedokáže vyřešit. Jen skupinový rozum starý pět tisíc let tu může něco dokázat. Německá totalitní společnost připomíná nějakou degenerovanou formu života, horší, než přirozené formy. Horší ve všech svých projevech, ve zřejmé směsici nesmyslů.
Zde, přemýšlel, místní SD vede politiku naprosto protikladnou politice svého vedení v Berlíně. Kde je vůbec rozum tohoto složitého zvířete?
Kdo skutečně reprezentuje Německo? A reprezentoval je vůbec někdy někdo? Skoro jako odraz všedního života v křivém zrcadle noční můry.
Orákulum to dokáže rozřešit. Dokonce i tak nepochopitelné zvíře, jako je hitlerovské Německo, dokáže I–ťing pochopit.
Když pan Baynes viděl, jak pan Tagomi roztržitě manipuluje s hrstí klacíků, pochopil, jak hluboká musí být nejistota tohoto muže. Pro něj musí být skutečnost, že musel zabít a zmrzačit ty dva lidi, pomyslel si, nejen strašná, ale i nepochopitelná.
Co bych mohl říct, abych jej potěšil? Střílel kvůli mně. Morální odpovědnost za ty dva životy padá tedy na mne a já ji přijímám. Takhle to vidím já.
Generál Tedeki přistoupil k panu Baynesovi a zašeptal: "Jste svědkem lidské zoufalosti. Určitě byl vychován jako budhista. A ne–li formálně, určitě v tom duchu. Je to kultura, v níž není dovoleno zabíjet, v níž je každý život svatý."
Pan Baynes přikývl.
"Vrátí se zpět do rovnováhy," pokračoval generál Tedeki. "Za čas. Teď mu chybí nějaká vnitřní opora. Ta kniha mu pomůže vidět svůj čin v širších souvislostech."
"Chápu," řekl pan Baynes. A v duchu dodal: mohla by mu pomoci i doktrína prvotního hříchu. Zajímalo by mě, zda o ní někdy slyšel. Jsme všichni nuceni činit ukrutné, násilné a špatné věci. Tak o tom rozhodly pradávné události. Naše karma.
V záchraně jednoho života musel pan Tagomi zničit životy dva. Logicky v tom není vidět žádný smysl. Citlivého člověka, jakým pan Tagomi je, může taková věc vyvést z rovnováhy.
Přesto ale, přemýšlel pan Baynes dál, rozhodujícím momentem není současnost, není jím ani má smrt ani smrt těch dvou z SD, ale něco, co se může – hypoteticky – stát v budoucnosti. To, co se stalo zde, bude ospravedlněno nebo také neospravedlněno tím, co se stane později. Podaří se nám zachránit životy mnoha miliónů lidí, ve skutečnosti celého Japonska?
Ale člověk manipulující lodyhami třezalky nemyslel na budoucnost, příliš jej trápila přítomnost – dva lidé, jeden zabit, jeden umírající na podlaze jeho kanceláře.
Generál Tedeki měl pravdu. Čas to panu Tagomimu pomůže vyřešit. A ne–li, může se skrýt do šera duševní choroby, odvrátit pohled na beznadějně zmatenou skutečnost.
A my se od něj ničím nelišíme, říkal si pan Baynes. Stojíme před stejnými problémy a bohužel pro pana Tagomiho nemůžeme nic udělat. Můžeme jen doufat, že se vrátí zpět do rovnováhy.

13

V Denveru našli módní a moderní obchody. Oblečení se Julianě zdálo příliš drahé, ale Joe na to nedbal, dokonce jako kdyby si toho ani nevšímal. Prostě platil všechno, co vybral a pak šli do dalšího krámu. Největší nákup udělali – po dlouhém zkoušení a přeměřování – koncem dne. Byly to modré italské šaty, originál, s krátkými nadýchanými rukávy a úchvatně hlubokým výstřihem. V jednom evropském módním časopise viděla modelku v právě takových šatech. Byl to poslední výkřik módy a stály Joeho skoro dvě stě dolarů.
A k tomu doplňky – tři páry střevíců, několik párů nylonových punčoch, pár klobouků a černá, kožená, ručně šitá kabela. Zjistila také, že výstřih jejích italských šatů vyžaduje jinou podprsenku, která by zakrývala jen dolní část prsou. Když se prohlížela ve velikém zrcadle v obchodě, cítila se nejistá a nahá, nevěděla, zda se může uklonit, ale prodavačka ji ujistila, že tyto nové podprsenky, i když nemají ramínka, drží velice dobře.
Přesně k bradavkám ani o milimetr víc, pomyslela si Juliana, když se prohlížela v zákoutí zkušebny.

Podprsenka taky nebyla levná. Byl to dovoz, jak vysvětlovala prodavačka, ruční práce. A jak jí prodavačka předvedla sportovní oblečení – šortky, plavky, a froté koupací pláště, ale Joe začal být netrpělivý a tak odešli.
"Budu vypadat senzačně, nemyslíš?" otázala se, když Joe nakládal balíčky do automobilu.
"Jistě," odvětil, vytržený z myšlenek. "Zvlášť v těch modrých šatech. Obleč si to až půjdeme k tomu Abendsenovi, jo?" Poslední slovo zaznělo jako rozkaz. Byla jeho tónem velice udivena.
"Mám číslo dvanáct nebo čtrnáct," řekla, když vešli do dalšího krámu s oděvy. Prodavačka se hezky usmála a zavedla je ke stojanům se šaty. Co ještě můžu potřebovat? přemýšlela Juliana. Raději koupím, co budu moci. Musím tuto příležitost využít. Její oči viděly všechno najednou – blůzky, sukně, svetříky, kalhoty, pláště. Pravda, plášť. "Joe," řekla, "potřebovala bych něco přes ty šaty. Ale žádnou umělinu."
Nakonec se rozhodli pro německý kožich z umělé kožešiny, byl levnější a trvanlivější než pravý, ale cítila se poněkud rozčarovaně. Aby si spravila náladu, začala si prohlížet šperky, ale všechno to byl brak bez nápadu.
"Potřebuji nějaký šperk," vysvětlovala Joemu. "Přinejmenším náušnice. Anebo brož, která by se hodila k těm šatům." Zavedla jej do klenotnictví. "A co si oblékneš ty?" připomněla si s pocitem viny. "Musíme přece koupit něco i tobě."
Zatímco se rozhlížela u klenotníka, zašel si Joe k holiči. Když odtamtud za půl hodiny vyšel, byla překvapena. Nejen, že se nechal ostříhat na co nejkratší délku, ale nechal si i přebarvit vlasy. Jen těžko jej poznávala. Teď z něj byl blondák. Pane bože, říkala si, když se na něj dívala. Proč?
"Už mě nudilo být pořád makarón," řekl Joe a pokrčil rameny. To bylo všechno, co o tom řekl. Další diskusi odmítl, když vešli do oddělení s pánským textilem.
Koupili dobře střižený oblek z nového syntetického Du Pontova vlákna – dakronu. Také nové ponožky, prádlo a pár módních špičatých střevíců. Co teď? říkala si Juliana. Košile. A kravaty. Spolu s prodavačkou vybrali dvě bílé košile s manžetami, pár z Francie importovaných kravat a několik stříbrných manžetových knoflíčků. Trvalo jim to sotva čtyřicet minut. Byla udivena, jak je to v porovnání s jejími nákupy jednoduché.
Domnívala se, že jeho oblek bude třeba poněkud upravit, ale Joe začal být opět netrpělivý. Zaplatil říšskými bankovkami. Už vím, co ještě, uvědomila si Juliana. Nová peněženka. Za pomoci prodavače vybrali černou peněženku z krokodýlí kůže a nákupy, alespoň pokud se jedná o Joeho, byly skončeny.
"Nemyslíš, že by to bylo třeba trochu založit?" otázala se Joeho, když už jeli středem Denveru. "Tvůj oblek…"
"Ne," jeho hlas byl ostrý a vystrašil ji.
"Co se stalo? Nekoupila jsem toho moc?" To bude ten pravý důvod, říkala si v duchu. Moc jsem utratila.
"Mohu ještě vrátit tu sukni."
"Pojeďme se někam najíst," řekl.
"Panebože." zvolala. "Já už vím, co jsem ještě zapomněla. Noční košile!" Joe se na ni vztekle podíval.
"Copak nechceš, abych si koupila nějakou hezkou novou noční košili?" otázala se. "Abych byla celá nová a…"
"Ne," potřásl hlavou. "Už toho nechej. Najdi místo, kde bychom mohli poobědvat."
Juliana mu odpověděla rozhodným hlasem: "Nejdřív se ubytujeme v hotelu. Abychom se mohli převléknout. A pak se půjdeme najíst." A ať je to skutečně luxusní hotel, pomyslela si, protože jinak bude se vším konec, přestože to zašlo tak daleko. A v hotelu se zeptáme, kde je nejlepší restaurace v Denveru. A dobrý noční klub, kde jsou skutečně světové atrakce, ne nějací místní umělci, ale velká jména z Evropy, něco jako Eleonora Perez nebo Willie Beck. Dobře vím, že takové hvězdy UFA přijíždějí do Denveru, protože jsem viděla plakáty. S ničím podřadným souhlasit nebudu.
Zatímco hledali dobrý hotel, dívala se Juliana na vedle sebe sedícího muže. S krátkými světlými vlasy a v novém obleku vypadá nějak jinak, pomyslela si. Líbí se mi takhle víc? Těžko říct. A já… když se nechám učesat, budeme oba skoro úplně novými lidmi. Stvořeni z ničeho nebo spíš z peněz. Musím jít k holiči, řekla si.
V centru Denveru nalezli veliký, okázalý hotel s portýrem v livreji, který se jim postaral o auto. To bylo přesně to, oč jí šlo. Hotelový boy, ve skutečnosti to byl dospělý muž v hnědém livreji, přišel, vzal jejich

zavazadla a všechny balíčky, takže mohli s prázdnýma rukama vejít po širokém schodišti pod markýzou, vystlaném kobercem, mahagonovými dveřmi do hotelu.
Po obou stranách haly malé krámky, květinářství, suvenýry, cukrárna, stánky s telegrafem a rezervací letenek, dav hostů u recepce a výtahů, veliké květináče s rostlinami a pod nohama koberec, tlustý a chlupatý… cítila vůni hotelu, lidí, pohybu. Neony ukazovaly cestu do hotelové restaurace, salonku, snack baru. Sotva to stačila všechno prohlédnout, když kráčeli k recepci.
Byla tu dokonce i prodejna knih.
Když se Joe podepisoval do knihy hostů, omluvila se a šla se podívat, zda mají Kobylka ztěžkla. Ano, měli ji. Hromada barevných výtisků s reklamním letáčkem, upozorňujícím, jak čtivá a důležitá knížka to je, samozřejmé s upozorněním, že je v německé oblasti světa zakázána. Přistoupila k ní postarší usměvavá prodavačka, dobračisko. Knížka stála skoro čtyři dolary, což se Julianě zdálo příliš drahé, ale zaplatila německými markami ze své kabelky a vrátila se k Joemu.
Boy, který nesl zavazadla, je zavedl k výtahu a pak tichou, kobercem potaženou chodbou do luxusního, nádherného pokoje. Boy otevřel dveře, rozsvítil a zastřel okna. Joe mu dal spropitné a boy odešel, přičemž za sebou zavřel dveře.
Všechno bylo přesně tak, jak si to vysnila.
"Jak dlouho zůstaneme v Denveru?" otázala se Joeho, který se dal do rozbalování balíčků. "Než pojedeme do Cheyenne?"
Neodpověděl. Byl příliš zaujat prohlížením svého kufříku.
"Den nebo dva?" otázala se, když svlékla nový kožich. "A co kdybychom tu zůstali tři dny?"
"Odjedeme ještě dnes," řekl Joe a zvedl hlavu.
Zpočátku jej nedokázala pochopit, ale když to konečně pochopila, nemohla tomu uvěřit. Pohlédla na něj a setkala se s jeho takřka urážlivým pohledem. Rysy měl pokřivené obrovským napětím. Takové ještě nikdy na nikom neviděla. Nehýbal se. Stál ztuhlý, schýlený, v rukou držel věci z kufříku.
"Jen co se najíme," dodal.
Nestačila něco říct.
"Tak si obleč ty modré šaty, které byly tak drahé," řekl. "Ty, které se ti tak líbí, rozumíš?" Začal si rozepínat košili. "Já se oholím a dám si dobrou horkou sprchu," v jeho hlase bylo něco strojeného, jako kdyby mluvil z velké dálky nějakým přístrojem. Obrátil se a odešel toporným krokem do koupelny.
"Dneska je už pozdě," dokázala konečně říct.
"Ne. Po obědě budeme kolem půl šesté. Do Cheyenne můžeme dojet za dvě, dvě a půl hodiny. Bude teprve kolem půl deváté, v nejhorším případě devět. Můžeme odtud zatelefonovat Abendsenovi a říct mu, že tam přijedeme. Vysvětlit mu, oč jde. To může zapůsobit dobrým dojmem, meziměstský telefon. Řekni mu… že letíme na Západní pobřeží a že tohle je náš jediný večer v Denveru. Ale jsme tak velikými obdivovateli jeho knížky, že rádi pojedeme do Cheyenne a zpět, jen abychom…"
"Ale proč?" přerušila jej Juliana.
Do očí jí vstoupily slzy a ona si uvědomila, že k nim tiskne pěsti palcem dovnitř jako tehdy, když ještě byla malým dítětem. Cítila, že se jí třese brada a ozvala se tak tiše. že jí bylo sotva rozumět. "Nechci k němu jet dneska. A taky nepojedu. Vůbec se mi tam nechce jet. A zítra také ne. Chci vidět Denver, který jsi mi slíbil." Když to říkala, znovu pocítila strach, který tiskl její srdce. Zvláštní druh slepé paniky, která ji v Joeho přítomnosti nikdy neopouštěla. Dokonce ani v nejlepších chvílích ne. Ten pocit narůstal tak dlouho, až ji úplně ovládl. Cítila, jak se jí chvěje tvář a jak jí teče z očí. Nebylo těžké si toho všimnout.
"Pospíšíme si tam," řekl Joe, "a pak, až se vrátíme, budeme si prohlížet město." To, co říkal, mělo hlavu a patu, ale zároveň to znělo nějakým mrtvolným chladem, jako kdyby recitoval.
"Ne," řekla.
"Obleč si ty modré šaty." Prohraboval se balíčky, až konečně našel tu největší krabici. Opatrně rozvázal provázek, vytáhl šaty a pečlivě je rozložil na posteli. Nepospíchal. "Souhlasíš? Všichni padnou na zadek. Vezmeme s sebou taky láhev nějaké dobré whisky. Třeba Vat 69."
Franku, pomyslela si. Zachraň mě. Pustila jsem se do něčeho, čemu vůbec nerozumím.
"Je to o hodně dál než si myslíš," řekla. "Ověřila jsem si to na mapě. Než tam dojedeme, bude pozdě.

Jedenáct nebo půl dvanácté.
"Oblíkni si ty šaty nebo tě zabiju," řekl.
Zavřela oči a rozhihňala se. Můj trénink, řekla si. Takže to byla pravda. Teď se to ukáže. Zabije mě nebo mu dokážu přerazit páteř tak, že bude nadosmrti mrzák? Ale on se bil s těmi anglickými průzkumáky. Už to prožil před mnoha lety.
"Vím, že mě můžeš nechat," řekl Joe. "Anebo taky ne."
"Ne nechat. Můžu tě navždycky zmrzačit. Opravdu to dokážu. Žila jsem na Západním pobřeží. Japonci mě to naučili v Seattle. Jeď si do Cheyenne, když chceš. Ale já tu zůstanu. Nepokoušej se mě nutit. Bojím se tě a…" tady jí zlomil hlas, "ublížím ti, když se mě pokusíš dotknout."
"Dej už pokoj, prosím tě… a obleč si ty zasrané šaty! Proč tak vyvádíš? Nemáš náhodou o kolečko víc, motáš tu něco o mrzačení a zabíjení jen proto, že chci, aby sis oblékla ty šaty a po obědě sedla do auta a jela se mnou navštívit toho chlápka z té knížky…"
Klepání na dveře.
Joe se opatrně přikladl ke dveřím a otevřel. Na chodbě stál hotelový boy. "Hotelová služba. Nechal jste v recepci zprávu, pane."
"Ach tak," řekl Joe a šel k posteli, odkud vzal obě před chvílí zakoupené košile a zanesl je boyovi. "Můžeš je přinést zpět tak do půl hodiny?"
"Jen žehlení? Bez praní?" otázal se boy, když pohlédl na košile. "Ano. Jsem si jist, že ano, pane."
Když Joe zavřel dveře, zeptala se Juliana: "Odkudpak víš, že se nová bílá košile nosí až když se vyžehlí?"
Neodpověděl. Jen pokrčil rameny.
"Já jsem na to zapomněla," řekla Juliana, "a ženská by na to měla myslet. Když se vytáhnou z celofánu, jsou celé pokrčené."
"Když jsem byl mladý, rád jsem se dobře oblékal a bavil."
"A odkud jsi věděl, že je v hotelu služba? Já to nevěděla. A vůbec, nechal sis skutečně odbarvit a ostříhat vlasy? Já si myslím, že jsi blondýn a že jsi nosil paruku. Je to pravda?"
Opět jen pokrčení rameny.
"Ty musíš být agentem SD," řekla. "Vydáváš se za italského řidiče nákladáku. Přiznej se, nikdy jsi nebojoval v severní Africe. Poslali tě sem, abys zabil Abendsena, tím jsem si jista. Jak já byla hloupá!"
Byla slabá, zvadlá.
Joe se ozval až po krátké chvíli: "V Africe jsem skutečně bojoval. Možná, že to nebylo v Pardiho baterii. S Brandenburáky. Wehrmacht Kommando. Vnikli jsme do britského hlavního štábu. Nevidím v tom žádný rozdíl. Zúčastnil jsem se mnoha akcí. Byl jsem v Káhiře. Dostal jsem medaili i pochvalu před nastoupenou jednotkou, osobně."
"A ta propiska, to je zbraň?"
Žádná odpověď.
"Výbušnina," pomyslela si. A řekla to nahlas: "Mina jako past. Vybuchne, když ji bude chtít někdo otevřít."
"Ne, to, co jsi viděla, je dvouwatová vysílačka a přijímač. Abych měl stálé spojení. V případě nějaké změny plánu, což je za současné politické situace v Berlíně."
"Než to uděláš, tak se s nimi spojíš. Aby ses ujistil."
Přikývl.
"Ty nejsi Ital. Jsi Němec."
"Švýcar."
"Můj manžel je Žid," řekla.
"Nezajímá mě, kdo je tvůj muž. Všechno, co po tobě chci, je, aby sis oblíkla ty šaty a šla se mnou na oběd. Udělej si něco s vlasy. Bylo by fajn, kdybys šla k holiči. Hotelový salón může být ještě otevřený. Zajdi si tam, já se zatím umyju a budu čekat na košile."
"Jak jej chceš zabít?"
"Prosím tě, Juliano. Oblíkni si ty nové šaty. Já zavolám dolů a požádám o holiče." Přistoupil k telefonu.
"Nač mě vůbec potřebuješ?"
Když Joe točil číslo, řekl: "Máme spisy o tom Abendsenovi. Vypadá to, že se mu líbí tmavovlasé,

přitažlivé ženy středozemního nebo středovýchodního typu."
Zatímco Joe hovořil s recepčním, lehla si Juliana na postel a zavřela oči když si předtím přikryla oči rukou.
"Je tu kadeřnice," řekl Joe, když odložil sluchátko. "Může tě hned vzít. Běž do salónu. Je to v mezaninu."
Strčil jí něco do ruky. Otevřela oči a uviděla německé bankovky. "To je na kadeřníka."
"Dej mi pokoj, prosím tě."
Prohlížel si ji se zájmem a s pochopením.
"Seattle je takové, jaké by bylo San Francisco, kdyby nebylo požáru," řekla. "Pravé staré dřevěné domy, pár zděných a pahorky jako v S.F. Japonci tam byli už dlouho před válkou. Mají tam celou obchodní čtvrť, domy, obchody, všechno velice staré. Je to přístav. Ten malý starý Japonec, který mě učil – jela jsem tam s jedním námořníkem a hned jsem se začala učit – se jmenoval Minoru Ičojasu. Nosil sako a kravatu. Byl kulatý jako jojo. Učil v patře nad nějakými japonskými kancelářemi. Měl na dveřích staromódní pozlacený nápis a čekárnu jako u zubaře. S výtisky National Geographic."
Joe se nad ní sklonil, uchopil ji za ruku a zvedl do sedu.
"Co je s tebou? Chováš se, jako kdybys byla nemocná," otázal se a pohlédl jí do tváře, jako by se snažil vyčíst něco z jejích rysů.
"Umírám," řekla.
"To je jen nervový záchvat. Máš to často? Mohu ti z hotelové lékárny přinést něco na uklidnění. Třeba Fenobarbital. Mimoto jsme od rána nic nejedli. Když přijedeme k Abendsenovi, nebudeš muset nic dělat, jen u mě stát. Mluvit budu já. Ty se jen usmívej a buď milá ke mně i k němu. Drž se jej a zdržuj jej rozhovorem, aby byl u nás a nikam nechodil. Jsem si jist, že nás pustí dovnitř jen co tě spatří. Zvlášť s tím výstřihem. Já na jeho místě bych tě tedy okamžitě pustil dál."
"Nech mě jít do koupelny. Není mi dobře. Prosím tě." Pokoušela se jej zbavit. "Pusť mě, není mi dobře!"
Pustil ji. Nejistým krokem odešla do koupelny a zavřela za sebou.
Dokážu to, pomyslela. Rozsvítila, na chvilku byla oslepená. Přimhouřila oči. Najdu. Ve skříňce balíček žiletek, mýdlo, zubní pasta. Otevřela balíček žiletek. Jednu ostrou, ano. Vytáhla jednu novou, lesknoucí se modrou žiletku.
Vlezla pod puštěnou sprchu. Panebože, vždyť je přece oblečená.
Šaty jsou zničené. Přilepily se na tělo. Mokré vlasy, vyděšeně zakopla, skoro upadla, když šla poslepu. Voda jí stékala po punčochách… začala plakat.
Joe našel její skleničku. Ona si zatím svlékla své vodou zničené šaty. Zůstala nahá s šaty přehozenými přes ruku. Byla skloněná a odpočívala. "Ježíši Kriste," řekla, když si uvědomila, že Joe je vedle. "Co mám dělat? Můj kostým je zničený. Je to vlna." Ukázala rukou, Joe se otočil a spatřil hromadu promočeného šatstva.
Velice klidně, i když jeho tvář prozrazovala, že je otřesen, řekl: "No co. V tom jsi stejně neměla jít." Pak ji utřel čistým bílým hotelovým ručníkem a odvedl z koupelny do teplého pokoje, pokrytého kobercem.
"Obleč si něco," řekl, "přivedu kadeřnici sem. Bude sem muset přijít a dost." Ještě jednou zvedl telefon.
"Jaké jsi mi přinesl prášky?" zeptala se, když dotelefonoval.
"Zapomněl jsem. Hned do lékárny zavolám. Ne, počkej, mám tu něco. Nembutal nebo nějaké takové svinstvo." Poodběhl ke svému kufříku a začal jej prohrabovat.
Za chvíli jí podal dvě žluté pilulky.
"Zničí mě to?" otázala se, když si je nešikovně brala.
"Co?" jeho tváří proběhla nervová křeč.
Sežere mě, pomyslela si. Vysuší mě. "Ptám se," řekla opatrně, "jestli to oslabí mou schopnost soustředění."
"Ne. tohle vyrábí A.G.Chemie. Dostal jsem to ještě doma. Užívám to, když nemůžu usnout. Přinesu ti skleničku vody." Vyběhl z pokoje. Žiletka, vzpomněla si. Spolkla jsem ji a teď bude pořád krájet mé vnitřnosti. Trest. Židova manželka se dala dohromady s gestapákem. S vrahem. Začaly jí téci slzy. Za všechno, co způsobila. Zničena. "Pojďme," řekla a udělala krok. "Ke kadeřnici."
"Nejsi oblečena!" Posadil ji zpět a neúspěšně se jí snažil obléknout kalhotky. "Musím tě dát učesat," řekl zničeně. "Kde je ta Hur, ta ženská?"

Překonávajíc bolest začala pomalu mluvit. "Vlasy tvoří medvěda, který přesouvá puntíky na nahotu. Skrývání, žádné skrývání se nechytí na háček. Na boží past. Vlasy, slyšíš, Hur."
Pilulky pálí. Určitě nějaká kyselina. Všechno je to v kupě. Vražedný, nejsžíravější roztok mě bude na věky žrát.
Joe se na ni podíval a zbledl. Je vidět, že si ve mně čte jako v knize. Čte si mé myšlenky pomocí svého přístroje, i když jej nikde nevidím.
"Ty prášky," řekla, "omamují a otupují."
"Vždyť jsi je ještě nespolkla." Ukázal na její pěst. Došlo jí, že je ještě pořád drží v ruce. "Ty jsi duševně nemocná," řekl. Najednou byl těžký, pomalý, jako bezvládná hrouda. "Jsi moc nemocná. Nemůžeme jet nikam."
"Nepotřebuju doktora. Za chvíli to bude dobré." Pokusila se o úsměv a prohlížela si jeho tvář, aby viděla, zda se jí to povedlo.
"Nemůžu tě k Abendsenovi vzít," řekl. "Alespoň v takovém stavu ne. Možná zítra, zlepší–li se to. Pokusíme se o to zítra. Musíme."
"Můžu jít ještě jednou do koupelny?"
Přikývl s ustaranou tváří, sotvaže ji slyšel. Vrátila se do koupelny, opět za sebou zavřela dveře. Ještě jedna žiletka z nástěnné skříňky. Drží ji v pravé ruce. Opět vyšla z koupelny.
"Papá," řekla.
Když otevírala dveře na chodbu, Joe vykřikl a vrhl se za ní.
Švih. "To je strašné," řekla. "Jsou to násilníci. Měla jsem to vědět." Jsem připravena na zloděje, na různé podezřelé typy, dokážu si poradit. Kam jen se ten chlap poděl? Drží se za krk, tancuje. "Běž mi z cesty, jestli nechceš dostat za vyučenou!" Držela žiletku připravenou a otevřela dveře. Joe seděl na podlaze a tiskl si dlaň ke krku. Jako kdyby se opaloval. "Na shledanou," řekla a zavřela za sebou dveře. Teplá, kobercem potažená chodba.
Žena v bílém plášti se zpěvem tlačila vozík. Zastavila se před dveřmi, před kterými stála Juliana, zvedla hlavu a vytřeštila oči. Otevřela ústa.
"Ach, drahoušku," řekla. "Ty ale vypadáš! Holič na to nestačí. Vrať se do pokoje, obleč se, nebo tě vyhodí z hotelu. Můj bože." Otevřela Julianě dveře. "Řekni tomu tvýmu, aby tě přivedl k rozumu. Nechám vám poslat horkou kávu. A teď šup do pokoje." Postrčila ji zpět do pokoje, zabouchla za ní dveře a zvuk vozíku se vzdálil.
Kadeřnice, vzpomněla si Juliana. Podívala se dolů a uviděla, že na sobě nic nemá. Ta žena měla pravdu.
"Joe," řekla. "Nechtějí mě pustit." Našla postel, našla svůj kufr, otevřela jej a vysypala jeho obsah. Prádlo, pak blůzka, sukně… střevíce na nízkém podpatku. "Musela jsem se vrátit," řekla. Našla hřeben a rychle si vykartáčovala a učesala vlasy. "To ale byla věc! Ta ženská byla už přede dveřmi, právě chtěla klepat." Šla najít zrcátko. "Je to tak lepší?" Zrcadlo ve skříni. Otáčela se, kontrolovala postavu, postavila se na špičky. "Jsem tak zmatena," řekla, když se podívala na Joeho, "že ani nevím, co dělám. Musel jsi mi něco dát. Místo, abys mi pomohl, ublížil jsi mi."
Joe, stále ještě sedící na podlaze, si držel ze strany krk a řekl: "Poslouchej. Jsi perfektní. Přeťalas mi hlavní krční aortu."
Zachichotala se s ústy skrytými v dlani. "Pane bože, jak jsi směšný. Vždycky všechno překroutíš. Aorta je přece v hrudi. Chtěl jsi asi říct tepnu."
"Když to pustím, vykrvácím během dvou minut. Dobře to víš. Tak mi zavolej nějakou pomoc, lékaře nebo sanitku. Rozumíš? Udělalas to schválně? Asi jo. V pořádku. Zavolej nebo sem někoho přiveď."
Po krátkém přemýšlení řekla: "Udělala jsem to schválně."
"Dobře," řekl. "Ať už je to jak chce, zavolej někoho. Udělej to pro mě."
"Běž si sám."
"Nedokázal jsem to úplně zaškrtit." Uviděla, že mu krev protéká mezi prsty, teče po ruce. Kaluž na podlaze. "Bojím se pohnout. Musím tu zůstat."
Oblékla si nový kožíšek, zavřela novou koženou kabelu, vzala kufr a tolik svých balíčků, kolik jich dokázala unést – zvlášť se ujistila, zda má krabici s modrými šaty. Otevřela dveře na chodbu a otočila se na něj: "Možná, že řeknu někomu dole v recepci."

"Udělej to."
"Dobře. Řeknu jim to. Nehledej mě v bytě v Canon City, protože se tam už nevrátím. Mám většinu tvých německých peněz, takže jsem na tom přeze všechno dobře. Na shledanou a omlouvám se." Zabouchla dveře a běžela po chodbě, pevně tiskla kufr a balíčky.
U výtahu jí pomohli elegantní businessman a jeho žena. Vzali jí balíčky a dole v hale je předali boyovi.
"Děkuji vám," řekla Juliana.
Když boy vynesl balíčky před hotel, nalezla hotelového zřízence, který jí vysvětlil, jak se dostat do automobilu. Za okamžik už stála v studené betonové garáži v podzemí a čekala, až jiný zřízenec přiveze jejího studebakera. V taštičce nalezla peníze nejrůznějších hodnot. Dala tuzér a za okamžik už vyjížděla po žlutě osvětlené rampě na tmavou ulici s auty, světlem reflektorů a neonů.
Uniformovaný portýr osobně uložil její kufr a balíčky v zavazadlovém prostoru a usmíval se tak sympaticky, že mu před odjezdem dala vysoké spropitné. Nikdo se jí nepokoušel zadržet a to ji udivilo. Nikdo se ani trochu nedivil. Je vidět, že si jsou jisti, že zaplatí on. Anebo už zaplatil předem.
Když mezi ostatními auty čekala na zelenou, vzpomněla si, že v recepci nic neřekla o Joeovi, že sedí na podlaze a čeká na pomoc. Pořád tam čeká a může tak čekat do konce světa nebo do příchodu uklízečky. Raději se vrátím, řekla si, nebo zatelefonuju. Zastavím někde u telefonní budky.
Jak je to celé hloupé, pomyslela si, když hledala místo, kde by mohla zastavit a zatelefonovat. Kdo by si to ještě před hodinou pomyslel? Když jsme se před hodinou hlásili v hotelu, když jsme nakupovali… moc nechybělo a my se převlékli a šli na oběd. Možná, že bychom dokonce zašli i do nočního podniku.
Zjistila, že opět pláče. Slzy jí z nosu kapaly na blůzku. Škoda, že jsem se neporadila s Knihou, varovala by mě. Proč jsem to neudělala? Měla jsem tolik možností zeptat se. Po cestě, dokonce ještě i před tím.
Začala bezradně sténat. Tento zvuk, který u sebe ještě nikdy neslyšela, ji vystrašil, ale nedokázala jej zdusit ani když stiskla zuby. Příšerné zklamání, zpěv, kvílení, vyrážené nosem.
Sjela na stranu a seděla, aniž vypnula motor. Chvěla se, ruce v kapsách pláště. Ježíši Kriste, řekla si pro sebe žalostně. Co se dá dělat. Takové věci se můžou stát. Vysedla z vozu a ze zavazadlového prostoru vytáhla kufr. Na zadním sedadle jej otevřela a prohrabovala se mezi šaty a botami, až našla dva černé svazky orákula. Tam, na zadním sedadle automobilu, se spuštěným motorem, začala házet třemi deseticentovými mincemi ve světle blízkého obchodního domu. Co mám dělat? otázala se. Pověz mi, prosím, co mám dělat?
Hexagram čtyřicátý druhý. Vzrůst s pohyblivými liniemi na druhé, třetí, čtvrté a horní pozici. Takže přechod k hexagramu čtyřicátému třetímu. Zlom. Nenasytně se vrhla na text, pročítala po řadě všechny významové fáze, ukládala si je do mysli a snažila se je pochopit. Ó pane, ten text přesně odpovídal situaci. Další zázrak. Má před očima všechno, co se stalo, v podobě schématu, plánu:

Činnost.
Přináší úspěch.
Úspěch přinese přeplutí velké vody.

Výprava. Jet a udělat něco důležitého, nesedět na místě. Teď pohyblivé linie. Hledala a hýbala rty…

Deset párů želv se mu nemůže postavit.
Neustálá snaha přináší štěstí.
Král jej představuje bohu.

Teď šestka ve třetí linii. Když to četla, zatočila se jí hlava.

Obohacení i proti protivenstvím osudu.
Není viny, jsi–li upřímný.
Jde středem.
A ohlašuje se s pečetí u knížete.

Kníže… to musí být Aberidsen. Pečeť, to je nový výtisk jeho knížky. Protivenství osudu – orákulum ví, co se jí stalo, o té příšernosti s Joem, nebo jak se vůbec jmenuje. Přečetla si šestku na čtvrtém místě:

Půjdeš–li středem
a ohlásíš se u knížete,
půjde za tebou.

Musím tam jet, uvědomila si Juliana, dokonce i kdyby měl se mnou jet Joe. Vrhla se na poslední pohyblivou linii, devítku nahoře.

On neobohatí nikoho.
Někdo jej i udeří.
Jeho srdce není stálé.
Neúspěch.

Ach bože, pomyslela si, mluví se tu o vrahovi, lidech z gestapa. Orákulum mi říká, že Joe, nebo někdo jako on, tam pojede a Abendsena zabije. Rychle přeskočila na hexagram čtyřicátý třetí. Praví:

Je třeba rozhodně všechno zveřejnit
na králově dvoře.
Je třeba říci pravdu. Nebezpečí.
Je třeba oznámit to svému městu.
Ozbrojený boj není nutný
ale je třeba to udělat.

Takže není pro co se vracet do hotelu a zjišťovat, co je s Joem. Je to zbytečné, protože přijdou další. Podruhé a ještě s větším důrazem.
Kniha říká: jeď do Cheyenne a varuj Abendsena bez ohledu na vlastní nebezpečí. Musím přinést pravdu.
Zavřela knížku.
Posadila se zpět za volant a vydala se na cestu. Zakrátko našla cestu ze středu Denveru na hlavní dálnici, směřující k severu. Jela co nejrychleji, až se z motoru začal ozývat podivný zvuk, rozechvívající volant, sedadla i schránku v panelu, v níž to všechno rachotilo.
Díky bohu za pana Todta a jeho dálnice, říkala si, když uháněla soumrakem. Viděla jen vlastní světla a čáry, vymezující jízdní dráhu.
Kvůli defektu do Cheyenne nedokázala dorazit před desátou večer. Nemohla dělat nic jiného než sjet z cesty a vyhledat si nějaký nocleh.
Za okamžik spatřila tabuli oznamující odbočku z dálnice – GREELEY 5 MIL. Dál pojedu až zítra ráno, řekla si o několik minut později, když projížděla hlavní ulicí Greeley. Povšimla si několika motelů, oznamujících volné pokoje, s noclehem tedy nebyly žádné problémy. Především, říkala si, musím ještě dnes zavolat Abendsenovi a upozornit jej, že přijedu.
Zastavila se, těžce vystoupila z vozu a s úlevou narovnala nohy. Celý den na cestě, od osmé ráno.
Kousek dál spatřila otevřenou drogerii. Vydala se tam s rukama v kapsách pláště a za chvíli už stála v úkrytu telefonní budky a volala do informační služby.
Chválabohu, jeho číslo bylo v seznamu. Vhodila čtvrtdolar.
"Haló?" ozval se energický hlas mladé ženy, určitě asi v jejím věku.
"Paní Abendsenová?" otázala se Juliana. "Mohla bych mluvit s panem Abendsenem?"
"A s kým mám tu čest!"
"Četla jsem knížku vašeho manžela," řekla Juliana, "a jedu celý den z Canon City v Coloradu. Teď jsem v Greeley. Myslela jsem si, že to k vám stihnu ještě dnes, ale není to možné, takže bych ráda věděla, zda bych se s vaším manželem mohla vidět zítra ráno."
Za chvíli řekla paní Abendsenová stejně milým hlasem: "Jistě, dnes je už pozdě. Chodíme brzy spát.

Máte snad nějaký zvlášť důležitý důvod, že se chcete vidět s manželem? Má teď hodně práce."
"Chtěla bych si s vaším manželem promluvit," řekla Juliana. Její vlastní hlas se jí zdál bezvýrazný, tuhý. Hleděla do stěny budky a nedokázala si vzpomenout na nic, co by ještě mohla dodat. Byla rozlámaná, měla sucho v ústech a na patře cítila nějakou pachuť. Přes sklo telefonní budky viděla drogistu, který u pultu s nápoji servíroval čtyřem puberťákům mléčné koktaily. Záviděla jim a jen na půl ucha poslouchala, co říká paní Abendsenová. Myslela na studený osvěžující nápoj a nějaký sendvič, například se salátem z drůbků.
"Hawthorne pracuje velice nepravidelně," vykládala paní Abendsenová svým svěžím, veselým hlasem. "Jestliže sem tedy přijedete zítra, nemohu vám nic slíbit, protože může pracovat celý den. Ale pokud přesto…"
"Dobře," přerušila ji Juliana.
"Jsem si jista, že si s vámi pár minut promluví. Najde–li chviličku času," pokračovala paní Abendsenová. "Ale nebuďte, prosím, rozčarována, nenajde–li si pro vás ani chvilku."
"Četli jsme knížku vašeho manžela a velice se nám líbila," řekla Juliana. "Mám ji s sebou."
"Chápu," prohodila paní Abendsenová chápavě.
"Zastavili jsme se v Denveru, abychom udělali nějaké nákupy, a ztratili jsme hodně času." Ale tak ne, pomyslela si, všechno se změnilo, teď už je všechno jinak. "Víte, paní," vypálila od boku, "Kniha mi přikázala jet za vaším manželem."
"Ach tak," paní Abendsenová to řekla tak, jako kdyby už o Knize slyšela, ale nebrala ji příliš vážně. "Přečtu vám linie." Juliana měla Knihu s sebou. Opřela oba svazky na poličce pod telefonem a namáhavě otáčela stránky. "Okamžik." Našla správnou stránku a přečetla paní Abendsenové text a vysvětlení vedlejších linií. Když došla k devítce nahoře, o obdržené ráně a neúspěchu, uslyšela, jak paní Abendsenová vykřikla. "Prosím?" otázala se Juliana.
"Čtěte dál, prosím," řekla paní Abendsenová. Teď v jejím hlase cítila vzrušení.
Když jí Juliana přečetla text čtyřicátého třetího hexagramu, nastalo za slovem nebezpečí mlčení. Ani paní Abendsenová, ani Juliana nic neříkaly.
"Takže vás zítra očekáváme," ozvala se nakonec paní Abendsenová. "Můžete mi říci, jak se jmenujete?"
"Juliana Frinková. Moc vám děkuji, paní Abendsenová." Do hovoru se vmísila telefonistka, která oznámila, že hovor skončil a Juliana pověsila sluchátko, vzala si kabelku i Knihu a přešla k pultu. Objednala si coca–colu a sendvič, a pak, když odpočívala se zapálenou cigaretou, si ke své hrůze uvědomila, že paní Abendsenové neřekla nic o muži z gestapa nebo SD – čertví, kam ten Joe Cinandella, kterého nechala v hotelovém pokoji v Denveru, patřil. Prostě tomu nemohla uvěřit. Zapomněla jsem! opakovala si. Úplně mi to vypadlo z hlavy. Jak je to možné? Je vidět, že už blázním. Je vidět, že jsem těžce nemocná, hloupá a pitomá.
Chvilku si nervózně pohrávala s kabelkou a hledala další telefonní žeton. No, řekla si, když už vstala ze židle. Nemohu tam dnes večer znovu volat. Nebudu vyrušovat. Jsem unavená a oni už určitě spí.
Snědla sendvič, vypila coca–colu a pak se vydala do nejbližšího motelu, kde si pronajala pokoj a s třesavkou po celém těle vklouzla do postele.

14

Žádná odpověď, říkal si pan Nobosuke Tagomi. Žádné vysvětlení. Dokonce ani v Knize. A já přesto musím žít dál, den za dnem.
Budu vyhledávat drobnosti. Žít jako neviditelný. Alespoň do té doby než…
V každém případě se rozloučil se ženou a odešel z domova. Toho dne se ale nevydal do budovy Nippon Times jako obyčejně. Snad trocha uvolnění? Zajet si do parku Golden Gate a jeho zoologické zahrady a akvária? Tam, kde se stvoření, přesto, že nemyslí, radují ze života.
Čas. Ta dlouhá cesta rikšou mi dá více času na přemýšlení. Mohu–li se tak vyjádřit.
Jenže stromy a zoologická zahrada jsou neosobní a já se musím držet lidského života. Chovám se jako dítě, což se mi nakonec může i vyplatit. Mohu to obrátit na dobrou stránku věci.

Rikša šlapal po Kearny Street do centra San Francisca. Projet se tramvají, řekl si najednou pan Tagomi. Štěstí v klidné, sentimentální projížďce vozidlem, které mělo zmizet už někdy v roce 1900, ale podivnou hrou osudu nezmizelo.
Propustil rikšu a pěšky se vydal na nejbližší zastávku.
Možná, říkal si, že se už nikdy nevrátím do budovy Nippon Times s jejím pachem smrti? Má kariéra je u konce, ale to nic. Ředitelství obchodních misí si najde někoho na mé místo. Ale Tagomi pořád ještě chodí, žije, pamatuje si každou podrobnost. Takže to nic neřeší.
Tak či tak nás válka, plán Pampeliška smete všechny. Nezávisle na tom, co budeme právě dělat. Náš nepřítel, po jehož boku jsme v poslední válce bojovali. Co z toho máme? Možná, že jsme měli bojovat proti nim? Nebo je nechat prohrát, pomoci jejich nepřátelům, Spojeným státům, Anglii, Rusku.
Jen beznaděj, ať se obrátím kamkoli.
Věštba je nejasná. Možná, že Kniha odešla ze světa utrápených lidí. Odchod mudrců.
Přišla Chvíle, v níž jsme zůstali sami. Odnikud nedostaneme pomoc, jako doposud. Nu což, řekl si pan Tagomi, snad i to je dobré. Nebo se to dá otočit k lepšímu. Pořád je třeba snažit se najít Cestu.
Nastoupil do lanové tramvaje na California Street a zajel až na konec linky. Dokonce i vyskočil a pomohl otočit vagónek na dřevěné točně. Ze všech jeho setkání s městem bylo toto nejdůležitější, uvědomil si. Teď ale kouzlo někam zmizelo, proto také pocítil prázdnotu ještě silněji, jako kdyby toto místo ztratil.
Samozřejmě, zpět se vrátil také tramvají. Ale… teď už to byla jen formalita, všechno, co pocítil, když sledoval ulici, domy, vozidla, jedoucí v protisměru.
U Stocktonu stál, aby vystoupil, ale na zastávce, když už stál na schůdku, jej zadržel průvodčí. "Pane, vaše aktovka!"
"Děkuji."
Zapomněl v tramvaji aktovku. Vzal si ji od průvodčího a uklonil se. Tramvaj se se řinčením vydala na další cestu. Velice cenný obsah, pomyslil si. Starožitný Colt .44, ozdoba sbírky. Teď už vždy na dosah ruky, pro případ, kdyby se mu ti lumpové z SD chtěli pomstít. Člověk nikdy neví. Ale pan Tagomi přesto cítil, že v tomto jeho novém zvyku je přese vše, co se stalo, něco chorobného. Neměl by tomu podléhat, opakoval si už po několikáté, když kráčel ulicí se svou aktovkou. Návykový pocit strachu. Jenže se jej nedokázal zbavit.
Já mám revolver a revolver má mě, říkal si.
Copak jsem ztratil pramen radosti? otázal se sám sebe. Zničila vzpomínka na můj čin všechny instinkty? Ze sběratelství není nic, nejde jen o vztah k tomuto jedinému předmětu? Opora mého života… klidný přístav, v němž jsem se, bohužel, skryl s takovou úlevou.
Přivolal rikšu a nechal se odvést na Montgomery Street do krámu Roberta Childana. Přesvědčme se. Zbylo již jen jedno vlákno, spojující mne se svobodnou vůlí. Snad se mi podaří ovládnout mé duševní pocity nějakým podvodem. Vyměním tu zbraň za nějaký historičtější předmět. Ten revolver má pro mne příliš osobní, příliš nepříjemnou historii. Ale týká se to pouze mne, nikdo jiný ve zbrani tyto vlny nevycítí. Existují jen v mé psychice.
Osvobodím se, rozhodl se v návalu energie. Když revolver zmizí, zmizí s ním všechno, celý ten mrak vzpomínek. Protože to není jen v mé psychice, ale, jak vždy tvrdili ochránci dějin, i v tom revolveru. Pouto mezi mnou a jím!
Dojeli ke krámu. Místo, kde jsem toho tolik nakoupil, pomyslel si, když platil rikšovi. Jak pro firmu, tak i soukromě. V aktovkou v ruce rychle vstoupil dovnitř.
Tam, u pokladny, stojí pan Childan. Kouskem hadříku utírá nějakou věc.
"Pan Tagomi," uklonil se Childan.
"Pan Childan," odpověděl úklonou pan Tagomi.
"To je ale překvapení. Nemohu tomu uvěřit." Childan odložil předmět i klůcek a vyšel spoza pultu.
Obvyklý rituál uvítání et cetera. Přesto ale pan Tagomi vycítil nějakou změnu. Něco, jako ztišení. Vzal to jako zlepšení. Vždy moc halasný, moc hlasitý, pomyslel si. Vzrušením až skákal. Ale může to být i špatné znamení.
"Pane Childane," začal pan Tagomi, když položil na pult aktovku a otevřel ji, "chtěl bych prodat předmět, zakoupený už před lety. Pokud si vzpomínám, tak to děláte."

"Jistě," přitakal pan Childan. "Záleží to ovšem na stavu té které věci." Měl pátravý pohled.
"Revolver Colt .44," řekl pan Tagomi.
Na chvíli oba mlčeli a prohlíželi si zbraň, ležící spolu s načatým balíčkem munice v krabici.
Pan Childan je chladný. Ach tak, pomyslel si pan Tagomi. Co se dá dělat. "Nezajímá vás to," řekl.
"Ne, pane," odpověděl pan Childan příkře.
"Nebudu naléhat." Necítil žádné síly. Poddám se. Obávám se, že mě má ve své moci měkkost a poraženectví…
"Promiňte, prosím, pane Tagomi."
Pan Tagomi se uklonil, strčil krabici se zbraní a střelivem zpět do aktovky. Osud. Musím si tu věc ponechat.
"Vypadáte úplně zklamaný," řekl pan Childan.
"Také jste si toho všiml?" podivil se. Copak svůj vnitřní svět tak vystavil pohledům veřejnosti? Pokrčil rameny. Asi to tak bude.
"Máte nějaký zvláštní důvod, že tu věc chcete vrátit zpět?"
"Ne," odpověděl a zavřel, jak bylo třeba, své nitro.
"Já… přemýšlím, zda to pochází z mého krámu," ozval se pan Childan po kratším zaváhání. "Tohleto nevedu."
"Jsem si jist, že ano," řekl pan Tagomi. "Ale to je bezvýznamné. Jsem srozuměn s vaším rozhodnutím a necítím se nijak uražen."
"Dovolíte mi, abych vám předvedl nové zboží? Máte chvilku času?"
Pan Tagomi měl pocit, že se v něm probouzejí neobvyklé instinkty. "Něco zajímavého?"
"Pojďte se mnou." Childan vykročil dál do krámu a pan Tagomi za ním.
V uzavřené skleněné vitríně, na podložkách z černého sametu ležely malé kousky kovu, tvary, které spíše formu naznačovaly než by ji měly. Vyvolaly v panu Tagomim zvláštní pocit, když se sklonil, aby si je prohlédl.
"Ukazuju to bez rozdílu všem svým zákazníkům," řekl Robert Childan. "Víte, co to je?"
"Vypadá to jako šperky," prohodil pan Tagomi, který rozeznal brož.
"Americký výrobek. Ano, samozřejmě. Jenže to není starožitnost, pane."
Pan Tagomi zvedl hlavu.
"Jsou to všechno nové věci." Bílá, těžce zapamatovatelná tvář Roberta Childana byla znetvořena emocemi. "Toto je, pane, nový život mé vlasti. Zárodek ve formě malých, nezničitelných zrníček. Semínek krásy."
Pan Tagomi si s náležitou pozorností prohlížel několik kousků. Ano, je v nich něco nového, co je oživuje, přiznal si. Dokazují zákony tao, když všude kolem vládne jin, nečekaně se v nejtemnějších hlubinách rodí první paprsek světla… všichni to známe, viděli jsme to už mnohokrát. Ale pro mne to jsou přesto jen kovové hrudky. Nedokážu nad nimi jásat, jako ten Childan. Na neštěstí pro nás oba. Ale taková je pravda.
"Velice milé," zabručel, když odkládal šperky.
"Víte, to nelze pocítit najednou," řekl pan Childan rozhodným hlasem.
"Prosím?"
"Nový záchvěv v srdci."
"Máte svou víru," řekl pan Tagomi. "Závidím vám. Já ne." Uklonil se.
"Příště," řekl pan Childan, když jej doprovázel k východu. Dokonce se mi ani nepokoušel nabízet něco jiného, povšiml si pan Tagomi.
"Vaše jistota není zrovna dobrá," řekl pan Tagomi. "Připadá mi, že je nešťastná."
Pan Childan neprojevil žádnou pokoru. "Promiňte, prosím, ale mám pravdu. V těchto předmětech neomylně vidím skryté zárodky budoucnosti."
"To je možné, ale váš anglosaský fanatismus mi nic neříká."
Přesto ale pocítil něco jako záchvěv naděje. Své vlastní naděje, ve svém nitru.
"Na shledanou." Uklonil se. "Někdy, jednoho dne, k vám zase zajdu. Snad pak prozkoumáme vaši předpověď."

Pan Childan se beze slova uklonil.
Pan Tagomi vyšel, v ruce svou aktovku s Coltem .44. Odcházím tak, jak jsem přišel, pomyslel si. Pořád hledám, pořád mi chybí něco, co by mi dovolilo vrátit se zpět do života.
A co kdybych si tak koupil jednu z těch malých, nepatrných drobností? Snad kdybych to měl, kdybych si to prohlížel, uvažoval… mohl bych pomalu s její pomocí najít cestu zpět? Pochybuji.
Ano, je to dobré pro něj, ale pro mne ne.
Ale přesto, jestliže alespoň jeden člověk najde svou cestu, znamená to, že Cesta existuje. I kdybych ji já nedokázal najít.
Závidím mu.
Pan Tagomi se otočil a vrátil se zpět do krámu. Ve dveřích stál pan Childan, který ještě nevešel dovnitř, jen stál a čekal.
"Pane," řekl pan Tagomi, "koupím si jednu z těch věcí, cokoli mi vyberete. Nejsem přesvědčený, ale momentálně jsem ochoten chytit se čehokoli." Opět vešel dovnitř za panem Childanem ke skleněné vitríně. "Nevěřím. Ale budu to nosit u sebe a prohlížet si to v pravidelných časových intervalech. Například každý druhý den. A za dva měsíce, nezjistím–li…"
"Můžete to vrátit zpět za původní cenu."
"Děkuji," řekl pan Tagomi. Ulevilo se mu. Občas je třeba zkusit cokoli, ujistil se. Není to ostuda. Právě naopak, znamení moudrosti, orientace v situaci.
"Uklidní vás to," řekl pan Childan, když vybíral malý stříbrný trojúhelník, okrášlený otvory ve tvaru kapky. Dole černý, světlý a světlem naplněný nahoře.
"Děkuji," řekl pan Tagomi.

Pan Tagomi odjel rikšou do Portsmouth Square, malého neoploceného parku na svahu nad policejním komisariátem na Kearny Street. Posadil se tam na lavičku přímo na sluníčku. Po kamenných cestičkách se procházeli holubi, hledající drobečky. Na okolních lavičkách nějací špinaví lidé četli noviny nebo podřimovali. Jiní zase tu a tam polehávali na trávě.
Pan Tagomi vytáhl z kapsy papírový sáček s natištěným názvem páně Childanova obchodu a nějakou dobu seděl na slunci a sáček držel v obou dlaních. Pak z něj vytáhl svůj nový majetek, aby si jej o samotě, tady, na náměstí Starců, prohlédl.
Zvedl v prstech stříbrnou kapku. Odraz poledního slunce vypadal jako prémiové svítidélko ovesných vloček, zvětšující zrcátko Jacka Armstronga. Nebo… nahlédl do nitra stříbrné maličkosti. Om, jak říkají brahmáni. Celek je soustředěn do jednoho bodu. Obě věci najednou, třeba i jen jako přelud. Velikost, tvar. Pak už drobnou věcičku studoval s náležitou pozorností.
Stane se to, co předpovídal Childan? Pět minut. Deset minut. Budu tu sedět tak dlouho, jak jen budu moci. Čas nás, bohužel, nutí k předčasným soudům. Co je to, co držím v ruce teď, když ještě existuje čas?
Odpusť mi, oslovil v duchu pan Tagomi kovovou hrudku. Pořád nás něco nutí vstát a někam jít. Smutně začal strkat věcičku zpět do sáčku. Poslední nadějeplný pohled… ještě jednou se zrakem vpil do stříbrné drobnosti. Jako dítě, pomyslel si. Napodobenina nevinnosti a víry. Na mořské pláži tisknout k uchu nalezenou škebli. Slyšet v jejím hučení moudrost oceánu.
Tady místo ucha oko. Vejdi do mne a řekni mi, co se stalo, tedy spíš proč. Všechno pochopení uzavřeno do malé kovové hrudky. Tolik otázek a žádná ho nenapadala.
"Poslyš," zašeptal hrudce, "obchodní záruky slibovaly mnoho."
Možná, že se s tím má prudce zatřást, jako se starými hodinkami. Udělal to. Nebo jako kostkami v rozhodující hře. Probudit božstvo uvnitř. Jelikož spí. Nebo je na cestách. Znervózňující těžká ironie proroka Eliáše. Nebo možná někoho pronásleduje. Je třeba jej přivolat hlasitěji. Ještě jednou se na něj podíval.
Ty drobečku, řekl si, jsi prázdný.
Vynadat mu, řekl si. Vystrašit.
"Má trpělivost je u konce," zašeptal.

A co teď? Vyhodit do kanálu? Dýchnout na něj, potřást a znovu dýchnout. Vyhřej mi tu hru.
Rozesmál se. Jaký je to pitomý obrázek, tady na tom slunci. Divadlo pro všechny kolemjdoucí. Opatrně se rozhlédl. Nikdo se nedívá. Stařečkové dřímají. V této věci tedy jisté ulehčení.
Zkoušel všechno, jak si uvědomil. Prosil, žadonil, hrozil, filozofoval. Co víc ještě může udělat?
Kdybych tu tak mohl zůstat. Ale to je nemožné. Možná, že se příležitost ještě někdy naskytne. Ale zatím, jak říká W.S. Gilbert, se taková příležitost už nikdy nezopakuje. Je to pravda? Mám pocit, že ano.
Když jsem byl dítětem, přemýšlel jsem jako dítě. Ale když se ze mne stal muž, zničil jsem v sobě všechno dětské… Teď už musím hledat někde jinde. Musím ten problém rozlousknout jinak.
Musím na to jít vědecky. Pomocí logické analýzy vyčerpat všechny možnosti. Systematicky. V klasickém aristotelovsko – laboratorním stylu.
Ucpal si prstem levé ucho, aby vyloučil pouliční hluk a veškeré jiné rozptylující zvuky, pak stříbrný trojúhelník přiložil jako mušli k pravému uchu.
Nic. Nebyl slyšet ani šum údajného oceánu, ve skutečnosti ozvěny pulsu vlastní krve.
Jaký jiný smysl by to tajemství ještě mohlo mít? Sluch není k ničemu, jak je vidět. Pan Tagomi zavřel oči a začal dotykem prozkoumávat každý milimetr povrchu předmětu. Hmat také ne, prsty mu neřekly nic. A čich? Přiložil stříbro k nosu a nadechl se. Slaboučký pach kovu, přesto ale bez jakéhokoli významu.
Chuť. Otevřel ústa a strčil předmět dovnitř jako sušenku, samozřejmě jej ale nerozkousl. Nic, jen něco studeného, tvrdého a hořkého.
A už to měl opět na dlani.
Zpět ke zraku. Podle řecké hierarchie nejdůležitější ze smyslů. Otáčel stříbrným trojúhelníkem na všechny strany, prohlížel si jej ze všech extra rem úhlů pohledu.
Co vidím? pokládal si otázku. Jaký je výsledek dlouhého, trpělivého, pozorného zkoumání? Kde je ten záblesk pravdy, ukrytý v této věci?
Vzdej se, oslovil stříbrný trojúhelník. Vydej mi to své veliké tajemství.
Jako žába vytažená z hlubin, pomyslel si. Je uvězněna v hrsti a má říci, co se nachází na dně. Ale tady se žába dokonce ani nesnaží osvobodit. Mlčí, mění se v kámen, bláto nebo kov. Bezmocná. Opět se z ní stává neoživená substance, běžná v jejím pohřebním světě.
Kov pochází ze země, přemýšlel, ale nepřerušoval pozorování. Zespod, z nejnižšího, nejhustšího království. Země trollů a jeskyní, vlhká a neustále temná. Svět jin v jeho nejtemnější podobě. Svět mrtvol a rozkladu, výměšků, všeho mrtvého, a pak se rozpadává a vrstvu za vrstvou se propadá stále hlouběji. Démonický svět stále stejného času, který odešel.
Ale přesto stříbrný trojúhelník ve sluneční záři. Odráží světlo. Oheň, řekl si pan Tagomi. Vůbec to není vlhký a temný předmět. Ne tmavý, ospalý, ale tepající životem. Takže tedy horní království, něco z jang –empirický, éterický, tak jak je to nutné u uměleckého díla. Ano, toto je úkolem umělce – bere si kousek skály z temné, mlčenlivé země a přetvoří jej v zářivý, lesklý nebeský tvar.
Vrací mu život. Tělo se rozjasnilo světlem, minulost prohrává s budoucností.
Kdo jsi? tázal se stříbrné kaňky. Temným, mrtvým jin nebo zářivým živým jang? Kovová hrudka v jeho dlani tančila a oslepovala, mhouřil oči, protože teď už viděl jen hru ohně.
Hmota z jin, duše z jang. Spojený kov s ohněm. Vnitřně, mikrokosmos v mé dlani.
Do jakého prostoru tě přenáší? Pomalý vzestup. Do nebes. Do zářivého světa proměny. Ano, tento předmět konečně projevil svou duši – světlo. Upoutal veškerou mou pozornost, nedokážu odtrhnout zrak. Uchvácen hypnoticky se lesknoucím povrchem, jejž již nedokážu ovládat, jemuž se již nedokážu vzepřít.
Promluv na mne, prosil. Teď, kdy jsi mne upoutal. Chci slyšet tvůj hlas, zaznívající z oslepujícího, zářivě bílého světla, které lze vidět jen v posmrtném životě, jak nám o tom říká kniha Bardo Thódol. Já ale nemusím čekat na smrt, na rozklad své duše, putující a hledající nové tělo. Nevšímejme si všech odporných i dobrotivých božstev, stejně jako souložících dvojic. Všeho ne, jen světla. Jsem připraven postavit se tomu beze strachu. Podívej se, ani se nezachvěji.
Cítím, jak mne unáší vichřice osudu. Přesto zůstávám zde. Dobře mě to učili – nesmíš couvnout před čistým bílým světlem, protože kdo se od něj odvrací, musí do nekonečna opakovat cyklus narození a smrti, aniž by kdy zjistil, co je to svoboda, bez naděje na osvobození. Maja opět spustí oponu, jestliže…

Světlo pohaslo.
Držel v prstech pouze matný kousek stříbra. Slunce zakryl mrak. Pan Tagomi pohlédl vzhůru.
Vysoký policista v modré uniformě s úsměvem stojí u jeho lavičky.
"Prosím?" promluvil zaskočený pan Tagomi.
"Díval jsem se, jak luštíte ten hlavolam," řekl policista stojící na chodníku.
"Hlavolam?" zopakoval pan Tagomi. "To není hlavolam."
"Domníval jsem se, že to je nějaký z těch malých hlavolamů. Můj syn jich má celou hromadu. Některé z nich jsou velice těžké." Policista odešel.
Zmarněná naděje na nirvánu, pomyslil si pan Tagomi. Zmizela. Přerušena tím bílým, hrubým neandrtálským primitivem. Ten podčlověk si myslel, že luštím dětský hlavolam.
Vstal z lavičky a udělal několik nejistých kroků. Musím se uklidnit. Hrozné, obyčejné, šovinistické invektivy pod mou úrovní.
Jak neuvěřitelné a neprominutelné city se střetávají v mé hrudi. Vydal se po cestičce. Jít přímo před sebe, řekl si. Katarze pohybem.
Došel až na konec parku. Chodník, Kearny Street. Obrovský hlučný ruch na vozovce. Pan Tagomi se zastavil na okraji chodníku. Nebylo vidět ani jednoho rikšu, takže šel po chodníku dál, vmísil se do davu. Člověk je nikdy nenajde, když je potřebuje.
Panebože, co je tohle? Zastavil se a vytřeštil oči na hnusný, beztvarý kvádr, rýsující se na obloze. Jak přízračná horská dráha z lunaparku, urážející pohled. Obrovská cementová a kovová konstrukce zavěšená ve vzduchu.
Pan Tagomi se obrátil na kolemjdoucího, hubeného muže v obnošeném obleku. "Co je to?" otázal se a ukázal prstem.
Muž vycenil zuby v úsměvu. "Je to hrozné, že? To je dálnice Embarcadero. Většina lidí si myslí, že to hrozně kazí vzhled."
"Ještě nikdy jsem si toho nevšiml," řekl pan Tagomi.
"To jste měl štěstí," odpověděl muž a odešel.
To je ale bláznivý sen, pomyslel si pan Tagomi. Musím se probudit. Kam se dnes poděli rikšové? Přidal do kroku. Všechno kolem se koupalo v nějaké dýmově šedé, tajemné mlze. Pach spáleniny. Zamlžené šedé budovy, chodník, nějaký zvláštní spěch kolemjdoucích. A stále ještě ani jeden rikša.
"Rikša!" zvolal, aniž by zvolnil.
Beznadějné. Stále jen autobusy a automobily. Auta jako veliké brutální lisy, všechna neznámých tvarů. Snažil si jich nevšímat, díval se přímo před sebe. Zvlášť nemilosrdné znetvoření vizuálního vnímání částečně podezřelého pohledu. Podivné zkreslení vnímání prostoru. Obzor je také zkroucený. Jako znamení smrti, padající bez varování.
Musím si na chvíli odpočinout. Přímo přede mnou je nějaká obskurní jídelna, uvnitř samí běloši, všichni jedí. Pan Tagomi strčil do dřevěných lítaček. Vůně kávy. V rohu vyřvává nějaká groteskní hudební skříň. Zamračil se a přistoupil k pultu. Všechna místa jsou obsazena bělochy. Pan Tagomi zvedl hlas. Několik bílých se podívalo jeho směrem. Ale nikdo se ani nehnul! Nikdo mu neuvolnil místo! Prostě si jedli dál!
"Já vyžaduji!" nařizoval pan Tagomi nejbližšímu bělochovi. Skoro mu vykřikl do ucha.
Muž odstrčil šálek s kávou. "Dej si bacha, Tojo," řekl.
Pan Tagomi se rozhlédl po místnosti. Všichni si jej prohlíželi s nepřátelským výrazem v očích. Ale nikdo se ani nehnul.
Svět z Bardo Thódol, napadlo pana Tagomiho. Horká vichřice, odnášející mne bůhví kam. To je vize… ale čeho? Dokáže to duše snést? Ano, Kniha zemřelých nás na to připravuje – po smrti vidíme mnoho lidí, ale všichni se nám zdají nepřátelsky naladění. Jsme izolováni. Zbaveni opory. Strašná cesta a všude světy utrpení a nových zrození, připravené přijmout prchající, vystrašenou duši. Přelud.
Vyběhl z jídelny, dveře se za ním zavřely a byl zpět na ulici. Kde to jsem? Vytržený ze svého světa, ze svého času a prostoru.
Ten stříbrný trojúhelník mne dezorientoval. Utrhl jsem se z kotvy, ztratil jsem půdu pod nohama. Zde je výsledek mého snažení. Lekce na celý život. Člověk nevěří vlastním smyslům… a proč? Aby se potácel životem bez map a ukazatelů?

Hypnotický stav. Schopnost vnímání je tak snížená, že nastává stav polosvětla, svět viděný pouze v symbolickém, původním významu, totálně promíchaném s podvědomím. Je to typické pro náměsíčnost vyvolanou hypnózou. Musím skončit s tím odporným plížením tmou, soustředit pozornost a získat zpět psychickou rovnováhu.
Hledal po kapsách stříbrný trojúhelník. Není. Na lavičce v parku spolu s aktovkou. Katastrofa.
Přikrčeně běžel zpět k pěšině do parku.
Podřimující tuláci se na něj udiveně dívali, když pospíchal stromořadím. Tady je lavička. A aktovka. Ale ani stopy po stříbrném trojúhelníku. Hledání. Ano, spadl do trávy. Leží tam, skoro jej není vidět. Tam, kam jej rozzlobeně pohodil.
Těžce dýchal. Posadil se.
Opět se soustředil na stříbrný trojúhelník, jen co se mu vrátil dech. Zahleděl se do něj s celou silou a počítal. Při desíti musí pronikavě vykřiknout. Erwache, například.
Bláznivé snění fugálního typu, pomyslel si. Jde cestou nejnezdravějších projevů dospívání spíše než čistou nevinností skutečného dětství. Je to přesně to, co mu patří.
Všechno je to má vlastní vina a ne úmysl pana Childana nebo řemeslníků. Jedinou příčinou je má chtivost. Pochopení nelze dosáhnout silou.
Pomalu počítal, nahlas, a pak vyskočil. "Prokletá hloupost!" zvolal.
Je už šero pryč?
Rozhlédl se kolem sebe. Neostrý pohled, jak se zdá, ustoupil. Po tom lze ocenit trefná slova svatého Petra: "Nyní vidíme zrcadlem." Není to paralela, ale přesné odvolání se na zrakový klam. My to samozřejmě vidíme jinak v základním smyslu – náš prostor a čas jsou výtvory naší vlastní psychiky a mohou podlehnout chvilkovým změnám, například při prudkém zánětu středního ucha.
Tehdy se výstředně kroutíme a ztrácíme pocit rovnováhy.
Pan Tagomi se posadil, schoval stříbrnou hrudku do kapsy saka a ztuhl s aktovkou na kolenou. Měl bych už jít, řekl si, a podívat se, zda ta příšerná konstrukce… jak jen ji ten člověk nazval? Dálnice Embarcadero. Jestli tam ještě straší.
Jenže mu chyběla odvaha.
Nemůžu tu přece jen tak sedět, pomyslel si. Práce čeká, jak říkají domorodci.
Dilema.
Dva malí Číňánci s hlasitou hádkou procházejí alejí. Zvedlo se hejno holubů. Chlapci se zastavili.
"Hej, kluci!" zvolal pan Tagomi a sáhl do kapsy. "Pojďte sem."
Chlapci se opatrně přiblížili.
"Tady máte pětku," hodil jim pan Tagomi minci, o kterou se chlapci okamžitě začali tahat. "Běžte na Kearny Street a podívejte se, jestli tam jsou nějaké rikši. Pak se vraťte a řekněte mi to."
"A dostaneme ještě jednu pětku, když se vrátíme?"
"Jistě," souhlasil pan Tagomi. "Jen mi řekněte pravdu."
Chlapci odběhli alejí.
Nebude–li rikša, musím odejít na opuštěné místo a zabít se. Stiskl aktovku. Pořád ještě mám zbraň, takže je to jednoduché.
Chlapci přiběhli zpět. "Šest!" hlásil jeden z nich. "Napočítal jsem jich šest."
"Napočítal jsem jich pět," řekl zadýchaně druhý chlapec.
"Víte to určitě, že to byly rikši?" otázal se pan Tagomi. "Viděli jste zřetelně jejich řidiče?"
"Ano, pane," odpověděli sborem.
Dal oběma chlapcům po pětce. Poděkovali a utekli.
Zpátky do kanceláře a do práce, pomyslel si pan Tagomi. Vstal, v dlani tiskl rukojeť aktovky. Povinnosti volají. Zase je tu všední den.
Opět se vydal alejí k ulici.
"Rikša!" vykřikl.
Z proudu vozidel vyjela rikša, zastavila se u chodníku, rikšova tmavá tvář se leskla potem, jeho prsa těžce pracovala. "Ano, pane."
"Jeď k budově Nippon Times," přikázal pan Tagomi a pohodlně se usadil.

Rychle šlapající rikša se vmísil mezi ostatní vozidla.

Bylo už skoro poledne, když pan Tagomi dorazil do budovy Nippon Times. V hlavní budově přikázal telefonistce, aby jej spojila s panem Ramseyem nahoře.
"Tagomi," ozval se, když dostal spojení.
"Dobrý den, pane. Jsem moc rád. Když jsem vás tu neviděl ráno, zavolal jsem asi v deset k vám domů. Vaše žena mi ale řekla, že jste odešel neznámo kam."
"Je tam už uklizeno?" otázal se pan Tagomi.
"Ani stopa."
"Určitě?"
"Máte mé slovo, pane."
Uklidněný pan Tagomi položil telefon a vydal se k výtahu.
Nahoře, když vstupoval do kanceláře, si dovolil bleskovou kontrolu. Koutkem oka. Ani stopa, jak mu bylo slíbeno. Ulevilo se mu. Kdo to neviděl, nedokázal by si nic představit. Dějiny zakleté do nylonových desek podlahy…
V kanceláři jej uvítal pan Ramsey: "Vaše odvaha je námětem oslavného článku v dnešních Timesech," začal. "Článek popisující…" Když si povšiml výrazu ve tváři pana Tagomiho, přestal v půli věty.
"Odpovědi na palčivé otázky," řekl pan Tagomi. "Generál Tedeki? Tedy pan Jatabe?"
"Na pečlivě maskované cestě do Tokia. Falešné stopy nejrůznějšími směry." Pan Ramsey překřížil prsty, čímž dal najevo víru v to, že všechno dobře skončí.
"Nějaké informace o panu Baynesovi?"
"O něm nevím nic. Během vaší nepřítomnosti se nakrátko, spíš jen na skok objevil, ale neříkal nic." Pan Ramsey na okamžik zaváhal. "Určitě se vrátil do Německa."
"Bylo by pro něj určitě lepší, kdyby se vydal na Ostrovy," řekl pan Tagomi, spíše pro sebe. V každém případě byl jejich hlavní starostí starý generál. Je to ale záležitost překračující mou pravomoc, řekl si pan Tagomi. Mou i mého úřadu. Využili mě, což tedy bylo na místě. Byl jsem pro ně… jak to mohu nazvat? Zástěrkou.
Jsem maskou, skrývající skutečnost. Ukrytý za mými zády běží dál skutečný život, chráněný před zrakem zvědavců.
Je to podivné, napadlo jej. Jak důležitou roli občas sehrává překližková fasáda. Je to v tom náznak satori, jen kdybych jej dokázal postřehnout. Cíl je v celkovém plánu iluzí, jen kdybychom jím dokázali proniknout. Ekonomický zákon: nic není zbytečné. Dokonce i neskutečnost. Kolik je v tom licoměrnosti.
Dovnitř vstoupila zřetelně vzrušená slečna Ephreikianová. "Pane Tagomi, poslali mě sem z recepce."
"Jen se uklidněte," řekl pan Tagomi. Pohání nás proud času.
"Je zde německý konzul, pane. Chtěl by s vámi mluvit." Dívala se chvíli na něj, chvíli na pana Ramseyho, měla nepřirozeně bledou tvář. "Říkají, že tu byl už včera, ale protože věděli, že vás…"
Pan Tagomi ji pohybem ruky umlčel. "Pane Ramsey, připomeňte mi, jak se jmenuje ten konzul."
"Freiherr Hugo Reiss, pane."
"Už si vzpomínám." Nu což, pomyslel si, možná, že mi pan Childan udělal nečekanou službu, když ode mne odmítl odkoupit zbraň.
S aktovkou v ruce vyšel na chodbu.
Stál tam štíhlý, luxusně oblečený běloch. Krátce střižené zrzavé vlasy, lesknoucí se černé lakýrky, vzpřímená postava. A německá tabatěrka ze slonoviny. Určitě to bude on.
"Herr Reiss?" otázal se Tagomi.
Němec se uklonil.
"Je pravda," řekl Tagomi, "že jsme v minulosti naše věci řešili písemně nebo telefonicky. Ale dodnes jsme se nesetkali tváří v tvář."
"Je to pro mne čest," řekl Herr Reiss a udělal krok jeho směrem. "Dokonce i když jsou zde tyto nešťastné okolnosti."
"Pochybuji," odvětil pan Tagomi.

Němec zvedl obočí.
"Promiňte mi, prosím," řekl pan Tagomi. "Mé vědomí je zamlženo těmi nešťastnými okolnostmi. Křehké je to, co z prachu povstalo, dalo by se říci."
"Je to hrozné," potvrdil Herr Reiss a potřásl hlavou. "Když jsem slyšel…"
"Než začnete s těmi svými litaniemi, dovolte mi něco říct," přerušil jej pan Tagomi.
"To je samzřejmé."
"Já osobně zastřelil dva vaše lidi z SD."
"Byl jsem předvolán místní policií," řekl Herr Reiss, a oba zahalil do oblaku dotěrného cigaretového kouře. "Strávil jsem několik hodin na policii v Kearny Street a v márnici, pak jsem studoval protokoly a svědectví, která vaši lidé složili policistům. Všechno to bylo od počátku do konce velice děsivé."
Pan Tagomi na to nic neřekl.
"Přesto ale," vysvětloval Herr Reiss, "domněnka, že by tito lidé měli něco společného s Říší, nebyla potvrzena. Pokud jde o mne, zdá se mi celá tato záležitost naprostým šílenstvím. Jsem přesvědčen, že jste postupoval naprosto správně, pane Tagori."
"Tagomi."
"Zde je má ruka," řekl konzul a nabídl ruku. "Podejme si ruce, abychom s tou záležitostí skoncovali. Nestojí to za to, abychom se kvůli tomu nějak dohadovali, zvláště v našich časech, kdy hloupé řeči mohou rozvášnit davy a poškodit tak zájmy obou našich národů."
"Přesto ale mou duši tíží vina," řekl pan Tagomi. "Krev, Herr Reissi, se nedá vymazat jako inkoust."
Konzul vypadal ustaraně.
"Toužím po rozhřešení," pokračoval pan Tagomi. "Vy mi je ale dát nemůžete. Pravděpodobně není nikdo, kdo by mi je mohl dát. Chtěl bych si přečíst slavné paměti starého teologa z Massachussets Goodmana C. Mathera. Týkají se, pokud je mi známo, viny, pekla a tak podobně."
Konzul nervózně kouřil a napjatě pozoroval pana Tagomiho.
"Dovolte mi prohlásit, že váš národ se nachází v předvečer zločinu, dalece překračujícího svými rozměry zločiny dřívější. Znáte hexagram Propast? Hovořím–li jako soukromá osoba a ne představitel japonské vlády, prohlašuji – srdce nemocné zděšením. Krveprolití převyšující jakékoli představy. A vy dokonce i v takových chvílích toužíte po svých malých egoistických cílech. Utřít nos těm ze soupeřící frakce, z SD, že? Podkopáváte postavení Herr Kreuze von Meere, a zatím…" Nedokázal mluvit dál. V prsou pocítil křeč. Jako v dětství, napadlo jej. Když měl astma, když zlobil starou dámu. Herr Reiss uhasil cigaretu.
"Trpím," vysvětloval pan Tagomi, "touto nemocí už dávno. Ale tehdy, když jsem bezmocně naslouchal vyprávění o zločinech vašich vůdců, se rapidně zhoršila. Teď už není žádná šance na vyléčení. A to se týká i vás. Budu–li hovořit jazykem Goodmana C. Mathera, vzpomínám–li si dobře, řeknu: Kajte se!"
"Vzpomínáte si dobře," řekl německý konzul ochraptělým hlasem a chvějícími se prsty si zapálil novou cigaretu.
Ze sekretariátu vyšel pan Ramsey se svazkem papírů v rukou. "Když už máme konzula tady, můžeme učinit zadost běžným formalitám, souvisejícím s jeho funkcí," řekl panu Tagomimu, stojícímu tiše a pokoušejícímu se chytit dech.
Pan Tagomi automaticky vzal papíry a prohlédl si je. Formulář Říšské vlády 20/50, jímž Říše prostřednictvím svého představitele v P.S.A. konzula Hugo Reisse požaduje vydání zločince zadrženého městskou policií v San Franciscu. Žida jménem Frank Fink, německého občana, na podkladě říšského zákona z června roku 1960. Zločinec bude umístěn v ochranné vazbě atd. Prolétl to jen zběžně.
"Pero, pane," řekl pan Ramsey. "To už bude pro dnešek konec našich starostí s německou vládou."
Podal panu Tagomimu pero a pohrdlivě se podíval na konzula.
"Ne," řekl pan Tagomi a vrátil formulář panu Ramseyovi. Okamžitě si jej ale vzal zpět a napsal dolů: Propustit, hlavní obchodní mise, oddělení San Francisco. Viz Vojenský protokol 1947. Tagomi. Jednu kopii předal konzulovi, zbývající, spolu s originálem, dal panu Ramseyovi. "Na shledanou, Herr Reissi," uklonil se pan Tagomi.
Konzul se uklonil také. Nedal si dokonce ani tu práci, aby si prohlédl dokument.
"V budoucnu všechny záležitosti vyřizujte prostřednictvím takových institucí a zařízení, jako je pošta a telefon," dodal pan Tagomi. "Ne osobně."

"Činíte mne zodpovědným za celkovou situaci, překračující mou pravomoc," postěžoval si konzul.
"Hovno," odpověděl pan Tagomi. "Víc vám nemám co říct."
"Takhle se mezi kulturními lidmi problém neřeší," řekl konzul. "Vy zavádíte prvky mstivosti a neústupnosti tam, kde se mají používat úřední formy bez osobních motivací." Pohodil nedopalek na podlahu, pak se otočil a odešel.
"Vezměte si sebou tu svou smradlavou cigaretu," řekl pan Tagomi tiše, ale konzul už byl za rohem. "Jako dítě," otočil se na pana Ramseye. "Byl jste svědkem odporného dětského chování."
Nejistým krokem se vrátil do svého kabinetu. Vůbec nedokázal chytit dech. Po levé ruce mu postupovala bolest a zároveň mu nějaká veliká dlaň stiskla hrudník. Uf, zasténal. Před očima místo koberce viděl blížící se rudý déšť jisker.
Pomoc, pane Ramseyi, chtěl říct, ale nedokázal vydat ani hlásku. Natáhl před sebe ruce, zatočil se. Není se ani o co opřít.
Když padal, stiskl v kapse saka trojúhelníkovou hrudku stříbra, kterou mu vnutil pan Childan.
Nezachránila mě, pomyslel si. Nepomohla. Tolik snahy.
Jeho tělo narazilo na podlahu. Dlaně a kolena, bolestivý dech, koberec u nosu. Pan Ramsey přiběhl s neartikulovanými zvuky na rtech. Jen neztrácet klid, pomyslel si pan Tagomi.
"Mám lehký infarkt," stačil jen říct.
Teď se přidalo pár lidí a přenesli jej na kanape. "Jen klid, pane," řekl někdo.
"Oznamte to, prosím, mé ženě," řekl pan Tagomi.
Za chvíli uslyšel sirénu sanitky z pohotovosti. Vábení pouliční sirény. Obrovský zmatek. Lidé přicházejí a odcházejí. Přikrývají jej přikrývkou, sundávají kravatu, povolují límeček.
"Už je to lepší," říká pan Tagomi. Leží pohodlně a nepokouší se ani pohnout. Ať už je to jak chce, je má kariéra u konce, říká si. Německý konzul bude určitě povýšen. Bude si stěžovat na mé chování. Asi má důvod. V každém případě jsem svou práci vykonal. To, co jsem mohl, svůj díl. Zbytek je už na Tokiu a frakci v Německu. To už je boj nad mou úroveň.
A já si myslel, že jde o plastické hmoty. Důležitý dodavatel vstřikovacích forem. Kniha to uhádla a oznámila to, jenže…
"Svlékněte mu košili!" přikázal nějaký hlas. Asi to bude místní lékař. Velice autoritativní hlas. Pan Tagomi se usmál. Hlas je důležitý.
A co když tohle je právě ta odpověď? přemýšlel pan Tagomi. Tajemství organismu, jeho vlastní moudrost. Je čas odejít. Anebo se alespoň částečně stáhnout. Rozhodnutí, jemuž se musím podřídit.
Co řeklo orákulum posledně? Na jeho otázku v kanceláři ohledně těch dvou, umírajícího a zabitého?
Šedesát jedna. Vnitřní pravda. Prasata a ryby jsou nejméně inteligentní ze všech stvoření, je těžké je přesvědčit. To jsem já. Kniha měla na mysli mne. Nikdy to úplně nepochopím, taková už je přirozenost těchto stvoření. A co když je vnitřní pravdou právě to, co se se mnou právě teď děje?
Počkám. Uvidím, co je pravda.
Možná, že to i ono.

Toho večera, hned po večeři, přišel policista do Frankovy cely a přikázal mu vzít si věci z úschovy.
Za chvíli se už Frank Frink ocitl před budovou policie na Kearny Street. V davu chodců, troubících autobusů, automobilů a pokřikujících rikšů. Vzduch byl studený. Před každou budovou ležely dlouhé stíny. Frank Frink chvíli stál a pak se automaticky připojil k hromadě lidí, přecházejících na druhou stranu ulice.
Zatkli mě bezdůvodné, říkal si. Pro nic za nic. A teď mě naprosto stejně propustili.
Nic mu neřekli, prostě mu jen vrátili pytlík s oděvem, peněženku, hodinky, brýle, pár osobních maličkostí a začali se zabývat jinou záležitostí, starým ožralou, přivedeným z ulice.
Zázrak, pomyslel si, že mě pustili. Nějaký omyl. Podle všech známek jsem měl teď sedět v letadle do Německa, protože mě měli vydat.
Stále tomu nemohl uvěřit. Ani zatčení, ani propuštění. Je to neskutečné. Procházel kolem zavřených obchodů, šlapal po větrem naneseném smetí.

Nový život, říkal si. Jako kdybych se znovu narodil, prošel peklem.
Komu za to poděkovat? Snad bych se měl pomodlit.
Modlit se, ale ke komu?
Chtěl bych to pochopit, říkal si, když šel po přeplněném večerním chodníku, pod neony v kraválu, zaznívajícím z otevřených dveří barů na Grand Avenue. Chci to pochopit. Musím.
Jenže věděl, že to nikdy nepochopí.
Buď prostě rád, říkal si. A dělej to svý.
A nějaká část jeho vědomí mu napověděla: Vrať se k Edovi. Musíš najít cestu do dílny ve sklepě. Vrátit se k tomu, od čeho tě vzali, vyrábět šperky, makat rukama. Pracovat a nepřemýšlet, nezvedat hlavu a nepokoušet se chápat. Musíš mít hodně práce. Musíš dělat šperky.
Ulici za ulicí spěchal městem v šeru přicházející noci, chtěl se co nejdříve vrátit na své staré, známé místo. Když tam dorazil, našel Eda večeřícího u ponku. Dvě housky, termoska s čajem, banán, pár sušenek.
Frank Frink se udýchaně zastavil ve dveřích.
Ed jej uslyšel a otočil hlavu. "Myslel jsem si, že už nežiješ," řekl, polkl a opět si ukousl.
Ed měl u ponku malé elektrické topné tělísko. Frank k němu přistoupil, dřepl si a ohříval si dlaně.
"Dobře, že ses vrátil," řekl Ed. Plácl Franka dvakrát po zádech a začal se zase věnovat své housce.
Neřekl nic víc, jedinými zvuky bylo šumění pícky a ozvěna žvýkání.
Frank si pověsil sako přes opěradlo, vzal hrst neopracovaných stříbrných dílů a odnesl je na svůj ponk. Nasadil na leštičku filcový kotouč, nasadil si ochranný štít, pustil motor a pak se usadil na židli a začal čistit díly šperků od černých okují.

15

Kapitán Rudolf Wegener, momentálně cestující pod jménem Conrad Goltz, obchodník s léky, vyhlížel z okénka rakety Lufthansa ME 9–E. Už je tu Evropa. Jak rychle, říkal si. Za sedm minut přistaneme na Tempelhofer Feld.
Zajímalo by mě, zda jsem vůbec něčeho docílil, přemýšlel, když sledoval přibližující se zemi. Teď je vše v rukou generála Tedeki. Co tak asi dokáže v Tokiu? V každém případě jsme jim předali informaci. Udělali jsme, co se dalo.
Jenže, napadlo jej, není žádný důvod k optimismu. Co když Japonci nebudou schopni vyvinout žádný vliv na vnitřní německou politiku? Goebbelsův režim je u moci a udrží–li se, vrátí se po období konzolidace určitě k plánu Pampeliška. A další velká oblast planety bude zničena spolu s obyvatelstvem ve jménu šílené fanatické ideje.
A zničí–li ji nacisti nakonec celou? Nechají–li po sobě jen mrtvý popel? S vodíkovou bombou v ruce by to mohli dokázat. A bezpochyby by to i udělali. Jejich myšlení vždy tíhlo k Götterdämmerungu. Mohou to dokonce i chtít, snažit se o definitivní záhubu všeho.
Co tady zbude po třetím celosvětovém šílenství? Bude to konec všeho života? Kdypak se naše planeta stane mrtvým světem, zavražděna námi samotnými?
Nedokázal tomu uvěřit. I kdyby byl na naší planetě zničen veškerý život, musí přece někde existovat život jiný, o němž nic nevíme. Není přece možné, aby náš svět byl světem jediným. Musí přece existovat jiné, pro nás neviditelné světy v nějakých jiných místech nebo rozměrech, které naše smysly nejsou schopny postihnout.
Přestože to nedokážu dokázat, přestože to není logické, já tomu věřím, říkal si.
"Meine Damen und Herren. Achtung, bitte," ozval se reproduktor. Budeme přistávat, řekl si kapitán Wegener. Skoro jistě na mne čeká Sicherheitsdienst. Je jen otázkou, která frakce policie to bude. Goebbelsovi nebo Heydrichovi lidé? Pokud tedy ještě SS–General Heydrich žije. Zatímco jsem byl na palubě rakety, mohli jej najít a zastřelit. V totalitních státech jdou události v obdobích přejímání moci rychle. V nacistickém Německu existovaly ohmatané jmenné seznamy, nad nimiž se mnozí už dlouho zamýšleli…
O několik minut později, když už raketa přistála, byl na nohou a s pláštěm přehozeným přes ruku si to mířil k východu. Za ním a před ním netrpěliví cestující. Teď tu chvála bohu není pan Lotze, mladý nacistický umělec, který mi znepříjemňoval život svými kreténskými názory.

Uniformovaný zaměstnanec letecké společnosti, vyšňořený, jak si Wegener povšiml, jako říšský generál, je po jednom odváděl po letištní ploše na místo, kde stála skupina černých košil. Jsou tu pro mne?
Wegener pomalu sestupoval po schůdcích. Tam, o něco dál, čekající muži i ženy, mávají, volají… jsou tam i děti.
Jeden z černokošiláčů, blondýn s plochou tváří a nehybným pohledem, v uniformě s označením Waffen–SS, přistoupil vojenským krokem k Wegenerovi, srazil podpatky a zasalutoval. "Ich bitte mich zu entschuldigen. Sind Sie nicht Kapitán Rudolf Wegener, von der Abwehr?"
"Bohužel," odpověděl Wegener. "Jsem Conrad Goltz. Zástupce A.G.Chemikalien, lékařské potřeby."
Šel dál.
Přistoupili k němu dva jiní esesmani. Všichni tři šli stále za ním, takže i když šel svým vlastním tempem a svým směrem, byl rychle a fakticky zatčen. Dva z esesáků měli pod rozepjatými plášti automatické pistole.
"Vy jste Wegener," řekl jeden z nich, když vešli do budovy.
Neodpověděl.
"Máme tady auto," říkal esesák. "Dostali jsme příkaz být u přistání, spojit se s vámi a okamžitě vás odvézt ke generálovi SS Heydrichovi, který je spolu se Seppem Dietrichem ve štábu Leibstandarte Division. Zvlášť nemáme dopustit, aby se k vám dostali představitelé strany a Wehrmachtu."
Takže nebudu zastřelen, řekl si Wegener. Heydrich žije, je v bezpečí a chce posílit své postavení vůči vládě doktora Goebbelse.
Snad ještě Goebbelsova vláda padne, říkal si, když jej vedli do štábního daimleru SS. Oddíl Waffen–SS v noci nečekaně změní postavení, zaujme stráž u Říšského kancléřství. Berlínské komisariáty začnou najednou vyvrhovat na všechny strany ozbrojené skupiny SD. Rozhlasové stanice a elektrárny budou vypnuty. Tempelhof bude zavřen. Hluk těžkých děl ve tmě na hlavních ulicích.
Jenže co z toho? I kdyby byl doktor Goebbels odstraněn a plán Pampeliška zrušen? Pořád ještě budou existovat černé košile, strana, dobyvatelské plány, když ne na Východě, tak někde jinde. I kdyby třeba na Marsu a Venuši.
Není na tom nic divného, že pan Tagomi nevydržel, pomyslel si. Je to strašlivé dilema našeho života. Ať už se stane cokoli, vždy zvítězí zlo. Proč tedy bojovat? Proč volit, když vše vede ke stejnému cíli…
Je vidět, že stále žijeme tak, jako vždy, ze dne na den. Teď se snažíme zmařit plán Pampeliška. Později, v jiné době, zase budeme bojovat proti policii. Jenže nemůžeme udělat všechno najednou, musíme postupně.
Postupný proces. Můžeme dojít do cíle jedině tak, že budeme zvažovat možnosti před každým dalším krokem.
Můžeme jen doufat. A dělat co se dá, myslel si.
Snad v nějakém jiném světě vypadá všechno jinak. Líp. Volba mezi dobrem a zlem je tam jasná. Nejsou tam ty podezřelé příměsi, ty směsi, jejichž složení nedokážeme zjistit.
Nežijeme v ideálním světě, v takovém, jaký bychom chtěli mít, kde je morálka jednoduchá, protože rozeznat dobro od zla je jednoduché. Kde lze snadno být slušným, protože cesta je zřetelná.
Daimler s kapitánem Wegenerem na zadním sedadle a esesmany s pistolemi na kolenou po obou jeho stranách vyrazil. Za volantem další černokošiláč.
Dejme tomu, že je to past, dokonce i teď, uvažoval Wegener, zatímco se auto vysokou rychlostí prodíralo berlínským pouličním ruchem. Nevezou mne ke generálovi SS Heydrichovi do štábu Leibstandarte Division, ale vezou mne do stranického vězení, aby mne tam mučili a pak zabili. Jenže já si už zvolil, zvolil jsem si návrat do Německa, zvolil jsem riziko, že budu zatčen než se dostanu k lidem z Abwehru a pod jejich ochranu.
Smrt v kteroukoli dobu, to je jediná cesta, která je před námi vždy otevřená. A nakonec si ji volíme i mimoděk. Anebo rezignujeme a volíme si ji vědomě. Prohlížel si berlínské domy, kolem nichž projížděli.
Můj vlastní Volk, říkal si, znovu jsme spolu.
"Jak se to vyvíjí?" obrátil se na esesáky. "Je něco nového v politice? Nebyl jsem tu pár týdnů, odjel jsem ještě před Bormannovou smrtí."
Esesman zprava odpověděl: "Samozřejmě, že davy hystericky podporují Malého Doktora. Byl to právě

dav, který jej vynesl k moci. Až ale zvítězí střízlivější část lidí, bude málo pravděpodobné, že by chtěli podpořit mrzáka a demagoga, který podněcuje davy lží a magií."
"Je mi to jasné," řekl Weggener.
Je to všechno jako dřív, říkal si. Mezifrakční nenávist. Snad právě v tom je ten zakopaný pes. Nakonec se budou žrát navzájem a nechají ty, kteří přežijí, v klidu. Jenže bude třeba opět budovat, žít nadějí a dělat prosté plány do budoucna.

V jednu hodinu dojela Juliana Frinková do Cheyenne ve státě Wyoming. V obchodním středisku proti obrovské budově starého nádraží se zastavila u trafiky a koupila si dvoje odpolední noviny. V zaparkovaném autě hledala tak dlouho, než našla to, co potřebovala.

TRAGICKÝ KONEC PRÁZDNIN
Paní Cinnandellová z Canon City, hledaná v souvislosti se smrtelným zraněním manžela v luxusním hotelu "President Garner" v Denveru, opustila podle svědectví personálu hotel bezprostředně po pravděpodobné manželské hádce a jejím tragickém konci. Paní Cinnandellová je tmavovlasá, atraktivní, dobře oblečená štíhlá žena. Je jí asi třicet let. Vše nasvědčuje tomu, že manželovi podřezala hrdlo pomocí žiletek nalezených v pokoji, které – jaká ironie osudu – hotel poskytuje pro pohodlí svých hostů. Tělo nalezl Theodore Ferris, zaměstnanec hotelu, který sotva půl hodiny předtím převzal od Joe Cinnandelly košile na žehlení. Když je přinesl zpět, naskytl se mu v pokoji příšerný pohled. Hotelový pokoj, jak zjistila policie, vykazuje stopy rvačky a následující prudké hádky…

Takže nežije, pomyslela si Juliana, když skládala noviny. A ani neznají mé skutečné jméno, nevědí, kdo jsem a vlastně vůbec nic.
O mnoho klidnější se rozjela dál, až našla vhodný motel, pronajala si tam pokoj a odnesla své věci z automobilu. Teď už nemusím spěchat, řekla si. Mohu s návštěvou u Abendsenových počkat až do večera. Tak bych si aspoň mohla obléknout své nové šaty. Nehodí se ukazovat se v nich ve dne. Takové společenské šaty se před večeří nenosí.
A můžu si i dočíst tu knížku.
Uvelebila se v pokoji, pustila rozhlas, přinesla si z baru kávu a položila se na perfektně ustlanou postel s panenským výtiskem Kobylky, který si koupila v denverském hotelu.
Večer v šest patnáct měla knížku dočtenou.
Zajímalo by mne, zda ji Joe dočetl, uvažovala. V té knížce je toho o mnoho víc než pochopil. Co ten Abendsen chtěl vlastně říct? Nešlo mu o ten jeho vymyšlený svět. Copak to vím jen já? Je to velice pravděpodobné, že nikdo jiný Kobylku dokonale nepochopil, lidé si jen myslí, že ji chápou.
Stále ještě trochu rozechvělá uschovala knížku do kufru, oblékla si plášť a vyšla z hotelu, aby se někde navečeřela. Ve vzduchu cítila příjemnou vůni a světla i reklamy v Cheyenne vypadaly nějak zvlášť vesele. Před barem se hádaly dvě černooké prostitutky, Indiánky. Zpomalila, aby si je prohlédla. Kolem chodníku projíždělo mnoho automobilů, celé představení bylo zahaleno sváteční atmosférou naděje, očekávání nějaké radostné a důležité události a ne… ohlížení se za sebe, pomyslela si, na to co je otřepané a ponuré, použité a vyhozené.
V drahé francouzské restauraci, kde automobily hostů zaparkovával zaměstnanec v bílém saku, na každém stole plála svíčka ve velikém poháru a máslo bylo podáváno ve tvaru kuliček, s chutí povečeřela, a pak, protože měla dost času, se pěšky vrátila do hotelu. Německé bankovky jí už docházely, ale ona se o to nestarala, protože to stejně nemělo žádný význam. On nám řekl něco o našem vlastním světě, pomyslela si, když otevírala dveře do svého pokoje. O tom, který je kolem nás. V pokoji opět pustila rozhlas. Chce, abychom jej viděli takový, jaký je ve skutečnosti. A já jej vidím, čím dál, tím výrazněji.
Vytáhla z krabice modré italské šaty a opatrně je rozložila na posteli. Nepomačkaly se. Potřebovaly jen vykartáčovat, byly trošičku zaprášené. Když ale otevřela zbývající balíčky, zjistila, že si z Denveru neodvezla novou polopodprsenku.
"K čertu!" zaklela a padla do křesla. Zapálila si cigaretu a na chvíli poseděla s cigaretou v ústech.

Možná, že to půjde i s normální podprsenkou. Svlékla si blůzku i košilku a vyzkoušela šaty. Bylo vidět ramínka a horní část košíčků. To nejde. A co kdybych, uvažovala, šla úplně bez podprsenky? Už je to dlouho, co tak chodila… připomněla si staré časy ve střední škole, kdy měla velice malé poprsí. Tehdy ji to i trápilo. Teď ale dospělost a sport způsobily, že má kolem prsou pětadevadesát centimetrů.
Vyzkoušela si šaty bez podprsenky ve stoje na křesle v koupelně, aby se mohla prohlédnout v zrcadle nad umyvadlem.
Šaty vypadaly úchvatně, ale k čertu, bylo to příliš riskantní. Stačilo se nahnout při zhasínání cigarety nebo když si bude brát skleničku… a katastrofa je hotová.
Brož!
Může nosit šaty bez podprsenky a zepředu je sepnout brož. Vysypala obsah své šperkovničky a rozložila brože, staré, které jí daroval Frank nebo jiní muži ještě před tím, než se vdala. A také novou, kterou jí v Denveru koupil Joe. Ano, ta malá stříbrná brož z Mexika ve tvaru koně bude dobrá. Připnula si ji na správné místo. Takže nakonec bude moci jít v nových šatech.
Mám teď ze všeho takovou radost, pomyslela si. Ale kolik věcí se nepodařilo, tak málo mi zůstalo ze všech těch nádherných plánů.
Hodně času věnovala kartáčování vlasů. Až se leskly a lupaly. Pak už jen zbývalo vybrat si střevíce a náušnice. Nakonec si oblékla nový kožíšek, vzala si novou koženou kabelku a odešla.
Nechtěla jet starým studebakerem, takže majitele motelu požádala, aby jí zavolal taxíka. Když tak čekala v kanceláři motelu, dostala najednou chuť zatelefonovat Frankovi. Nedokázala by vysvětlit proč, ale už se to stalo. Proč ne? položila si otázku. Mohla by zavolat na jeho účet. Byl by rád, že se mu ozvala a rád by to zaplatil.
Stála u pultu, držela sluchátko a potěšené naslouchala hlasům telefonistek, které ji spojovaly. Slyšela telefonistku v dalekém San Franciscu, která se ptala v informacích na číslo, pak klepání a ťukání a nakonec zvonek. Když čekala, ohlížela se zároveň i po taxíku. Musí tu každou chvíli být, říkala si. Nanejvýš na chvíli počká. Stává se to každou chvíli.
"Číslo se nehlásí," ozvala se konečně telefonistka v Cheyenne. "Zavoláme tam ještě za nějaký čas a…"
"Není třeba," řekl Juliana a potřásla hlavou. Stejně to byla jen fantazie. "Už tu nebudu. Děkuji." Položila telefon. Majitel stál poblíž a hlídal, aby mu nevznikly nějaké výdaje. Rychle vyšla z kanceláře, rozhodla se počkat v chládku a šeru venku.
Z proudu automobilů vybočil nový kabriolet a zastavil u chodníku. Dveře se otevřely a vystoupil spěchající řidič.
Za okamžik už byla Juliana na cestě, seděla pohodlně na zadním sedadle taxíku a uháněla večerním Cheyenne k Abendsenovým.

Dům Abendsenových byl jasně osvětlen, zaznívala z něj hudba a hlasy. Byl to poschodový omítnutý dům ve veliké zahradě s ozdobnými stromy a popínavými růžemi. Když vstoupila na kameny vydlážděnou cestičku, pomyslela si – je to skutečně tady? Tohle má být Vysoký zámek? A všechny ty řeči a pověsti? Byl to obyčejný, dobře udržovaný dům s pečlivě ošetřovanou zahradou. Na dlouhé betonové cestičce stála dokonce i dětská tříkolka.
A co když to nejsou ti praví Abendsenovi? Adresu měla z telefonního seznamu, ale souhlasila s číslem, na jaké sem volala předchozího večera.
Vyšla na schodiště s kovaným zábradlím a stiskla tlačítko zvonku. Pootevřenými dveřmi viděla salón, stojící lidi, bílé žaluzie na oknech, piáno, kamínka, police s knížkami… hezky zařízeno, pomyslela si. Ale lidé nebyli večerně oblečeni.
Chlapec, snad třináctiletý, v potrhaných džínách a tričku, jí dokořán otevřel dveře. "Prosím?"
"Je pan Abendsen doma? Má na chvíli čas?" otázala se.
Chlapec se otočil a zavolal na někoho uvnitř: "Mami, ona se chce vidět s tatínkem."
Vedle chlapce se objevila žena s kaštanovými vlasy, snad pětatřicetiletá, se silným pohledem šedých očí a tak sebejistým a nelítostným výrazem, že Juliana okamžitě věděla, kdo to je. Carolina Abendsenová.
"Volala jsem k vám včera večer," řekla Juliana.

"Ach tak, samozřejmě," usmála se paní Abendsenová. Měla pěkné bílé zuby. Irka, rozhodla se Juliana. Jedině irská krev dokáže takovému tvaru čelisti dát takovou ženskost. "Odložte si, prosím, kožich a kabelku. Přišla jste v pravý čas. Právě máme návštěvu pár přátel. Jaké to máte krásné šaty… jsou od Cherubiniho, že?" Zavedla Julianu přes salón do ložnice, kde její věci položila vedle ostatních na postel. "Manžel je tady někde. Dívejte se po vysokém muži v brýlích a koktailem old–fashioned v ruce."
Inteligentní pohled jejích očí Julianou bez překážek pronikal. Tak dobře si rozumíme, uvědomila si Juliana. Není to zvláštní?
"Přijela jsem zdaleka," řekla.
"Ano, to máte pravdu. Hele, tamhle je." Caroline Abendsenová ji odvedla zpět do salónu, ke skupince mužů. "Miláčku," řekla. "Dovol. Je tu jedna z tvých čtenářek, které moc záleží na tom, aby si s tebou mohla pohovořit."
Jeden z mužů se pohnul a vyšel i se skleničkou v ruce. Juliana uviděla nezvykle vysokého člověka s černými kudrnatými vlasy. I pokožku měl tmavou a jeho oči vypadaly jako fialové nebo hnědé, velice barevné za brýlemi. Měl na sobě perfektně střižený oblek z přírodního vlákna, určitě anglické vlny, který podtrhoval jeho široká, svalnatá ramena. Zjistila, že se na něj fascinovaně dívá.
"Paní Frinková jela až z Canon City v Coloradu, aby si s tebou pohovořila o Kobylce," vysvětlovala paní Abendsenová.
"Byla jsem si jista, že žijete v té pevnosti," řekla Juliana.
Hawthorne Abendsen se schýlil, aby si ji mohl lépe prohlédnout a roztržitě se usmál. "To už je dávno. Jenže jsme se do ní museli dostávat výtahem a já získal parádní fóbii. Byl jsem dost opilý, když se to stalo, ale pokud si vzpomínám a jak mi to vyprávějí ostatní, nechtěl jsem stát ve výtahu, protože jsem tvrdil, že za lano tahá Ježíš a my že jedeme až úplně nahoru. A já jsem tvrdohlavě odmítal jezdit vstoje."
Juliana nechápala.
"Hawthorne pořád opakoval, celou dobu, co jej znám, že když spatří Ježíše, nebude stát, ale posadí se," vysvětlovala Carolina.
Juliana si připomněla slova písně. "Takže jste se vystěhovali z Vysokého zámku a přesídlili zpět do města."
"Chtěl bych vám nabídnout něco k pití," řekl Hawthorne.
"Můžete, ale ne old–fashioned." Stačila si už povšimnout stolku s několika láhvemi whisky, zákusky, sklenicemi, ledem, šejkrem, naloženými višněmi a plátky pomeranče. Poodešla tam a Abendsen ji doprovázel. "Chtěla bych Harper s ledem," řekla. "To mi vždycky chutnalo. Znáte Knihu I–ťing?"
"Ne," odpověděl Hawthorne, který jí naléval whisky.
"Vy neznáte Knihu proměn?" otázala se udiveně.
"Ne, neznám," zopakoval a podal jí sklenici.
"Nedělej si z paní legraci," vmísila se do rozhovoru Caroline.
"Četla jsem vaši knížku," řekla Juliana. "Popravdě řečeno, dočetla jsem ji dnes večer. Odkud víte všechno o tom světě, který jste v ní popsal?"
Hawthorne neodpovídal. Masíroval si ohnutým prstem horní ret a zamračeně se díval mimo ni.
"Používal jste Knihu?" otázala se.
Pohlédl na ni.
"Nechtěla bych, abyste si dělal žerty nebo vtipkoval," řekla Juliana. "Odpovězte mi, prosím, na mou otázku bez jakékoli snahy o vtipy."
Hawthorne si skousl rty, pak sklopil zrak, zkřížil paže a začal se kolébat na patách. Lidé, stojící kolem, zmlkli a Juliana si povšimla, že se změnila nálada. To, co řekla, se jim nelíbilo. Jenže ona se ani nepokusila popřít svá slova nebo je nějak zaretušovat. Jednalo se o příliš důležitou věc. Jela příliš daleko a udělala příliš mnoho, než aby se spokojila s něčím jiným než s čistou pravdou.
"Na to je těžká odpověď," ozval se Abendsen konečně.
"Není tak těžká," protestovala Juliana.
Teď už všichni zmlkli a dívali se na Julianu stojící s Abendsenovými.
"Bohužel," řekl Abendsen, "nemohu vám teď hned odpovědět. S tím se budete muset smířit."
"Tak proč jste potom napsal tu knížku?" otázala se.

Abendsen ukázal rukou a řekl: "Čemu slouží ta brož na vašich šatech? Má odhánět nebezpečné duchy z podzemního království? Anebo jen držet všechno pohromadě?"
"Proč měníte námět rozhovoru?" zeptala se Juliana. "Uhýbáte před odpovědí a mluvíte nesmysly. To je dětinské."
"Každý má své profesionální tajemství," odvětil Hawthorne Abendsen. "Vy máte své, já také. Když jste četla mou knížku, měla jste ji brát takovou, jaká je, stejně tak, jako já beru to, co vidím." Opět jejím směrem učinil gesto skleničkou. "Bez zkoumání, co je vespod skutečné, co z toho je dílem drátů nebo vycpávek a pěnovky. Copak tento druh vzájemné důvěry není člověku přirozený a nesetkáváme se s ním každý den?" Teď vypadal rozrušeně a nervózně, zapomínal na slušnost, na roli hostitele. A Carolinina tvář, jak si Juliana povšimla koutkem oka, dostala výraz bolestného napětí, rty měla semknuté, přestala se usmívat.
"Ve své knížce," řekla Juliana, "jste ukázal, že existuje východisko. Copak vám nešlo právě o to?"
"Východisko," zopakoval ironicky.
"Udělal jste pro mne mnoho," říkala Juliana. "Teď už vidím, že se není čeho bát, že není co chtít, nenávidět nebo před čím prchat. Není se za čím honit ani před čím utíkat."
Pozorně si ji prohlížel a lehce ťukal ledem o sklenici. "Z vlastní zkušenosti vím, že na tomto světě je mnoho věcí které stojí za to, aby se jim člověk postavil zpříma," řekl.
"Dobře vím, nač teď myslíte," odvětila Juliana. Znala ten výraz v mužských očích, ale v tomto případě jí to nevadilo. V tomto ohledu se hodně změnila. "V kartotéce Gestapa je zapsáno, že vás přitahují ženy mého typu."
"Gestapo už od roku 1947 neexistuje," prohlásil Abendsen s nepatrnou změnou ve tváři.
"Tak SD nebo jak se tomu říká."
"Nechtěla byste mi to vysvětlit?" vmísila se ostrým hlasem do rozhovoru Caroline.
"Ráda vám to vysvětlím. Přijela jsem s jedním z nich do Denveru. Dříve nebo později se takoví jako on objeví i zde. Měli byste jet někam, kde vás nenajdou a nevést tady takový průchozí barák a vpouštět dovnitř kohokoli z ulice, jako mne. Až sem přijede další, nebude tu nikdo, kdo by jej zastavil, jako já toho prvního."
"Řekla jste další," ozval se Abendsen po chvilce ticha. "Co se stalo s tím, který přijel s vámi do Denveru? Proč se tu neobjeví?"
"Protože jsem jej podřízla," řekl Juliana.
"Tak to je něco. Uslyšet něco takového od ženy a ještě k tomu od ženy, kterou člověk vidí poprvé v životě."
"Vy mi nevěříte?"
"Ale věřím." Přikývl. Usmál se na ni nesmělým, mírným, bezbranným úsměvem. Zřejmě jej ani nenapadlo, že by to mohla být lež. "Děkuji," řekl.
"Schovejte se před nimi," dodala.
"Hm, jak jistě víte, pokoušeli jsme se o to. Četla jste o tom na obálce knížky… o zbraních, drátech pod napětím. Nechali jsme to vytisknout, abychom vytvořili dojem, že jsme ještě pořád tak opatrní." V jeho hlase bylo slyšet únavu.
"Mohl bys u sebe alespoň nosit zbraň," prohlásila jeho žena. "Vím, že jednou někdo, koho pozveš a budeš s ním mluvit, tě zastřelí. Nějaký nacistický vrahoun, kterého sem pošlou, aby se ti pomstil. Ale ty zase budeš jen filozofovat. Už to vidím."
"Když budou chtít, můžou mě zabít kdykoliv," řekl Abendsen. "I přes dráty pod napětím a Vysoké zámky."
Jsi fatalista, pomyslela si Juliana. Člověk smířený se svou smrtí. Znáš ji stejně dobře jako já, poznal jsi svět ze své knížky?
"Vaši knížku napsalo orákulum, není to pravda?" řekla Juliana.
"Chcete znát pravdu?"
"Chci a mám na to právo. Po tom všem, co jsem udělala. Nebo ne? Vy dobře víte, že ano."
"I–ťing," řekl Abendsen, "po celou dobu psaní knížky dobře spala. Dobře spinkala v koutě pracovny."
Jeho oči nevyjadřovaly žádný žert ani pobavení. Právě naopak, jeho tvář byla jakoby větší, vážnější.

"Řekni jí to," přerušila jej Caroline. "Má pravdu. Má právo to vědět po tom všem, co pro tebe udělala.
Dobře, tak vám to řeknu já," obrátila se na Julianu. "Haw dělal pokusy, tisíce pokusů pomocí linií. Historické období. Téma. Postavy. Akce. Zabralo mu to několik let. Dokonce se orákula i otázal, jaký úspěch bude knížka mít. Řeklo mu, že to bude obrovský úspěch, první skutečný úspěch v jeho kariéře. Takže jste měla pravdu. Musíte často používat orákulum, když jste to uhádla."
"Přemýšlím o tom, proč orákulum chtělo napsat román," řekla Juliana, "Napadlo vás otázat se jí, proč to chtěla? A proč právě o tom, jak Německo a Japonsko prohrálo válku? Proč právě tento příběh a ne nějaký jiný? Co je to, co nám nemůže říct přímo, jak to dělá obyčejně? Musí to být něco zvláštního, nemyslíte?"
Hawthorne a Caroline mlčeli.
"Orákulum a já," ozval se konečně Abendsen, "jsme si už dávno ujasnili otázky kolem honorářů. Zeptám–li se jej teď, proč to udělalo, budu mu muset vrátit svou část. Taková otázka by znamenala, že má úloha spočívala jen ve psaní na stroji, a to by nebylo ani pravdivé ani slušné."
"Já se zeptám," řekla Caroline. "Když nechceš ty."
"Ale to není tvá otázka," protestoval Abendsen. "Ať se zeptá ona." A Julianě řekl: "Máte… neobyčejné myšlení. Uvědomujete si to?"
"Kde máte svůj exemplář knihy?" otázala se Juliana. "Svůj jsem nechala v autě. Zajedu si pro ni, když mi nedovolíte použít svou."
Abendsen se otočil. Juliana a Caroline šly za ním pokojem plným lidí k zamčeným dveřím. Zůstaly přede dveřmi. Když se vrátil, uviděli všichni dva černé vázané svazky.
"Neužívám třezalkové lodyhy," vysvětloval Julianě. "Neumím to s nimi. Pořád mi padají z ruky."
Juliana se posadila u nízkého stolku v koutě. "Potřebuji papír na psaní a tužku," řekla.
Někdo jí podal lístek a tužku. Hosté přistoupili blíž a utvořili kolem ní a Abendsenových kruh, aby lépe viděli a slyšeli.
"Můžete otázku položit nahlas," řekl Hawthorne. "V této společnosti nemáme žádné tajemství."
"Kniho, proč jsi napsala Kobylka ztěžkla? Co nás má naučit?" otázala se Juliana.
"Formulovala jste otázku tak, že příliš přehání celou záležitost," poznamenal Hawthorne, ale přidřepl si, aby viděl, jak padají mince. "Tak už začněte," dodal a podával jí tři čínské bronzové mince s dírkou uprostřed. "Já obyčejně používám tyto."
Začala házet mince. Cítila klid a jistotu. Hawthorne zapisoval další linie. Když už mincemi hodila šestkrát, podíval se na zápis a řekl: "Slunce nahoře. Tuj dole. Uprostřed prázdno."
"Víte, který je to hexagram, aniž byste se musel dívat do vysvětlivek?" otázala se.
"Ano, vím."
"Je to Chung Fu," řekla Juliana, "Vnitřní pravda. Já to taky vím a bez dívání do vysvětlivek. A také vím, co to znamená."
Abendsen se na ni pozorně díval, když před tím zvedl hlavu. Teď měl ve tváři skoro divoký výraz. "To znamená, že má kniha říká pravdu, že?" zeptal se.
"Ano."
"A Němci i Japonci prohráli válku?" řekl zlostně.
"Ano."
Abendsen beze slova vstal a zabouchl oba svazky Knihy.
"Dokonce ani nechcete pohlédnout pravdě do očí," řekla Juliana.
Na chvíli přemýšlel. Jeho pohled vyhasl. Je obrácen dovnitř, pochopila Juliana. Pohlcen svými myšlenkami… pak se jeho oči opět rozjasnily. Odkašlal si, pohnul se.
"Nejsem si ničím jist," řekl.
"Tak tomu uvěřte," naléhala Juliana.
Odmítavě zakroutil hlavou.
"Nemůžete? Víte to určitě?"
"Chcete, abych vám podepsal Kobylku?" otázal se Hawthorne Abendsen.
Juliana se také zvedla. "Myslím, že už půjdu," řekla. "Mockrát vám děkuju. Omlouvám se, zkazila–li jsem vám večer. Jste velice milí, že jste mě zde přijali." Minula Hawthorna i jeho ženu, prorazila si cestu

kruhem hostů a odešla ze salónu do ložnice, kde měla kožich a kabelku.
Když se oblékala, objevil se za ní Hawthorne. "Víte, kdo jste?" Pak oslovil Caroline, stojící vedle něj: "Tato dívka je démon. Malý, hltavý duch, který…" Zvedl ruku a přetřel si čelo, přičemž zavadil o obroučku brýlí, "neúnavně krouží nad tváří země." Poopravil si brýle na nose. "Chová se vždy podle svých instinktů, prostě je sama sebou. Nechtěla sem přijít a nadělat škodu. Prostě jí to vyšlo tak, jak nám vychází počasí. Jsem rád, že přišla. Nelituji toho, že jsem poznal ten její objev, který našla v knížce. Sama nevěděla, co tu dělá a co se dozví. Myslím si, že všichni máme štěstí, takže se na sebe nehněvejme, ano?"
"Má strašlivou schopnost všechno zbořit," řekla Caroline.
"Podobně jako skutečnost," dodal Hawthorne. Vztáhl k Julianě ruku. "Děkuji vám za to, co jste udělala v Denveru."
"Dobrou noc," řekla a podala mu ruku. "Udělejte to, co vám radí manželka. Noste u sebe alespoň revolver."
"Kdepak," odpověděl. "Přemýšlel jsem o tom už dávno a rozhodl jsem se nedělat si z toho těžkou hlavu. Kdykoli si mohu jít pro útěchu k orákulu. Když se začnu bát, zvlášť pozdě v noci. V takových stavech to velice pomáhá." Lehce se usmál. "Po pravdě řečeno, mrzí mě jen to, že celá ta banda darmojedů, kteří nás poslouchají, mi vypije alkohol a já tu stojím a kecám."
Obrátil se a přešel k baru, aby si doplnil obsah sklenice.
"Co budete dělat teď, když jste uzavřela svou záležitost tady?" otázala se Caroline.
"Nevím." Nad tím jsem ještě nepřemýšlela. Musím být tak trochu jako on, napadlo ji. Z některých věcí si nedělám těžkou hlavu, i když se jedná o velice závažné záležitosti. "Možná, že se vrátím k manželovi. Pokoušela jsem se mu zavolat včera večer, snad zavolám ještě jednou, uvidím později."
"Přesto, co jste pro nás udělala nebo co alespoň říkáte, že jste udělala…"
"Byla byste radši, kdyby tu má noha nikdy nestanula," řekla Juliana.
"Je to z mé strany velice neslušné, zachránila–li jste mému muži život, ale jsem tak rozrušená. Prostě nedokážu pochopit to, co jste říkala vy a Hawthorne."
"Je to podivné. Nikdy bych nebyla řekla, že pravda může tak rozhněvat." Pravda, pomyslela si. Je strašná jako smrt. Ale je těžší ji najít. Já měla štěstí. "Myslela jsem si, že budete uchváceni a uspokojeni stejně, jako já. Bylo to nedorozumění." Usmála se a i paní Abendsenová se za chvilku dokázala usmát. "Co se dá dělat, dobrou noc."
Za okamžik už Juliana šla zpět po kamenném chodníku, po místech osvětlených okny salónu, pak stínem zahrady k chodníku.
Šla a už se neohlížela na Abendsenův dům. Chodila sem a tam, hledala taxík nebo jiné auto, prostě známky pohybu, světla, života. Chtěla se dostat zpátky do hotelu.

O KNIZE PROMĚN

I–ťing čili Kniha proměn patří mezi nejstarší čínské literární památky a je jednou z pěti kanonických knih. Datuje se do 12.–6. století př.n.l, některé prameny soudí, že by mohla být stará i čtyři tisíce let. Můžeme ji brát jako knihu věštebnou nebo jako filozofické dílo. Obsahuje nejstarší řešení ontologických otázek a první tematizaci světa a člověka na čínské půdě. Dále viz. V. Čechák a kol.: Co víte o starověké a středověké filozofii. V souvislosti s Dickem se zaměříme spíše na její věštebnou stránku, o které se dostupná česká literatura nezmiňuje vůbec, nebo jen okrajově.
Pomocí Knihy proměn si lze zjistit, v jaké situaci se právě nacházíme a jak se tato situace může dál vyvíjet. Šifrování, které umožňuje získat odpověď, je v podstatě založeno na binárním systému. Podle Pauwelse a Bergiera pracuje tato "aparatura sebepoznání" za použití paranormálních jevů. Dochází zde k překračování zákonů pravděpodobnosti, k jakémusi přemostění z minulosti do budoucnosti. Podle psychologa C.G.Junga Kniha proměn funguje, orákl odpovídá a jeho odpovědi jsou vesměs smysluplné. Pauwels s Bergierem soudí, že "Kdyby se na výzkum Knihy proměn použila aspoň část prostředků vynakládaných na výzkumy, které jsou samy o sobě nedůležité, zato však uklidňující, prospělo by to univerzálnímu vědění". Nebereme–li v potaz paranormální stránku věci, pak nás překvapí důmyslné

zařazení lidských problémů do vymezeného počtu typických situací.
Základem původního textu je 64 hexagramů, tj. symbolů tvořených kombinacemi šesti plných a přerušovaných čar. Např. hexagram 64, Wej–ťi (Není, co by končilo):
——
– –
——
– –
——
– –

Přerušovaná čára je jin: ženský prvek, země, měsíc, pasivita, tmavost, vlhkost, chlad, atd. Plná čára je jang: mužský prvek, nebe, slunce, aktivita, světlo, sucho, teplo.
Pohyb jin a jang je dialektickým pohybem změn v jednom, tj. každá plná čára může přejít v přerušovanou a naopak.
K věštbě však stačí jenom kniha a komentáře. V nouzi si můžeme vypomoci třemi mincemi a systémem orel–panna, avšak klasická věštba se děje pomocí suchých stonků řebříčku obecného (některé prameny uvádějí, zřejmě mylně, přesličku). Stonků je zapotřebí padesát.
Názorně:
Položíme Knize proměn otázku: Psát či nepsat ?
A začneme:
Nejdříve vydělíme jeden stonek a položíme ho stranou. Zbylých čtyřicet devět rozdělíme na dvě libovolné hromádky. Vezmeme jeden stonek z pravé hromádky a vsuneme jej mezi malíček a prsteníček levé ruky. Pak vezmeme do levé ruky levou hromádku a pravou odebíráme vždy čtyři a čtyři stonky, dokud v levé ruce nezbydou maximálně čtyři. Zbytek (1–4) vsuneme mezi prsteníček a prostředníček levé ruky a vezmeme pravou hromádku, opět odebíráme po čtyřech a zbytek vsuneme mezi prostředníček a ukazováček levé ruky. Počet stonků v levé ruce může být 9 nebo 5, snáze dosáhneme pětky. Pětka se počítá jako 3, devítka jako 2. Tyto stonky odložíme a ostatní stonky znovu rozdělíme na dvě hromádky a celý postup opakujeme. Tentokrát nám může zbýt 4 nebo 8, přičemž čtyři se počítá opět jako 3 a osm jako 2. Stonky opět odložíme a se zbytkem jedeme znovu. Získáváme osm nebo čtyři. Součet všech tří zbytků (tedy kombinace 2+2+2, 3+3+3, 2+3+2, 3+2+3) určuje podobu čáry. Součet devět je starý jang, pohyblivý pozitivní tah a značí se 0. Šest je starý jin, pohyblivý negativní tah: –x–. Sedmička dává mladý jang, klidový pozitivní tah:— a osmička mladý jin, klidový negativní tah: – – –.
Celý proces zopakujeme šestkrát a vznikne nám např. hexagram 16 čili Ju (Nadšení):
– –
– –
——
–x–
– –
– –

Nalistujeme si hexagram 16 a přečteme si soud:
Nadšeni. Výhodné je najmout pomocníky a zavelet vojskům k pochodu.

Soud je příznivý a potvrdí nám to i komentář. Jenže na třetí pozici máme šestku – starý jin, proto si musíme přečíst ještě věštbu k této pozici:
Šestka na třetím místě znamená:

Nadšení hledící vzhůru působí výčitky svědomí.
Váhání přináší výčitky svědomí.

Komentář nám vysvětlí, že je třeba využít vhodné příležitosti, a to proto a proto.
Ale je tu ještě jeden háček – starý jin je, jak jsme uvedli už výše, pohyblivý a přechází tudíž v jang (resp. může v něj přejít a my s tím musíme počítat), čímž vzniká hexagram 62 čili Siao Kuo (Převaha malého):
– –
– –
——
——
– –
– –

Zde nás zajímá pouze úvodní soud, který říká:

Převaha malého. Úspěch.
Vytrvalost je výhodná.
Dají se dělat malé věci, nedají se dělat velké věci.
Letící pták přináší zprávu:
Není dobré bažit po vzestupu,
dobré je zůstat dole. Velké štěstí.

Pohlédneme–li podle předchozí věštby nahoru, můžeme uspět, ale rovněž můžeme sletět. To už záleží na nás a naší důvěře ke Knize proměn. Podotýkám, že se jednalo o velmi zběžný exkurs. Například jen komentáře k předvedené věštbě by zabraly nejméně pětinásobné množství papíru.

Jan Hlavička